Fortællinger

af

Magnus Wogelius,

Sognepræst for Hobroe og Skjellerup Menigheder.

Randers.

Trykt og forlagt af S. Elmenhoff.

1829.

Indhold.

Side.

Spaaqvinden fra Skovbye, eller: den stakkels gode Line ... 1
Mentor, en Hunds og dens Herrers Historie, med Indledning ... 75
Hvo var lykkeligst? Hans uden Forstand, eller: Hans med Forstand? (Et Smaastads-Eventyr.) ... 161
Forlovelsen ved Ligkisten ... 213

Spaaqvinden fra Skobbye,

eller:

den stakkels gode Line.

A

„Min gode Line," anderledes kaldte Justitsraad Limtoft næsten aldrig sin Datter. „Vor gode Jomfru," eller: „den gode Jomfru," saaledes benævnedes hun og som oftest af Tjenestefolkene, og Caroline Limtoft fortjente Tilnavnet: den Gode, der endog blev temmelig almindeligt i hendes nærmeste Omgangskreds, om det end just ikke havde kostet hende megen Anstrængelse, at erhverve det.

Paa tvende Sønner havde Justitsraaden, der var en ivrig, for ikke at sige blind Tilhænger af de, i det attende Aarhundredes sidste Decennier, herskende Theorier og Meninger, forsøgt den saa kaldte philanthropinske Opdragelse, men med et meget uhældigt Udfald. Frugterne havde været Selvraadighed, Dovenskab og Udsvævelser. For disse var den ene bleven et Offer i en meget ung Alder; den anden havde ladet sig engagere ved et i Provindserne omvankende Skuespiller-Selskab. Desto stoltere var han af den føielige og lærvillige Line, og deskjerere blev hun ham, som et uimodstaaeligt Beviis paa Rigtigheden af hans

Opdragelses-System, som han kaldte det, naar det kun faldt i god Jord.

Imidlertid tilkom Æren herfor ingenlunde ham, men en Cousine af ham, som, efter hans Kones Død, var kommen i Huset. Med sand Moderomhu antog dette ædelt tænkende og virkeligt dannede Fruentimmer sig den lille, dengang temmeligt forkjælede Line, og vænnede hende, skjøndt i Almindelighed med det Gode, til Flid, Orden og Lydighed. Som et Mestertræk af hende bør det anføres, at hun stedse vidste at skjule Faderens ikke faa Svagheder for Barnet, og at fremstille ham, som en Gjenstand for dets Høiagtelse og Kjærlighed.

Ved den bestandige Omgang med Tanten og Faderen, der og var af en saare godmodig Charakteer, blev Lines naturlige Anlæg til Blidhed og Velvillie stedse mere udviklet. Især hang hun, med den inderligste Hengivenhed, ved den kjære Fader, der aldrig irettesatte hende, og, paa de enkelte Tilfælde nær, da Tanten gjorde Indsigelser, føiede hende i alt, hvad hun ønskede. At hun desuagtet var og blev saare beskeden i sine Ønsker, var deels en Følge af Tantens Exempel, der slet ikke elskede Pragt og Forlystelser, deels af en særegen Begivenhed, kort efter Tantens Død. Line havde nemlig faaet Lyst til en kostbar Hovedpynt, og yttrede dette for Faderen, der ogsaa strax gav hende Pengene dertil, skjøndt denne Gang med et dybt Suk. Næste Morgen blev hun, tilfældigviis og ubemærket, Vidne til, hvorledes han ubarmhjertigen blev piint af en mosaitisk Creditor for en Sum, kun lidet over dobbelt saa stor, som hiin til Stadsen,

og, med betydelig Opbrelse, maatte tilkjøbe sig en kort Frist med Betalingen. Fra den Tid af anmodede hun ham aldrig uden om det høist Nødvendige, uagtet hans Omstændigheder siden bleve meget forbedrede, deels ved en lille Arv, deels ved Tillæg i hans Gage; og han maatte næsten paanøde hende, hvad han vilde unde hende af Mode-Artikler.

Da Line var lidt over 14 Aar, døde Tanten, og, efterat hun, endnu i samme Aar, var confirmeret af den Præst, hos hvem Faderen, som han udtrykte sig, turde haabe hende underviist i den muligst fornuftige Fornuft-Religion; overtog hun Bestyrelsen af Huusholdningen. Det var naturligt, at den blide Line, der fandt sin Glæde i at elske og at elskes af sine Omgivelser, viiste megen, vel ofte alt for megen Overbærelse imod Folkene. Kun Løgn og Utroskab taalte hun ikke: derpaa gav hun strax i Begyndelsen Beviis, og just derved blev deres Kjærlighed til hende ikke uden Agtelse for hende.

Den Hjertensgodhed, der var et Grundtræk i Lines Charakteer, udtrykte sig ogsaa i hendes Blik og Miner. Forresten var hendes Ansigt ikke smukt, og hendes Figur vel fyldig efter hendes Alder og Bært.

Efter sine Kaars Forbedring blev Justitsraaden betagen af en, hos Kjøbenhavnere, just ikke usædvanlig Lyst, dem ofte til liden Baade. Han vilde være Landmand, og blev deri end mere bestyrket, da Line engang kom til at sige: „det maatte dog være rart at ligge paa Landet om Sommeren.“ Han

Opdragelses-System, som han kaldte det, naar det kun faldt i god Jord.

Imidlertid tilkom Æren herfor ingenlunde ham, men en Cousine af ham, som, efter hans Kones Død, var kommen i Huset. Med sand Moderomhu antog dette ædelt tænkende og virkeligt dannede Fruentimmer sig den lille, dengang temmeligt forkjælede Line, og vænnede hende, skjøndt i Almindelighed med det Gode, til Flid, Orden og Lydighed. Som et Mestertræk af hende bør det anføres, at hun stedse vidste at skjule Faderens ikke saa Svagheder for Barnet, og at fremstille ham, som en Gjenstand for dets Høiagtelse og Kjærlighed.

Ved den bestandige Omgang med Tanten og Faderen, der og var af en saare godmodig Charakteer, blev Lines naturlige Anlæg til Blidhed og Velvillie stedse mere udviklet. Især hang hun, med den inderligste Hengivenhed, ved den kjære Fader, der aldrig irettesatte hende, og, paa de enkelte Tilfælde nær, da Tanten gjorde Indsigelser, føiede hende i alt, hvad hun ønskede. At hun desuagtet var og blev saare beskeden i sine Ønsker, var deels en Følge af Tantens Exempel, der slet ikke elskede Pragt og Forlystelser, deels af en særegen Begivenhed, kort efter Tantens Død. Line havde nemlig faaet Lyst til en kostbar Modepynt, og yttrede dette for Faderen, der ogsaa strax gav hende Pengene dertil, skjøndt denne Gang med et dybt Suk. Næste Morgen blev hun, tilfældigviis og ubemærket, Vidne til, hvorledes han ubarmhjertigen blev piint af en mosaitisk Creditor for en Sum, kun lidet over dobbelt saa stor, som hiin til Stadsen,

og, med betydelig Opofrelse, maatte tilkjøbe sig en kort Frist med Betalingen. Fra den Tid af anmodede hun ham aldrig uden om det høist Nødvendige, uagtet hans Omstændigheder siden bleve meget forbedrede, deels ved en lille Arv, deels ved Tillæg i hans Gage; og han maatte næsten paanøde hende, hvad han vilde unde hende af Mode-Artikler.

Da Line var lidt over 14 Aar, døde Tanten, og, efterat hun, endnu i samme Aar, var confirmeret af den Præst, hos hvem Faderen, som han udtrykte sig, turde haabe hende underviist i den muligst fornuftige Fornuft-Religion; overtog hun Bestyrelsen af Huusholdningen. Det var naturligt, at den blide Line, der fandt sin Glæde i at elske og at elskes af sine Omgivelser, viiste megen, vel ofte alt for megen Overbærelse imod Folkene. Kun Løgn og Utroskab taalte hun ikke: derpaa gav hun strax i Begyndelsen Beviis, og just derved blev deres Kjærlighed til hende ikke uden Agtelse for hende.

Den Hjertensgodhed, der var et Grundtræk i Lines Charakteer, udtrykte sig ogsaa i hendes Blik og Miner. Forresten var hendes Ansigt ikke smukt, og hendes Figur vel fyldig efter hendes Alder og Væxt.

Efter sine Kaars Forbedring blev Justitsraaden betagen af en, hos Kjøbenhavnere, just ikke usædvanlig Lyst, dem ofte til liden Baade. Han vilde være Landmand, og blev deri end mere bestyrket, da Line engang kom til at sige: „det maatte dog være rart at ligge paa Landet om Sommeren.“ Han kjøbte sig da

et lidet Landsted, et Par Mile fra Hovedstaden, med omtrent 15 Tdr. Land. Her tilbragte Line Sommeren, og han kom saa ofte derud, som hans Embedsforretninger tillode. Stedet kaldte han, efter sin Datter, Lineslyst.

Saasnart Justitsraaden var bleven Jordeier, lagde han Politikken og Theater-Kritikken — ellers hans Kjepheste — paa Hylden, læste i sine Fritimer ikke uden landoekonomiske Skrifter, og talede næsten aldrig om andet, end Kløver, Staldfoering, Vexeldrift o. s. v.

Imidlertid maatte ogsaa han, ved flere Leiligheder, afgive Beviis for, hvor let og stærkt den blotte Theoretiker kan bomre. Saaledes gik han en Dag ned i Stalden. Strax efter kom han løbende op til Karlen, der just sad ved sin Middagsmad, og skreg: „Lars! har Du da Intet mærket paa Koerne? Det er forfærdeligt! følg strax med!" Underveis fortalte han ham, at de havde faaet et skrækkeligt Tilfælde: det var, saavidt han kunde skjønne, et Slags Krampe i Kjævebeens-Musklerne, hvorved den grønne Fraade stod dem ud af Munden, og han befrygtede, at dette var kun et Forbud for en anden farlig Sygdom, f. Ex. Hydrophobie, endskjøndt han endnu ikke havde læst, at Koer vare den underkastede. De naaede Stalden, og her gabede Karlen, med opspilede Øine, først paa Koerne, og dernæst paa sin Hunsbonde. — „Seer Du ikke nu selv?" spurgte denne, og Karlen svarede: „ih, Herre! jeg seer, de tygge Drøv, og det var galt, om de ikke gjorde det." — „Ja saa, er det at tygge Drøv?" sagde Justitsraaden, lidt flau; dog snart recolligerede han sig, og holdt Lars en Forelæsning over Koens fire

Maver; men Lars tænkte, i det han, smaaleende, gik bort: „i Bøger kan min Herre være klog nok; men i Marken og Stalden er han gon en Tosse.“

En Dag i August Maaned 1811 havde Line, ude paa Lyststedet, Besøg af den muntre og smukke Fru Delling, der, skjøndt nogle og tyve Aar, og alt Moder til 4 Børn, endnu saae ud som en Pige paa 17 Aar, tilligemed et Par andre Veninder. I nogle Dage havde allerede Sophie Irstrøm været der. Hun, der nylig havde fyldt det, af Ynglingen ofte længselfuldt forventede, men af det ugifte Fruentimmer ængsteligt befrygtede 25de Aar, havde en fiin, hvid Hud, og regelmæssige Træk; hun var rank og velbygget, skjøndt noget magerladen, og talede ret godt for sig. Desuagtet skjænkede Mandsfolkene hende ikke megen Opmærksomhed, og hun havde kun havt een virkelig Frier i en Skriverkarl, hvem hun, dengang i sit nittende Aar, havde afviist med Haan. Af egentlige Veninder havde hun, paa Line nær, ingen; uagtet hun var forekommende nok imod sit eget Kjøn. Ogsaa for Line havde hun, ved deres første Bekjendtskab, havt noget besynderligt Frastødende. Dog, hun fandt engang Leilighed til at fortælle denne, hvor knapt hun og hendes gamle Moder, en brav Embedsmands Enke, maatte behjælpe sig; siden hørte Line, hvor ondt hun havde det hos og med Moderen, der var meget vanskelig, for ikke at sige ondskabsfuld; dette rørte Lines gode Hjerte: hun anklagede sig selv for sin ubillige, grundløse Fordom, og søgte at give Sophie Erstatning

herfor, ved oftere at bede hende til sig, komme hende imøde med Velvillie og Venskab, og, saavidt muligt, lade hende deeltage i de Fornøielser, han selv nød. Ogsaa ud paa Landet havde han inviteret Sophie til sig, og det var tredie Gang i denne Sommer, at hun var der.

Da dette Dameselskab om Eftermiddagen sad i Haugestuen, hørte de en usædvanlig Bevægelse og Snakken i det ei langt derfra værende Pigekammer. Line ringede, for at erfare Aarsagen. Stuepigen kom og fortalte, at det var en klog Kone, som kaldte sig gamle Kirsten, og som sagde dem Alt, baade hvad der var hændet, og skulde hændes dem. — „I Tosser!“ udbrød Line, der, af sin Fader, havde modtaget en afgjort Foragt og Modbydelighed for alt Slags Overtroe, „hvorfor ville I lade Eders faa Skillinger narre Eder fra af saadan en elendig Bedragerske?“ — „Ja, Jomfru!“ svarede Pigen, „De skulde kunde selv høre hende! Hun kan paa en forblommet Maade sige een det, som man troede, at aldrig noget Menneske vidste, eller kunde vide. Og man maa blive angest og bange for hende.“ — „En klog Kone, en Spaaqvinde?“ udraabte nu Fru Delling, „fortræffeligt! hvor er hun fra?“ — Pigen svarede: „fra Skovbye.“ — „Det tænkte jeg nok,“ vedblev Fruen; „det er min æsthetiske Cousins Spaaqvinde fra Skovbye. Hun kan mane, vise igien, spaae i Kort, Kaffegrums og Hænder; kort: hun er en Mesterinde i alle sorte Kunster. Han har giort hendes personlige Bekiendtskab, og det maae vi ogsaa; thi han forsikkrer, at hun er en sand macbethsk Hex. Hør, Thrine! lad hende komme herind.“

Saasnart Pigen var gaaet, sagde Fru Delling videre: „nu skulle vi have Løier! Efter saadanne Folks Skik, vil hun vistnok udspørge Thrine om, hvem vi ere, og hvad vi hedde; men personligt kjender hun dog Ingen af os. Naar nu Du, Line! udgiver Dig for mig, og jeg mig for Dig: da skulle vi høre, hvor hun vil forplumre sig." Vel kunde Line ingenlunde føle sig smigret ved dette Forslag; dog samtykkede hun, da hendes Veninde lovede sig saa meget Morskab deraf, og hun var overbeviist om, at denne aldeles ikke havde havt i Sinde, at ville bryste sig af sit jomfruelige Udseende paa hendes Bekostning.

Strax efter traadte Spaaqvinden ind. Hun var temmelig høi, men gik noget krøget; hendes Klædedragt var smudsig, og hendes Hoved saa indpakket, at man ikke kunde see mere af hendes Ansigt, end de dybtliggende, men gjennemtrængende Øine, den krumme, smale og dunkelrøde Næse, den tildeels tandløse Mund og den spidse Hagetip. Brændeviinsstank ledsagede hendes Komme. Først tog hun dem alle skarpt i Øiesyn; derpaa lænede hun sig paa sin Knortekjep, og sagde, i det hun dreiede sig omkring i en Halvkreds, med en egen, syngende Tone:

„God Dag! I Fruer og Frøkener alle!
I gamle Kirsten har ladet kalde.
Ræk hende da Hand!
Hun siger paa Stand,
Hvad Lod der mon Eder tilfalde."

Sophie Irstrøm sad hende nærmest, og rakte hende, efter Anmodning, sin Haand med en vis ængstelig Nysgjerrighed, som hun ei ganske kunde skjule. Kirsten greb Haanden, kigede, med en spændt

Mine, i den, og sagde: „ei, ei! Ingen veed, hvor Skoen trykker, uden den, som har den paa. Men — husk mine Ord — paa Veestand følger Velstand. — Det er ret, min Datter! Du bryder Dig ikke om de unge, vindige Lapser. — Men, hvad staaer der?! Saa sandt jeg lever, en honet, adstadig Enkemand! Det er, som jeg saae ham for mine Øine. Han er ikke ung længere, men dog vel conditioneret, fornem og i gode Omstændigheder. Hold fast ved ham, Barn! hold fast ved ham! Det bliver Din Lykke, og han vil bære Dig paa Hænderne.“ Sophie slog med Nakken, som for at tilkjendegive, at hun ikke brød sig om det Sludder; imidlertid var det vanskeligt, at udfinde af hendes Miner, om hun var tilfreds eller utilfreds med Spaadommen. Derpaa tog hun en otte Skillings Seddel af sin slet forsynede Casse, og stak hende hemmeligt i Haanden. Men Spaaqvinden aabnede Haanden, udfoldede, med en haanlig Mine, Sedlen for alles Øine, førend hun puttede den i Lommen, og mumlede ved sig selv: „de andre, jeg kom fra, de maae nok være det rette Herskab.“

Endskjøndt Line, der nu sad for Touren, troede, forhen at have bemærket et let Spottesmiil i Sophies Ansigt ved Fru Dellings Forslag: kunde hun dog ikke være Vidne til hendes Forlegenhed og Beskjæmmelse, uden at komme hende til Hjælp. Aabenlyst lagde hun derfor en lignende Seddel foran sig, som om dette skulde være den almindelige Taxt, i det hun bad: „forkynd nu ogsaa mig min Skjebne, — især, hvorledes det fremdeles skal gaae mig i mit Ægteskab.“ Spaaqvinden saae paa hende og de andre, og taug.

For at pirre og vildlede hende, sagde den virkelige Frue: „det er Fru Delling, som er kommen herud, at besøge mig. Hun vil vist gjerne vide, om hun skal have endnu flere Børn; thi de 4, hun allerede har, gjøre hende nok af det,“ og Line tvang sig til at tilføie: „ja, det er just Sagen.“ Da greb Spaaqvinden hendes Haand, saae flygtigt i den, stirrede hende derpaa, med et giftigt Blik, i Øinene, og sagde, eller rettere, skreg: „nei! endnu har Du ingen Børn faaet; men tænke skal Du paa gamle Kirsten ved det første, Du faaer.“ Og nu vendte hun sig, og gik med hurtige Skridt ud af den aabne Haugedør, i det hun opslog en halvt hvinende, halvt knæbrende Latter. Længe efter kunde de høre denne fæle Latter, blandet med Skjældsord imod det kjøbenhavnske Kram, som indbildte sig, at kunne narre gamle Kirsten. Paa dem alle — Sophie undtagen, der, nedsjunken i dyb Eftertanke, syntes hverken at høre eller see — gjorde det uventede Udfald af de forventede Løier et høist ubehageligt Indtryk. Vel forklarede man sig ret naturligt, hvorledes hun kunde have mærket det Puds, man vilde spille hende; men desuagtet vedblev man dog at være forstemt.

Endeligen kom Justitsraad Limtoft, dengang en Mand lidt over de halvtredsindstyve, pynteligt og moderne klædt, men, som nu ei længer kunde ganske skjule Alderens Virkninger paa sin Person, hvor gjerne han end vilde, og ved hans Komme blev det ubehagelige Indtryk fra hiint sære Optrin fordeelt, om just ei aldeles udslettet.

Efterat han havde sagt de fremmede Damer mange smukke Ting, fordi de ikke glemte hans gode Line i hendes landlige Eensomhed: gik han snart over til sin daværende Livmaterie — Landvæsenet havde tabt sin Interesse for ham — om de pengelønnede Embedsmænds uheldige Kaar og Nødvendigheden i at forbedre dem ved Speculationer efter Tidsomstændighederne. „Men," tilføiede han, „skulle disse lykkes, maa man forstaae at calculere. Da nu dette ikke er Hvermands Sag, maa jeg meget befrygte, at manges Kaar ville kun blive forværrede, istedet for at forbedres, ved deres Speculationer," og nu udviklede han videre sine Tanker herom. Damerne, for hvem alt dette var kun lidet underholdende, syslede imidlertid med deres Strikkestrompe eller Haandbroderie, snakhvidskede eller listede sig ud i Haugen. Ikkun Sophie ofrede hans Forelæsninger en uafbrudt Opmærksomhed. Undertiden anbragte hun een eller anden Idee og Bemærkning, som hun forhen havde hørt af ham selv, og han sagde hende den ene Compliment efter den anden over hendes Skarpsindighed, hendes Sands for slige alvorlige, videnskabelige Gjenstande, der ellers var saa sielden hos det kjære Qvindekjøn.

Da denne Materie omtrent var udtømt, voldte hun ham en saare behagelig Overraskelse ved følgende Yttring: „jeg har nu nydt saa megen Godhed i Deres Huus, at jeg stedse vil blive Dem Taknemlighed skyldig. Kun een Glæde er ikke bleven mig til Deel: jeg har blot seet Deres Violin; men aldrig hørt Dem spille paa den; maatte jeg dog engang være saa lykkelig!"

Iblandt Justitsraadens øvrige Svagheder hørte og,

saa den, trods sine stive Fingre og sin næsten fuldkomne Mangel paa Gehør, at ville passere for en god Violinspiller, især, efterat en Bekjendt, der havde hørt Galls Forelæsninger, havde — Gud veed, om for Spøg eller Alvor — fundet et udmærket Musik-Organ hos ham. Hans nærmeste Omgivelser fik saaledes en ikke forønsket Leilighed til at vise deres Sindrighed i Opfindelse af Paaskud, for at undgaae Øre-pine, og selv hans gode Line, der ellers føiede ham i alt, fulgte heri Exemplet. Ærgerlig over, at han i sin Kreds skulde finde saa liden Smag for det ædleste blandt alle Instrumenter, havde han i den senere Tid kun spillet paa sit Værelse, og, uagtet den ene af hans Violiner var, efter Sædvane, kommen med til Lineslyst, havde den dog hidindtil hængt ubrugt. Man begriber altsaa let, at hiin Bøn af Sophie var ham ligesaa uventet, som kjærkommen. Efter, med et Par Ord, at have bedet hende undskylde Manglerne ved hans Spil, da hans tiltagende Forretninger kun levnede ham liden Tid til at øve sig; greb han strax fat paa Violinen, og spillede væk lige indtil Spisetid, og Sophie havde ei alene Taalmodighed nok til stadigt at høre paa ham, men vidste ogsaa, skjøndt hun forresten slet ikke forstod Musik, ret passende at fremkomme med nogle opsnappede Floskler om reent og dristigt Buestrøg, Gratie og Delicatesse i Udførelsen og deslige.

Forhen havde Justitsraaden yttret nogen Utilfredshed, da han hørte, at Sophie atter havde tiltænkt dem et Besøg. Nu derimod sagde han ved sin Afreise til Line: „bed kun, om Du har Lyst, den stakkels Jomfru Irstrøm, endnu at blive hos Dig en

8 à 14 Dage. Jeg under Dig gjerne saa behageligt et Selskab: hun er virkeligen en forstandig, en interessant Pige, som vinder ved nøiere Bekjendtskab."

Efterat de vare flyttede ind til Byen, blev Sophie snart deres daglige Gjæst og Lines ufortrødne Medhjælperinde i hendes huuslige og qvindelige Sysler, og, da hun nu betragtedes, som hørende til Huset, kom hun ogsaa undertiden, naar Line ikke var hjemme, men vel Faderen.

En Morgen i November Maaned traadte denne ind i sin Datters Kammer, og sagde, med en vis forlegen Høitidelighed: „det er muligt, ja, skjøndt Ingen endnu har mældt sig som Frier, er det dog rimeligt, at Du, min gode Line! snart, ved en elsket Mands Side, vil forlade Din Faders Huus, maaskee endog komme langt bort. Jeg er nu saa vant til den ømme qvindelige Pleie, at jeg ikke vil kunne undvære den, især paa mine gamle Dage. Jeg har derfor valgt Din Veninde, Jomfru Irstrøm, til min Fremtids Ledsagerinde, og den fortræffelige Pige har givet mig sit Ja. Herom har jeg villet underrette Dig, mit kjære Barn! da jeg veed, at det vil glæde Dig, og tillige sige Dig, at Brylluppet bliver om en Maaned."

Line blev saa underlig tilmode ved denne Tidende, at hun neppe kunde fremstamme: „min Faders Lykke er ogsaa min." At den Tid kunde komme, da hun skulde bort fra den kjære Fader, var endnu aldrig faldet hende ind; at Sophie, der hidindtil i hende havde ikke mindre havt en Velgjørerinde, end en Ven-

inde, nu skulde vorde hendes Moder, havde noget sært, næsten ubehageligt for hende, og hun kunde ikke tilbageholde et lidet Smiil, ved at tænke sig sin Fader, som Elsker og Brudgom. Dog, da Sophie, der endnu samme Formiddag besøgte hende, forsikrede høitideligt, at hendes eneste Bevæggrund, det eneste, der havde givet hende Mod til at modtage den høitagtede Hr. Justitsraads Tilbud, var det glade Haab, ved Venskab og omhyggelig Pleie, at kunne blidgjøre hans tilstundende Alderdom, især, naar han ei længere skulde have den kjære Datter hos sig, hvis Elskværdighed og gode Egenskaber vist snart maatte skaffe hende en værdig Beiler; da hun dertil føiede, at, indtil den Tid, vilde de kappes om, hvo der kunde bidrage meest til den bedste Mands og Faders Held og Tilfredshed, og at der forresten aldrig skulde eller kunde finde andet Forhold Sted imellem dem, end kjærlige Sødskendes: da omfavnede den gode Line hende hjerteligt, og sagde: „jeg seer, Du har Ret, kjære Sophie! Vistnok kan Du ikke have bedre Villie, end jeg, til at gjøre min eiegode Fader saa lykkelig, som muligt; men Du besidder større Evne dertil: Du er mere forstandig og eftertænksom."

Indtil Bryllupet og endnu 14 Dage derefter vedblev ogsaa det søsterlige Forhold; men fra den Tid antog Sophie en mere moderlig Tone og Adfærd; snart benyttede hun enhver Leilighed til at lade Line føle og vide, at nu var hun Fruen i Huset og hendes Foresatte, og inden Paaske kunde den stakkels Pige ik-

ke tvivle om, at hun jo, i sin fordums Veni
de, havde faaet en ingenlunde blid eller venligsin
Stedmoder.

Endnu værre blev det, efterat de vare tagne
paa det Lyststed, hvor Line forhen havde levet sine g
deste Dage. Medens den unge Fru Limtoft ide
gen sukkede og rystede paa Hovedet over den slette L
den i den hidtil førte Huusholdning, saavelsom o
Tjenestefolkenes tilvante Selvraadighed og Ødselhed: i
ledes hendes Moder, den gamle, arrige Fru J
strøm, aabenlydt og i næsten pøbelagtige Udtryk, c
samme Gjenstand, og Justitsraaden gik efterhaand
over til deres Mening, endskjøndt han derhos sø
at undskylde sin gode Line. Samtlige Tjenestef
bleve opsagte, og, da Stuepigen, hvem Line is
holdt af for hendes Troskab og Hengivenhed, enga
vovede, vel ivrigt at tage dennes Partie imod sin n
Frue, blev hun strax jaget paa Døren.

Adskillige fattige Familier i Omegnen havde J
stitsraaden hidindtil understøttet paa Lines Forbø
som, i slige Henseender, just ikke var saa nænso
over Faderens Pung. Ogsaa nu fremtraadte hun, eft
Sædvane, som deres Talsmandinde; men derved ha
de Stedmoderen altid sine Betænkeligheder: enten vi
ste hun, at de ikke behøvede, eller ikke fortjente Hjæl
eller hun kjendte andre, endnu værdigere. Ogsaa he
tiltraadte Justitsraaden i Almindelighed hendes M
ning, i det han sagde: „see! derpaa have vi ik
tænkt, min gode Line!“ og snart blev det bekjend
at, hvo der nu vilde vente noget af ham, maat
henvende sig til den naadige Frue, hvis Forbøn imi

lertid var langt vanskeligere at erholde, ligesom den bar langt ringere Frugter.

Iblandt alle de Krænkelser og Drillerier, hvorfor Line dagligen var udsat, gik Intet hende mere til Hjerte, end at hun saaledes maatte see sig den Glæde berøvet, hun hidindtil havde nydt ved at antage sig de Trængende. Ogsaa fandt hun sig her for første Gang, og derfor dessmerteligere, skuffet i sin Tillid til Menneskene, da flere af hendes fordums ydmyge Clienter nu neppe saae til hende.

Ved Midsommerstid foregik en Forandring i dette hendes sørgelige Sommerliv. En Commando Cavallerie blev forlagt der til Egnen, og dens Chef, Lieutnant von N., fik sit Logis paa Lineslyst. Da en saadan Indqvartering egentligen ikke kunde tilkomme dette lille Lyststed, meente nogle, at Justitsraaden underhaanden selv havde udbedet sig den, for saaledes paa en god Maade at blive den kjære Svigermama qvit, hvem han, af en frygtblandet Kjærlighed til Datteren, ikke vovede aabenbart at bryde med, og hvis plumpe Bisterhed og umaskerede Herskesyge han dog fandt ufordragelig; thi til Lieutnanten var der ingen anden Leilighed, end hendes hidtil havte Værelse, og hun maatte altsaa fortrække. Det være nu, som det vil, saa blev Line derved befriet fra sin værste Plageaand. Ogsaa blev nu Stedmoderen mere venlig imod hende, i det mindste, naar Lieutnanten, eller hans Tjener hørte, eller kunde høre, hvad hun sag-

derettet sine Folk om denne sin Mening, havde dog een af disse taget sig den Frihed, at prygle sin Vert, en gammelagtig Bonde, ubarmhjertigt, fordi denne ikke vilde tilfredsstille hans ublue Fordringer, og sin Straf havde han haabet at undgaae, ved at true Manden med en dobbelt Portion, hvis han knyede et eneste Ord herom til nogen. Desuagtet var Lieutnanten kommen efter det Passerede, og besluttede at statuere et Exempel.

Nu vidste den Skyldige intet andet Raad, end at udbede sig Fru Limtofts Forbøn, om hvem Folkene troede, vel ikke uden hendes egen Medvirkning, at hun formaaede meget hos deres Chef. Heri bestyrkedes den bange Synder, da hun loe af hans Frygt, og alt forud forkyndte ham Pardon. Men Lieutnanten, hvis Grundsætninger heri vi kjende, og som tillige følte sig fornærmet, ved hendes anmassende og herremæssige Tone, gav hende et høfligt, men bestemt Afslag, og endnu samme Dag fik Karlen sine velfortjente Fugtel af en kraftfuld, smidig og villig Haand.

Fra den Stund blev hun det Modsatte af en forekommende Vertinde, og det var til gjensidig Tilfredshed, da Lieutnant von R. ei længe derefter fik Ordre, at bryde op med sine Folk og støde til Regimentet.

Naar Strømmen, der i længere Tid har været tilbageholdt ved Dæmninger, endeligen gjennembryder disse: da raser den desto stærkere og voldsommere frem; saaledes gik det nu og med Fru Limtofts Uvillie imod sin Steddatter. Hun udgjød rigeligen den

Strøm af Bebreidelser og Stiklerier, som hun, under Lieutenantens Ophold hos dem, havde samlet paa, over den arme Pige, og tog fuld Erstatning for den Tvang, hun da havde paalagt sig. Den tilbagevendende Fru Jestrøm hjalp trolig sin Datter heri, og den svage Justitsraad lod sig ei synderlig forlede af Exemplet. Den stakkels Line var jo og den eneste, hun endnu turde skiende paa. Faderens Bebreidelser modtog hun med en rørende Taalmodighed og Underkastelse, men ei altid saaledes de andres, især Stifmoderens: den Utaknemlighed og Forfølgelse, som hun ei kunde andet, end tillegge denne, opirrede hende undertiden til trodsige Gjensvar. Men, ak! dette tjente kun til at give Line et sørgeligt Erfaringsbeviis paa, hvor haardt og forgjeves det er, at ville stampe imod Braadden.

Saaledes fortalte hendes Stedmoder hende en Dag, med synlig skadefro Glæde, at nu havde hendes Fader meldt sig ud af en vis Klub, hvori han i mange Aar havde været, og agtede at indgaae i en anden, der passede sig bedre til hans Alder og Stand. Den første var bekjendt for sine gode, muntre og dog saare anstændige Baller, som Line ikke kunde tænke paa, uden at Hjertet hoppede i hende af Glæde; den anden Klub var berygtet for sit stive, ceremonielle Væsen, og sin deraf følgende Kjedsommelighed. — Et Par Dage efter, sagde Fru Limtoft atter til sin Steddatter, at, formedelst de trange Tider, havde hendes Fader kun abonneret een Plads paa Theatret for den tilkommende Vinter, som vexelviis, efter Omstændighederne, skulde afbenyttes af Fruen selv, hendes Moder og Line.

derrettet sine Folk om denne sin Mening, havde dog een af disse taget sig den Frihed, at prygle sin Vert, en gammelagtig Bonde, ubarmhjertigt, fordi denne ikke vilde tilfredsstille hans ublue Fordringer, og sin Straf havde han haabet at undgaae, ved at true Manden med en dobbelt Portion, hvis han knyede et eneste Ord herom til nogen. Desuagtet var Lieutnanten kommen efter det Passerede, og besluttede at statuere et Exempel.

Nu vidste den Skyldige intet andet Raad, end at udbede sig Fru Limtofts Forbøn, om hvem Folkene troede, vel ikke uden hendes egen Medvirkning, at hun formaaede meget hos deres Chef. Heri bestyrkedes den bange Synder, da hun loe af hans Frygt, og alt forud forkyndte ham Pardon. Men Lieutnanten, hvis Grundsætninger heri vi kjende, og som tillige følte sig fornærmet, ved hendes anmassende og herremæssige Tone, gav hende et høfligt, men bestemt Afslag, og endnu samme Dag fik Karlen sine velfortjente Fugtel af en kraftfuld, smidig og villig Haand.

Fra den Stund blev hun det Modsatte af en forekommende Vertinde, og det var til gjensidig Tilfredshed, da Lieutnant von R. ei længe derefter fik Ordre, at bryde op med sine Folk og støde til Regimentet.

Naar Strømmen, der i længere Tid har været tilbageholdt ved Dæmninger, endeligen giennembryder disse: da raser den desto stærkere og voldsommere frem; saaledes gik det nu og med Fru Limtofts Uvillie imod sin Steddatter. Hun udgjød rigeligen den

Strøm af Bebreidelser og Stiklerier, som hun, under Lieutnantens Ophold hos dem, havde samlet paa, over den arme Pige, og tog fuld Erstatning for den Tvang, hun da havde paalagt sig. Den tilbagevendende Fru Irstrøm hjalp troligt sin Datter heri, og den svage Justitsraad lod sig ei sjeldent forlede af Exemplet. Den stakkels Line var jo og den eneste, han endnu turde skjænde paa. Faderens Bebreidelser modtog hun med en rørende Taalmodighed og Underkastelse, men ei altid saaledes de andres, især Stedmoderens: den Utaknemlighed og Forstillelse, som hun ei kunde andet, end tillægge denne, opirrede hende undertiden til trodsige Gjensvar. Men, ak! dette tjente kun til at give Line et sørgeligt Erfaringsbeviis paa, hvor haardt og forgjæves det er, at ville stampe imod Braadden.

Saaledes fortalte hendes Stedmoder hende en Dag, med synlig skadefro Glæde, at nu havde hendes Fader mældt sig yd af en vis Klub, hvori han i mange Aar havde været, og agtede at indgaae i en anden, der passede sig bedre til hans Alder og Stand. Den første var bekjendt for sine gode, muntre og dog saare anstændige Baller, som Line ikke kunde tænke paa, uden at Hjertet hoppede i hende af Glæde; den anden Klub var berygtet for sit stive, ceremonielle Væsen, og sin deraf følgende Kjedsommelighed. — Et Par Dage efter, sagde Fru Limtoft atter til sin Steddatter, at, formedelst de trange Tider, havde hendes Fader kun abonneret een Plads paa Theatret for den tilkommende Vinter, som vexelviis, eller efter Omstændighederne, skulde afbenyttes af Fruen selv, hendes Moder og Line.

Denne, som var overbeviist om, at hun nu aldrig vilde komme paa Comedie, uden naar de andre ikke skjøttede derom) eller de vidste, at hun ikke leed det Stykke, som blev givet, kunde ei bare sig for at sige: „jeg mærker ret vel, at Deres Hensigt" — Fruen havde i Foraaret, med Forglemmelse af sine foregaaende Ytringer, ladet hende forstaae, at, efter deres nærværende Forhold til hinanden, var deres forrige Dusføsterskab, i det mindste fra Lines Side, ei længere passende, og denne havde strax tagt Notice deraf — „at Deres Hensigt er, at berøve mig enhver Vinterglæde i Staden, og jeg tvivler ikke paa, at De baade kan og vil sætte dette igjennem; saa kunde jeg lige saa godt blive herude, om jeg ellers maatte faae Lov dertil, naar det var mit eget Ønske." Hertil svarede Fru Limtoft i den roligste og venligste Tone af Verden: „ih, min Bedste! hvorfor maa Du ikke faae Lov? Du veed jo, hvor gjerne jeg føier Dig i alt, hvad der kan bestaae med Klogskab, Velanstændighed og Dit eget Vel. Af Omsorg for Din Sundhed, har jeg selv tænkt paa det samme; men jeg har ikke villet tale derom, af Frygt for at miskjendes." Virkeligen havde ogsaa de daglige Krænkelser havt en skadelig Indflydelse paa Lines Helbred, og bragt Roserne paa hendes Kinder til at falme.

Uden at oppebie noget Svar, fløi Fruen afsted, for herover at consulere den nye Huuslæge, en vidtløftigt Beslægtet af hende selv, som just var derude, og han, der altid var af sin Patronesses Mening, erklærede bestemt, at Byluften, under nærværende Omstændigheder, vilde være Line yderst skadelig, og

derimod en vedvarende Nydelse af Landluften den bedste Medicien for hende.

Da Justitsraaden om Aftenen var kommen derud, holdt hans Kone ham en Qvels-Forelæsning, hvis Hensigt var, at erholde hans Samtykke og, i alt Fald, Befaling til, at Line skulde, Vinteren over, blive paa Landet. Efterat have omtalt dennes eget Ønske og Lægens Erklæring, tilføiede hun: „og Du erindrer jo den betydelige Mødrenearv, som Din alt for store faderlige Kjærlighed tillagde hende ved vort Giftermaal. Desværre! kan Du vel ei heller have glemt det uheldige Udfald af Dine sidste Speculationer. Jeg tvivler ingenlunde paa, at jo Din Snildhed og Gave til at calculere vil vide at oprette dette Tab; men sæt, at Line, naar hun kommer til Byen, faaer en Frier, som strax baade kan og vil ægte hende; vil Du da ogsaa nu kunne udbetale ham Arven?" Desuagtet vilde Justitsraaden ikke ret til at indvillige. Vel udbrød han ofte: „meget rigtigt — Fortræffeligt sagt! — Lad mig give Dig et Kys for dette, min Dyrebare!" Men saa kom der igjen Indvendinger: „det er vist ikke andet, end en forbigaaende Grille af min gode Line: hun er ikke opdragen til saaledes at leve paa Landet;" eller: „slig en hidsig Frier regner da ikke ned fra Himlen;" eller: „men, naar hun selv vil, behøves jo ikke min Befaling." — Dog den seierevante Frue tabte derfor ikke Modet, men lod sin Reserve rykke frem, vis paa, at denne vilde afgjøre Slaget til hendes Fordeel. Hun havde nemlig, saasnart de første Hvedebrøds-Dage vare forbi, viist sig, som alle de andres Mesterinde i at hitte paa Fore-

vendinger, for at unddrage sig hans Violinspil. Nu derimod sagde hun: „og saa, min Ven! naar vi blive ene, hvor skal jeg da kunne nyde Dit herlige, sjelfulde Spil! Line er en god Pige nok; men for sligt har hun hverken Sands eller Smag: hun har, at jeg skal sige den rene Sandhed, undertiden tigget mig til at lægge Hindringer i Veien, naar Du vilde fryde vore Øren, og ofte selv brugt sine Kunster til denne Hensigt. O! men til Vinter, naar hun blev herude, da skulde Intet være i Veien; ak! ja da! — Apropos! jeg troer, jeg har seet nogle nye Musikalier hos Dig, en Violin-Concert af Rode; deraf maa Du endeligen lade mig høre noget i Morgen, naar Line ikke er inde." Dette Angreb kunde Justitsraaden ikke modstaae: han samtykkede i alt.

Dog havde han ikke Hjerte til mundtligt at forkynde Line hendes Skjebne; men 8 Dage derefter tilskrev han hende, og erklærede det for sin faste Villie, at hun, ifølge sit yttrede Ønske og sin Helbreds-Tilstand, skulde blive paa Landet, naar de andre, om faa Dage, toge ind til Byen. Han selv kom nu ikke mere derud. — Den arme Fader og den arme Datter!

Neppe er der noget, som mere skjærper og vedligeholder Følelsen af Ulykke, end total Mangel paa egentlige Forretninger og opmuntrende Adspredelser, og just i denne Stilling befandt Line sig efter de andres Bortreise. De ikke mange Bøger, som tilhørte hende selv, vare flere Gange gjennemlæste, og nye Bøger havde hun ikke faaet, siden Moderen, et halvt Aar i

Forveien, havde givet hende og hendes Fader en Lection over Nødvendigheden af alle mulige Besparelser og Unødvendigheden af sprenglærde Piger. Hun broderede ret godt; men af dette Arbeide bliver man snart kjed, naar man derved ikke har noget vist Øiemeed, ei heller nogen, som kan see og bedømme det. Selv den Sysselsættelse, som Bestyrelsen af den lille Landhuusholdning kunde skaffe heyde, blev hende formeent. Vel var denne, ved Afreisen, formeligen overdragen til hende; men snart erfarede hun, af dette var meent, som naar en Prinds faaer Overcommandoen over en Hær — kuns med den udtrykkelige Betingelse, at han Intet maa foretage sig, uden efter den Næstcommanderendes Raad og Villie. Uformodet mældte sig en Mamsel Inger, som, efter det hende fra Stedmoderen medgivne Brev, skulde hjælpe Line i at føre Huusholdningen. Ifølge sin Charakteer, maaskee og sin hemmelige Instrux, forsømte Inger ikke, at skaffe sig den Glæde, som Mennesker af den virkelige Pøbelclasse altid føle, ved at turde drille deres Overmænd, og behandle dem med plump Grovhed. Ingen Uge var gaaet, førend Line havde maattet høre om Kjøbstæd-Tjatter og kjøbenhavnske Gjæs, der vilde snakke med om det, de slet ikke forstode. Vel beklagede hun sig for sin Fader; men hans Svar indeholdt kun liden Trøst. Var, skrev han, Inger noget vanskelig — som ofte er Tilfældet med Folk, der ere sig deres fortrinlige Dulighed bevidste — da var jo hans gode Line desmere sagtmodig. I Øvrigt ansaae hendes kloge og fortræffelige Moder Ingers Nærværelse derude, som aldeles nødvendig til deres

fælleds Vel. Kort: Resultatet var: find Dig i Din Skjebne! Af Kjedsomhed gik hun da ud at spadsere, saa ofte Veiret var nogenlunde godt, og Bønderne saae, med Forundring og ikke uden Hovedrysten, denne Trækfugl, som endnu blev hos dem, efter at dens Lige for længe siden vare flygtede til Staden.

En Dag, først i November, var Line gaaet ud i deres egen Mark. En Larm og nogle Stemmer, paa hiin Side af Skjeldiget, tildrog sig hendes Opmærksomhed. Et Par Karle vare her iværd med at grave Render til Vintervandets Afledning, og hos dem stod deres Huusbonde, Capitain Smith.

Han eiede den Bondegaard, hvorfra Lines Lysts Jorder i sin Tid vare kjøbte. I sine yngre Dage havde han faret til Søes, tilsidst som Koffardie-Capitain. Nu levede han af en sammensparet Capital og Indtægterne af Gaarden, som han drev med Kraft og megen Sagkyndighed, og her opholdt han sig baade Vinter og Sommer, tilligemed sin Kone og en Datter; hans øvrige Børn vare ikke hjemme. I Begyndelsen havde Justitsraaden søgt hans Omgang; thi han var almindeligen bekiendt, som en udmærket Landmand; men, da han engang skjæmtede vel drøit over den nye Sygdom, som Justitsraaden havde opdaget hos sine Køer; var denne bleven yderst forbittret, og havde ophævet al Forbindelse imellem dem.

Saasnart Smith blev Line vaer, klattrede han strax over Diget, kom hen til hende, og sagde, i det han venligt hilste hende: „jeg hører, at ogsaa De skal ligge fortøiet her Vinteren over. Nu synes mig, at vi Landsbyerotter skulle smukt holde sammen;

det er med andre Ord: det vilde være mig grumme kjært, om De imellem vilde besøge os, og tillade, at min Mariane igjen besøgte Dem. Jeg veed nok, at den Hr. Papa kan ikke lide mig, fordi jeg er saadan en plump Søbjørn; men hvorfor skal De — eller hvad jeg vilde sige — hvorfor skal min stakkels Tøs lide derunder? Hun holder saa meget af Dem, fra den Tid af, da De endnu omgikkes, og længes ret efter Dem. I Eftermiddag sender jeg hende over til Dem, og, dersom De da ikke følger tilbage med hende; saa bander jeg paa, det er Løgn, naar jeg i Fremtiden hører nogen kalde Dem den gode Line." Inden hun kunde komme frem med et høfligt Afslag, som hun havde i Sinde, men om hvis Indklædning hun ikke kunde blive enig med sig selv: havde Smith allerede gjort sit Afskedsbuk, og var snart over Diget og paa Hjemveien, hvorfra han endnu engang tilraabte hende: „altsaa i Eftermiddag!"

Skjøndt Line vel maatte formode, at Omgang med Smiths neppe vilde være efter hendes Faders Hoved, seirede dog Marianes Overtalelser og hendes egen Trang til menneskeligt Selskab over alle Betænkeligheder; ei heller havde jo Faderen udtrykkeligen yttret sig derimod.

Det første Besøg drog flere, stedse hyppigere, efter sig; thi disse skjænkede hende, hvad hun, siden Faderens sidste Giftermaal, havde savnet: en utvungen, troehjertig Omgangskreds, der stedse modtog hende med umiskjendelig Velvillie, og Ingers spodske Spørgsmaale i Førstningen, om Frøkenen nu igjen skulde til Skipperens, bidroge aldeles ikke til at formindske hen-

des Lyst til at komme der. — Med Hensyn til Frøkentitlen, maa bemærkes, at Faderen, der affecterede Ringeagt for alt Titelvæsen, altid vilde have sin Datter kaldt Jomfru, hvorimod hans anden Kone aldrig benævnede hende for Folkene og Fremmede, uden som Frøken; thi, var Datteren i Huset ikke Frøken, hvorledes kunde hun da selv blive den naadige Frue, end sige hendes Naade.

I Mariane fandt Line en Veninde, som vel ikke var aandrig, men ei heller gjorde mindste Fordring paa at være det. Madam Smith, en skikkelig Kone af den gamle Verden, fattede snart Godhed for hende, deels for hendes egen Skyld, deels fordi hun gav hende Leilighed til at foreholde sin Mariane, hvor lykkelig hun var, at hun ikke havde en Stedmoder. Men især blev hun den, vel stundom buldrende og lidt massive, men grundærlige og hjertensgode Capitains erklærede Yndling. Da han engang, forført af sin Datters Exempel, sagde Du til hende, men strax derpaa gjorde hende en Undskyldning derfor: bad hun ham, med Taarer i Øinene ved Mindet om sin Fader og hans fordums Kjærlighed, at han kun fremdeles vilde tiltale hende saaledes. Strax tog han hende paa Ordet, og svoer derhos paa, at, om ogsaa alle andre forlode hende, skulde hun dog stedse blive hans gode Line, til hans eller hendes Dødsdag.

Hvad der ellers fortrinligen bidrog til at sætte og befæste hende i hans Yndest, var, at hun, hvis fornemste Læsning hidindtil havde været historiske og ethnographiske Skrifter, ei alene hørte, med særdeles Interesse, paa hans Fortællinger om de fremmede Lan-

de og Stæder, som han havde seet, men ogsaa et sjeldent kunde berigtige eller fuldstændiggjøre disse. — „Men hvor, Fanden!" sagde han engang, „har Du alt det fra?" Hun nævnede den Reisebeskrivelse, der var hendes Hjemmel. „See, Mariane!" vedblev Smith, „saadanne Bøger skulde Du læse, og ikke de tossede Romaner." — „Men de findes ikke, saavidt jeg veed," svarede Mariane, „i Leiebibliotheket, og af Dig faaer jeg jo ingen Bøger, saaledes som Line af sin Fader."

Da de siden bleve ene, sagde Line til sin Veninde: „men min Gud! læser Du da Romaner?" — „Ih, hvorfor ikke?" spurgte Mariane, heel forundret; „fordi," sagde Line, „min Fader paastaaer, at Romaner ere noget elendigt, taabeligt Kram, der kun tjener til at forskrue Hovederne paa os Pigebørn." — „Men min søde Line!" raabte den anden, saasnart Latteren tillod hende at tale, „er jeg da forskruet? Og dog har jeg læst mange Romaner. Man veed jo nok, at det er opdigtet, hvad der staaer i dem; men i de lange Vinter-Aftener, naar man er kjed af evindeligen at spinde, karte v. s. v., ere de dog en ret fornøielig Tidsfordriv. See! her er een, som jeg just nylig har udlæst; (det var een af Lafontaines Familiehistorier) tag den med Dig og læs den! saa skal Du finde, jeg siger Sandhed!"

Naar Justitsraaden stundom, med megen Selvtilfredshed, udviklede, for een eller anden Ven, det Rigtige og Sindrige i den Maade, hvorpaa han havde behandlet og endnu behandlede sin Datter, pleiede han og at anføre dette, som Beviis: „jeg er vis paa,

at min gode Line ikke har læst, og aldrig vil læse en Roman, og dog har jeg ingensinde sagt til hende: Du maa ikke læse Romaner. Nei! derfor skal jeg vel vogte mig: forbuden Frugt er dobbelt fristende." De derved fremlokkede Spørgsmaale om hans egentlige Fremgangsmaade hermed besvarede han, ved end videre at forklare, hvorledes han, ved enhver given Leilighed, uden at det dog lod, som han søgte saadanne, fremsatte disse Skrifters Slethed og Skadelighed, især for unge Piger, som en afgjort Sag, og hans Line var vant til at troe ham paa sit Ord. Undertiden bragte han ogsaa en Roman hjem med sig fra Klubbibliotheket, eller, om en Veninde af Line havde ført een med sig ud paa Landet, tog han fat paa den, aabnede den med en komisk Høitidelighed, læste et Stykke i en parodierende Tone, med latterlige Tilsætninger og satiriske Bemærkninger, og tilføiede derpaa, idet han bortslængte Bogen: „kan der vel gives et sikrere Middel til at blive fjantet, om ikke gal, end idelig Læsning i saadant Tøierie?" Ligesom dette bestyrkede Line i hendes Foragt for alle Romaner, saa bevirkede det og snart, at Intet af det Slags mere lod sig tilsyne paa Lineslyst.

Denne hans Fremgangsmaade kunde være ret brav, og havde ogsaa i den forbigangne Tid opnaaet sit Øiemeed; nu derimod tabte den sin Kraft. Den tvungne og piinlige Uvirksomhed, hvori Line, der, i Faderens Enkemandsstand, havde kunnet sysle og tumle sig efter Behag, nu befandt sig, drev hende til at gribe ethvert Middel derimod — Mænd af bekiendt Kraft og Fyrighed have jo saaledes i Fængsel givet sig

af med at afrette Muus og Edderkopper — og, med Hensyn til sin Fader, beroligede hun sig ogsaa herved, at hun dog egentligen ikke handlede imod noget Forbud af ham. Desuden maatte hans Charakteer-Svaghed, som Line, hvor god en Datter hun end var, ikke kunde undlade at bemærke, især efter hans andet Giftermaal, altid noget svække hans Authoritet hos hende.

Romaners Læsning, med Valg og Maadehold, vilde, i hendes lykkelige Dage, maaskee endog have været hende gavnlig; men i hendes nærværende Stilling blev den det Modsatte; thi, naar det menneskelige Gemyt føler sig misfornøiet med det virkelige Liv, lader det sig alt for let og alt for mægtigt indtage og fængsle af Phantasiens skjønne, braagede Drømmeverden, og kan da neppe modstaae Lysten til, hvor Leilighed synes at tilbyde sig, at ville realisere denne. — Da Line først begyndte at læse Romaner, var det egentligen hendes Agt, efter Faderens Exempel, blot at ville more sig over det Urimelige og Smagløse i dem; men snart glemte hun dette, tilltrukken og henreven af den sværmende Kjærlighed og de uventede Begivenheder, som her skildredes. Forhen ukjendte Ahnelser vaktes; forhen slumrende Følelser og Længsler udvikledes nu til klar Bevidsthed, og hendes hidtil kun lidet virksomme Phantasie udfoldede Ørne-Vinger. — Da hun siden fik fat paa Romaner, hvori Troldmænd og Troldqvinder, Gjengangere, onde Aander og Mennesker, i Pagt med disse, dreve deres Væsen, følte hun sig hartad uimodstaaeligen hendragen af og til det Vidunderlige og Overnaturlige. Vel prøvede hun, især i

Forstningen, ofte paa, i Overeensstemmelse med de fra Faderen modtagne Begreber, at lee ad alt dette, som den dumme Overtroes slaue Fostre; men snart seirede igjen Indbildningskraften, der formaaer at meddele endog sine Skrækkebilleder noget Pirrende, Tillokkende. Med faa Ord: i Lines Sjel foregik ved denne Læsning, just formedelst hendes daværende Stilling, en mærkelig og farlig Forandring.

Henved 3 Uger efter Lines første Besøg hos Smiths, vendte Lieutnant von R. med sine Folk tilbage, og blev nu indqvarteret der; paa Lineslyst kom en Corporal til at ligge. Hun, som fandt, at det vilde lade underligt, og kunde udtydes paa mange Maader, om hun nu blev borte, besøgte Smiths, som sædvanligt. — For Lieutnanten hørte det, saa at sige, til Livets Fornødenheder, at have en Kjærligheds-Forstaaelse, eller, i Mangel deraf, dog et Fruentimmer, som han kunde sige smukke Ting, og hos hvem han kunde vække en særdeles Interesse for sig. Mariane var ikke langt fra at være grim; hun var desuden heel prosaisk og dertil forlovet. Han henvendte sig altsaa til Line, som ogsaa ved den Tungsindighed, der nu hvilede paa hendes Aasyn, ja selv ved sin mindre Fyldighed, en Følge af hendes senere Skjæbne, havde faaet noget Tiltrækkende for ham, som han forhen havde savnet hos hende.

Allerede da Line læste den første Roman, havde den deri fremtrædende, ædle, modige og trofaste Elsker uvilkaarligen mindet hende om Lieutnanten. Og

nu saae hun næsten dagligen den unge, smukke, kraftfulde Mand, der, naar hun var tilstede, syntes kun at have Øie og Øre for hende. Hendes Stilling tilbød hende aldeles Intet, der kunde adsprede eller formindske det Indtryk, han gjorde paa hende. Hvad Under da, at Kjærlighed efterhaanden indlistede sig i den uerfarne, nu til Sværmerie tilbøielige Piges Hjerte? Hvad Under, at hun, sluttende fra sine egne Følelser til hans, desværre tog Galanteriets Regnepenge for Kjærlighedens ægte Guldmynt?

Skjøndt hun, i sin Tale og Adfærd, visindk holdt sig strengt indenfor den qvindelige Velanstændigheds og Blufærdigheds Grændser, var dog hun, som aldeles uvant til Forstillelse, ei altid istand til at dølge, hvad der foregik i hendes Indre, og ei sjeldent forraadte Øiet, hvad Læben fortaug. Men, ak! isølge sin Anskuelse af Qvindekjønnet, betragtede von R. dette Øiensprog, som een af Koketteriets sædvanlige Anglekroge.

Lines egen Indqvarteringsgjæst, Corporal Weisse, en gammel Krigsmand, som 3 Gange havde taget Aar paa sig, fattede snart en særdeles Godhed for sin ærede Vertinde — saaledes kaldte han hende, for ikke at feile i hendes Titulatur, hvori han mærkede, at der gaves Varianter — thi hun var saa venlig og ligefrem, og hørte saa gjerne og opmærksomt paa hans Fortællinger, hvor vidtløftige den aldrende Mand end ofte gjorde dem, saa at Inger mere end eengang sagde: „Jøsses! vi skal see, vor Frøken vil give sig til Krigsstanden." Men i de fleste af disse Fortællinger spillede ogsaa Lieutnanten, som han havde veiledet

i det Praktiske af Tjenesten, da denne var bleven ansat ved Regimentet, og næsten forgudede, en hæderlig Hovedrolle. Her glemte Line at lægge Dølgsmaal paa sine Følelser; utvetydigt yttrede hun sin Beundring, sin Velvillie; ja ved een af Fortællingerne udslap hende endog det Udraab: „o den lykkelige Pige, som eengang skal tilhøre denne herlige Mand og Helt!" — Naar nu Corporalen havde aflagt sin Tjenesterapport, pleiede han, der stod paa saa fortrolig en Fod med Lieutnanten, som deres Forhold tillod, at tilføie en privat Rapport om sin Passiar med sin vakkre Vertinde og hendes Yttringer. Ogsaa heri saae Lieutnanten et fiint Koketterie; thi hun maatte jo have mærket, hvor tilbøielig Corporalen var til at sladdre af Skole, og han forsømte da ikke, at betale igjen med Renter; f. Ex. „ja, Gamle! hvor Du er lykkelig! Jeg vilde gjerne bytte med Dig i alt, for saaledes, hver Time paa Dagen, at kunn være hos den Engel af en Pige." Dette fortalte Corporalen igjen til Line, der tog alt for gode, uforfalskede Vahre.

Saaledes blev den arme Pige alt mere og mere hildet i Kjærligheds Snarer; saaledes bestyrkedes hun stedse mere i den Troe, at hun var gjenelsket, som hun elskede.

En Morgen temmelig tidligt begjærede Corporalen at tale med hende. „Ærede Vertinde!" sagde han, „undskyld min Dristighed! Jeg vilde bede Dem om at gjøre en god Gjerning. I Gaar Aftes var jeg nødt til at arrestere een af vore flinkeste Karle. Han er ellers Ædrueligheden selv, og smager næsten aldrig stærk

Drik; men just derfor fik et Par Hallunker Lyst til den Spas, at ville drikke ham fuld, og det lykkedes dem kun alt for vel. De uvante Dunster galopperede og huserede saaledes i hans Aarer og Hjernekiste, at han blev rasende, vilde anfalde alle, og slaae Alting i Stykker. Godt var det, at jeg kom til itide, og fik ham bunden og arresteret, inden der skete en Ulykke. — Nu kan jeg ikke andet, end mælde det Passerede for Lieutnanten, og han maa da lade ham straffe for Ordens Skyld, undtagen De, der er saa god, vil indlægge et godt Ord for ham. See! derom var det, at jeg vilde bede Dem. Ved Gud! den Karl fortjener det: han besidder Æresfølelse, og har allerede lidt Straf nok i den Skam og Harme, som nu, Rusen er udsovet, brænder i hans Indre, ved Tanken om hans Opførsel i Gaar Aftes."

Line blev heel ilde tilmode ved denne hans Begjering. „Kjære Weisse!" begyndte hun, „det nytter jo til Intet, uden at volde mig, maaskee ogsaa Hr. Lieutnanten Ubehageligheder. Veed De da ikke i Sommer, da min Stedmoder..." „Ja vist veed jeg," afbrød han hende, „at hun fik en lang Næse; men det var ogsaa en anden Sag, en anden Karl og en anden Forbederinde. — Nu gaaer jeg til Lieutnanten; vil De saa komme et Qvarteers Tid efter, og gjøre, hvad jeg har bedet Dem om: da tør jeg vedde min Knebelsbart imod een af Ingers Marelokker paa, at De ikke faaer Nei." — Med disse Ord gik han.

Line mistvivlede om et lykkeligt Udfald; ogsaa havde hun sine Betænkeligheder ved, hvorvidt det som-

mede sig for hende, at hun gjorde en ung, hende fremmed Officeer slig en Anmodning; fremfor alt befrygtede hun, at hun derved skulde støde ham, der forhen, vel med Fiinhed, men ingenlunde utydeligt, havde tilkjendegivet hendes Stedmoder, hvor ubehagelig enhver fremmed Indblanding i Tjenestesager var ham. Imidlertid, det var saa længe siden, at nogen havde tiltroet hende, at kunne hjælpe, og anmodet hende derom; det var jo dog muligt, at hun kunde finde Bønhørelse, at hun saaledes kunde befrie et Medmenneske, og dertil en brav Karl, fra Smerte og Harme, og derved tillige skaffe sig selv en, ak! længe savnet Glæde. Hun gik altsaa.

Lieutnanten, der selv gjerne ønskede en Anledning til at pardonere Karlen, som ogsaa han holdt meget af, og alt i Forveien havde modtaget et Vink af Corporalen, kunde ikke bare sig for at smile, da han saae og hørte Line at fremføre sin Forbøn saa ydmygt og ængsteligt, som om hun selv var den strafskyldige, og neppe havde hun udtalt, førend han, i de meest smigrende Udtryk, tilsagde hende Karlens Fritagelse for enhver Straf. Ved dette mere ønskede, end forhaabede Udfald udtrykte hendes Ansigt først Forbauselse og derpaa den reneste Glæde. „O!" udraabte hun, i det hun opløftede og derefter foldede sine Hænder foran den stærkt bevægede Barm, „saa er der endnu nogen, som vil gjøre, hvad jeg beder om, endnu nogen, som jeg kan tjene og glæde!" og derved fik hendes hele Aasyn noget forklaret, himmelsk, som for Øieblikket vakte Følelser af en ædlere Art hos Lieutnanten, end dem, han hidindtil havde næret for hende.

— Om hun nu tillige glædede sig, fordi hun heri troede at finde den fulde Bekræftelse paa Lieutnantens Kjærlighed; om ogsaa hendes Glæde havde en liden Tilsætning af den qvindelige Forfængeligheds Triumph over, at hun saa let havde udvirket, hvad den høitbydende Fru Stedmoder forgjæves havde bedet om, hvo er da den, som derfor vil fordømme hende?

Hun vilde strax have været afsted, for selv at bringe Karlen Trøstens Budskab; men Lieutnanten forsikrede, at dette lige saa hurtigt skulde skee ved hans Corporal; han og de andre bade hende ret meget, at forlænge sit Besøg, og hun gjorde det. Men, i sin nærværende exalterede Sindsstemning, formaaede hun endnu mindre, end ellers, at skjule sit Sindelaug imod von R., paa hvem hendes Øie ofte, uden at hun selv mærkede det, hvilede med inderlig Ømhed, og just derved blev han atter tilbøielig til at ansee hendes hele Adfærd den Dag, som et forud overlagt Spil, beregnet paa at fremstille hende selv og hendes Hjertensgodhed i et glimrende og tillokkende Lys.

Under Samtalens Løb, kom Mariane til at spørge Line, om hun da slet ikke skulde ind til Kjøbenhavn i denne Vinter; hun maatte jo dog i det mindste et Par Gange paa Bal, siden hun holdt saa meget af at dandse. „Ak!“ svarede denne i en veemodig Tone, „med min Dandsen er det nok nu forbi.“ — „Hvad for noget?“ raabte Smith, der ikke kunde taale at see hende bedrøvet, „troer Du da, at vi herude paa Landet ligge den hele Vinter stille, og

fuge paa Labben, ligesom Bamsen i Norge? Nei! mit Barn! der tager Du feil. — Hør, Moer! vi pleiede jo dog at have et lille Julegilde; har Du noget imod, at det i Aar bliver til et ordentligt Bal, det forstaaer sig, i al Simpelhed?" — "Saamæn har jeg ikke," svarede hans Kone, og Mariane tilføiede: "o! Du har aldrig været saa rar en Fader, som siden den gode Line kom her." — "Nu," vedblev han, "lad det saa blive Nytaarsdag. Dertil er jo endnu 12 Dage: saa veed jeg, I have Tid til at bruge Svabberen, gjøre Dækket ryddeligt, bakke op, og, kortsagt, faae Alting kant og klart. Og saa skal Du see, lille Line! — om ellers Justitsraadens Datter vil vise os den Ære, at komme med — at vi herude kan gjøre nok saa lystige, om ikke slet saa galante Baller, som de inde i Byen."

Men omtrent midt i Mellemtiden blev Lieutnanten syg, og Smith, der leed ham godt, opsatte Ballet efter hans Helbredelse; saaledes fandt dette ikke Sted, førend henved Midten af Januar. Imidlertid sagdes der, at han ikke var egentligen syg, men saaret i en Duel, og begge Pigebørnene brændte nu af Begjerlighed efter at faae de nærmere Omstændigheder at vide.

Line henvendte sig desangaaende til Corporalen; men af den ellers saa snaksomme Mand var Intet at udlokke. "Saaret i en Duel?" sagde han, "Saa? Hm; nu ja, vi ere jo alle Mennesker; endog den bedste Hest kan snuble; imidlertid... dog, hvad kommer det mig ved? Men om Forladelse, ærede Vertinde! jeg har Tjeneste-Forretninger." Og hermed gik han, fløi-

tende et Stykke, der altid var Tegn til, at Hovedet ikke stod ham ret. Alt dette formindskede juſt ikke Lines Nysgjerrighed. Baldagens Morgen fik hun den tilfredsstillet.

Da gik hun nemlig efter Aftale tidligt til Smiths, for at hjælpe ved Tilberedelserne; men neppe var hun kommen indenfor Døren, førend Mariane begyndte: „nu veed jeg, hvorledes det hænger sammen med Duellen. O! Din Lieutnant er en herlig Fyr. Selv Fader siger, at vel er han en Landkrabbe; men enhver Søhane, om nok saa stout, kan godt være bekjendt, at række ham Kloen, og drikke Kammeradskab med ham.“ Og nu fortalte hun.

Hos en Gjæstgiver, ei langt derfra, vare en Aften flere Officerer samlede, deels af de egentlige Linietropper, deels af de anneeterede Bataillоner. Hine udgjorde Pluraliteten. Een af dem begyndte at fortælle lystige Bommerter, hvori Officerer af den sidste Classe skulde have gjort sig skyldige; en anden leverede Fortsættelse heraf. Da tog en der i Egnen nylig ansat Officeer af de annecterede Bataillоner alvorligt til Gjenmæle. Von R., som den Aften var yderst overgiven, og desuden blev egget af et Par andre, persiflerede hans Forsvar. Da nu von R. end videre forelagde ham, som til en Prøve, allehaande Problemer og vanskelige, tildeels latterlige Tilfælde i Tjenesten: bortfjernede den anden sig, i det han sagde: „i Aften have vi Intet mere at tale med hinanden.“ — Næste Morgen modtog von R. en Udfordring til Dagen derefter. Den rolige, værdige Tone i Billetten hovede ham, og nu, ved fuldkomment afkjølet Blod, erkjend-

te han, at han virkeligen havde fornærmet den anden, og tvunget ham til at udfordre sig. Han erkyndigede sig nærmere om sin Modstander, og hørte, at denne var en saare brav Karl, som var traadt i Tjenesten af reen Kjerlighed til Fædeland og den gode Sag, og ved en Leilighed havde viist en Kjækhed og Aandsnærværelse, der vilde have gjort enhver gammel Officeer Ære; men fægte kunde han kun maadeligt, og havde derfor ogsaa sagt: „jeg veed, jeg maa blive et Offer; men Æren byder.“ — Strax var von R's Beslutning fattet. Ved Duellen forholdt han sig blot defensiv, og selv dette gjorde han saa skjødesløst, at hans Modstander, til sin egen store Forundring, snart bibragte ham et ikke ubetydeligt Hug over Armen. — Da han, efterat være forbundet, blev ene med sin Secundant, sagde denne, heel ærgerlig: „men plager da Satan Dig? Du, den bedste Fægter i hele Regimentet, lader Dig hugge af den Bønhas!“ — Hertil svarede von R. koldt og tørt: „at jeg kan fægte, haaber jeg, er bekjendt, og, skulde nogen tvivle derom, er jeg til Tjeneste, saasnart denne Bagatel er lægt. Nu vil det og blive bekjendt, at min brave Modstander, som jeg saa utilbørligt fornærmede, kan ikke mindre fægte. I Øvrigt beder jeg Dig, ikke at tale til nogen om, hvad jeg her har sagt Dig i Fortrolighed.“ — Desuagtet havde Secundanten ikke holdt saa ganske reen Mund, og saaledes havde den smithske Familie faaet Sagens rette Sammenhæng at vide.

Jo mere tilbøielig Line, ved Weisses Orakelsprog, var bleven til at troe, at Duellen vel neppe saa ganske gjorde Lieutnanten Ære; desmere over-

rakket og henrykt blev hun ved Marianes Fortælling. I denne Erkjendelse af sin Urct, denne frivillige Selvopofrelse saae hun Dydens høieste Ideal. Hun bad i Tankerne den elskede Mand ret ydmygt om Forladelse for sin ugrundede og fornærmelige Mistanke, og, begeistret, sagde hun til sig selv: paa ham vil den Pige, han eengang elsker, ganske kunne stole, til ham ganske kunne fortroe sig.

Aftenen kom, og Smith holdt Ord. Overalt herskede lystigt Liv og tvangløs Munterhed. Hertil bidrog vel ogsaa den ypperlige Punsch, lavet af ægte gammel Rom, paa den Tid en stor Sjeldenhed. Line, der her atter, som i fordums Dage, saae sig i et større Selskab, og omgivet af lutter venlige Ansigter, der her, imod al Forhaabning, nød sin Yndlings-Fornøielse, og det i fuldeste Maade — thi hun var næsten aldrig af Gulvet — følte sig saa inderlig glad, saa lykkelig; dog især, naar hun, ved von R's Side, svævede igjennem Rækkerne. Ak! det var den sidste Gang, at den stakkels Pige skulde være glad i denne Verden.

Imellem 1 og 2 forlod Lieutnanten Selskabet, for at visitere i Qvartererne, og, da han havde hørt, at nogle af Folkene spillede og svirede det meste af Natten i en Vinkelkroe, reed han ikke, men gik, indsvøbt i sin Kappe, for dessikrere at overrumple dem.

Efter hans Bortgang fandt Line ikke Ballet ganske saa interessant, som før. Da Klokken nærmede sig til 3, faldt det hende ind, hvorledes hendes Fader forhen vel aldrig havde nægtet hende at komme paa Bal, men derhos, af Omsorg for hendes Sundhed, altid gjort

det til en ufravigelig Betingelse, at hun skulde va
hjemme inden Klokken 3. Om Du end, kjære Fad
tænkte hun ved sig selv, ikke er her nærværende, s
Din Datter dog ligefuldt adlyde Din Villie. Me
for at undgaae Opsigt og Nøden til at blive, besl
tede hun at liste sig bort, og dertil var just Øiebli
beleiligt: Madam Smith, der ikke kunde ta
Nattevaagen, var gaaet til Sengs; Smith sad, f
dybet i en Polskpas, og Mariane i en Samt
med sin Kjæreste. Ubemærket fik hun sin Hat og Ch
nille paa, og sagde nu ved Bortgangen blot til Pige
„hils Dit gode Herskab, jeg befinder mig ikke ret v
I Morgen skal jeg komme og takke og gjøre min Un
skyldning, fordi jeg saaledes stjæler mig bort."

Rask vandrede hun afsted i den skjønne, stjer
klare Vinternat, medens hendes Phantasie havde tra
med de nydte Glæder. Især dvælede hun ved Bil
det af von R., hvorledes han syntes at dandse m
dobbelt Liv og Lyst, naar hun var hans Dame; hv
venligt han ofte havde seet til hende, og hvorledes ha
mere end een Gang, havde kjærligen trykket hend
Haand under Dandsen. Mon hun ikke havde besv
ret noget af disse Haandtryk? Hun befrygtede det n
sten, og rødmede ved Tanken herom.

Hun havde neppe 20 Skridt tilbage, da en Mand
person nærmede sig. Det var Lieutnanten, hvis Hje
vei førte ham tæt forbi Lineslyst. Han saae
Fruentimmer komme fra den modsatte Side, gjette
hvem det var, ilede til og smuttede ind med hen
og med ham fulgte den arme Lines Fordærvelse.
Overraskelsen, hendes af Dandsen ophidsede Bl

hendes opflammede Phantasie, se hendes Uskyldighed og Uerfarenhed og, fremfor al., hendes inderlige, tillidsfulde Kjærlighed gjorde ham Seieren let, og, for at fuldende Ulykken, forledte just dette ham til at betragte, hvad her foregik, blot som et fælleds Offer paa Sandselighedens Alter.

Næste Formiddag kom Mariane, for ret alvorligt at ville skjænde paa hende; thi hun havde selv faaet Skjænd af Faderen, fordi hun saaledes havde ladet hende gaae. Dog, da hun saae Lines blege Aasyn, hendes sælsomme, skye, ustadige Blik; da hun hørte hende tale med mat, stundom bævende Stemme: da lagde hendes Vrede sig strax. „Jeg har gjort Dig Uret,“ sagde hun; „i Sandhed! Du er ret syg, Din Stakkel! men Du dandsede vist og for meget. Dog,“ tilføiede den Godmodige, „Du kunde jo ikke andet: alle vilde dandse med Dig.“

Først tredie Dagen derefter sneg Line sig i Skumringen hen til Smiths. Hun havde ventet, at finde Lieutnanten forlegen og angergiven, som hun selv, og at han vilde søge Leilighed til en nærmere Forklaring; men han var ganske, som forhen. Dog troede hun, til sin Glæde at bemærke, at hans Adfærd imod hende nu var bleven mere ligefrem, mere fortrolig. „Saaledes,“ trøstede hun sig, „tilkjendegiver han, Manden, stiltiende vort fremtidige Forhold til hinanden, indtil han, for hele Verden, kan erklære mig, den lykkelige Line, for sin.“ — En mere upartisk Iagttager vilde maaskee, i hans nærværende Adfærd,

snarere have fundet Kjendetegn paa mindre Agtel
hende, end forhen.

Nogle Dage efter fik hun et Brev fra sin F
hvori han paa det haardeste bebreidede hende, at
holdt Omgang med denne Skipperknægt, der saa
veligen havde fornærmet ham selv, ja endog
have drukket Dus med ham, hvilket han dog
kunde troe. Men, hvad enten hun nu var komm
Skipperfamilien for dens egen, eller for den
nants Skyld, som logerede der, og som forhe
lidet havde paaskjønnet al den ham viste Artighed
han endog havde aldeles tilsidesat den, hendes væ
Moder skyldige Høflighed og Ærbødighed; forbød
hende, under sin høieste Vrede, nogensinde me
sætte sin Fod indenfor Smiths Døre. — Saa
hun da være udelukket fra det eneste Sted, hvor
efter sin Forviisning, havde fundet Omgang og
villie, fra det Sted, hvor den Elskede opholdt
Ei mindre smertede Brevets Stiil hende: ikke en
ste Gang havde han deri kaldt hende sin gode L
som han dog ellers altid pleiede, baade skriftlig
mundtligt. „Ak, de slemme Mennesker!" udr
hun, inderligen bedrøvet, „ei engang min Faders K
lighed kunne de unde mig!" — Imidlertid skrev hu
Mariane, og berettede hende, med muligste Sk
sel, det faderlige Forbud, hvortil vist andre havde
ledet ham, men som for Fremtiden maatte berøve
de deres kjære Selskab. — Smith gik selv over til
de, og vilde overtale hende til ikke at bryde sig
de Narrestreger, som han udtrykte sig; men, da
skjøndt med Taarer i Øinene, blev ved sin Mening

sit Forsæt; sagde han, i en blødere Tone, end man ellers var vant til at høre af ham: „Du maa vel have Ret; thi der staaer skrevet: Du skal ære Din Fader og Din Moder, at det maa gaae Dig vel. Nu, Gud velsigne Dig, mit Barn! og lade det gaae Dig vel!“ — Med disse Ord gik han; og de saae hinanden aldrig mere. Imidlertid vedblev Mariane, stundom at sende hende Bøger.

I Begyndelsen af Marts maatte Lieutnanten atter flytte, og det til den modsatte Kant af Landet. Han kom med Mariane, for at tage Afskeed. „O!“ sagde Line ved denne, med qvalt Røst, „De vil dog vist ikke glemme mig?“ — „Hvorledes skulde det blive mig muligt?“ svarede han i en forbindtlig Tone.

Under tungsindige Grublerier og vaagne Drømme hensvandt nu Lines Dage. Vaaren kom, klædt i Haabets Farve og smykket med tusindfold Blomsterpragt, for at vække Alskabningen af sin Vinterdød, til nyt Liv, nye Glæder. Men hos Line vakte den kun stedse mørkere Ahnelser, der, i Slutningen af Maji, gik over til frygtelig Vished. Nu kunde hun ei længere tvivle om Følgerne af hiin usalige Nat.

I hendes Sjel kæmpede Nødvendigheden længe med hendes Skamfuldhed. Dog, Nødvendigheden seirede, og hun skrev til Lieutnanten, for at meddele ham den sørgelige Opdagelse; men dette Brev, der aandede den hjerteligste Tillid til hans Kjærlighed og Retskaffenhed, blev ubesvaret. Den Letsindige, som imidlertid havde indgaaet en ny Forbindelse, hvori han fandt alt,

hvad han attraaede og egentligen satte Priis i denne Henseende, meente, at den Sag havde gen Hast. I det mindste maatte han dog først om ikke det Hele var et Paafund, sigtende til sikrere at trække ham Ægteskabs-Nættet over Hov

Først længere hen paa Sommeren kom Fru L toft derud; thi hun var just ikke nogen Ven af L livet, og havde desuden i Foraaret mistet sin M Ogsaa hun var nu frugtsommelig, og bar sin Till til Skue med et Slags Stolthed, som vakte de bi ste Følelser i Lines Barm. Hun var overbeviist at det ene var lav, beregnende og hyklende Egen te, der havde tilskyndet hendes Stedmoder til at og indgaae Ægteskab med hendes Fader. Sig selv de hun give det Vidnesbyrd, at kun reen og ind Kjærlighed havde bragt hende i von R's Arme. dog kunde hiin være bekjendt for al Verden, og ve sig en Ære af, at hun skulde vorde Moder, dens Line maatte ønske, at kunne skjule sig og Tilstand for enhver, ak! om muligt, ogsaa for sig

---

En Formiddag saae Line, til sin store Forbau se, Spaaqvinden fra Skovbye at komme ud fra hen Stedmoders Værelse. Hun hørte siden, at Qvin havde havt en lang Samtale med hende, var, hendes Ordre, bleven godt tracteret, og skulde t uden have faaet en ikke ubetydelig Gave. — Ved B det, samme Dag, dreiede Fruen strax Samtalen paa det Overnaturlige, især Spaadomme og Sp domsgave. „I lærde Herrer,“ sagde hun, og h

vendte sig i Besynderlighed til den forhen nævnte Læge — Justitsraaden var ikke derude; ellers havde hun dog neppe begyndt paa den Materie — „I lærde Herrer ville vel lee af mig; men jeg bliver ligefuldt ved min Troe, at der gives Mennesker, som kunne forudsige det Tilkommende, og alle Professorer i den hele Verden skulle ikke rokke den; thi den er grundet paa egne, sikre Erfaringer." Men den lærde Hr. Cousin viste ingen Tilbøielighed til at lee; tvertimod søgte han at understøtte hendes Troe med Grunde: f. Ex. Erfaringer kunde ikke bortdemonstreres; Naturen havde sine uigjennemtrængelige Hemmeligheder; som der gives Mennesker, der kunne see meget længere hen i Rummet, end andre, saa kunde der og gives dem, der formaae at see meget længere og klarere ind i Tiden, end deres Medmennesker; men dem maatte man ikke søge blandt de Cultiverede; thi den kunstige Dannelse sløver og undertrykker de oprindelige, forborgne Naturkræfter, hvilket han igjen oplyste ved Exempler, tagne af Finner og Lapper, og andet mere af samme Suurdeig.

Baade Samtalen i sig selv og det besynderlige Blik, hvormed Fruen, under den, nu og da betragtede Line, vakte hos denne en levende Erindring om Spaaqvindens næsten glemte Trusel. Forhen havde hun spottet over den; nu gruede hun for den; ja hendes, ved hendes nærværende Forfatning og Læsning af Romaner, sygeligen spændte og forvirrede Phantasie fremstillede hende i gamle Kirsten et Væsen fra Afgrunden, der pønsede paa hendes og hendes Fosters Fordærvelse. Kun i von R. saae hun den gode Engel, der kunde og vist vilde frelse hende, og hun tilskrev

ham atter et Brev, hvis rørende Tone neppe var vet uden Virkning paa hans af Naturen gode Hje om han havde faaet det; saa meget mere, som sandselige Tillokkelser hos det Fruentimmer, han h de indladt sig med, alt mindre og mindre formaa at seire over den Foragt, hendes, sig stedse tydelig visende, slette Tænkemaade indgjød ham. Brevet verede hun til en, fra Staden med Fruen kommen J ge, der, ved flere Leiligheder, havde givet hende Pr ver paa Deeltagelse og Hengivenhed, og bad hend hemmeligt at faae det besørget med Feldtposten.

Da Line et Par Dage efter spadserede, overladen de sig til mørke Tanker og dunkle Phantasie-Billeder i et nærliggende Krat: stod pludseligen Spaaqvinden for hende, og tiltalede hende, smidskende og venlig grinende: „ei Datterlill! nu er Du nok ikke mere saa kaad og kjephøi, som da Du vilde holde mig for Nar. Men jeg er et godt Skind: jeg kjender Din Nød; fortro Dig kun til mig, og jeg skal vise Dig, at gamle Kirsten kan udrette mere, end nogen skulde tænke, at sige, naar man viser sig skjønsom.“ Men Qvindens Ansigt og Røst vare af det Slags, der blive desto fælere, jo mere de skulle udtrykke Venlighed. Det Fortrukne i Minerne, det Slangehvislende i Stemmen havde noget saa rædsomt for den, af sine Drømmerier opskrækkede Line, at hun uvilkaarligt udraabte: „viig fra mig, Du Onde! jeg vil Intet have med Dig at skaffe,“ og derpaa søgte iilsomt ad Hjemmet til, medens gamle Kirsten skreg efter hende: „saa løb da i Din Fordærvelse, Du tossede, gjenstridige Ting!“

Til nøiere Oplysning og Forklaring maa Følgende tjene, der gaaer lidt tilbage i Tiden.

De Krænkelser, som Fru Limtoft forvoldte sin Steddatter, havde, fra Førstningen af, ikke saa meget sin Grund i noget egentligt Fiendskab imod denne, som i den Egoisme, der var Grundlaget og Hovedtrækket i hendes Charakteer. — Uagtet Lines inderlige Godmodighed og den Delicatesse, som hun stedse havde iagttaget i sin Opførsel imod Sophie Irstrøm, kunde denne dog ikke altid undgaae at føle, og undertiden lode andre hende føle, at hun kun var en underordnet Person i Justitsraadens Huus. Dette maatte nu gjengjældes, efterat hun var bleven Kone i samme Huus, og Line skulde have Troen i Hænderne paa, at nu var Forholdet imellem dem omvendt. — For at Justitsraaden desbedre kunde indsee og paaskjønne, hvilken Juveel han havde fundet i sin unge Kone, maatte den af Line forhen førte Huusholdning lastes og nedrives. — Endskjøndt hun ei selv elskede sin Mand, maatte han dog ikke elske nogen anden mere, eller lige saa meget, som hende, og altsaa maatte den, af Faderen næsten tilbedte Datter, ved given Leilighed, stilles i et mindre gunstigt Lys. I samme Hensigt, nemlig for at svække Justitsraadens Kjærlighed til sin Line, var det ogsaa, at hun søgte at fjerne dem, i det mindste for en Tid, fra hinanden. — Hertil kom, at den Modstand, som Line undertiden, især i Begyndelsen, vovede at vise, tirrede hendes Stolthed og Herskesyge. Desuden gik det hende, som næsten alle Halvcultiverede, eller dem, hos hvem den blotte Po-

litur træder i Culturens Sted, og dette var just Til[...]
det med hende: for ret at kunne føle, og tilfulde o[...]
bevise sig om den Magt, de besidde, er det dem
Fornødenhed, nu og da at plage de dem Undergi[...]
Men, saasnart hun fornam et Liv at røre sig un[...]
hendes Hjerte og den første dunkle Moderfølelse va[...]
nede hos hende; fattede hun et virkeligt Had til [...]
arme Line; thi den Tanke var hende uudstaaelig, [...]
hendes Barn skulde komme til at dele Faderens Kj[...]
lighed, Omhu og Indtægter med nogen anden. S[...]
ledes virkede her Kjærligheden, i det den trængte [...]
i et, for denne Følelse hidtil fremmed, af Egois[...]
forstenet Hjerte, lig den underjordiske Ild, der [...]
foraarsager Vulcaner og Ødelæggelser.

Hun havde ei været længe paa Landet, førend h[...]
formodede, hvad sandt var, med Hensyn til Lin[...]
hertil bidrog, deels hendes egne senere Erfaring[...]
deels hendes Tilbøielighed til at troe det Værste [...]
andre. Det blev nu hendes Ønske og Bestræbelse, [...]
Line maatte fordølge sin Tilstand indtil det sidste Ø[...]
blik; thi saa, haabede hun, vilde Sagen gjøre s[...]
dan Opsigt, og vorde saa almeenbekjendt, at Fa[...]
ren nødvendigen maatte for stedse forvise hende fra [...]
Huus, ligesom hun derved ganske vilde tabe hans Kj[...]
lighed. Af samme Grunde besluttede hun og, [...]
muligt, at forebygge, at denne Skandal skulde v[...]
de tilhyllet ved et Giftermaal.

Da kom Spaaqvinden, for at gratulere den na[...]
dige Frue, som hun ikke havde seet siden hiin Eft[...]
middag, og dernæst at bringe i gunstigst Erindri[...]
hvor nøiagtigt hendes Spaadom var gaaet i Opf[...]

delse. Fruen, som i Grunden var ikke lidet overtroisk, tog vel imod Qvinden, og omtalede nu ogsaa, hvad hun dengang havde sagt til Line, men tilføiede i en skjødesløs Tone, at det vel havde været hendes Spøg, for at skræmme den Næsvise. „Det vil Tiden vise, Tiden, hvori jeg læser, medens den er en lukket Bog for I andre,“ svarede gamle Kirsten, med en Seerskes Blik.

Derpaa meddeelte Fru Limtoft hende, under Tausheds Løfte, sin Mistanke til Steddatteren og sit Ønske, at ingen Forbindelse maatte finde Sted imellem denne og hendes formodede Forfører, et slet Menneske, der kun vilde bringe end mere Skam og Ulykke, baade over Line selv, og hendes Forældre, naar man ei i Tide fik alt Samqvem imellem dem afbrudt, og udbad sig heri Oplysning og Raad af hende. Denne Begjæring, som var ledsaget af en Rigsbankdaler-Seddel, lovede Spaaqvinden at opfylde inden næste Fuldmaane.

I Baggrunden af Haugen ved Lineslyst var et lidet, saa kaldet, engelsk Anlæg, der havde en Udgang til Marken. Dette Sted udvalgte gamle Kirsten sig til sin Speiderpost. Herfra kunde hun opdage, om Justitsraaden var derude, eller ei; thi i første Tilfælde vare Rullegardinerne optrukne i hans Værelse, og Fruen havde bedet hende, kun at komme til sig, naar han var i Staden; herfra kunde hun tillure sig eet og andet, som siden var brugeligt. — Nu maatte det just træffe sig, at hun stod der i Skjul, da Line, med ængstelig Hast, leverede det forhen omtalte Brev til Pi-

gen, som havde noget at bestille i Haugen, og havde da den erfarne Qvinde god Leilighed til at tragte hende og overbevise sig om, at Stedmoder Mistanke var fuldkomment grundet.

Saasnart Line havde listet sig bort, sneg og hun sig udenom, kom fra Gaarden ind i Haugen, lige hen til Pigen, og tiltalede hende i en imponer de Tone: „tak Din Gud og Skaber, Stine! gamle Kirsten træffer Dig her, og vil tage sig af D Stod det ikke for mit Syn i Midnattens Time, hv ledes Du, Ubesindige! her, paa dette Sted, vi modtage et Brev, som maa bringe Jammer og N over Dig og Din Kjæreste, hvis Du ikke strax ig skiller Dig derved. Hid med det, om Du endnu frelses! Der har Du jo gjemt det.“ Pigen blev h ligen forfærdet, især over, at den Uheld varslen Spaadom ogsaa angik hendes Kjæreste, som hun derligen elskede. Dog gav hun ikke Brevet fra förend Spaaqvinden havde svoret paa, at hun skulde rigtigt besørge det. – „Ja vist skal jeg rigtigt sørge det,“ gjentog hun ved sig selv, i det hun, sm leende, gik bort.

Saaledes var nu gamle Kirsten i Besiddelse alle de Oplysninger, hun behøvede; men nu var Spørg maalet: hvilket Partie skulde hun tage? Det maa nøiere overveies. Om Fruen havde hun hørt, at h var meget paaholdende, og hos hende var da kun det mere at vente, naar hun først havde erholdt attraaede Underretning. Derimod vidste Kirsten Erfaring, at den gjerne betaler bedst, som er m i Vaande, og det var her Line. Om hun ikke har

Penge, saa havde hun dog vel Ringe eller andre Kostbarheder, som Kirsten ret godt forstod at vurdere og omsætte; ogsaa maatte jo Elskeren vise sig raisonnabel. Vægtskaalen hældede altsaa til Lines Side, og det var i den Hensigt, at være hende behjælpelig, enten ved at lære hende at bruge visse ugudelige Midler, hvorom hun vidste ret god Beskeed, eller ved at besørge den hemmelige Brevvexling, at hun gik hende imøde, og tiltaledè hende i Krattet. Men Lines Svar og Adfærd opirrede og forbittrede hende i den Grad, at hun endnu samme Dag gik til Fruen, og, uden forud at betinge sig nogen Fordeel, aabenbarede og meddeelte hende alt; dog sagde hun ikke, hvorledes hun var kommen til denne Kundskab, eller i Besiddelse af Brevet, men antydede blot i hemmelighedsfulde Udtryk, at dette var en Virkning af hendes høiere Indsigt og Magt. Nu vilde Fruen ogsaa raadspørge hende om sit eget Barns tilkommende Skjebne; men her vare hendes Læber tilsluttede, indtil en ny Foræring aabnede dem, og selv da sagde hun blot: „det er først i Fødselsstunden, at derom egentligen kan siges noget; kun saa meget seer jeg, at Deres Steddatters Lykke ikke bliver Deres Barns.“ Men dette var ogsaa nok, til end fastere at bestemme Stedmoderens Sindelaug og Lines Skjebne.

Da Spaaqvinden derpaa havde drukket en Skaal Kaffe, skuede hun, med en dybsindig Mine, i Grumset, viste Fruen det, og sagde: „see! der staaer Frøkenen, og den lille Figur tæt ved, det er Pigen Stine. Denne deres Stilling betyder, at der let kan blive en farlig Sympathie og Maskepie imellem dem.

gen, som havde noget at bestille i Haugen, og her havde da den erfarne Qvinde god Leilighed til at betragte hende og overbevise sig om, at Stedmoderens Mistanke var fuldkomment grundet.

Saasnart Line havde listet sig bort, sneg ogsaa hun sig udenom, kom fra Gaarden ind i Haugen, gik lige hen til Pigen, og tiltalede hende i en imponerende Tone: „tak Din Gud og Skaber, Stine! at gamle Kirsten træffer Dig her, og vil tage sig af Dig. Stod det ikke for mit Syn i Midnattens Time, hvorledes Du, Ubesindige! her, paa dette Sted, vilde modtage et Brev, som maa bringe Jammer og Nød over Dig og Din Kjæreste, hvis Du ikke strax igjen skiller Dig derved. Hid med det, om Du endnu skal frelses! Der har Du jo gjemt det.“ Pigen blev høiligen forfærdet, især over, at den Uheld varslende Spaadom ogsaa angik hendes Kjæreste, som hun inderligen elskede. Dog gav hun ikke Brevet fra sig, førend Spaaqvinden havde svoret paa, at hun selv skulde rigtigt besørge det. „Ja vist skal jeg rigtigt besørge det,“ gjentog hun ved sig selv, i det hun, smaaleende, gik bort.

Saaledes var nu gamle Kirsten i Besiddelse af alle de Oplysninger, hun behøvede; men nu var Spørgsmaalet: hvilket Partie skulde hun tage? Det maatte nøiere overveies. Om Fruen havde hun hørt, at hun var meget paaholdende, og hos hende var da kun lidet mere at vente, naar hun først havde erholdt den attraaede Underretning. Derimod vidste Kirsten af Erfaring, at den gjerne betaler bedst, som er meest i Vaande, og det var her Line. Om hun ikke havde

Penge, saa havde hun dog vel Ringe eller andre Kostbarheder, som Kirsten ret godt forstod at vurdere og omsætte; ogsaa maatte jo Elskeren vise sig raisonnabel. Vægtskaalen hældede altsaa til Lines Side, og det var i den Hensigt, at være hende behjælpelig, enten ved at lære hende at bruge visse ugudelige Midler, hvorom hun vidste ret god Beskeed, eller ved at besørge den hemmelige Brevvexling, at hun gik hende imøde, og tiltalede hende i Krattet. Men Lines Svar og Adfærd opirrede og forbittrede hende i den Grad, at hun endnu samme Dag gik til Fruen, og, uden forud at betinge sig nogen Fordeel, aabenbarede og meddeelte hende alt; dog sagde hun ikke, hvorledes hun var kommen til denne Kundskab, eller i Besiddelse af Brevet, men antydede blot i hemmelighedsfulde Udtryk, at dette var en Virkning af hendes høiere Indsigt og Magt. Nu vilde Fruen ogsaa raadspørge hende om sit eget Barns tilkommende Skjebne; men her vare hendes Læber tilsluttede, indtil en ny Foræring aabnede dem, og selv da sagde hun blot: „det er først i Fødselsstunden, at derom egentligen kan siges noget; kun saa meget seer jeg, at Deres Steddatters Lykke ikke bliver Deres Barns." Men dette var ogsaa nok, til end fastere at bestemme Stedmoderens Sindelaug og Lines Skjebne.

Da Spaaqvinden derpaa havde drukket en Skaal Kaffe, skuede hun, med en dybsindig Mine, i Grumset, viste Fruen det, og sagde: „see! der staaer Frøkenen, og den lille Figur tæt ved, det er Pigen Stine. Denne deres Stilling betyder, at der let kan blive en farlig Sympathie og Maskepie imellem dem.

Derfor er mit Raad: send Stine i Tide tilbage til Staden, og lad den anden Pige derinde igjen komme herud." Efterat Fruen endnu havde taget det edelige Løfte af Spaaqvinden, at hun til intet Menneske skulde tale om, hvad hun vidste, og derfor klogeligen havde tilsagt hende en maanedlig Gave: skiltes de ad.

Stine maatte naturligviis afsted. Lines fordums Veninder vare tilhobe forjagede ved den Fru Limtófts kolde og ceremonielle Væsen, hvem de kun lidet havde ændset, som Jomfru Irstrøm. De enkelte, stive Galla-Gjæstebud, som nu fandt Sted, og hvortil kun Folk af den store Verden bleve budne, saavelsom de deraf følgende formelige Visiter, forskaffede Line kun flygtige Bekjendtskaber. Saaledes havde hun nu aldeles Ingen, hun kunde fortroe sig til. Sin Ængstelighed, sin Kummer, sine Tvivl, sine Forhaabninger i enkelte lysere Øieblikke, sin Phantasies mørke, ofte vanskabte og rædsomme Fostre maatte hun indslutte i sin egen Barm. Derved blev hun stedse mere raadvild og modløs. Stundom var hun nær ved Fortvivlelse, eller et Anfald af stille Vanvid; til andre Tider hensank hun i den Sløvheds-Tilstand, der, efter Naturens velgjørende Indretning, følger paa alt for haarde, baade Sjæls og Legems Lidelser, og hindrer dem i aldeles at fortære og tilintetgjøre Menneskets Kraft.

Justitsraaden kom denne Sommer oftere derud, end ellers, men forblev der altid kun meget kort. Hans Kjærlighed til sin unge Kone, der havde faaet

en mægtig Tilvært ved det smigrende Haab om at skulle, paa sine gamle Dage, vorde Fader, og ængstelig Omhu for hendes Sundhed lokkede ham ideligen derud; hendes ofte utaalelige onde Lune, som hun syntes med frit Forsæt at give Tøilen, drev ham snart ind igjen. Imidlertid maatte Line ei sjeldent undgjælde for, hvad han maatte udstaae med hendes Stedmoder, og dette fjernede hende endnu mere fra ham. Dog, da han sidste Gang var der, og hun om Morgenen var ene med ham i Stuen, fik hun den Idee, skjøndt utydelig og ubestemt, at ville aabenbare ham sin Nød. „Kjære Fader!" begyndte hun frygtsomt, „ikke sandt? Du holder dog endnu noget af Din stakkels Datter." — „O! ret meget holder jeg af Dig, min gode Line!" svarede han, rørt af hendes Tone, og i Følelsen af sin, imod hende ofte viste Ubillighed; men, misforstaaende hende, og tilbøielig til den alt for gjængse Troe, at Penge kunne jevne og erstatte alt, vedblev han: „jeg har i Sommer havt saa meget i mit Hoved, at jeg ganske har glemt Dine smaa Fornødenheder, og dem maa jeg jo ogsaa tænke paa, især, da Dit Helbred fordrer, at Du fremdeles bliver herude." Med disse Ord stak han hende de Sedler i Haanden, som han havde hos sig. „O nei!" udraabte Line smerteligt, „saaledes var det ikke meent," og vilde levere ham Pengene igjen. Men i det samme hørte de Fruen komme, som den hele Sommer havde ængsteligt vaaget over, at Justitsraaden og hans Datter kun skulde faae liden Leilighed til at tale sammen. Strax puttede han begge sine Hænder i Lommerne, og hvidskede: „Tys!" — Det heldige Øieblik var forbi, og snart efter kjørte

han bort, da hans Kone paaskyndede hans Afreise, fordi han skulde sende hende Lægen ud.

I Lines Gemyt var imidlertid kommen Bevægelse; noget maa der gjøres, og det snart, tænkte hun, og hun besluttede at tage sin Tilflugt til sin Stedmoder. I Grunden havde hun jo intet andet Valg, og i Fortvivlelse griber Mennesket endog til Midler, hvoraf Hjælp, kun med liden Rimelighed, kan ventes. — „Hun maa jo dog have et menneskeligt Hjerte; hun skal jo og selv snart vorde Moder; skulde hun da ikke føle Medlidenhed med Din lignende, og hendes dog saa ulige Tilstand? Hun var jo fordum Din Veninde; Du er maaskee selv noget Skyld i de senere Misforstaaelser; ved Din Tillid, Din Fortrolighed, vil Du igjen vinde hendes Hjerte.“ Ved disse Tanker stræbte hun at opmuntre og styrke sig til det tunge Skridt. Endnu samme Dag forsøgte hun at udføre sin Beslutning. Den Ydmyghed, den Angest og Sjelekamp, hvorom hendes Holdning, Blik og enhver Mine umiskjendeligen vidnede, i det hun traadte hen til Stedmoderen, maatte have rørt en Barbar: „Jeg er ikke saa lykkelig,“ saa begyndte hun med sagte, skjælvende Stemme, „at kunne erindre min egen Moder. O! vær De mig nu, hvad De kaldes! vær mig en Moder, en kjærlig, overbærende, tilgivende Moder, og Ingen af Deres egne Børn skal nogensinde kunne elske Dem inderligere, end jeg.“ Med disse Ord greb hun hendes Haand, trykkede den til sine Læber, og vædede den med hede Taarer. Hos Fruen viste sig, i første Øieblik, Spor af Overraskelse og Forlegenhed; men snart blev hun igjen Herre over sig selv, og sagde:

„jeg mærker nok, at min Cousin ikke er heldig i at curere Din Hypochondrie og Dine hysteriske Tilfælde. Nu, vi ville consulere en anden Læge." — „Ak!" afbrød Line hende, „det er ikke til en Læge, jeg trænger, men til en moderlig Veninde." — „En anden Gang, min Bedste!" svarede Fruen, „ville vi tale derom; thi jeg er virkeligen slet ikke stemt for det Sentimentale i nærværende Dieblik. Jeg har nylig faaet et Brev fra Tante Møller, som ret har moret mig: nu skal jeg fortælle Dig dets Indhold; det vil ogsaa muntre Dig."

Denne Tante Møller var gift med en velhavende Kjøbmand i en af Sjælands Kjøbstæder. I sine Pigedage havde Fruen oftere, og eengang i et heelt Aar, opholdt sig i deres Huus, som en fattig Slægtning, og var bleven behandlet derefter. Saasnart hun var gift, blev det hende et vigtigt Anliggende, at kunne fremstille sig for dem, som den naadige Frue, med hvem de maatte ansee det for en Ære, at kunne regne sig i Familie. I denne Hensigt havde hun gjort en Reise til dem i den stadselige Eqvipage, som Justitsraaden havde anskaffet sig strax efter Brylluppet, og Line var fulgt med til Selskab.

„Du erindrer jo," vedblev Fruen, uden i mindste Maade at lade sig forstyrre af Lines Forsøg paa at afbryde hende, „Møllers Gjenboer og deres ældste Datter, som Du saa godt kunde lide, og som man almindeligen kaldte den smukke Lise. Nu, der sad ogsaa et ret taaleligt Ansigt paa hende; men den megen Snakken derom, det mærkede jeg strax, havde fordærvet hende, og endnu mere Forældrenes Abe-

kjærlighed. Hun havde adskillige Friere; men Ingen af dem var hende god nok. Saa fik da en ung adelig Herremand sin Gang i Huset: han fandt endeligen Naade for hendes Øine, og hun ligeledes for hans, men at sige, til Tidsfordriv og noget mere. Frugterne deraf ere i denne Tid blevne kjendelige; Adelsmanden trækker sig tilbage, og siger: Tak for mig! og nu, skriver Tante, skulde Du see den lystige Forandring, der er foregaaet. Papas violette Næse er bleven ganske bleg; Mama slæber, taler saa sagteligt, og har reent aflagt, at skjælde sine Piger ud for Tøiter og Skjøger, og nu den smukke Lise selv! Hun, hvem hendes Fødebye forhen syntes for snever og ringe, ønsker nu, at kunne krybe i et Musehul; ja hun, der drømte om at blive en adelig Frue, skal nylig have sagt til deres Malkepige: „„Ak, gid jeg var i Dit Sted!"" — Tænk dog engang! den naadige Frue vil være Malkepige!" Ved disse Ord brast Fru Limtoft i en convulsivisk Latter.

„Min Gud!" sagde Line med klangløs, neppe hørlig Stemme, „hvor kan De saaledes lee og glæde Dem over en elskværdig Piges Fordærvelse?" — „Hvad behager?" svarede hiin i en fornærmet Tone; „Jeg skulde vel sætte mig til at græde derover paa Romanviis! Er hendes Skam og Fornedrelse vel mere, end hun har fortient, hvad enten nu Liderlighed, eller Hovmod, eller begge Dele have bragt hende til Fald? Og maa det ikke glæde den Dydige, naar Lasten dog en Gang imellem faaer sin fortjente Løn? Desuden er det godt, at der undertiden gives et Exempel, hvori andre Ligesindede kunne speile sig." Endnu, medens

hun sagde det Sidste, reiste hun sig, maalte Line med et stolt, haanligt og gjennemborende Blik, og gik bort.

Denne Fortælling, skjøndt kun halv sand — thi hun vidste, at Herremanden siden havde erklæret sig villig til at ægte den smukke Lise, og at Bryllupsdagen alt var bestemt — opnaaede fuldkomment sin Hensigt: baade nu og for Fremtiden at afskrække hendes Steddatter fra ethvert Forsøg paa at nærme sig hende: Line gjøs ved den blotte Tanke herom. Men fra nu af spillede ogsaa Stedmoderen samme Rolle i hendes Phantasier, som Spaaqvinden: i dem begge saae hun et Par onde, frygteligen mægtige Væsener, med Slangehoveder og Tigerkløer, der havde sammensvoret sig til hendes Undergang.

Faa Dage efter flyttede Fruen ind, for at berede Alt standsmæssigt til sin Barselseng. Denne Gang forekom de andres Bortreise Line, som en Befrielse, og Eensomheden gjengav hende nogen Aandskraft og Virksomhed. — Pludseligen foer den Tanke hende, som en Lysstraale, igjennem Sjelen: von R. kan ikke være troløs: han har aldrig faaet Dine Breve: de ere opsnappede; maaskee ogsaa hans til Dig. Strax var hendes Beslutning tagen. Hun vilde atter skrive, men afsende Brevet med et eget, paalideligt Bud, og, til ydermere Sikkerhed, indslutte det i et andet til Corporal Weisse; men hvor skulde hun finde en sikker Brevdrager?

Iblandt dem, hun forhen havde beviist Velgjer-

ninger, var der kun een, som ikke havde ophørt at give hende Prøver paa sin Taknemmelighed. Det var en ung, eenfoldig Knøs, ved Navn Ole, hvis Moder, en fattig Huusmands-Enke, Line engang, under en meget farlig Sygdom, havde skaffet Læge, Pleie og Medicamenter, og derved frelst fra den, efter alles Formening, ellers visse Død. Hvert Foraar bragte han hende de første grønne Krandse, hver Sommer de første Skovjordbær, og sidste Sommer havde han foræret hende en Lærke, han selv havde gjort tam. Ved enhver Foræring sagde han: „det skal Jomfruen have; thi uden Dem var min Moder ikke i Live," og aldrig vilde han modtage noget til Gjengjæld. I ham troede Line at have fundet den, hun søgte, og paa hendes Anmodning svarede han ogsaa strax: „jo, det vil jeg gjerne; thi uden Dem var min Moder ikke i Live."

Brevet til von R. lød saaledes:

„Alt to Gange forhen har jeg skrevet Dem til — „ak! jeg kunde jo ikke andet, end mælde Dem, at „jeg skulde vorde Moder. — Tillige skrev jeg, at til „min Trøst var jeg overbeviist om, at De ikke vilde „forlade mig og vort Barn, ikke lade det og mig blive „æreløse; ellers havde jeg maattet fortvivle. Der kom „intet Svar, og nu troede jeg sommetider, at De, „Hædersmanden, vilde samvittighedsløst overgive mig „til en grusom Skjebne, fordi jeg havde elsket Dem „for høit, til at kunne modstaae, eller fatte Mistroe „til Dem. O! tilgiv, at jeg et eneste Øieblik kunde „tænke Sligt! tilgiv mig, elskede Mand! thi det er „Du for Gud; jeg bekjender jo min Brøde, og angrer den."

„Men da blev det paa eengang lyst i min Sjel: „jeg indsaae, at vore Fjender maatte have bemægti-

„get sig mine Breve til Dig, eller Dine til mig.
„Derfor sender jeg disse Linier med et eget Bud, hvem
„Himlen ville ledsage til Dig!"

„Ak! jeg har lidt meget; men nu, da jeg veed,
„jeg føler, at Du er mig tro, nu ere alle mine Lidel-
„ser glemte. — Jeg græder, i det jeg skriver; men
„bekymre Dig ikke derom! Det er, saavidt jeg kan
„skjønne, kun Glædes-Taarer. I lang Tid har jeg
„ikke kunnet græde; thi de onde Væsener, som ville
„fordærve mig — de kaldes nok min Stedmoder og
„gamle Kirsten; men jeg har seet Dem i Deres
„rette Skikkelse: den er gyselig — disse onde Væse-
„ner have sammenknuget mit Hjerte og Bryst, og til-
„stoppet Taarekilderne. Men, naar Du kommer, Du
„Lysets Engel! da maae Mørkets Aander flye. — Ja!
„en Lysets Engel, det maa Du være mig, om ikke alt
„skal vorde Mulm og Mørke. O! men kom snart, snart,
„hvis Du endnu vil frelse mig og Dit ufødte Barn!
„Ellers faae Mørkhedens Magter Overhaand.

„Paa Lineslyst finder Du
„Din Line."

I Omslaget til Weisse stod blot: „Er De den
„retskafne Mand, jeg har anseet Dem for, og har
„De endnu noget tilovers for mig: da vil De ikke la-
„de min indstændige Begjæring uopfyldt: saa hastigt
„muligt, at levere Indlagte efter sin Adresse. Mit
„Vel og Vee beroer derpaa."

En Mandag Morgen vandrede Ole trøstigt afsted,
bærende Brevet i en liden Tegnebog paa sit bare Bryst.
Line havde instrueret ham om, at han, i paakom-
mende Tilfælde, skulde sige, at det var fra en Slægt-
ning af Corporalen; til hans Udgifter paa Reisen
havde hun deelt med ham de af Faderen modtagne
Penge, som hun nu var ret glad ved, og, efter et
Specialkort over Sjæland, havde hun, der strdse
havde vidst at skaffe sig Kundskab om Lieutnantens Op-

holdssted, givet ham saa nøiagtig Underretning, som muligt, om den Vei, han skulde tage, og en skriftlig Fortegnelse paa de Stæder og Landsbyer han skulde igjennem. Desuagtet tog han, der aldrig før havde været udenfor sin Fødebye, undtagen et Par Gange i Kjøbenhavn, og ingenlunde besad Jydens Gave til at orientere sig, allerede den første Dag feil af Veien. Et Par lystige Fyre, der mærkede hans Eenfoldighed og Forlegenhed, havde deres Løier af, end videre at vise ham vild, og siden blev han optagen og holdt fangen i et Døgn, som en pasløs og i Krigstider mistænkelig Person. Saaledes naaede han, uagtet al sin Anstrængelse, dog først Fredag Aften sit Bestemmelsessted.

Corporalen leverede den næste Morgen — thi før kunde han ikke — von R. Brevet. Denne begyndte at skjæmte over, at han paa sine gamle Dage lod sig bruge, som postillon d'amour; men Weisse rystede med det graanende Hoved, og sagde: „Hvad jeg gjør, kan jeg nok være bekjendt baade for Gud og Menneskene: den Pige er en Engel, om der ellers gives Engle her paa Jorden. Men derfor, Hr. Lieutnant! — det maa herud, skjøndt det vel strider imod Respecten — gjør De hende ulykkelig: da vilde jeg ikke være i Deres Sted, naar vi skal drage imod Fjendens Kugler; thi saa er en rolig Samvittighed dog den bedste Følgesvend." Disse Alvorsord af den ellers lystige og just ikke nøieregnende Corporal gjorde et dybt Indtryk paa von R., og endnu mere Brevet selv. Taarepletterne, denne Overgang fra De til Du, eftersom hendes Følelser bleve stærkere, ja selv den Sinds-

forvirring, som Slutningen syntes at antyde, rørte ham usigeligt. Han tilbagekaldte i sin Erindring hendes hele Forhold i Ord og Gjerning, fra deres første Bekjendtskab af, og han saae nu hende og hendes Charakteer i et langt andet og rigtigere Lys, end forhen. Han erkjendte, at han, hos intet af de Fruentimmer, med hvem han ellers havde staaet paa en fortroligere Fod, havde fundet den rene Sædelighed, den uskrømtede Hjertensgodhed, som hos hende, og at vistnok ingen Anden havde elsket ham saa høit. Hans bedre Menneske vaagnede, og han besluttede, ved Giftermaal, at give hende den Erstatning, der stod i hans Magt. — „Du har Ret, Gamle!" sagde han til Corporalen; „det er en god, en ædel Pige. Jeg elsker hende vel ikke; men jeg maa agte hende, og hun skal ikke vorde ulykkelig, fordi hun elsker mig. — Nu maa Du hjælpe mig, at faae Alt ordnet og berigtiget, saa jeg allerede i Morgen kan begive mig paa Reisen." O! at han havde kunnet fatte den Beslutning blot een Dag før!

Line, der havde udregnet, at Ole den tredie Dag maatte kunne naae Corporalens og Lieutnantens Qvarteer, og at denne da kunde være hos hende den fjerde, og sikkert vilde være der inden den femte Dags Aften, var i de første Dage idel Haab og Munterhed, den 5te idel Forventning; men, da nu denne, da ogsaa Løverdagen gik til Ende, uden at den saa sikkert, saa længselfuldt Forventede lod sig tilsyne; da blev hun saa modløs; da følte hun sig saa forladt

holdssted, givet ham saa nøiagtig Underretning, som muligt, om den Vei, han skulde tage, og en skriftlig Fortegnelse paa de Stæder og Landsbyer han skulde igjennem. Desuagtet tog han, der aldrig før havde været udenfor sin Fødebye, undtagen et Par Gange i Kjøbenhavn, og ingenlunde besad Jydens Gave til at orientere sig, allerede den første Dag feil af Veien. Et Par lystige Fyre, der mærkede hans Eenfoldighed og Forlegenhed, havde deres Løier af, end videre at vise ham vild, og siden blev han optagen og holdt fangen i et Døgn, som en pasløs og i Krigstider mistænkelig Person. Saaledes naaede han, uagtet al sin Anstrængelse, dog først Fredag Aften sit Bestemmelsessted.

Corporalen leverede den næste Morgen — thi før kunde han ikke — von N. Brevet. Denne begyndte at skjæmte over, at han paa sine gamle Dage lod sig bruge, som postillon d'amour; men Weisse rystede med det graanende Hoved, og sagde: „Hvad jeg gjør, kan jeg nok være bekjendt baade for Gud og Menneskene: den Pige er en Engel, om der ellers gives Engle her paa Jorden. Men derfor, Hr. Lieutnant! — det maa herud, skjøndt det vel strider imod Respecten — gjør De hende ulykkelig: da vilde jeg ikke være i Deres Sted, naar vi skal drage imod Fjendens Kugler; thi saa er en rolig Samvittighed dog den bedste Følgesvend." Disse Alvorsord af den ellers lystige og just ikke nøieregnende Corporal gjorde et dybt Indtryk paa von N., og endnu mere Brevet selv. Taarepletterne, denne Overgang fra De til Du, eftersom hendes Følelser bleve stærkere, ja selv den Sinds-

forvirring, som Slutningen syntes at antyde, rørte ham usigeligt. Han tilbagekaldte i sin Erindring hendes hele Forhold i Ord og Gjerning, fra deres første Bekjendtskab af, og han saae nu hende og hendes Charakteer i et langt andet og rigtigere Lys, end forhen. Han erkjendte, at han, hos intet af de Fruentimmer, med hvem han ellers havde staaet paa en fortroligere Fod, havde fundet den rene Sædelighed, den uskrømtede Hjertensgodhed, som hos hende, og at vistnok ingen Anden havde elsket ham saa høit. Hans bedre Menneske vaagnede, og han besluttede, ved Giftermaal, at give hende den Erstatning, der stod i hans Magt. — „Du har Ret, Gamle!" sagde han til Corporalen; „det er en god, en ædel Pige. Jeg elsker hende vel ikke; men jeg maa agte hende, og hun skal ikke vorde ulykkelig, fordi hun elsker mig. — Nu maa Du hjælpe mig, at faae Alt ordnet og berigtiget, saa jeg allerede i Morgen kan begive mig paa Reisen." O! at han havde kunnet fatte den Beslutning blot een Dag før!

Line, der havde udregnet, at Ole den tredie Dag maatte kunne naae Corporalens og Lieutnantens Qvarteer, og at denne da kunde være hos hende den fjerde, og sikkert vilde være der inden den femte Dags Aften, var i de første Dage idel Haab og Munterhed, den 5te idel Forventning; men, da nu denne, da ogsaa Løverdagen gik til Ende, uden at den saa sikkert, saa længselfuldt Forventede lod sig tilsyne; da blev hun saa modløs; da følte hun sig saa forladt

og elendig, som endnu ingensinde før. „Mørkets Magter seire," sagde hun med Fortvivlelsens Kulde.

Ved den Underviisning, som Line havde nydt i sin Barndom, var der vel arbeidet paa at gjøre Religionens, især den saakaldte naturlige Religions, Sandheder indlysende for hendes Forstand, men ikke paa at gjøre dem kjære og trøstelige for Hjertet. Faderen gik hverken selv i Kirke, eller opmuntrede nogensinde sin Datter dertil; intet Under da, at hun i Kjøbenhavn kun havde besøgt den enkelte Gange, for at høre een eller anden, for Orde kommen Prædikant, og paa Landet næsten aldrig. Men Angest og Nød drive Mennesket, selv det mindre religieuse, til at tænke paa Gud og søge til ham. Saaledes følte ogsaa Line om Søndag Morgen Lyst og Trang til at komme i Herrens Huus, og hun gik derhen.

Præsten antog, at den, i Evangeliet, omtalte Værkbrudne havde paadraget sig sin Sygdom ved foregaaende Udsvævelser, og grundede denne sin Formodning, deels paa Sygdommens Natur, deels paa Frelserens første Ord. Heraf tog han Anledning til det Thema: „Syndens ulykkelige Følger allerede her i Livet, som et Beviis, ei alene paa Guds Retfærdighed, men ogsaa paa hans Godhed." Iblandt de Synder, hvis ulykkelige Følger han fremstillede, var ogsaa den, „naar Qvinden overtræder Bluførdigheds og Kydskheds Bud; naar hun frækt og letsindigen opofrer den Uskyldighed, besmitter den Sjels og Legems Reenhed, der er hendes sande Hæder og skjønneste Prydelse." Med stærke Farver skildrede han, hvorledes et saadant Fruentimmer gjør sig foragtet og for-

agtelig; hvorledes hendes Skam ogsaa udbreder sig over hendes Familie; hvorledes den hefter ved de ulykkelige Skabninger, hun giver Livet, og hun, hvis hendes Forældre ere Mennesker med Æresfølelse, ei sjeldent fører deres graae Haar med Sorrig i Graven.

Det Usædvanlige i Lines Kirkebesøg gjorde, at Præsten ofte uvilkaarligt fæstede sine Øine paa hende; saaledes og, da han begyndte paa det nylig Anførte. Pludseligen forekom det hende, som om det var til hende ene, at han talede; som om hun var fremstillet i Kirken, for offentligen at skulle irettesættes, fordømmes og beskjæmmes. Med snart blussende, snart blegnende Kinder sad hun der, og vovede ikke at opløfte sine Øine fra Gulvet foran hendes Fødder, for ei at see den Afskye og Foragt, der, efter hendes Formening, stod afmalet i alles Ansigter, og saaledes blev hun siddende indtil Prædikens Ende. — Vistnok viste Præsten siden, hvorledes Gud, just ved disse naturlige Straffe, søger faderligen at lede Mennesket til Syndserkjendelse, til Bod og Bedring, og at, naar Synderen ikke bortstøder den ledende Haand; naar han, med sand Anger, med levende Troe, tager sin Tilflugt til Guds Barmhjertighed; da gjælde endnu stedse, ogsaa for ham, Jesu trøstefulde Ord: „vær frimodig! Dine Synder ere Dig forladte;" men Line hørte Intet, fattede Intet deraf: den ene frygtelige Forestilling, som havde bemægtiget sig hendes ganske Sjel, tilspærrede den for enhver anden. Og, da nu Præsten forlod Prædikestolen, og Menigheden begyndte sin raae, uharmoniske Sang; da lød det i hendes

Øren, som Spotteviser over hende, som Pøbelens rasende Huien efter hende. Forvildet foer hun op, og ud af Kirken.

Ei langt fra den kom Spaaqvinden hende imøde, stod stille, og neiede dybt med en haanlig Mine. Som et skræmmet Dyr, fløi Line afsted, og, skoggerleende, raabte Qvinden: „nei, see, hvor den tykke Frøken kan løbe! Ja løb kun! Du løber dog ikke fra mig." Først ved Indgangen til Lineslyst standsede hun, aandeløs.

Hun gik op paa sit Sovekammer i den lille Qvist, og forblev der, uden at spise eller drikke. — Mørket faldt paa, og medførte een af disse Efteraars-Aftener, som bringe selv den Muntre i en mørk og ubehagelig Stemning. Det stormede, og Vinden svøbte sig, hvinende og hylende, om Bygningen, især Qvisten. Det rustne Veirfløi dreiede sig ideligen, og knækede, peeb og klaprede. Maanens Skin afvexlede uophørligt: nu straalede den i fuld Glands, nu blev den tilhyllet af de underligt formede Skyer, som vare adspredte hele Himlen over, og med rastløs Fart ilede fremad paa Stormens Vinger. — Da blev Line overfalden af hidtil ukjendte Smerter. Hun mærkede, at hendes Time var kommen, og fortvivlet kastede hun sig paa Sengen. For nogle Øieblikke følede hun Lindring: Maanen skinnede klart, og syntes at tilstraale hende et Slags Mod; men pludseligen blev den formørket af en lille, men tæt Skye, hvis ydre, skarpe Kanter den oplyste. Hun stirrede paa Skyen, og med Gru saae hun her tydeligen gamle Kirstens Ansigt, der grinede ned til hende. Hendes Smerter

begyndte paa ny, og langt voldsommere, end før. Vanvid betog hende. Strax efter saae og hørte hun Spaaqvinden i Stuen hos sig. Først vendte hun sig med Forfærdelse og Afskye fra hende; men snart følte hun sig fastryllet af og til hende, som Dyret af Klapperslangen.

„God Aften, min Datter!" saa lød hendes skjærende Stemme i Lines Øren, nu og da afbrudt af den forhen beskrevne rædsomme Latter; „Du seer, jeg holder mere, end jeg har lovet; Du ikke alene tænker paa mig; men jeg ogsaa paa Dig. — Jeg kommer fra den smukke Lise: hende har jeg hjulpet; nu vil jeg ogsaa hjælpe Dig; thi jeg er i Grunden meget blødhjertet. — Hvad? Du støder min Haand tilbage! O for mig gjerne! Saa bliv da nok engang et Maal for Pøbelens Haan, for Drengenes Skrigen og Forfølgelse! men da vil Du ikke slippe saa let. — Nei, sku dog engang i mit Tryllespeil! See! der ligger Din gamle Fader paa Ligbaaren; hans sidste Ord vare en Forbandelse over Dig. Og see nu, med hvilken Glæde, hvilken Triumph Din Stedmoder jager Dig ud af Huset! — Ha! ret saa! kun rask til, saa er det snart forbi!"

Lines Samling og Bevidsthed vendte tilbage: Spaaqvinden var forsvunden, og hendes Smerter ophørte. Maanen skinnede atter; ved dens Lys skuede hun omkring sig, og ved sin Side opdagede hun — et nyfødt Barn med omvreden Hals. Uagtet sin Tilstand, sprang hun op fra Leiet, og hele Huset gjenlød af hendes høie, fortvivlede Skrig. Inger ilede med Lys opad Trapperne, og selv hun blev forfærdet

og rørt over, hvad hun her saae og hørte. Med Møie fik hun Line, der snart anklagede sig selv, snart gamle Kirsten, som fik Barns Morderske, igjen bragt til Sengs. Derpaa afsendte hun et ridende Bud, og skrev med dette, saa godt hun kunde, til Justitsraaden, at der havde tildraget sig skrækkelige Ting; at Line laae for Døden, og at det var godt for hende, om hun døde. Det Nærmere lod sig bedre fortælle, end skrive.

Omtrent Klokken 10 fik Justitsraaden dette Brev. Med Kjæmpekraft vaagnede nu hans fordums Kjærlighed til Line; haardt og heftigt afviiste han sin Kones Indsigelser imod hans Bortreise saa sildigt, og efter faa Minuter, der havde forekommet ham, som en Evighed, sad han alt i Vognen. Forinden havde han skrevet et Par Ord til deres Læge, og bedet ham, ufortøvet at følge efter i en Hyrekareth. Men denne Skræk og Larm havde — skulde i det mindste have — virket saaledes paa Fruen, at hun først tilegnede sig Lægen, og han hverken maatte eller turde forlade hende, førend Kjøbenhavns Porte vare lukkede, og nu forsikrede hun ham, at han gjerne kunde bie til om Morgenen; thi Inger gjorde altid Elephanter af Myg, og hun var vis paa, Sagen var ikke saa farlig.

Da Justitsraaden kom til Lineslyst, laae hans Datter i en heftig Feber, ledsaget af Krampe og Convulsioner. Hun kjendte hverken ham eller nogen anden; ideligen talede hun vildt, og disse hendes Feber-Phantasier sønderreve end mere det saa dybt saarede Fader-Hjerte.

„See, hvor rasende min Stedmoder og gamle Kirsten angribe min stakkels Fader! De ville aabne hans Hjerte, for at rive mig ud deraf. Men, hvi værger han sig da ikke? Han er jo en Mand. — O Du Uhyre fra Afgrunden! saa lad dog mit arme, uskyldige Barn være! Ak vee! hun har myrdet det. — Men nei! det var jo mig selv, som gjorde det. — Ha, ha, ha! det er moersomt; saa ere jo gamle Kirsten og jeg blevne til een Person. Saa kom da, min Tvillingsøster! Vi ville snoe os sammen, som et Par Slanger, og fare ned til vort rette Hjem. — Følg Du med, Stedmoder! vi ville være lystige paa vor Viis; længe nok har jeg været bedrøvet. Dandse ville vi, og Du er værdig til at anføre Afgrundens Dandsechore. — Rigtigt, min Datter! læg kun Dit Hoved saa kjælent paa Siden; saa kan Du fange en gammel Mand, og gjøre med ham, hvad Du vil, og faae ham til at forstøde sit eget Barn. — Men hvad vil Du her? Hvorfor er Din Kjortel saa rød? Er den alt farvet i Dit Barns Blod? O! skynd Dig bort herfra! Du skal ikke høre til os; jeg vil jo gjerne bære al Skylden og Straffen alene."

Saaledes hørte Justitsraaden sin Datter at phantasere imellem Krampetilfældene.

Henimod Klokken 4 faldt Line, af Udmattelse, i Søvn, eller en søvnlignende Tilstand. Ogsaa hos den aldrende, tildeels affældige Mand krævede Naturen sin Ret. Han indslumrede i den Lænestoel, hvori han sad. Efter et Par Timers Forløb vaagnede begge næsten paa eengang. Line, som nu var ved sin fulde Fornuft, saae sig først omkring, og, da hen-

des Øine faldt paa Barnet ved hendes Side; udbrød hun i den dybeste Smertes Tone: „saa er det dog virkeligt!" Nu blev hun sin Fader vaer: strax reiste hun sig op i Sengen, saa meget, hendes Svaghed tillod, udstrakte Armene, og sagde: „o Fader! Du her! O! Du kommer dog vel for at tilgive, velsigne, ikke for at forbande? Snart, det føler jeg, skal Graven skjule Din ulykkelige Datter og hendes Skjændsel og Misgjerning." — „O mit Barn! min kjære, gode Line!" svarede Justitsraaden, dybt rystet, „det er mig, som maa anraabe om Din Tilgivelse." — „Gud være lovet!" udbrød Line gladelig, „Du har endnu engang kaldet mig Din gode Line; nu kan jeg døe roligt. Men tilgive Dig? Nei! Datteren kan aldrig have noget at tilgive sin Fader. Der staaer: Du skal hædre, ikke: Du skal tilgive Din Fader. Tilgive vil jeg ellers Alle. Jeg tilgiver mit Barns Fader, og beder den gode Gud, ogsaa at tilgive ham. Ak! jeg har elsket ham saa høit; jeg elsker ham endnu. — Jeg tilgiver — jeg vil tilgive, skjøndt det falder mig tungt — ak! jeg maa jo tilgive; thi jeg trænger selv saa meget til at erholde Tilgivelse — jeg tilgiver ogsaa — min Stedmoder."

Neppe havde hun sagt de sidste Ord, førend hun atter fik Convulsioner, og derpaa fulgte en Blodstyrtning, som gjorde Ende paa hendes Liv. Justitsraaden kyssede de kolde Læber, og satte sig, nedsjunken i Sorg og Smerte, lige over for den elskede Datters Lig, og stirrede paa dette.

Da hørtes Hestetrav i Gaarden. Det var Lieutnanten, som kom. Vakt af sin Bedøvelse ved denne

Lyd, gik Justitsraaden ham imøde, og førte ham taus til Sengen. Her saae von R. Lines forhen saa blide Ansigt, endnu i Døden fortrukket af Smerte og Fortvivlelse; ved hendes Side saae han et Barn, i hvilket han, uagtet dets voldsomme Dødsmaade, ei kunde andet, end finde sit udtrykte Billede. Hurtigen ilede han igjen bort, bedækkende sit Ansigt med begge Hænder. Intet Ord blev verlet imellem ham og Justitsraaden.

Saasnart Danmark, et Fjerdingaar derefter, havde sluttet Fred, tog von R. sin Afsked, og reiste bort; Ingen vidste, hvorhen. Efter et Rygte, skal han være gaaet ind, som simpel Husar, i et tydsk Frikorps, hvor han var bekjendt under Navnet: den tause Fremmede, og ikke forgjæves have søgt Døden i een af de Træfninger, som gik foran Napoleons første Thronfrasigelse.

Ei længe efter hans Bortridt kom Capitain Smith, der alt havde hørt noget om det Passerede. Han tog passende Forholdsregler til at skjule de nærmere Omstændigheder ved Lines Død, saavidt muligt og rigtigt var, og føiede de fornødne Foranstaltninger til hendes Begravelse; thi Justitsraaden, der forresten nu ingen Uvillie yttrede imod ham, var aldeles uskikket til selv at foretage sig noget. — I det de gik bort fra Graven, greb Smith, hulkende, hans Haand, og sagde: „ak! vor gode Line!“ Da lindrede, for første og sidste Gang, et Par Taarer den Smerte, der fortærede Justitsraadens Indre.

Et Par Dage efter hans Hjemkomst fødte hans Kone ham en Søn; men han yttrede lige saa lidet Glæde derover, som Bedrøvelse, da Barnet, 14 Dage derefter, døde. Hverken hans Kones Kjærtegn eller Bebreidelser gjorde længere det mindste Indtryk paa ham. — Ved hans Bryllup havde Vedkommende ikke paaseet, at han satte i Enkecassen for hende; ei heller var dette siden skeet, og, ved sine saakaldte Speculationer, var han nu en ruineret Mand. Derfor søgte baade hans og hendes nærmere Bekjendte at overtale ham til, paa een eller anden Maade at sørge for hendes Fremtid; men i denne Henseende var han uovertalelig. Ved Løvsprings-Tid døde han, og blev, efter sin udtrykkelige Begjering, ført ud og begravet ved Siden af sin Datter.

Hans efterlevende Enke har oprettet et Institut for Pigebørn, og man læser nu og da, hvorledes hun anbefaler dette i Aviserne til Forældre, der interessere sig, ei alene for deres Børns intellectuelle, men og for deres moralske Dannelse. — Paa den ziirligt skrevne, i Underviisnings-Værelset ophængte Læsetabel har Timen: 11 til 12, Onsdag og Løverdag, denne Betegning: „Eleverne tale med hverandre, under Bestyrerindens umiddelbare Anførsel og Veiledning, om Dydens Ypperlighed og Elskværdighed,“ hvilket Sidste dog, i de senere Aar, er forandret og forøget saaledes: „om den sande Troe og Christendom, hvorhos man søger, at berede de unge Gemytter for Naadens Virkninger.“ Aldrig forsømmer hun at gjøre Fremmede, som komme der, opmærksomme herpaa, og at anprise dette, som et eiendommeligt Fortrin

ved hendes Institut. Desuagtet skal det ikke have megen Søgning.

Rygtet om, hvor nøiagtigt de tvende Forudsigelser af Spaaqvinden vare opfyldte, udbredte sig underhaanden, og snart behøvede hun ei længere at gjøre Udvandringer: hendes Hytte i Skovbye blev et andet Delphi, og man paastod endog, at i Skumringen holdt der ei sjeldent, ved Enden af Landsbyen, prægtige Eqvipager, hvoraf velklædte Damer listede sig ud, og hen til hende. Omsider gav Politiet hende en anden, mere indskrænket Virkekreds; men selv i Tugthuset er hun, formedelst sine Spaadomsgaver, en Gjenstand for sine Medfangers Frygt og Beundring.

Mentor,

en Hunds og dens Herres Historie,

med Indledning.

Indledning.

For omtrent et Par Aar siden var der Aftenselskab hos Fru D— i Kjøbenhavn. Ved Theebordet faldt Samtalen paa somme Menneskers besynderlige Forkjærlighed for eet eller andet Dyr, og denne fandt baade sine Forsvarere og Modstandere.

Iblandt de første hørte især den unge Secretair D—. „Jeg begriber ikke," sagde han, „hvorfor man vil fordømme, eller dog ridiculere dette saa uskyldige Liebhaverie. — Kjærlighed er vistnok det skjønneste i hele Naturen, det Led, hvorved den er forbunden med sin usynlige Skaber, og hvori dens fornuftige Deel føler sit Slægtskab med ham. Men hører det ikke til Mennesket Fortrin, at hos ham er Kjærligheden ikke, som hos Dyrene, indskrænket til hans egen Art alene, men kan udstrække sig næsten over den hele levende Skabning? Og kan det ansees for Uret eller Taabelighed, at benytte dette Fortrin? at gjøre Anvendelse deraf paa de Dyr, som have noget særdeles Tiltrækkende for os?"

„En stor Mand — hans Navn vil nu ikke falde mig ind — har fremstillet det, som eet af de Fuldkommenheds-Maal, Menneskeslægten, og altsaa og Indivi-

duerne i denne, skulle stræbe frem imod, at et fredeligt, veldædigt Forhold maa finde Sted, ei alene imellem dem selv indbyrdes, men og imellem dem og alle de øvrige Dyr, som paa nogen Maade ere skikkede hertil. Saaledes skulde den gyldne Alder, den Uskylds-Tilstand, som Oldsagnene skildre os saa smukt og rørende, vende tilbage med vor Slægts fulde Udvikling: da skulde Menneskene vorde Dyrenes faderlige Herrer, og forædle og lykkeliggjøre deres Tilværelse, istedetfor at de nu alt for ofte ere deres grusomme Tyranner.— Neppe vil nogen nægte, at dette er en skjøn, en stor Idee. Men hvi laster og haaner man da dem, som søge at realisere den i det Enkelte? — Overhovedet, vil man vide, hvor overeensstemmende denne særdeles Kjærlighed til visse Dyr er med Menneskets Natur; da behøver man kun at adspørge Erfaring. Giv et Barn, hvis naturlige Følelse endnu ikke er bortraisoneret, eller paa anden Maade bortkunstlet, een af dets Lige og en munter Hund eller tam Kat til Legekammerader; jeg vædder 10 mod 1, at det foretrækker de sidste."

De fleste gave ham Bifald, og nogle af Damerne forsikrede, at deres Mening herom var netop, som hans; kun havde de ikke formaaet, at fremstille den med saadan Klarhed og overbevisende Kraft. Men nu fremstod, som Modstander, Doctor Z—, der altid var tilbøielig til at tage Sæde paa Oppositionsbænken, og rettede sit svære Artillerie mod O—s Forsvar.

„Da er min Mening aldeles den modsatte," med disse Ord afbrød han Bifalds-Yttringerne. — „Som Barn, er Mennesket næsten selv Dyr: Fornuften er

endnu kun et Anlæg, en uudviklet Spire. Naturligt altsaa, at et Slags Sympathie hendrager ham, i denne Alder, til de andre Dyr; dog virker vel ogsaa den Mennesket medfødte Herskelyst dertil; thi den kan han bedre tilfredsstille paa sine firbenede, end tobenede Legekammerader. Men vi skulle jo ei stedse blive Børn: vi skulle jo, eftersom vor aandige Natur udvikler sig, mere og mere aflægge, eller dog beherske det Dyriske, som findes hos os i vort Livs Begyndelse, og vorde virkeligen fornuftige og frie Skabninger. Børnenes Forkjærlighed for Dyr beviser altsaa her slet Intet: den er naturlig for Barnet, men unaturlig for det voxne, fornuftige Menneske. — Det Øvrige behøver ingen omstændelig Gjendrivelse. Naar man i Kjærligheden finder det Ædleste hos Mennesket, et Pandt paa vort Udspring fra Kjærligheds Gud: da kan dog vel Talen her ikke være om en blind, fornuftstridig Tilbøielighed, hvorved man just tilsidesætter Guds Bud: „Du skal elske Din Næste, som Dig selv," undtagen man maaskee i Hunde, Katte, Aber o. s. v. erkjender sin Næste! — Deres store Mands Idee er kun en Udvidelse, der, i mine Øine, grændser nær til det Parodiske, af den gamle Drøm om en evig Fred. Dog maa jeg lide ham, fordi han beviser Menneskene den Ære, at sætte dem foran, og vil først have et almindeligt fredeligt og veldædigt Forhold frembragt imellem dem indbyrdes. Nu, er dette først skeet, som jeg dog meget tvivler om, bliver i vor Tid; maa man for mig gierne forsøge det med Dyrene. Men, saalænge der endnu gives trængende, ulykkelige Medmennesker, og man desuagtet, ubekymret om disse, ødsler den

Godhed, den Omhyggelighed, som det var Pligt at vise dem, paa Umælende; da erklærer jeg dette for en fræk Overtrædelse af det guddommelige Kjærligheds-Bud, for en Forbrydelse imod den lidende Menneskehed. — O Hr. Secretair! havde De mine Erfaringer; De vilde med mig fordømme denne dyriske Dyrekjærlighed. Ja hvilke Exempler kunde jeg ikke anføre! Og hvorfor skulde jeg holde dem tilbage?" ...

Fru D— agtede Z— høit, som en retskaffen Mand og ypperlig Læge; men hun vidste af Erfaring, at han, deels formedelst sit choleriske Temperament, deels vel og i Følelsen af den Uafhængighed, hans Stilling gav ham, saare let forfaldt til en Heftighed og Bitterhed, der stred imod den gode Omgangstone, og forstyrrede den selskabelige Fornøielse. Og, blev han først ret ophidset, hvortil en uafbrudt Række af hans egne Forestillinger, der stedse tiltoge i Livelighed, var tilstrækkelig; — ligesom den vrede Løve skal opirre sig selv end mere, ved at banke sine Sider med sin egen stærke Hale — da tilsidesatte han ofte alle Hensyn, og tillod sig endog nærgaaende Personligheder. Især frygtede hun for den bebudede Exempelsamling, hvorved alt en vis Frue i Selskabet var bleven heel ængstelig.

For, om muligt, at aflede det truende Uveir, henvendte den fine Vertinde sig hurtigt til sin Huussæle og Doctorens gode Ven, den vakre Landinspecteur B—, med det Spørgsmaal: „men hvorfor lader De os ikke ogsaa høre Deres Mening i denne Materie?" — „De veed, kjære Frue!" svarede han, „at jeg hverken har Lyst eller Gaver til at disputere. Desuden," vedblev han, der muligt gjættede hendes Hensigt, „har jeg

havt nok at bestille med at tænke paa en vis Historie, hvorom just nærværende Strid har mindet mig, og især paa dens Slutning, da ei alene de øvrige Tilstedeværende, men ogsaa jeg selv fældede Taarer ved en Hunds Død, uagtet jeg, kun faa Timer i Forveien, havde seet den for første Gang. Samme Hund fik ellers saa smuk en Ligtale, at jeg saamænd ikke vil ønske mig den bedre, om jeg nogensinde skal have een."

"Du har nu altid saa travlt med Dine Børnehistorier, Børnelege og Børnestreger," brummede Doctoren, heel gnaven; "jeg troer dog at have godtgjort, at Sligt aldeles Intet beviser her." — "Jeg var dengang omtrent 30 Aar," gjenmælede Landinspecteuren tørt; "foruden mig vare 5 andre voxne Personer tilstede, hvoraf i det mindste de 2 vare ældre, end jeg, og Ligtalen blev holdt af en lovligt ordineret Præst."

"O kjære, velsignede Hr. Inspecteur!" raabte strax flere Stemmer, "derom maa De endeligen fortælle os." — "Jeg har selv," sagde han, "fundet denne Historie interessant nok til at optegnes. Ønske mine Herrer og Damer, skal jeg paa Øieblikket være her igjen med mit Manuscript." — "O ja! gjør det!" skreg man atter i Chor, og paa Doctorens afbrudte Philippica tænkte nu Ingen mere. De alt dækkede Spilleborde bleve igjen satte tilside; snart sad Landinspecteur B— i en lyttende Kreds og forelæste:

Mentor,
en Hunds og dens Herres Historie.

I Aaret 1802 reiste jeg, paa Embeds Vegne, ikke langt fra Grændserne imellem Nørre- og Sønder-Jylland. Da jeg befrygtede, at være faret vild, og saae nogle Folk paa en nærliggende Eng — det var just i Høslettens Tid — der hvilede her ovenpaa Arbeidet: steg jeg af, for at spørge Vei, hvorom da ogsaa een af Karlene, med Jydens sædvanlige Beredvillighed i dette Stykke, gav mig al fornøden Underretning. Imidlertid kom en Pige gaaende hen til os. „Hvor bliver Du af Maren?“ sagde en anden Pige; „nu kan Du have det saa godt: vi have drukket alt Øllet.“ — „Lever min Frelser?“ spurgte den Kommende. „Ja vist!“ lød det strax fra alle Munde. „Godt, godt! saa forlanger jeg ikke at vide mere,“ svarede hun med stor Alvorlighed, og en Skoggerlatter belønnede dette Svar. Jeg, som heri ahnede et Religions-Spotterie, der altid har været mig vederstyggeligt, især i Almuens Mund, sagde nu, i en næsten bebreidende Tone: „ei Børn! hvad skal det betyde?“ Og fik strax til Svar af min Veiviser: „De er vist fremmed her i Egnen; ellers spurgte De ikke derom. — For et Aars Tid siden afbrændte der en Gaard, et Par Mile herfra, som en Holstener nylig havde kjøbt. Han var borte dengang Ulykken skete. Da han nu kommer hjem, vil hans Avlskarl til at fortælle ham Alting, ordentligen og ynkeligen, som det kunde passe sig ved saadan en Leilighed; men, inden han kan faae ret begyndt, er Holsteneren ham paa Nakken med det Spørgsmaal: „„lever min Frel-

ser?"" Og, da han derpaa faaer Ja til Svar, siger han det samme, som de nys hørte af Ma[illegible], løber bort, og lader goden Karl staae. Men gjæt nu, hvem den Frelser er! en lumpen Hund! Det er da blevet et Sprichwort vidt og bredt omkring, og vi kan aldrig høre det, uden vi ere færdige ved at revne af Latter. — Saasnart De kommer over den Bæk, jeg før talte om, kan De see Gaarden, strax Østen for Veien; thi det er ellers en Fandens Karl, denne Holstener: han har allerede bygget den heelt op igjen."

Da jeg var kommen paa Vognen, kunde jeg ikke faae Holsteneren og hans Frelser af mit Hoved. Denne Ligegyldighed ved sin Boligs Ødelæggelse, naar kun hans firbenede Yndling var frelst, forekom mig stedse mere uforklarlig. — Mon Hunden, tænkte jeg, har forsvaret ham imod Røveres mordiske Overfald? Men, til stort Afbræk for den indenlandske Fabrikflid i Røverromaners Forfærdigelse, gives der jo ingen Røvere i Danmark. Ak nei! sikkert er det en aldrende Pebersvend, hvem en sørgelig Erfaring har lært, at Digterens skjønne Ord i Dødens Vuggevise:

„Her Haabet Dig skuffer og Venskab Dig saarer,
Og Elskov Dig Bægeret fylder med Taarer."

ere meer, end Digt. Først hos sin Hund har han fundet den Troskab og Hengivenhed, han forgjæves søgte iblandt Menneskene; derfor elsker han Hunden over Alt; derfor er alt andet ham ligegyldigt. Dog, med en saadan Characteer syntes det mig igjen ikke at passe, at han saa hurtigt havde opført sig en ny Byg-

Ff

ning, eller det Vidnesbyrd, at han var en Fandens Karl.

For at kunne komme ud af min Uenighed med mig selv — i Grunden den værste af al Slags Uenighed — længtes jeg stedse mere efter at see og tale med denne Holstener. Hændelsen kom mig til Hjælp. Kort, førend vi naaede Bækken, gik det ene Hjul itu. Heraf tog jeg Anledning til at erklære min Kudsk, da vi vare ligefor den nette Sidevei, som førte op til den nyopbyggede Gaard, at jeg ikke turde kjøre længere, førend Hjulet blev bedre istandsat, end han havde formaaet, og at jeg vilde gaae hen til denne Gaard, for at høre, om vi ikke der kunde faae den fornødne Bistand, og, som sagt, saa gjort.

„Men vil den, som det er det samme, om hans Gaard brænder af, vil han vel bekymre sig, om Du bliver liggende paa Landeveien, eller ei? Og mon han ikke vil kort og godt vise Dig af, inden Du ret har seet enten ham eller Hunden?“ Disse Tanker forurоligede mig paa Veien. Dog, jo nærmere jeg kom; jo nøiere jeg kunde see den Bygning, der var hans Værk; desmere forsvandt de. Den var ikke prægtig, men solid, og derhos net, lys, venlig, kort: saaledes, som enhver landlig Bygning burde være, men en Menneskehader vist ikke vilde bygge den. I Gaarden var Alt saa særdeles peent og afpudset, at jeg uvilkaarligen saae til mine Støvler, om de ikke vare skidne. Foran Hovedindgangen var der strøet fiint, hvidt Sand, og over den hængte 2 nydelige Blomsterkrandse, der omgave Bogstaverne: F. og L. — En ung, rank, velvoxen, pynteligt klædt Mand kom

mig imøde, og erklærede sig, paa mit Spørgsmaal desangaaende, for Stedets Eier. — Hvor aldeles var Elvig — saa hedte han — det Modsatte af mine Forestillinger om ham! Hans hele Udvortes røbede Kraft og Sundhed, hans Aasyn Munterhed, Aabenhjertighed og Tillid til Gud og Mennesker, og hans hele Væsen havde noget særdeles tækkeligt ligesom indbydende til Fortrolighed.

Jeg forebragte mit Ærinde. Strax gav han en Karl Ordre, at gaae hen og eftersee, om de selv kunde hjælpe paa Vognen, og da at bringe den med; men, hvis ikke, saa til Smeden i næste Bye. Derpaa bød han mig indenfor, hvor ogsaa Alt havde et Slags festligt Udseende, og nu først spurgte han om mit Navn. Jeg sagde ham dette, og han vedblev: „saa maa jeg jo glæde mig over det Uheld, der skaffer mig Deres personlige Bekjendtskab; thi jeg har i Sinde, at lade mine Marker opmaale, og, efter hvad jeg har hørt om Dem, har jeg just ønsket, at kunne formaae Dem dertil, som nu maaskee lader sig giøre." Efterat jeg derpaa havde afslaaet hans Tilbud om at lade lave Middagsmad til mig, gik han ud. Nei! sagde jeg nu til mig selv, Du maa gribe til Din første Hypothese: Hunden har frelst ham fra Røvere; han kan jo have reist udenlands. Pas paa! det er vist en engelsk Dogge.

Ei længe efter kom han ind igjen med Kaffe og Piber, og bag efter ham en hinkende Hund. Ak! her var ogsaa denne Hypothese slagen af Marken; thi Hunden var af det mindre Slags Pudler, der vel kunne være saare troe, men neppe skræmme eller for-

jage Røvere. I min Forvirring over dette mit aandelige Nederlag plumpede jeg ud med det Spørgsmaal, om det var denne Hund, som han først havde erkyndiget sig om, da hans Gaard var brændt. „Ah!" svarede han smilende, „har De ogsaa hørt, hvad der skaffer Omegnens Folk saa meget Morskab?" Jeg bejaede dette, og aabenbarede ham nu, uden Tilbageholdenhed, den sande Aarsag til mit Besøg, saavelsom mine Hypotheser, og bad ham tilfredsstille min Nysgjerrighed. „Saadan Aabenhjertighed" gjenmælede han, „er just efter mit Hoved, og netop nu vil det være mig selv behageligt, at opfylde Deres Begjæring. Saaledes vil Tiden uformærkt bortliste sig, indtil de Kjære komme, der skulle gjøre denne Dag til een af de saligste i mit Liv, og jeg undgaaer derved den Ubehagelighed, der er forbunden med at vente. Kun maa jeg sige Dem, at det vil blive en heel Fortælling; thi jeg kan ikke forklare Dem, hvorfor denne Hund er mig saa dyrebar, uden at meddele Dem det Vigtigste af mit Levnetsløb, hvori den saa besynderligen er indflettet."

Vi gik derpaa ned i Haugen, og satte os i et Lysthuus. Hunden lagde sig foran ham, og saae paa ham, som om den ogsaa vilde deeltage i en Fortælling, der angik den saa nær, og han begyndte.

* * *

Denne Hund er en Foræring af min Ven Friedrich Merber, nu Præst i Holsteen. Vi have deelt Barndommens Glæder, og bestaaet mangt et Æventyr sammen. Vore Forældre bleve, desværre! Uven-

ner; men vi vedbleve, lig David og Jonathan, at være Venner. Fraværelse har ikke kunnet svække vort Venskab, og jeg haaber, det skal vedvare, uforstyrret, til vor Død. — Han var kommen tilbage, efterat have studeret i Kiel og Göttingen; jeg havde imidlertid været 2 Aar paa et Handelshuses Contoir i Hamborg, og skulde nu reise for dette her i Jylland. Min Ven besøgte mig, og havde Hunden med. Den sidste Aften, vi vare samlede, bad jeg ham give mig den til Reiseselskab. „Jeg har selv dresseret den," sagde han, „og holder meget af den; men just der for skal Du have den, dog ikke med sit nærværende Navn. Jeg kaldte den Stentor, formedelst dens gjennemtrængende Stemme; men nu skal den hedde Mentor; thi den skal ledsage Dig, ligesom Viisdoms-Gudinden selv, under Mentors Navn og Skikkelse, fordum ledsagede den unge Telemach."

I Førstningen var Mentor, dengang 2 Aar, utrøstelig; efter et Par Maaneder blev den mig temmelig hengiven, og, da jeg nu begyndte at reise, og den stedse fulgte med mig, var den det snart ganske. Dog syntes den ofte at søge, vente, længes efter nogen, og endnu forekommer det mig undertiden at være Tilfældet. — Jeg var den en meget overbærende Herre, og, som en Følge deraf, fik den adskillige Unoder, blandt andre den, at springe op ad mig, og hvem den ellers vilde tilkjendegive sin særdeles Yndest, hvad enten den var reen eller skiden.

Paa mine første Reiser maatte jeg ofte igjennem Kjøbstæden V— her i Landet, og havde desuden adskillige Affairer i selve Byen at afgjøre. Jeg logerede her hos en Kjøbmand Holmer. Hans Omstændigheder vare heel maadelige, og dog syntes han mig snart uendeligen rig; thi — den unge, smukke Emilie var hans Datter. Naar hun nippede af hans Viinglas, og derpaa kyssede ham saa datterligen ømt: da kunde jeg vel ønske, at være i hans Sted, uagtet hans slette Credit og forgjældede Eiendomme.

Foruden sine legemlige Yndigheder: et ædelt formet, liveligt, talende Ansigt, og en rank, nymphemæssig Figur, besad Emilie ogsaa mere Aandsdannelse, end jeg ellers havde truffet hos noget Fruentimmer. Faderen, hvis Stolthed hun var, havde omhyggeligen sørget for hendes Opdragelse; ja hun havde endog været 2 Aar i en Pensions-Anstalt i Kjøbenhavn, hvor suurt det end maa have faldet ham, at udrede de dermed forbundne Udgifter. Men han saae og sin Omhu herligen lønnet. — Hun havde læst meget; dog smagte hendes Tale aldrig af Bogen, som ellers saa ofte er Tilfældet med de saakaldte dannede Fruentimmer. Overhovedet var hendes hele Tone let, utvungen og fordringsløs. Næsten altid var hun oprømt, undertiden endog overgiven, uden dog at overskride den fineste Sædeligheds Grændser. Derhos var hendes Tale krydret med et vist naturligt Vid, der gav endog Bagateller, i hendes Mund, en særegen Ynde.

Snart følede jeg mig alt mere og mere tiltrukken af den indtagende Pige, og, til min Glæde, troede jeg at bemærke, at ei heller jeg var hende ligegyldig.

Hun underholdt sig jo saa gjerne med mig, hørte med saa megen Interesse paa mine Fortællinger, og gjorde mig undertiden til sin Fortrolige i Smaating. Var der en Skye paa min Pande, holdt hun ikke op førend hun fik den bortspøgt; thi slig Ægtemands-Mine, paastod hun, klædte mig slet ikke. Dog var vor Omgang kun, som en Broders med en kjær Søster. Saaledes angav hun Tonen, og dreiede strax af, naar jeg tog den mere sentimental.

Hvad jeg ikke saa ganske kunde finde mig i, var, at hun lod sin Moder ene bære en betydelig Huusholdnings Byrder, medens hun selv sad inde, og læste, broderede, eller sladrede med mig. Ei heller syntes hun mig altid at vise Moderen den tilbørlige Agtelse. Men saa tænkte jeg igien: Madamen er vel een af disse gamle Rappenskraller, der Ingen kunne lide ved Siden af sig i Kjøkkenet, og som Ingen kan gjøre tilpas. Ogsaa hviskede Egenkjærligheden: maaskee det er kun, naar Du er her, og for at nyde Dit Selskab, at hun saaledes lader Kjøkken være Kjøkken. Desuden forekom det mig — og et let Skuldertræk engang af Emilie bekræftede det — som om Madamen ei altid var saa ganske ædru. Hvor tilgiveligt da, om Pigen, med den fine Følelse for det Sædelige og Anstændige, tabte noget af sin Agtelse for en Moder, der saaledes vanærede sig selv. Ogsaa viiste jo den inderlige Hengivenhed, hvormed hun hang ved Faderen, at hendes Hjerte ingenlunde var fremmed for Naturens helligste Følelser.

Min Mentor deeltog i den Yndest, dens Herre nød. Emilie forede den, spøgte med den, kjælede

for den, og tog sig af dens videre Opdragelse. Blandt Andet lærte hun den, at lukke Husets Døre op; „thi," sagde hun, „formedelst sine Fortjenester, bør den have fri Adgang overalt." Hunden, paa sin Side, var, næst efter mig, Ingen mere hengiven, end hende, og kom strax, naar hun raabte: „Mentorius!" Hendes Grund til denne nye Navneforandring var, at en Fætter, hvis Navn gik ud paa ius, havde sagt hende, at hans Oldefader havde faaet denne latinske Hale til sit Navn, for sin Lærdoms og Klogskabs Skyld, og Mentor maatte absolut være, om ikke lærdere, saa dog klogere, end Hr. Fætterens Oldefader. Kun dette kunde den pene Pige ikke lide, at den stundom vilde springe op ad hende; men den lystrede ogsaa bedre, naar hun truede den med den nydelige, hvide Finger, end naar jeg paa kraftigste Maade tiltalede den.

Da jeg engang i Efteraaret kom dertil, fortalte hun mig, at, om 8 Dage, skulde der være Bal i Byen, og tilføiede: „jeg gad dog engang seet Dem dandse." Jeg dandser gjerne; Emilies Dands havde jeg hørt rose, som mesterlig. Dette var Bevæggrund nok for mig til strax at invitere hende, og hun tog derimod med synlig Glæde. Jeg lod mig tegne, kjøbte eller bestilte, hvad jeg behøvede til en anstændig Baldragt, reed bort, og indrettede mine Sager saaledes, at jeg, Baldagens Formiddag, var der igjen. Emilie var idel Lystighed, Moderen derimod usædvanligt stille. Faderen havde maattet gjøre en Reise, og kom ei hjem, førend næste Dags Aften.

Om Eftermiddagen Kl. 5 sendte Emilie Bud op til mig, og bad mig komme ned. Hun modtog mig

med de Ord: „jeg vilde blot vise Dem, at den Beskyldning, man gjør os Fruentimmer, at vi aldrig kunne blive færdige med at pynte os, i det mindste ikke gjælder om mig.“ Ja! der stod hun i sin fulde Balstads, saa indtagende skjøn, at jeg ganske tabte mig i hendes Beskuelse, og ikke formaaede at fremføre et Ord. „Men De,“ vedblev hun, uden at ville bemærke min Forvirring, „De er jo endnu ikke i Festens Klæder; skynd Dem og klæd Dem paa! Saa ville vi bortsladre den Timestid, indtil Vognen kommer.“ — Aldrig har jeg paaklædt mig hastigere og tillige omhyggeligere. — Forinden jeg gik ned, lukkede jeg Mentor, som havde hæsligt tilsølet sig, inde i mit Kammer.

Nu fik jeg Tid og Samling til at betragte hende nøjere. Hvor hun var dejlig! Hver enkelt Deel af hendes Paaklædning passede saa vel til det øvrige, og alt tilhobe saa vel til hendes Person og Figur, at det virkeligen udgjorde et skjønt, harmonisk Heelt. Imidlertid kunde jeg ei andet, end forundre mig over, at hun havde havt Raad til at anskaffe sig saa kostbar en Dragt; thi den var, det kunde jeg see, aldeles ny. Dog, alle Betragtninger af den Art maatte snart vige ved Synet af hende. Ikke blot hendes Person, men hendes hele Væsen og Adfærd fortryllede mig. Jeg havde seet mange Fruentimmer i deres fulde Stads; en Deel havde teet sig saa bagvendt deri, at det var en Ynk at skue; og næsten alle, selv de af den store Verden, havde dog havt noget stivt, ængsteligt hos sig, som om de ville tilhviske enhver: smør og krøl for Guds Skyld ikke mine pene Klæder! Emilie derimod var aldeles den samme. Hun gik, satte sig, hoppede

omkring, som sædvanligt, uden at dog en Fold kom af Lave. Var der nogen Forandring hos hende; da bestod den blot deri, at hendes Anstand var endnu ædlere, end ellers, hendes Bevægelser endnu mere gratieuse og jomfrueligen lette.

„Nu, Hr. Elvig!“ saa tiltalede hun mig, „nu ville vi ret søge at stemme os til den Fornøielse, som venter os.“ Derpaa begyndte hun, paa sin Viis, at mønstre min Baldragt; hun fortalte Smaaløier fra foregaaende Baller, gjorde mig bekjendt med de mærkværdigste Personer, som jeg vilde forefinde, og dandsede høist pudseerligt efter den, der nylig ansatte, stive Toldkasserer, hvem hun derhos nævnte mig, som een af hendes Tilbedere, og en gammelagtig, sælsom Frøken. Jeg kunde ikke see eller høre mig mæt paa hende, og følte mig snart forsat i det gladeste Lune.

Imidlertid kom Moderen ind, for at hente noget. Jeg bemærkede i Speilet, at hun nøie betragtede Datteren, der vendte hende Ryggen; saa rystede hun med Hovedet, og tørrede Øinene, idet hun gik ud igjen. Jeg oversatte dette Minesprog saaledes: ved at see sin hulde Datter, straalende i al sin Skjønhed, tænker hun paa hendes Fremtid, og moderlig Ængstelse afpresser hende Taarer. Paafaldende var dette mig; thi jeg havde ikke tiltroet hende saa megen Følelse; men just derfor rørte det mig destomere. Den Tanke: kun ved Emilie kan Du vorde lykkelig, opfyldte med eet min ganske Sjel, og jeg tilsvoer i mit Hjerte den gode Moder, at lette hendes Bekymring, saavidt det stod til mig.

Dette gjorde mig alvorlig og ordknap, og foranledigede nogle Pauser i Samtalen. Efter een af disse

sagde Emilie: „i Aften vil jeg dog kun have halv Fornøielse paa Ballet, siden min gode Fader ikke kommer der; thi jeg veed — og hvorfor skulde jeg ikke sige det? — at det er een af hans kjæreste Glæder, at see mig dandse.“ — „O!“ udbrød jeg nu af mit Hjertes Fylde, „o lykkelige Fader, som har en saadan Datter! men trefold lykkelig den, der eengang, ved hendes Side, kan gjennemvandre sit Livs Bane!“ — „Hvor kan De tale saaledes?“ svarede hun, pludselig alvorlig; „en stakkels fattig Pige i en lille jydsk Kjøbstæd, der Intet eier, uden maaskee et godt Hjerte!“ — „Og,“ sagde jeg, „Deres Skjønhed, Deres Yndigheder, Deres“ ... „Ak!“ faldt hun mig hurtigt i Talen, „ti dog stille dermed! Aldrig vilde jeg indgaae Forbindelse med nogen, om hvem jeg maatte troe, at det alene var mit Udvortes, som drog ham til mig; thi hvad vilde der blive af mig, naar disse Blomster, maaskee snart, henvisnede? Og nu, kjære Elvig! beder jeg Dem ret indstændigt: lader os afbryde den Materie!“ Derpaa stod hun op, gik hen til Vinduet, og stirrede ud i Mørket. Dog, efter nogle Øieblikkes Forløb, satte hun sig igjen hos mig, og sagde i sin sædvanlige Tone: „snart have vi vel Vognen; skal jeg ikke imidlertid synge lidt for Dem? Hvad skal det være?“ Jeg bad om Romancen: „I eensom Lund en Rose skjøn ꝛc.“ *) som jeg først hav-

*) Da denne, nu gamle Romance maaskee er en stor Deel af mine Læsere og Læserinder ubekjendt, aftrykkes den her.

1.

I eensom Lund en Rose skjøn
Med favre Hoved hængte;

de hørt af hende. Hun studsede, og syntes forlegen ved mit Valg, men opfyldte dog, efter en kort Nølen, min Begjering.

O! saaledes havde jeg aldrig hørt hende, eller nogen at synge. Hver Tone kom, som fra hendes Hiertes Inderste, og havde noget ganske egent, smægtende, ømt og derhos veemodigt, resignerende. Hvad enten hun hævede, eller langsomt nedsænkede de store, mørkeblaae Øine, eller en enkelt Gang fæstede dem paa mig: saa havde og fik de stedse mere dette Bløde, Svømmende, som ikke lader sig beskrive. Lige saa lidet kan jeg beskrive min egen Tilstand i hine Henrykkelses-Øieblikke. Mit Hjerte bankede voldsomt, og

---

Af Sorg henvisned' den i Løn;
  Dens Suk til Venus trængte:
„Forgjæves er jeg Lundens Pryd,
Jeg blomstrer het til Ingens Fryd;"
  Saa sukked' den saa saare.

2.

Gudinden hørte huld dens Suk,
  Den Skjønnes Kaar hun kjender,
Og strax en Hyrde, ung og smuk,
  Hun hen til Lunden sender.
Han Rosen saae, og brød den af,
Og, henrykt, tusind Kys den gav;
  Da sukked' den ei mere.

3.

Saa mange Piger end i Løn,
  Som Rosen, daglig sukke,
Mens Du, o Venus! og Din Søn
  Nu Øret grusomt lukke.
Og, er ei Elskov Skjønheds Løn,
Hvad gavner da, at man er skjøn?
  O send dog hver sin Hyrde!

dog vovede jeg neppe at aande. Jeg havde saa uendeligt meget at sige hende, naar Sangen var til Ende: jeg vilde tilbyde den skjønne Rose, at blive dens sikre Støtte, den hulde Pige, at blive hendes evig trofaste Hyrde; jeg vilde bestorme hende med mine Bønner og Forestillinger, indtil jeg havde vundet det søde Ja. Desuagtet frygtede jeg for det Øieblik, da Sangen skulde ophøre, med alle sine Fortryllelser for Øre og Øie.

Hun havde begyndt paa det sidste Vers. See! da fløi Døren op, og Mentor ind ad den. I sin Glædesruus sprang den først op paa mig, og derfra, inden jeg kunde forhindre det, paa Emilie. I saa Øieblikke var hendes Klædning foran forvandlet til et rembrandsk Natstykke, og, i det hun, med et Forfærdelses-Skrig, stødte den fra sig, fik den sine Forlabber ind i den brede Kniplings-Garnering nedenom, og sønderrev den ganske. Nu blev hun siddende uden mindste Bevægelse, bleg og livløs. Jeg greb i min Fortvivlelse en Stok, og pryglede ubarmhjertigen løs paa Mentor. Denne Execution bragte min Skjønne igien til Live. Hun brast i Taarer, og, da jeg endeligen holdt op, sparkede hun endnu, efter bedste Evne, til det, for vore Fødder krybende og pibende Dyr, og skreg: „o skyd det Uhyre!"

Forfærdet over al denne Larm, kom Moderen løbende ind, slog Hænderne sammen, da hun saae Ødelæggelsens Vederstyggelighed, og gjorde Datteren Selskab i at græde, med det Udraab: „der ere da de syndige Penge reent spildte!" — Imidlertid fattede hun sig snarere, og søgte at berolige den trøsteløse Dat-

ter. — „Du har jo, lille Mille!“ sagde hun, „endnu Din Baldragt fra forrige Aar; skynd Dig at trække i den, og see at forglemme Din Sorg! Gjort Gjerning staaer dog ikke til at ændre.“ Men Emilie svarede i en heftig og aldeles ikke datterlig Tone: „hvor kan Moder snakke saa dumt! der ere jo 1000 Ting, som skulle gjøres istand paa den, og troer De da, at jeg til evig Tid vil løbe om i det samme Skind, ligesom den afskedigede Capitains Døttre?“

Jeg understøttede af alle Kræfter Moderens Forslag, i det jeg tilføiede, at, hos Emilie, blev Dragten altid en Bisag: hun var smuk i enhver Paaklædning. Men Emilie saae og hørte Intet, ei engang Smigrerier; i hendes Sjel var ikke Plads for andet, end Følelsen af hendes Uheld. Snart kastede hun sig paa en Stoel, og stirrede op imod Loftet; snart gik hun, vridende sine Hænder, op og ned af Gulvet, og afvexlede uophørligt med Udraabene: „o Gud! min nye Kjole! og den kan ei engang vaskes! — Og de prægtige Kniplinger! — Har man nogensinde hørt Mage til Uheld? — O det afskyelige Best!“ — Dog, da jeg flere Gange havde betidnet min Uskyldighed, og forsikkret, at jeg havde lukket Mentor inde paa mit Værelse; tildrog dette sig endeligen hendes Opmærksomhed, og hun spurgte: „hvor er da det Ulykkes-Dyr kommet ud?“ Ved anstillet Undersøgelse viste det sig nu, at jeg rigtigt nok havde slaaet Døren i Laas, og, efter Sædvane, hængt Nøglen i den forreste Stue; men der havde Pigen taget den, for at rede min Seng, og hun havde ladet Mentor slippe ud. „Deiligt! allerkjæreste!“ raabte Emilie, med lynende Øine, den

ene Gang efter den anden. Da jeg derpaa, tildeels for at slippe ud af min piinlige Stilling, spurgte hende, om jeg ikke skulde besørge Vognen afsagt, og gaae op paa Ballet, og foregive, at hun var bleven syg, siden det ikke syntes mig værdt, at Folk skulde erfare den sande Aarsag: gav hun sit Bifald hertil, med en, mig paafaldende Villighed, og paaskyndede endog min Bortgang.

Efterat jeg en kort Tid, med heelt forstemte Følelser, havde været paa Ballet, besøgte jeg en Bekjendt, og travede derpaa omkring, i og udenfor Byen, til Sengetid; thi Emilie kunde jeg ikke overtale mig til at see mere den Aften, skjøndt hun ideligen sysselsatte mine Tanker. Hendes Heftighed — jeg vilde nødigt kalde den Arrighed — hendes Adfærd imod Moderen, hendes Døvhed imod alle Forestillinger havde gjort et saare ubehageligt Indtryk paa mig. Vel manglede jeg ikke Grunde til at undskylde hende: ei alene det høist Ærgerlige i slig en Hændelse for enhver ung Pige, men ogsaa denne ømme, i dybe, veemodige Kjærligheds-Anelser sig opløsende Sindsstemning, hvori hun just da befandt sig, og som saa voldsomt blev forstyrret, gjorde det jo begribeligt og let tilgiveligt, at hun saaledes kunde tabe Herredømmet over sig selv; men, naar jeg vilde tænke mig den syngende Emilie i al sin Pragt og Ynde; var det dog stedse, som om en Furie, der havde stjaalet nogle af hendes Træk, traadte imellem mig og hende.

Da jeg om Morgenen vaagnede, var Furien næsten forsvunden, og jeg ønskede nu Intet mere, end

at forsone Emilie med mig, Mentor og Skjebnen. Til dette Øiemeed vilde jeg paanøde hende en Foræring af en ny Kjole, om muligt, endnu smukkere, end den fordærvede. Det var jo i Grunden kun en billig Skadeserstatning. Saasnart det lakkede imod Frokosttid, gik jeg ned, og mit første Spørgsmaal var om Emilie; men Moderen, hvis Øine vare ophovnede af Graad, svarede, at hun var syg. Nu blev jeg vred; thi jeg vidste, at det var Usandhed; jeg havde ei alene hørt hendes Stemme, der slet ikke lød sygelig, men endog seet hende selv, fuld paaklædt, i Gaarden. Uden at sige et Ord, tog jeg min Hat, og gik hen paa Byens Billiard.

Jeg forefandt her endnu ingen Gjæster. Vertinden, en meget brav Kone, og saare vel skikket til sin Post, satte sig hos mig. I Førstningen, jeg kom der, havde hun et Par Gange stiklet paa Emilie; men, da jeg havde svaret hende kort, vel endog bittert; lod hun det siden være. Nu begyndte hun med en Mine, som een, der har noget paa Hjertet, følgende Samtale:

Hun. Det var da en Fandens Allarm hos Holmers i Gaar Afte[illegible].

Jeg. (Ærgerlig.) Hvad! er det allerede Bysnak?

Hun. Naturligviis! Og enten De saa bliver vred eller mild, kan jeg dog ikke bare mig for at spørge Dem: „hvad synes Dem nu om den smukke Emilie?“

Jeg. Herre Gud! om ogsaa en ung Pige kommer i vel stærk Affect ved et uventet Uheld af den Natur? —

Hun. Det forstaaer sig; især, naar man om Morgenen har sagt: „inden næste Morgen skal min

Holstener have svoret mig evig Troskab og Lydighed." Men kan da og hendes Opførsel imod Moderen forsvares?

Jeg. Undskyldes kan den i det mindste, naar man veed, hvordan Moderen er.

Hun. Saa? — Jeg har kjendt Madam Holmer, førend hun blev gift. Hun var en ret smuk, sædelig og dertil formuende Pige. Men, naar hun nu bestandigt er bleven tilsidesat af Manden, der tog hende alene for Pengenes Skyld; naar hun selv stedse har været huusholderisk og tarvelig; naar hun har slidt og slæbt, som en simpel Tjenestepige, og dog, formedelst Faderens Forsømmelighed og Datterens Forfængelighed, maa see Armod at kige ind af Døren, og alt at have faaet den ene Fod indenfor; naar hun bliver en Slavinde af sin voxne Datter; naar hun ikke gjælder mere i sit eget Huus, end en gammel Skoviisk, og hun saa tilsidst maaskee forfalder: vil De da være den Pharisæer, der kaster den første Steen paa hende? Dog, Kjærlighed vil være blind; ellers maatte De jo selv have seet dette. — Men hvad, om De nu vidste, hvad der passerede i Gaar Aftes, efter deres Bortgang, eller lidt nøiere Beskeed om den ruinerede Valstads!

Jeg. Nu, saa fortæl mig da —

Hun. For Deres eget Bedste, vil jeg søge at aabne Dem Øinene. — Neppe var De ude af Døren, førend Emilie begyndte at skraale: „nei! jeg kan aldrig mere taale at see den forbandede Tøs; hun maa og skal bort endnu i denne Aften." Moderen søgte at tale hende tilrette; men derpaa var ikke at tænke. Hun

græd, knuede med Papa, og fik tilsidst, efter den nyeste Mode, Krampe, indtil den stakkels Kone maatte jage Marie paa Døren, der havde tjent dem i mange Aar, havde ofte baaret Emilie til og fra Skolen, og var næsten uundværlig i Huset. Og hun havde jo dog ikke mere Skyld, end Jomfruen selv, som havde lært Hunden, at lukke Dørene op.

Jeg. Jeg erindrer nu selv, at en anden Pige bragte mig Theevand i Morges. — Men De nævnede ogsaa Balstadsen.

Hun. Saasnart De havde inviteret Emilie, var det hendes første Tanke, at anskaffe sig en Baldragt, hvortil man her endnu ikke skulde have seet Magen. Papa vilde, som sædvanligt, gjerne føie sin forfængelige Datter; men dertil var der ikke de halve Penge i Cassen. Da erindrede hun, at Moderen endnu havde en liden Guldhalskjæde. Hun havde eiet mange Pretiosa, og alle havde de efterhaanden maattet springe, paa Kjæden nær; men den var hende og den kjæreste; thi hendes salig Moder, hvis Silhouet hang ved den, havde foræret hende den paa sin Dødsseng. Derfor afslog hun sin Mands og Datters Anmodninger med en Standhaftighed, som hun længe ikke havde vovet at vise. Først, da han næsten mishandlede hende, og Emilie skreg, saa Folkene udenfor kunde høre det, at det dog vel var bedre, at anvende, hvad man havde, til Familiens Vel og Hæder, end at lade det gaae igjennem Halsen; hentede hun, grædende, Kjæden, og gav hende den med de Ord: „husk paa, mit Barn! at en Moders Taarer ingen Velsignelse bringe." Men det rørte ikke Emilie; hun skyndte sig kun at

levere Pigen den, med Ordre, at sætte den ud, eller sælge den. Marie, der engang har tjent mig, kom og viste mig den. For at den ikke skulde falde i Pantjødens Hænder, laante jeg 30 Rdr. paa den, uden Renter, og bad hende sige Madamen, at, naar hun efterhaanden kunde betale mig de 25 Daler, skulde hun faae den igjen. — De seer saa vantro ud, bi lidt! De skal faae Troen i Hænderne.

Med disse Ord trippede hun ud, og kom tilbage med Kjæden. Ja, det var den samme, som jeg engang havde seet om Madam Holmers Hals: jeg gjenkjendte den paa Silhouetten. Alle foregaaende Omstændigheder og Vertindens bekjendte Retsindighed tillode mig ikke at tvivle om Sandheden af hendes Fortælling, og sønderrevet var nu ethvert Baand, der forhen havde fængslet mig til Emilie.

Ved at see Kjæden, faldt det mig ind, hvorledes den ulykkelige Kone, for min Skyld, havde maattet miste dette sit sidste Klenodie, og jeg besluttede nu, at indløse det til hende, istedet for at kjøbe en ny Kjole til Emilie. Da jeg sagde Vertinden min Hensigt, leverede hun mig strax Kjæden, efterat jeg havde betalt hende 20 Rdr.; mere vilde hun ikke tage. „Ogsaa jeg," sagde den brave Kone, „vil have nogen Deel i Deres gode Gjerning."

Jeg forlod Byen, uden at tale med Emilie, endskjøndt hun nu formeligen var gaaet til Sengs, og lod mig bede, dog at see til hende. Madam Holmers Glæde og Taknemlighed, da jeg, ved Afreisen, hemmeligen gav hende Kjæden, maatte forjage enhver Tvivl, om jeg endnu havde næret nogen.

Emilie trøstede sig snart over Tabet af sin Holsteiner. Omtrent 2 Maaneder efter var hun gift med den forhen nævnte Toldcasserer. Det kostede hende kun liden Umage, at forvandle den svage Mand til sin ydmyge Slave. Han var allerede forhen i Gjæld, og hendes Glimrelyst og Ødselhed kjendte nu ingen Grændser. Efter neppe 2 Aars Forløb, blev han suspenderet og tiltalt for Casse-Mangel. Emilie søgte atter at trøste sig: hun løb bort med en Avanturier, som hun alt i Forveien havde været i Vanrygte for. — O min gode Mentor! uden Din Geniestreg havde jeg vel havt en, Cassererens, lignende Skjebne.

Den onde Aand — saaledes kan man vel kalde Kjærlighed til en Pige, som Emilie — havde rigtignok nu forladt mig, men glemt at lukke Døren efter sig. Der var altsaa fri Entree for andre dens Lige, og een af disse indfandt sig snart. Allerede forhen havde jeg ikke været uden Tilbøielighed til Hazardspil: dette har ogsaa noget særdeles Tiltrækkende for Handelsmanden. Dog havde jeg hidindtil spillet forsigtigt, og aldrig overskredet den Sum, jeg i Forveien havde bestemt, som maximum for mit Tab. Nu derimod begyndte denne Lyst næsten at blive til Lidenskab, uden Tvivl en Følge af den Tomhed, min Sjel følede, efterat Emilies Billede saa pludseligen var udreven af den. Jeg spillede oftere, og vovede større Summer, end jeg burde, endskjøndt jeg i det Hele ikke spillede uheldigt.

I næste Kieler-Omslag havde jeg ikke ubetydelige

Forretninger, ei alene for mine Principaler, men og for andre, som beærede mig med deres Tillid. — Iblandt andet havde hine ogsaa paalagt mig, i Slutningen af Terminen at indcassere 1600 Rigsdaler i Guld, og selv at overbringe disse til Hr. Murck i Flensborg.

Bemældte Hr. Murck, en gammel Ungkarl, var en synderlig Person. Hans Egenhandel bestod blot i, at han undertiden indkjøbte gangbare Vahrer, naar de vare faldne stærkt i Prisen, lod dem henligge, indtil de igjen vare stegne betydeligt, og da solgte dem i større eller mindre, dog aldrig ganske smaa Partier. Men, hvad han meest drev, var Commissions-Handel, og aldrig kunde man faae en duligere og tillige redeligere Commissionair. Han ansaae sine Committenters Sag, som sin egen; han var yderst billig i Beregningen af sine Procenter, og, naar han havde med solide Huse at gjøre, var han saa langt fra at forlange Forskud, at han endog ofte selv tilbød dem Henstand, indtil de, enten ved en Handelsbetjent, eller anden Leilighed, kunde tilstille ham deres Debit; thi Vexler, dette ellers saa beqvemme Middel til at afgjøre Handlendes Mellemværende, modtog han kun nødigen, enten fordi han forhen havde havt særdeles Tab og Bryderier ved dem, eller maaskee snarere, fordi han vilde, at saa Faa, som muligt, skulde være vidende om, hvad han tog ind. Stundom betingede han sig, saaledes som her, sin Betaling i en vis klingende Mynt, som man da almindeligen meente, skulde tjene til at forøge hans betydelige liggende Capitaler, og enhver, der havde med ham at gjøre, føiede sig gjerne efter hans Luner.

Forresten var han anseet for karrig og uomgængelig. Aldrig kom han til nogen; aldrig havde han Selskab hos sig, undtagen paa sin Geburtsdag, da han altid gjorde et prægtigt Gilde. Men, sagde man, allerede ved denne, har Naturen stemplet ham til Gnier; thi den indtraf kun hvert 4de Aar, den 29de Februar. Som et andet Beviis, anførte man, at han, tvertimod Kiøbmandsbrug, aldrig viste mindste Gjæstfrihed, neppe almindelig Høflighed, imod Betjente fra de Huse, han stod i Handelsforbindelse med. De kan vide, at det vakte almindelig Forbauselse hos mine Jevnlige, og næsten hos mig selv med, da han engang bød mig, som han fortrinligen syntes at ynde, en Kop Theevand med sig. — Imidlertid tør jeg paastaae, at man gjorde den gode, nu salige Murck Uret. Hans betydelige Forretninger, som han næsten ene besørgede, gave ham fuld Sysselsættelse, og en Sysselsættelse, der interesserede ham: han fandt ingen Smag i de almindelige Selskaber, og kunde ikke godt taale Afvigelser fra sin sædvanlige, tarvelige Levemaade; hvi skulde da han, der var aldeles uafhængig, øde Tid, Penge og maaskee sin Sundhed herpaa? — Hans Adfærd imod reisende Handelsbetjente havde visnok mindre sin Grund i Oekonomie og Uselskabelighed, end i en vis ædel Stolthed; han vilde ene og alene have sin bekjendte Reelitet at takke for den Begjerlighed, hvormed man søgte ham, som Commissionair. Forresten veed jeg, at han ei sjeldent i Stilhed gjorde Godt imod fattige, men stræbsomme Folk, og altid var saadanne en saare billig Creditor. Længere hen i min Fortælling vil De indsee, hvorfor

jeg opholder mig saa længe ved Skildringen af denne, i Livet miskjendte Mands sande Charakteer.

Jeg vender nu tilbage til mig selv og mine Hændelser i Kiel. — Om Dagen passede jeg mine Forretninger; om Aftenen var jeg en vis Mand ved det offentlige Pharaobord, og saaledes kom omsider den sidste Aften, jeg agtede at tilbringe der. Saasnart jeg næste Morgen havde modtaget Guldet til Murck, vilde jeg reise, for, Dagen derefter igjen, at kunne betids og i al Mageligbed komme til Flensborg.

Jeg var den Aften forstemt, og spillede uheldigt. I det jeg engang forlod Spillebordet, for at prøve, om Lykken ikke, efter et Ophold, vilde blive mig gunstigere: traadte een, ved Navn Gräber, hen til mig, og indbød mig til at drikke et Glas Viin med sig, som jeg ikke afslog, i Haab om, derved at finde Opmuntring. Denne Gräber havde jeg flere Gange truffet sammen med, og altid fundet ham jovialsk, forekommende, uden at være paatrængende, og i det Hele en saare behagelig Selskabsmand. Da jeg, efterat have bortsladdret en halv Time med ham, vilde igjen gaae til Spillebordet, holdt han mig tilbage og sagde: „vil De følge mit Raad, skal De ikke spille mere i Aften. Naar man er i ondt Humeur, er man næsten altid uheldig, af den simple Grund, at man da sjeldent har den tilbørlige Opmærksomhed for Spillet. — Hvor gider De ogsaa," vedblev han i en sagtere Tone, efterat jeg atter havde sat mig hos ham, „hvor gider De ogsaa trængt Dem frem, og stillet Dem offentligt til Skue i den brogede Hob hisset? Desuden — De besidder selv saa elskværdig en Aaben-

hiertighed, saa at De vist ikke vil tage det fortrydeligt op, naar jeg, der jo dog er et Par Aar ældre, og altsaa gjerne kan spille en smule Hovmester, aabenhjertigt siger Dem, at det let kan skade Deres Rygte og Credit, hvis De vedbliver, saa ideligen at deeltage i de offentlige Hazardspil. Der ere altid nogle, som give Agt paa os; Øretudernes Navn er Legio, og deres Hviislerier, med behørige Tilsætninger, komme ofte videre, end vi vente, eller ønske. — Nei!" sagde han videre, da jeg, truffen af denne hans Advarsel, taug stille, „den ædle Kong Pharao har vist ikke en mere hengiven Tjener i Dem, end i mig; desuagtet skal jeg vel vogte mig for ofte at møde i hans Tjeneste, enten her, eller paa andre lignende Steder. Men har ikke ogsaa denne Gudinden Fortunas Førstefødte sine private, af Mængden ukjendte Capeller, hvor hans Tjeneste, eller rettere Dyrkelse, foretages med Stilhed, Orden og Anstand? hvor, som fordum ved Hedningernes Mysterier, kun de Indviede have Adgang, og den vanhellige Pøbel er udelukket? See! slige Steder søger jeg, og saaledes skulde De ogsaa gjøre." — „Men jeg kjender," svarede jeg, „ikke slige Capeller, som De kalder det, her; desuden, hvor behagelig end Kong Pharaos Tjeneste kan være i dem, er det vistnok dog der endnu mere nødvendigt, end ved de offentlige Spilleborde, forud at kjende sine Folk." — „Meget rigtigt!" sagde han. „Ak! jeg har selv kjendt flere unge Mennesker, som bleve ulykkelige, fordi de, i deres Uerfarenhed, vovede sig ind paa Steder, hvor falske Præster forrettede Tjenesten. Men De, der allerede kjender Verden saa vel, De er ikke

saa let at narre. Desuden maa man ei heller skjære alle over een Kam. Hvad siger De f. Ex. om mig, som Forstander ved slige Mysterier?" — Dette Spørgsmaal blev gjort med saa aaben en Mine og i saa trohjertelig en Tone, at jeg strax af mit Hjertes Fylde svarede: „ja da vilde jeg ikke tage i Betænkning, at opofre mig til Fru Fortunas og hendes Forstefødtes Dyrkelse." — „Nu vel," hviskede han, „nogle faa Bekjendte, der dele min Tilbøielighed for Pharao og tillige min Omhu for Navn og Rygte, have anmodet mig om at lægge Banke og skaffe et Locale, hvor vi, uden al Offentlighed, kunne more os et Par Timers Tid med det kongelige Spil. Vil De være med? I Morgen Aften Kl. 8 begynde vi."

Jeg havde et Par Gange forhen spillet i et saadant Selskab af Udvalgte, moret mig kosteligen, og just der havt særdeles Lykke. Ogsaa havde Gråber engang, da vi stødte sammen, lagt en lille Banke op, og jeg havde derved havt Leilighed til at beundre ei alene hans Færdighed, men og den Koldblodighed, jeg kunde næsten sige Munterhed, hvormed han bar et ikke ubetydeligt Tab. Hans Indbydelse havde da alt for meget Tillokkende for mig, til at jeg ei med Glæde skulde have modtaget den, naar kun ikke den til næste Dag bestemte Afreise havde været. Dog, snart udfandt jeg, at, naar jeg fik en Bekjendt, der Morgenen efter kjørte samme Vei, til at tage min Hest med, og sætte den, omtrent paa Halvveien, ind hos en Vert, hvor jeg vidste, den blev passet godt, og jeg da Overmorgen, saa tidligt, som muligt, tog Extrapost, og siden travede afsted paa min udhvilede

og vel forede Hest; vilde jeg endnu kunne være, inden Kl. 6 om Aftenen, i Flensborg. Efterat have afgjort denne Sag med hiin Bekjendt, som just var tilstede, lovede jeg Gräber at komme. Han gav mig derpaa Vertens Adresse, hos hvem der skulde spilles, paa et Blad af sin Tegnebog, og tilføiede: „naar De kommer, forevisér De dette for Vert eller Vertinde, og strax bliver De indladt i det Allerhelligste. — Stedet har just ikke udvortes Anseelse; men De veed jo, at ofte skjuler en liflig Kjerne sig i en styg Skal."

Da jeg den følgende Morgen indfandt mig hos Hausbach, den Mand, der skulde udbetale mig de 1600 Rd., sagde denne: „jeg har hørt, at De reiser herfra til Flensborg, og jeg begriber da let, at disse gyldne Fugle skulle i Hr. Murcks Buur. For at De nu ikke skal besværes med at føre denne Sum, for saaledes at vise Dem en Tjeneste, skjøndt De vel neppe ventede den af mig, har jeg skaffet denne Vexel paa Albertsen i Flensborg, som jeg forsikrer Dem, vil blive udbetalt, det Øieblik den forevises: De kjender jo Manden, og seer, at den lyder paa Sigt." — Vel tvivlede jeg ikke herom; men, foruden, at dette slet ikke passede med mit Bestik for min Reise, blev jeg ogsaa stødt over, at han, der forresten var en saadan: „han har sin Næse allevegne," og med hvem jeg forhen ingenlunde stod paa en venskabelig Fod, vilde saa næsviist indblande sig i, hvad der slet ikke vedkom ham. Jeg tog derfor blot hans egenhændige Brev frem, og spurgte ham, om han vedkjendte sig sin Haand, eller om han senere havde faaet andre

Ordres fra mine Principaler; hvis ikke, maatte jeg bede ham, efter Bogstaven, at opfylde sin indgangne Forpligtelse. Han spankede et Par Gange op og ned af Gulvet, pustede og sagde: „ei, ei! see, see! det er Takken, man skal have for sin gode Villie! Eller, Herren troer maaskee, at bringe mig i Forlegenhed? Nei! der skulde mere til. Eller“... Her afbrød han sig selv, gik hen til sin Pult, og leverede mig 2 smaa Punge med de forlangte Penge. Ved min Bortgang bukkede han dybt, og sagde: „prosit die Mahlzeit! God Lykke og megen Fornøielse!“ Skjøndt jeg studsede ved disse Ord, blev jeg dog snart enig med mig selv om, at det var een af hans sædvanlige Flauheder, naar han vilde være vittig, eller spydig.

For ikke at være uvirksom, og, i alt Fald, at kunne retfærdiggjøre Opsættelsen af min Reise, gjorde jeg mig Umage for, endnu at forskaffe mig nogle Ordinationer for mine Principaler, og det lykkedes mig saa vel, at jeg derved endog blev hindret fra at begive mig til det betegnede Sted, førend henimod 9.

Dette laae i en Sidegade, og var kun en Rønne. I det forreste Værelse fandt jeg endeel Matroser og andre af den simpleste Classe. Der stank af Øl, Brændeviin og en Tobaksrøg, som fordunklede Skinnet af det ene Lys, der stod paa Bordet. Men, da jeg, i den Tanke, at jeg muligen var gaaet feil, spurgte en Pige, som jeg, igjennem dette Tusmørke, endeligen opdagede ved Skjenken, om W o l f ikke boede her; kom strax dennes Kone, førte mig ind i sin egen Stue, og ledsagede mig, saasnart jeg havde foreviist Adgangs-Billetten, til Fru F o r t u n a s hemmelige Capel i Baghuset.

Her blev jeg endnu mere overrasket, skjøndt paa en anden Maade, end ved min første Indtrædelse. Jeg befandt mig i et stærkt oplyst, smagfuldt tapetse- ret og meubleret Værelse. Gulvet var belagt med Tep- pe; Vellugt dampede mig imøde, og en nydelig 12 Aars Dreng, iført en lysegrøn Jakke og mørkeblaae Pantalons, vartede op, og ombød flittigt en særdeles velsmagende Punsch. Ved det ovale, ikke store, med fiint grønt Klæde betrukne Bord havde, som sædvan- ligt, Bankeuren, Hr. Gråber, Forsædet, og jeg fry- dede mig alt, ved at see de foran ham staaende, blin- kende og peent ordnede Stabler af Guld- og Sølvmynt, og hvor kunstfærdigt han trak af. Ved den smale En- de af Bordet, paa hans venstre Side, sad en ung Landjunker, der i Omslaget havde modtaget en bety- delig Arv, og som allerede forekom mig noget peria- liseret. Lige over for Gråber sad tvende, mig ube- kjendte Personer, hvoraf, som jeg siden fik at vide, den, nærmest ved Landjunkeren, hedte Walther, og den anden Freysing. Flere vare der ikke.

Efterat Gråber korteligen, men særdeles galant havde hilst paa mig, og jeg, der var bleven heed og tørstig ved den Iil, hvormed jeg havde udført mine sidste Forretninger, saavelsom ved min hurtige Gang til Stedet, havde nydt et Par Glas Punsch: indtog jeg den ledige Plads lige over for Landjunkeren, og begyndte at spille. Ei længe efter stak denne i at skog- gerlee, saa det rystede i Stuen, og sagde derpaa til Drengen, som bød ham et Glas Punsch: „bliver Du gal, eller hvad, Djevlen! skal de Grimacer be- tyde? Hvorfor plirer Du saaledes med Øinene, og

vrider med Munden?" — Ogsaa jeg syntes nu at have bemærket noget Lignende; men, altfor sysselsat med det nylig begyndte Spil, havde jeg ikke givet nøiere Agt derpaa. — „Jeg beder om Forladelse," stammede Drengen; „der maa nok være kommet mig noget i Øinene." Men Gråbet, der blev mere forbittret herover, end jeg kunde finde Grund til, raabte: „Vert! Du kommer selv til at varte os op; Georg kan vi ikke bruge: han forstyrrer os kun med sine dumme Drengestreger." Verten kom ind, Georg listede sig, stille grædende, bort, og lod sig ei mere see i Stuen.

I Begyndelsen havde jeg temmelig Lykke; siden var den afvexlende, og tilsidst veeg den ganske fra mig. Derhos befandt jeg mig snart i en synderlig Tilstand. Min Forstand var ligesom indhyllet i en Taage: jeg maatte anstrænge mig, for at vedligeholde den fornødne Opmærksomhed paa Spillet, og desuagtet glippede den undertiden. Derimod var min Lidenskab for Spillet langt heftigere, og jeg mindre Herre over den, end sædvanligt. Efter 1½ Times Forløb havde jeg ikkun 3 Louisdorer tilbage. Dem besluttede jeg at sætte paa eet Kort, i det jeg derhos tænkte: „Du kan jo gaae hjem og laane et Par hundrede Rigsdaler af Pengene til Murck; saa vil Lykken nok vende sig," uden at denne Tanke opvakte den Afskye, eller engang den indvortes Strid og Uroe, som den vist, til enhver anden Tid, vilde have frembragt hos mig. Kun for Spillet, mit Tab og Bankens glimrende, stedse voxende Pengestabler havde jeg Sind og Sands; for alt andet var jeg følesløs.

Mit Kort vandt; jeg kneb det, og strax efter vandt det atter. Jeg transporterede derpaa min sept

lavà paa Hjerterdame; thi med de sorte Damer havde jeg forhen været saa uheldig, at jeg ved dem tilsidst uvilkaarligt tænkte paa Emilie, der jo havde sorte Haar og mørke Øine. I det jeg nu, med en Spillers Trodsighed, forventede min Skjebnes Afgjørelse, lænede jeg mig lidt tilbage, og udstrakte mine, som De seer, temmelig lange Been under Bordet. Snart bemærkede jeg noget, der først ligesom sneg sig om min venstre Fod, men derpaa pludseligt berørte dens Overflade saa eftertrykkeligt, at jeg, som just havde en slem Ligtorn der, sprang op, og udstødte et Skrig. I samme Øieblik knurrede og gjøede Mentor, der havde taget sin Plads under Bordet, og Gräber sprang ligeledes op, og skreg: „au, for Satan!“ Men jeg var saa forhippet paa at vide, hvorledes Kortet vilde falde, at jeg kun ændsede, hvad der var truffet mig selv, og raabte, i det jeg blev staaende, og vexelviis stirrede paa Gräber og Kortene i hans Haand: „o! det siger Intet; træk kun af!“ Han gjorde, hvad jeg forlangte, skjøndt, som det syntes, uvillig og forvirret, og Damen vandt. Efterat min Gevinst var udbetalt, kom det til nøiere Forklaring. Gräber klagede over, at Mentor havde gramset ham slemt i Læggen. Jeg forsikrede, at den aldrig før havde begyndt paa Sligt, og yttrede, at den venteligen var bleven forledet dertil, ved at høre mig skrige, da han uheldigviis traadte mig paa min Ligtorn. Dette benægtede derimod han at have gjort, og meente, at det maatte have været Hunden selv, i det den reiste sig, og Enden blev, at jeg jog den udenfor.

Men ved dette Intermezzo var jeg kommen til Besindelse, og bemærkede nu min egen Tilstand. Dette, i Forening med den mig uforklarlige Scene under Bordet, Synet af Landjunkeren, der, halvt i Søvne, bortspillede den ene store Sum efter den anden, Vertens gemeene, lumske Fiæs, paa hvis Pande jeg ordentligen syntes at savne et vist Mærke af gloende Jern, og, fremfor alt, det Forsæt, jeg nylig, uden Betænkeligheder, havde kunnet fatte: at ville angribe fremmede, mig betroede Penge, dette tilhobe giorde mig ængstelig og mistænksom, endskiøndt jeg ikke kunde finde nogen bestemt Grund til Mistanke. Efterat jeg derfor i en kort Tid havde fortsat Spillet, med al mulig Opmærksomhed paa dette og Bankeuren, der igjen ofte fæstede et speidende Öie paa mig, og jeg havde tilbagevundet det Meste af det forhen Tabte: brød jeg op, idet jeg undskyldte mig med Hovedpine, som just ei heller var Usandhed. Gråber tog en kold Afsked med mig, og bad, at, om jeg kom en anden Gang i hans Selskab, jeg da vilde forskaane dem for min glubske og bidske Hund. Saasnart jeg var kommen ud i den frie Luft, mærkede jeg end mere, at jeg, der dog ellers, naar det skal være, kan taale en ikke liden Portion Spiritus, var temmeligt beruset.

Idet jeg dreiede omkring Hjørnet, sprang en lille Person ud af et Bislag, tog fat i min Chenille, og sagde: „hvor vil De hen? O for Guds Skyld! dog vel ikke til Fjorden? Ak betænk dog Deres arme Sjels Frelse!“ Underligt greben ved denne Tiltale, betragtede jeg ham nøiere, fra hvem den kom, og — det

H

— de ere i Compagnie med ham — og Morbrøder, for at efterſee, om alt var i Orden. De maae nok have troet, at jeg var gaaet bort; thi ellers vilde de vel neppe have ſagt, hvad jeg nu fik at høre, da Døren ſtod paa Klem, og jeg ikke kunde bare mig for at lytte.

„Da det hele Skueſpiller-Selſkab er forſamlet her" ſaaledes begyndte Gråber, „vil det vel ikke være af Veien, at vi nu, i Forening, gjennemgaae de Roller, enhver iſær har at ſpille i det Drama, vi agte at opføre, og ligeſom holde en Generalprøve. — Hovedſagen er, tilbørligt at plukke den herlige, velbeſkedrede Landsbye-Gaas, der i Sandhed fortjener at falde i Hænder, ſom vore. — Elvig"...

Her ſtandſede Georg, og ſaae heel forlegen ud. Jeg formodede Aarſagen, og bad ham, Intet at ſtikke under Stoel; det var jo Gråbers og ikke hans egne Ord. „Det er ogſaa ſandt," ſvarede han, og trohjertigt fortalte han nu videre.

„Elvig," ſagde han da, „har jeg taget med, ikke juſt, fordi jeg troer, at der er ſaa meget at hente ved ham, ſom ſnarere, for at give ham en Lection; thi jeg har ordentligen ærgret mig over hans høie Tanker om ſig ſelv og ſin Indſigt i Spillet. Imidlertid ſkulde det være ſært, om han igjen havde bortſendt alle de Penge, ſom jeg veed, han har indcaſſeret. — Om min egen Rolle ved Banken behøver jeg ikke at tale. — Du, Wolf! er lig Maſkinmeſteren eller Souffleuren, ſom man vel ikke ſeer paa Scenen, men uden hvem dog det Hele vilde gaae i Staae. Skal vort Drama faae det rette Udfald, da maa Du lave

og uddele Punschen rigtigt. For at Du ikke siden skal kunne undskylde Dig med ufuldstændige Ordres, vil jeg her gientage det Væsentligste derved. Istedet for den Portion Vand, man ellers bruger til en Bolle, tager Du Greaves-Viin, efterat den først er tilstrækkeligen hedet, i det mindste til Halvparten; forresten, som sædvanligt. Til de Fremmede skummer Du ovenaf, og instruerer Georg alvorligt, at han præsenterer enhver sit Glas efter Din Anviisning. Punschen maa stedse holdes varm, og jevnligen opfriskes med kraftige Sager, dog saaledes, at dens Styrke ikke bliver for mærkelig, kort: den maa være saa lumsk, som Du selv, Wolf! Men vov mig ikke, som Du pleier, at knibe af de Ingredientser, jeg har leveret Dig." — "Da maatte jeg være en Nar," svarede Morbroder, og grinte, efter Sædvane, i Skjeget; "De har jo denne Gang tilstaaet mig Procenter af Gevinsten." — "Og glem ikke," sagde Gräber videre, "at bruge Røgelsen flittigt; ogsaa den gjør sin Virkning paa svage Hjerner. — Da Du, min charmante Walther! har fanget os den rare Landsbyfugl, vil jeg ogsaa overlade til Dig, at drikke ham behørigt til; det vil neppe blive Dig en vanskelig Sag." — "Og, for at gjøre den desto lettere," sagde Walther, "vil jeg først tractere ham i Restaurationen, og der faae en Flaske Portviin i ham." — "Dig, Freysing!" med disse Ord henvendte Gräber sig nu til denne, "Dig udnævner jeg til min Adjutant paa den anden Fløi. Du maa sætte Dine Fødder saa langt ind under Bordet, som muligt. Naar jeg da finder det fornødent, ved min Kunst at lede den blinde Lyk-

ke paa rette Vei, træder jeg Dig paa Foden, og da maa Du strax foretage Dig noget i Spillet; thi, hvor klog end Elvig indbilder sig at være, kan han dog aldrig høre et: attendez! uden at han strax skal see efter, hvad det har at betyde. Imidlertid kan en dulig Kunstner udrette meget. — Kan Du nu ellers begribe, Du, i Dine egne Tanker, meget vise Wolf! at Du er en Dosmer, og at Teppet var ingen unyttig Udgift. Ved Hjælp af dette kan man drive sit Spil, uden at det mærkes, lige saa godt under, som over Bordet."

„Rigtigt, min kloge og fine Hr. Gråber!" saa afbrød jeg her Georg; „men formedelst Teppet, mærkede ei heller Du, uagtet Din skarpe Hørelse, at jeg udstrakte mine Been under Bordet, og, ved Dine egne underhorps Maneuvrer, gav Du min gode Mentor Anledning til at vække mig af min farlige Døsighed. Derpaa tænkte Du nok ikke. — Men bliv ved, Du Lille!"

Hvad jeg har mere at sige, svarede Georg, er kun lidet. Da jeg saaledes havde faaet Oplysning om det skammelige Bedragerie, som her skulde gaae for sig: syntes mig, jeg aldrig kunde faae en rolig Samvittighed, om jeg ikke advarede Dem og den anden. Nu forstaae endogsaa vi Børn, at, naar man blinker ad een med Øinene, betyder det, at han skal tage sig i Agt, og ikke være for lettroende. Dette, tænkte jeg da, skal Du gjøre; men, ak! De vilde slet ikke lægge Mærke dertil, og den dumme Landjunker kunde ikke begribe min Hensigt, og førte mig kun i Ulykke. — Da Morbroder igjen kom ud, bandte han paa, at, saasnart de Fremmede vare borte, vilde han tampe mig saaledes,

at jeg skulde kunne glemme baade Fader og Moder, ja mit eget Navn, førend jeg glemte ham og hans Tamp, og i slige Ting holder han altid Ord. Jeg løb derfor min Vei, saasnart jeg saae min Leilighed, men forblev i Nærheden, for at tiltale den første, der kom ud fra Morbroders, og maaskee, ved Guds Bistand, afholde ham fra et fortvivlet Skridt. Det blev Dem, Hr. Elvig! og Gud skee Lov, at De ikke behøvede min Hjælp! O! men jeg behøver nu Deres. Ak kjære Herre! er De en Christen; saa frels den arme Georg fra hans grumme Morbroder.

Dette lovede jeg den vakre Dreng: ogsaa en mere haardhjertet, end jeg, vilde dog neppe kunne have modstaaet hans bønlige, veemodige og tillidsfulde Blik. Faa Minutter efter sov han sødeligt, som den trygge Uskyld, i en Lænestoel ved Kakkelovnen, indpakket i mine Reiseklæder.

Endskjøndt det var blevet sildigt, skrev jeg endnu et Brev til Politimesteren, og meldte ham, at jeg havde opdaget et farligt Selskab af falske Spillere hos Wolf, hvorom han kunde faae videre Oplysning af Overbringeren. Denne, og hans Udfrielse af Morbroderens Kløer, anbefalede jeg paa det varmeste, og tilbød at ville bidrage efter Evne, om Udgifter skulde være forbundne dermed. — Med Fornøielse hørte jeg siden, at Røverreden var bleven forstyrret, og Georg hjemsendt til sin Fødebye, hvor det skal gaae ham vel.*)

Efterat have slumret et Par Timers Tid i Klæderne, vaktes jeg omtrent Kl $4\frac{1}{2}$ ved Postillionens Horn,

*) Georgs Historie findes i: Forlovelsen ved Ligkisten.

og snart sad jeg paa Vognen, og foer rask afsted paa den gode og banede Vintervei. Dog kom vi seent nok til det Vertshuus, hvor min Hest stod, da Kudskens Uforsigtighed foraarsagede, at vi væltede, og derved flere Ophold.

Aftenens Eventyr havde indjaget mig en næsten overtroisk Engstelighed for Pengene til Murck. Jeg loe deraf, men tog alligevel mine Forholdsregler derefter. Jeg bandt nemlig begge Pungene, med en stærk Seilgarnsstrikke, til Saddelstroppen, og snoede oven i Kisbet Enderne om en Knap i min Vest. Saaledes, sagde jeg til mig selv, har Du dem stedse for Øinene, og kan ikke miste dem, uden ved aabenbar Vold.

Jeg havde endnu et godt Stykke til Flensborg, da Aftenen begyndte at falde paa. Dens Mørke fremskyndedes ved de tykke Skyer, der, siden Middag, alt mere og mere havde overtrukket Himlen; thi Veiret var i Færd med at gaae over fra Frost til Tøe. Jeg vilde nu skyde en mig velbekjendt Gjenvei, hvorved jeg vandt næsten en Fjerdingvei. Her skulde jeg igjennem en lang, snever Dal, hvor det allerede var fuldkomment mørkt. For deshurtigere at slippe ud af denne, gav jeg min Hest af Sporerne. Den satte i Gallop; men snart styrtede den voldsomt; jeg foer ud over dens Hoved, og blev liggende uden Besindelse, hvor længe, veed jeg ikke. Det første, jeg bemærkede, da jeg kom til mig selv, og som maaskee havde hjulpet hertil, var, at Mentor overslikkede mit Ansigt med sin bløde, varme Tunge. Jeg var sluppen med en stærk Contusion i Hovedet og den ene Si-

de, og min Hest var bleven staaende, venteligen, fordi den og Mentor vare meget gode Venner. Endnu halv fortumlet, sprang jeg op paa den, og travede afsted.

Efter nogen Tid faldt Pengene mig ind; jeg følte efter dem, og — borte vare de. Jeg vendte da tilbage, og opdagede nu, at det var et omblæst Træe, der laae tvert over Stien, som havde bragt min Hest til at falde. Men, uagtet jeg søgte saa nøie, som det, ved den blotte Følelse, lader sig gjøre, fandt jeg dog Intet. Under det Paaskud, at jeg havde tabt en mig kjær Pibe, laante jeg en Lygte i den nærmeste Præstegaard; men ei heller nu var jeg heldigere. At faae Folk fra Landsbyen til at lede med Lygter, ansaae jeg for en mislig Sag; thi hvor let kunde ikke eet af disse mig ubekjendte Mennesker liste Pungene til sig, uden at jeg bemærkede det! Da jeg desuden holdt mig overbeviist om, at de ikke laae paa selve Stien, og med Grund kunde antage, at Ingen passerede den om Natten; besluttede jeg, at opsætte al videre Eftersøgning til næste Morgen ganske tidligt, men endnu samme Aften at underrette Murck om mit Uheld.

Kl. 8 traadte jeg ind til ham, og traf ham og hans Søstersøn og factotum Johan, en Mellemting imellem Dreng og Karl, ved deres tarvelige Aftensmaaltid. Neppe lettende ved sin hvide Hue, sagde han: „De kommer sildigt.“ — „Jeg maa meget bede Dem undskylde,“ begyndte jeg; men han afbrød mig strax med det Spørgsmaal: „hvor har De Pengene?“ — Overrasket og næsten forbløffet ved hans Grovhed, begyndte jeg igjen: „ak! det er just Ulykken: de ere

tabte i det Frie"... „Meget aabenhjertigt!" afbrød han mig atter; „det var ellers ikke mere, end jeg ventede." — „Hvorledes?" udraabte jeg i glad Forundring, dog blandet med Tvivl, „har nogen allerede fundet Pungene, og heldigviis just opløst dem her?" — „Nei!" sagde han, og loe haanligt, „det Slags Findere pleie ikke at bringe igjen." — „Men hvorledes," spurgte jeg, end mere forundret, „kunde De da vide eller vente, at Pungene skulle rives løs og tabes, i det min Hest styrtede over et Træe, paa den Gjenvei"... — „Ti stille med den Snak!" raabte han nu, med en for ham usædvanlig Heftighed. „See der! læs, unge Menneske! og skam Dem, om De endnu kan skamme Dem!" — Med disse Ord rakte han mig et Brev.

Gud! hvad læste jeg her! det var fra den smukke Hr. Hausbach til den forhen nævnte Albertsen, og indeholdt, at jeg ikke havde villet modtage Vexeln paa ham, da jeg havde yttret Tvivl om hans Punctlighed og Suffisance. Men forresten var han (Hausbach) kommen efter den sande Aarsag. I den store Spillesal havde han nemlig, i en Vindues-Fordybning, bag et Gardin, ubemærket været Vidne til at jeg havde modtaget Indbydelse af en vis Person, til at spille Pharao. Der vilde jeg vistnok forsøge min Lykke med Pengene, da jeg i Omslaget havde tabt betydeligt, og derfor vilde jeg absolut have dem contant udbetalte, og, da hiin Person var en udlært falsk Spiller, endskjøndt han vidste at holde sin Profession hemmelig — dog naturligviis ikke for den kloge og Alting udspeidende Hausbach — og jeg var

skrækkeligen passioneret for Spil; turde han vædde, hvad det skulde være, paa, at jeg ikke beholdt en Skilling tilbage. — Dette Brev havde Albertsen, der fandt sig høiligen fornærmet ved min foregivne Mistroe, tilsendt Murck.

Min Forbittrelse og tillige Forvirring, ved at læse dette Miskmask af ydmygende Sandhed og ondskabsfuld Løgn, berøvede mig i nogen Tid Mælet, hvorved Murcks Mistanke imod mig vel end mere bestyrkedes. Omsider besluttede jeg, aabenhjertigt at tilstaae ham alt; men allerede, inden jeg havde faaet rigtigt begyndt paa min Indledning hertil, reiste han sig, gik hen til sin Skriverpult, og sagde, nu ganske kold og rolig: „i Aften, min Herre! kan jeg ikke tale mere med Dem. Vel kan jeg faae mine Breve ind, en Stund efter den sædvanlige Posttid; men der er ei heller nogen Tid at spilde, om jeg skal tilbørligen fuldføre mit Brev til Deres Principaler.“ — Dette var et nyt og uventet Tordenslag for mig. „Vil De da,“ spurgte jeg, „uden videre Beviis, blot efter en ufandfærdig Angivelse af min Uven, krænke min hidtil uplettede Ære, og maaskee forspilde et ungt Menneskes hele timelige Velfærd?“ — „Jeg skal,“ svarede han, „ikke skrive, uden den strengeste Sandhed; men den er det ogsaa her min Pligt, ufortøvet at meddele Folk, med hvem jeg, i mere end 20 Aar, har staaet i venskabelig Forbindelse.“ — Da jeg kjendte hans Urokkelighed, sagde jeg blot: „saa har jeg endnu kun een Ting at bede Dem om: tillad, at Deres Søstersøn følger med, naar jeg i Morgen tidligen tager ud, for at lede efter de tabte Punge;

med Guds Hjælp skulle de findes. Ellers kunde De troe, at jeg, paa anden Maade, havde skaffet Pengene, og at altsaa den afskyelige Bagtalelse dog var Sandhed." — "For mig gjerne," svarede han, med et Smiil, sammensat af Vantroe og Foragt. Dog, da jeg vilde gaae, standsede han mig med det Spørgsmaal: "har De her i Byen talet til nogen Anden om de Penge, De skal have tabt?" — Jeg benægtede dette, og han vedblev: "paa mig vil der vel ingen Mistanke falde; men unge Mennesker ere nuomstunder ikke at troe. Johan kunde jo i Nat stjæle sig ud, lede efter Pengene, finde og beholde dem; i det mindste kunde det hedde sig saa i Morgen, hvis de, som jo dog er muligt, ikke findes. Derfor paastaaer jeg, at han skal indespærres i Nat, og at De selv skal overbevise Dem om, at han er forsvarligen gjemt." — Uagtet alle mine Indvendinger, maatte jeg ledsage Johan op paa hans Loftkammer, overbevise mig om, at dette havde kun een Udgang og Jernstænger i Vinduerne, og selv medtage Nøglen til den stærke Hængelaas, Murck satte for Døren. Dette var en ufravigelig Betingelse, om jeg vilde have Johan med.

Jeg tilbragte derpaa en Nat, hvis Lige jeg ikke vilde ønske min værste Fiende. Først ved Vognens Komme standsede tildeels de Sjels og Legems Lidelser, der aldeles havde jaget Søvnen fra mine Øine; men her fik jeg en ny Ærgrelse, da den ellers heel ydmyge Johan gjorde Mine til at ville tage Plads foran mig paa Vognen: til en anden Tid vilde jeg vel have leet deraf. Foruden ham havde jeg medtaget Gaardskarlen fra Vertshuset, et flinkt og skikkeligt Menneske.

Inden Daggrye vare vi paa den fatale Plet, og begyndte vore Eftersøgninger. Johan bar sig derved omtrent ad, som et større Barn, man har sat til at lege med nogle mindre, og der vel efterkommer, hvad der er det paalagt, men derhos søger, ved sine Miner og sin hele Adfærd, at tilkjendegive, hvorledes det meget godt veed, at det er kun Spøg og Narrerie, naar Dukkerne komme i Visit til hverandre, blive syge, arresterede o. s. v. Karlen ledte flittigt, i Haab om at fortjene den ham lovede Dukat, hvis han fandt Pengene, og flittigst og ivrigst jeg selv. Dog, al vor Søgen og Randsagen syntes at være forgjæves. Mere end een Time var gaaet; det var allerede lys Dag, og endnu var Intet fundet. Ei heller var der, paa den nu lidt optøede Jord, Spoer af, at andre havde været der, før vi. Selv Karlen skottede nu mistænksomt til mig, som om han vilde sige: „Herren holder os dog vel ikke for Nar?"

Udmattet, fortvivlet og næsten tankeløs, satte jeg mig paa den ulykkelige Træstamme. Da kom Mentor, lagde sit Hoved paa mit Knæe, og saae mig saa venligt og trøstende i Øinene. Ak! sagde jeg til mig selv, kun Du miskjender mig ikke. Dog, i hiint Øieblik, havde selv dette noget Oplivende for mig: der var i det mindste eet Væsen, om end kun en Hund, som intet Ondt tiltroede mig, som elskede mig. I det samme faldt det mig ind, hvor besynderligt det dog var, at jeg, i min Uroe og Bekymring, havde glemt, her at prøve Mentors ellers meget gode Gaver til at opsøge, hvad der var tabt. I det jeg, styrket ved dette nye Glimt af Haab, hævede mit Ho-

ved, blev jeg vaer, at Barken var afgnavet og nogle Qviste brækkede paa een af de nederste Grene, og, ved nøiere Eftersyn, opdagede jeg nogle Trevler af Seilgarnet paa den. Jeg lod Mentor lugte hertil, saavelsom til den afrevne Knap i min Vest, og udraabte det Sædvanlige: „suche! 's ist verloren." Efterat den et Par Gange havde slaaet ud til Høire og Venstre, bestandigt følgende Jorden med Snuden: stod den med eet stille, løftede Hovedet i Veiret, og snusede stærkt hen imod nogle tætte Buske, der stode paa Skraaningen, 30 til 40 Skridt fra Stien. Nu arbeidede den sig ind imellem disse; strax derpaa hørte vi den gjøe, og kort derefter kom den ud, slæbende Pungene med sig: begge vare ubeskadigede, endog Seglene ubrudte. Rimeligviis er Grenen, ved Hestens Fald, kommen ind i Saddelstroppen og under Snoren, der bandt Pungene til den, og, da Stroppen gik itu, i det Hesten reiste sig med Kraft, og den stærke, elastiske Green nu sprang tilbage i sin naturlige Stilling; har denne visinok virket, som en Slynge, og saaledes kastet Pungene saa langt bort, og paa et Sted, hvor det ikke kunde falde os ind at søge dem.

Min Glæde var grændseløs, og Johans næsten ikke mindre. Inden jeg kunde afværge det, havde han allerede kysset mig paa Haanden, og med vaade Øine sagde han: „o Gud skee Lov! Men den Mistanke er noget afskyeligt. Nei! jeg skal aldrig mere mistænke nogen." Ved Indkjørselen til Staden sprang han af, og, da vi holdt udenfor hans Morbroders, havde han ei alene aabnet os Gadedøren, men ogsaa faaet Mor-

broderen selv ud, for at tysse paa ham, der vedblev at skrige, saa man kunde høre det langt ud paa Gaden: „Pungene ere fundne, ere fundne! Hr. Elvig er uskyldig og reen, som den nyfaldne Snee, og Hausbach den største Kjæter og Løgner paa den hele grønne Guds Jord.“ — Murck var taus og, som det syntes, skamfuld; han yttrede ingen Glæde, men var særdeles høflig, og behandlede mig næsten, som sin Overmand.

Saasnart jeg var kommen hjem i mit Logis, følte jeg mig angreben af en heftig Feber, en Virkning af Faldet med Hesten og de derved erholdte Contusioner, af de tvende, næsten søvnløse Nætter, og vel især af de stærke, tildeels modstridige Sindsbevægelser, hvori jeg havde været. Næste Postdag kom Murck til mig, ledsaget af Johan med Copiebogen under Armen, og, hvor syg jeg end var, maatte jeg dog lade mig forelæse hans sidste Brev til mine Principaler, der indeholdt den fuldkomneste Retfærdiggjørelse for mig, tilligemed et kraftigt Litanie imod Rygtesmedde og Skumlere. Forresten viste han mig al mulig Opmærksomhed: han tilbød, at ville bestride Omkostningerne, hvis jeg ønskede at anlægge Proces imod Hausbach, som Æreskjænder; ja, da min gode Natur, efter nogle Dage, havde seiret over Sygdommen, vilde han endog have gjort et Gjæstebud, mig til Ære; men begge Dele frabad jeg mig af flere Aarsager.

Nu var da ogsaa Spillesygens Dæmon uddreven; thi, fra hiint Tidspunct af, har jeg aldrig spillet noget Slags Hazardspil, høit eller lavt; men nu følte jeg og, i høieste Grad, dette trykkende Øde i Sjelen,

der, efter mine Erfaringer, stedse bliver Følgen, naar ingen Art af Lidenskab, ædel eller uædel, bevæger vort Indre. Jeg deeltog i Adspredelser og Forlystelser, uden at finde nogen Fornøielse derved; jeg passede mine Forretninger, men mere af Vane og en sløv Pligtfølelse, end fordi de længere havde nogen Interesse for mig. Denne formindskedes end mere, da jeg, ved flere Leiligheder, mærkede, at mine Principaler, uagtet Murcks Eres-Erklæring, dog langtfra viste mig den Tillid, som forhen. Dette sagde jeg ham ogsaa engang, i et Anstød af ondt Lune. Alvorlig, men sagtmodig, svarede han: „det er mig i Sandhed ukjært at erfare; men dengang kunde jeg ikke handle anderledes. Herre Gud! vi ere alle Mennesker.“ Derpaa dreiede han Talen paa andre Ting; men, da jeg vilde gaae, sagde han: „De vil vel snart sætte Dem med etsteds; tal mig da til, og jeg skal, paa Anfordring, hjælpe Dem, hvad jeg kan, med Penge, Vahrer og Anbefalinger.“ — Men da tænkte jeg ikke paa Sligt.

Saaledes henkrøb omtrent fem Fjerdingaar for mig paa Snegleviis. Da reed jeg en smuk Maidag, et Par Timer før Solens Nedgang, i Nærheden af en Aae, omtrent 2½ Miil herfra. Synet af den vakre Egn, der laae foran mig, oplivede mig besynderligt. Aaen, ellers ubetydelig, var opsvulmet af den smeltede Vintersnee og den senere idelige Regn, og truede næsten med at gaae over sine Bredder. Paa hiin Side var først en Eng, med den frodigste Vegetation; derefter gik Egnen, med en jevn Skraaning, opad,

og her afvexlede Rug, Hvede og Havre med Byggens nylig opskudte Spiter og gode Kløvermarker, og fremviste saaledes yndige Skatteringer og Overgange i Naturens Livfarve. Alt vidnede om Frugtbarhed og omhyggelig Dyrkning. Paa Bakken laae en vel vedligeholdt Gaard, bygget for en Familie udenfor Bondestanden, og bagved og omkring den en peen lille Skov, hvor Bøgene just havde iført sig deres første, deilige Foraarsgrønt.

Ei heller var dette Paradiis ubefolket. Der fandtes et lille Selskab, bestaaende af en voxen Jomfru, et Pigebarn paa 10—11 Aar og en Dreng paa 7—8 Aar. De kom, som jeg siden fik at vide, fra et Besøg hos Præstens, og, af Frygt for at have biet vel længe, gik de nu hurtigt henad en Fodstie, tæt ved den hiinsides Aabred. Længere nede stødte den til Veien, der førte op til Gaarden, hvor deres Moder, Enken Madam Berger, boede. Den yngre Søster tabte sit Strømpebaand, og vilde, uden videre Omstændigheder, binde det igjen; men dette tillod ikke den Eldres Blufærdighed; thi hun havde bemærket, at jeg var i Nærheden, og saae efter dem. Hun stillede sig derfor, efterat hun havde bedet Broder Vilhelm at gaae sagte i Forveien, imellem Søsteren og mig, og, da hun tillige vilde rette noget paa dennes Hat, som den lille Vildkat havde bragt af Lave, vendte hun Ryggen til mig og Aaen.

Med Velbehag dvælede mit Øie paa Pigens velskabte, fyldige Figur, saa meget mere, som jeg gjettede hendes Hensigt, og forhen havde fundet ungdom-

melig Sundhed og Uskyld afpræget i hendes Ansigt, forsaavidt Solhatten tillod mig at see dette. Pludseligen blev jeg heri forstyrret ved et Skrig og et Plump. Ak! det var Broderen, der, istedet for, efter Søsterens Formaning, at følge Veien, var løbet lige hen til Aaen, for at kige ned i den, og, hvad enten nu den udhulede Jordskorpe løsnedes under hans Fødder, eller han tabte Ligevægten, var han faldet hovedkulds ud i Vandet. Saasnart den ældste Søster saae, hvad der var foregaaet, ilede hun, med oploftede Arme og Forfærdelse afmalet i hver en Mine, ned imod Aaen, og havde vist, uden Betænkning, styrtet sig ud i den, naar ikke jeg, som imidlertid var sprungen af Hesten, havde tilvinket hende, og bedet hende, for Guds Skyld at lade det være: jeg skulde nok redde den Lille. Men, inden jeg endnu havde udtalt, var Mentor, som gjerne apporterer fra Vandet af, og venteligen havde antaget mine Haandgebærder for et Vink hertil, allerede ude i Aaen, og ei langt fra Drengen, der, i sin Angest, arbeidede sig stedse længere udad. Just, i det han 3die Gang kom med Hovedet ovenfor Vandet, og udstødte et svagt Skrig, greb Mentor ham i Kraven, og bragte ham snart, uagtet den stærke Strøm, saa nær til Landet, at jeg kunde faae fat i ham, og slæbe ham op. Jeg lagde den bevidstløse Dreng tvers over min Hest, og trak den til et Vadsted i Nærheden.

Med høie, næsten uarticulerede Glædesraab, kom Søstrene mig her imøde; men neppe havde Luise — saaledes hørte jeg nu den ældste kaldes af den yngre — seet Broderens Tilstand, førend hun igjen gik over til den

heftigste og dybeste Bedrøvelse. Hun kyssede hans blege Læber gjentagne Gange, uden at ændse, at Vandet, fra hans Klæder og stærke, krøllede Haar, løb hende ned over Ansigt og Bryst; hun udbrød i de meest rørende Klager over den kjære Broder, som saa tidligt og saa ulykkeligt skulde komme af Dage, over den gode stakkels Moder, hvis Oiesteen han var, og som vilde tage sin Død derover, og over sig selv, der stedse maatte bebreide sig, at hun ei havde passet bedre paa ham. Mine Forsikringer, at det blot var en Besvimelse, foraarsaget af Skrækken og det kolde Vand, og at han snart vilde komme sig igjen, beroligede hende kun for en kort Tid, og indtil hun atter saae paa den skindøde Broder.

Amalie — den yngre — var imidlertid løbet foran, for at berette Moderen den indtrufne Ulykke. Denne, en høi og før Kone, kom os imøde, inden vi endnu havde naaet Gaarden, og her blev jeg Vidne til en ny Scene af Sorrig og Fortvivlelse.

En Vogn skulde gaae efter nærmeste Læge. Dog, inden Karlen, med Hestene, kunde blive hentet af Marken, var Drengen igjen kommen til Live ved mine Bestræbelser og de af mig angivne Forholdsregler: jeg havde just nylig læst om Skindødes Behandling. Da han nu, efter en kort Tids Forløb, endog forlangte at spise, var Moderen fuldkomment beroliget, og gav Contraordre, uagtet den ængstelige Luise endnu gjerne vilde havt Lægen hentet.

Endskjøndt jeg ingenlunde var en ufølsom Tilskuer af den Sorrig, Jammer og Familie-Kjærlighed, der

her saa rørende yttrede sig paa mange Maader: var jeg naturligviis dog den mindst videnskabelige af alle, og altsaa skikket til Jagttagelser. Især tildrog Luise sig min Opmærksomhed. Med hvilken Taalmodighed og Ydmyghed tog hun ikke imod sin Moders, deels ugrundede, deels overdrevne Bebreidelser! Hvor nøie agtede hun ikke paa ethvert Vink af denne! Hvor ivrigt bestræbte hun sig ikke for at opfylde enhver Fordring, ethvert Ønske af hende! Hvor ømt elskede hun ikke de to yngre, skjøndt kun hendes Halvsødskende! Hvor hjerteligt og elskværdigt udtrykte hun ikke sin Taknemmelighed imod mig, ikke saa meget ved Ord, som ved Blik og Miner! Hvilke Kjærtegn viste hun ikke, midt under al sin Travlhed, den vaade Mentor, som hun snart kaldte: „vor," snart: „min Frelser!" Hvor sørgede hun omhyggeligen for os begge!

Moderens Udtale lod mig formode, at hun var fra Holsteen, som jeg. Paa min Forespørgsel fik jeg ei alene dette bekræftet, men erfarede og, at hun var min Ven Merbers Næstsødskendebarn. Dette gav os flere Berøringspuncter og mangfoldigt Stof til Samtale. Hun anmodede mig venskabeligt og indstændigt om at overnatte der, og jeg blev gjerne.

Da jeg nu anbefalede min Hest til Staldkarlen, svarede han, „det behøves saamæn ikke; thi Jomfru Luise har allerede ret alvorligt bedet mig, at sørge for den, og hvad hun beder nogen af os Folk om, det gjøre vi med Hjertenslyst. Hun fortjener det nok af os, den eiegode Sjel!" I Almindelighed kan man stole paa Tjenestefolkenes Dom, naar denne er til Fordeel for nogen af deres Herskab.

Da jeg blev ene, var Luise Gjenstanden for mine Tanker og Følelser. Min Ligegyldighed imod Qvindekjønnet var forsvunden: Tilbøielighed, Kjærlighed til en Evas Datter begyndte paa ny at spire i mit Hjerte. Hertil bidrog maaskee ogsaa, at den blonde Luise var Emilie aldeles ulig, ei alene i det Udvortes, men ogsaa i det Indvortes. Skjøndt visnok langtfra enten raa, eller klodset, besad hun dog ikke dennes gratiøse Lethed eller Aands-Dannelse, som imidlertid vel var meere glimrende, end virkelig; men alt, hvad Luise sagde eller gjorde, røbede god, sund Forstand, en elskværdig Naturlighed og en Hjertens-Godhed, som ingen Kunst kan erstatte eller efterligne. — Med Tanken om hende sov jeg ind.

I den tidlige Morgenstund gjentog en Drøm mig Scenen fra forrige Dag — det forstaaer sig — med nogle Variationer. Jeg saae atter Vilhelm i Vandet, og hørte ham skrige. I et Øieblik havde Mentor bragt ham paa Land; men, da jeg nu bukkede mig, for at tage den livløse Dreng op; var det ikke længere ham, men en nydelig Hjerterdame, der venligt smilede ad mig. Strax slængte jeg den langt bort, idet jeg sagde: „nei! hverken Du, eller nogen af Dine Søstre, I farlige og bedragerske Væsener! skal nogensinde meer forføre mig." Men see! nu var det ei heller Hjerterdame længere: det var Luise selv, som, med Ømhed og Kjærlighrd i hver en Mine, udbredte sine Arme imod mig. Henreven af mine Følelser, vilde jeg ile hende imøde. Venteligen maa jeg derved have gjort en Bevægelse med Hovedet fremad; thi nu vaagnede jeg ved, at det haarde Haandgreb

paa Sengebaandet slog mig i Panden. Saaledes blev Luise ogsaa min første Morgentanke.

Klokken var endnu ikke 5; men jeg kunde ikke sove meer. Jeg klædte mig da paa, og, af Frygt for, saa tidligt at komme til Uleilighed i Dagligværelserne, gik jeg ud i Haugen, hvortil en Dør førte fra mit Sovekammer. Der satte jeg mig i et Lysthuus — De seer her en Efterligning deraf — fordi jeg fandt dette dunkle og indsluttede Sted fortræffeligen skikket til, vaagen, at fortsætte mine Drømmerier. Af disse vaktes jeg ved, at der blev gaaet med Haugedøren. Jeg saae derhen: det var Gjenstanden for mine Drømme: Luise. Muntert hoppede hun, uden at ahne min Nærværelse, hen til nogle nylig besaaede Bede, i Nærheden af Lysthuset, for at eftersee, om noget af Frøet var kommen op, medens hun tillige, med rap og øvet Haand, oprykkede de enkelte Ukrudsspirer. Igjennem den tætte Hække, der udgjorde Lysthusets Væg, kunde jeg betragte hende, uden igjen at sees. Huuslig og simpel var hendes Paaklædning, men net og reenlig; et sneehvidt Lüin bedækkede de gule Lokker, og den søvnløse Nat havde kun lidet bleget hendes Kinder. Jeg har nemlig glemt at fortælle, at hun, som, i sin kjærlige Ængstelighed, endnu ikke vilde troe, at Faren skulde være ganske forbi, havde indstændigen bedet om at maatte vaage hos Broderen, og modtaget det, som en sand Velgjerning, da Moderen endeligen gav sit Samtykke.

Snart efter kom den yngre Søster. Hun løb strax hen til Luise, hvem hun formodentligen havde seet gaae ned i Haugen, og spurgte: „nu, hvorledes staaer

det sig med Vilhelm?" — „O!" svarede Luise, „han har sovet sødt og roligt den hele Nat; ja, han mærkede ikke engang, at jeg kyssede ham, rigtigt nok saa sagteligt, da jeg gik fra ham." — „Der kan Du see," sagde den Lille, og gav sig en klog Mine, „Moder og jeg havde Ret; Du kunde gjerne have sparet Din Nattevaagen." — „Ja vist er Du en klog lille Pige," var den godmodigt smilende Luises Svar. „Men, kjære Malle!" vedblev hun, „vi ere her ene under Guds skjønne Himmel; skulle vi da ikke nu takke ham og bede til ham med hinanden?" — „O hjertens gjerne!" sagde strax Amalie, idet hun fromt foldede sine Hænder, og hæftede sine livelige Øine paa Søsterens Læber, som om hun saaledes desmere umiddelbart kunde modtage hvert Ord fra disse, og gjøre dem til sine. Alt viste, at dette aldeles ikke var hende noget uventet eller usædvanligt.

Luises sonore Stemme og den fuldkomne Stilhed gjorde, at ikke en Lyd undgik mit Øre, endskjøndt hun talede sagte. „Hav Tak, o himmelske Fader!" saaledes bad hun, „hav Tak, at Du frelste den kjære, kjære Broder fra Døden, og os alle fra Angest og Græmmelse! O! aldrig ville vi glemme Din Miskundhed og Din underlige Frelse. Bevar fremdeles den gode Dreng: bevar og velsign den elskede Moder, og giv, at vi, hendes Børn, aldrig maae bedrøve hende, men stedse gjøre hende ret megen Glæde! — Velsign ogsaa," vedblev hun efter en liden Pause, „velsign ogsaa den gode Fremmede! Han kom i Nødens Stund, som en Hjælpens og Trøstens Engel fra Dig; o lad da og Dine hellige Engle altid omgive hans Veie og

Skier! — Og, Herre! Du er jo alle Dine Skabningers gode Fader; Du vil da ei heller vredes, naar jeg endnu beder Dig, at tage hans troe Hund i Din Varetægt. Det var jo dog egentligen ved den, at Du frelste os."

Moderens stærke Stemme lod sig høre, og iilsomt forlode de Haugen. Jeg blev endnu i nogen Tid siddende, stille hensjunken i hellige og salige Følelser. Da jeg hørte den gode, fromme Pige at bede til Gud for mig — paa hendes Skjønhed tænkte jeg virkeligen ikke dengang — da forekom det mig, som om Herren selv forenede os, ligesom fordum Adam og Eva. Mit Hjerte brændte af Kjerlighed til min hulde Talsmandinde hos det høieste Væsen: men denne Kjerlighed var reen, overjordisk, og aldrig har jeg følt mig saa gudfrygtig og tillidsfuld, som i hine Øieblikke. „Hende, eller Ingen!" sagde jeg, modig, til mig selv, idet jeg gik ind fra Haugen.

Ved Tilberedelserne til min Bortreise, yttrede Luise: „det bliver dog vel ikke sidste Gang, vi see Dem her." Og Moderen, skjøndt hendes Mine syntes at røbe Misfornøielse med disse Datterens Ord, maaskee som mindre passende i hendes Mund, tilføiede dog ret hjerteligt: „vær forsikret om, at De, som vi skylde saa meget, vil altid være os velkommen."

Denne Indbydelse stemmede alt for meget overeens med mine egne Ønsker, til at jeg ikke skulde have benyttet den, saasnart min Leilighed tillod det. Jeg lagde nu ei Dølgsmaal paa mine Følelser for Luise, og hendes hele Adfærd — hos dette Naturens Barn er den stedse et tro Speil af hendes Indre — for-

skrede mig om, at de ikke bleve ugjengjældte. Moderen derimod var vel høflig, men stiv og tilbageholdende, og forekom mig generet ved den Forbindtlighed, hun troede at være mig skyldig.

Endnu engang samme Sommer besøgte jeg Madam Berger. Ved dette Besøg var det min Hensigt, at erklære mig, baade for Moder og Datter; men Luise traf jeg ikke hjemme. Saasnart nemlig Moderen havde hørt af Vilhelm, at jeg nærmede mig: havde hun strax fundet det aldeles fornødent, at Luise ufortøvet gik til Væveren, der just den Dag trendede for hende, og, som hun nu erindrede, ikke skulde være at lide paa. — Strax efter mig kom ogsaa deres Præst, en saare brav Mand og Luises høit agtede og elskede Lærer.

Madam Berger henvendte Talen paa det ustadige, omslakkende Liv, jeg førte, og meente, at det var ikke godt for et Menneske, saaledes længe at blive ved. Jeg greb denne Leilighed, hun selv gav mig, til at fortælle hende, hvorledes det ogsaa var min Agt, med det allerførste at bosætte mig, og blive en smuk stadig Person. „Og saa vil De vel handle for egen Regning,“ sagde hun i et Slags ynksom Tone; „nu, det er en Forandring i Deres Stilling, men, i mine Øine, ingenlunde til det Bedre.“ — „Hvad har De da,“ spurgte jeg, høist ubehageligt overrasket, „imod Kjøbmændene?“ Og Pastor Bager tilføiede: „det er vist ikke rigtigt, at skjære alle over een Kam; jeg har kjendt flere, virkeligen agtværdige Kjøbmænd iblandt de just ikke mange, jeg har havt at bestille med.“ — „Det er ei heller,“ svarede hun, „Kjøbmændene, men

deres Stand og Stilling, jeg har imod, især denne skrækkelige Overgang, fra Overflødighed og Vellevnet, til Armod og Usselhed, som her alt for ofte finder Sted. Ja, hvad er Kjøbmandens, ikke Høkerens, men den virkelige Kjøbmands hele Liv, uden et vedvarende Hazardspil? O! jeg har selv havt mere, end een bitter Erfaring i denne Henseende. — Min første Mand var Søn af en Kjøbmand, som af alle blev anseet for meget rig. Man priste, man misundte mig min Lykke, da jeg blev forlovet med ham. Faderen kjøbte os en lille Herregaard; men, inden han fik den betalt, var han aldeles ruineret ved 2 udenlandske Bankerotter og Forliset af et ikke assureret Skib, med en kostbar Ladning. Ei længe efter døde han af Græmmelse. Saaledes nedsank vi pludseligen, fra indbildt Rigdom, til saare trange Kaar. Og det værste var, at min Mand, uagtet sit lyse Hoved, dog ikke kunde finde eller skikke sig i de Indskrænkninger, som vor forandrede Stilling krævede, fordi han var opdragen og vant til at leve, som den rige Kjøbmands Søn. O! det var tunge Aar, indtil Gud kaldte ham herfra. — En yngre Søster af mig blev gift med en Kjøbmand, som man sagde, var snild, driftig, ret som skabt og dannet for sin Stand. Jeg besøgte dem engang: det gik næsten fyrsteligt til i deres Huus. Nu maa hun takke Gud, at hendes Landsbysøster har noget, om ei meget, at undvære til hende og de 5 Børn, som vare det eneste, han efterlod hende, da han maatte flygte. — Derfor," vedblev hun, idet hun nu henvendte sin Tale ene til Præsten, „derfor, Hr. Pastor! skal aldrig nogen af mine Døttre,

med min gode Villie, saae en Kjøbmand. Mældte der sig derimod en nogenlunde velhavende, en forstandig, stræbsom og forresten retskaffen Landmand: da vilde jeg med Glæde give mit Samtykke. Saadan en Mand har sit sikre, om just ikke overflødige Udkomme, idet han, efter Guds Bud, spiser sit Brød i sit Ansigts Sved.“ — „De vil dog vist aldrig twinge nogen af Deres Døttre,“ sagde jeg i saa ligegyldig en Tone, som jeg var istand til at fremkunstle. — „Tvinge?“ svarede hun; „nei! men vel søge at lede dem til deres eget Vel, ved, i paakommende Tilfælde, at meddele dem mine Erfaringer og gode Raad, og disse, tør jeg haabe, ville have nogen Vægt hos mine Døttre.“

Der laae min, i Haabet, opførte Lyksaligheds-Bygning aldeles kuldkastet, og, paa dens Ruiner, krydsede allehaande, indbyrdes stridige Tanker, Følelser og Beslutninger hverandre. — Jeg kunde maaskee bestorme Luises Hjerte, saa at hun, endog imod sin Moders Villie, forbandt sig med mig. Men burde jeg overtale den Pige hertil, som jeg, dybt bevæget, havde hørt at bede saa inderligt til Gud om, at hun aldrig maatte bedrøve, men stedse ret meget glæde den kjære Moder? Vilde hun da nogensinde blive fuldkomment lykkelig med mig? Vilde hun ei stedse ængstes af hemmelige Samvittighedsnag? — Blive Landmand? Nu, dertil var jeg hverken uvillig, eller just uskikket. Da min afdøde Fader havde betydelig Markavl, var jeg fra Barndommen bekjendt med Landvæsenet; dette havde altid havt ikke liden Interesse for mig, og jeg havde benyttet mine Reiser, til leilighedsviis at udvide mine Kundskaber heri. Men ak!

Madam Bergers første Fordring: nogenlunde Velstand, manglede. Min hele Formue beløb sig dengang neppe til 1200 Rd. Ved de Forbindelser og den Tillid, jeg havde vidst at skaffe mig, i Forening med den, af Murck, mig lovede Hjælp, turde jeg desuagtet haabe, at begynde en, om ei stor, saa dog indbringende Handel i en nærsom Flekke, som jeg havde udseet mig dertil, og hvor der just fattedes en driftig Kjøbmand. Ogsaa havde jeg Udsigt til at faae en ung, temmelig formuende Mand til Handelscompagnon. Skulde jeg derimod være Landmand, da vilde mine Penge neppe engang strække til at besætte en passende Eiendom inde og ude, og jeg følte ret godt, at her var min Dulighed dog ikke større, end at jeg jo maatte belave mig paa at give i det mindste nogle Lærepenge. Ei heller kunde jeg tænke paa Hjælp af Murck til dette Øiemeed; thi samme Uvillie, som Madam Berger nærede imod den hele Handelsstand, vilde han vist fatte imod den Person, der, utvungen, ja af en forliebt Grille, gav Slip paa denne Stand, i hans Øine den første i Verden.

For uforstyrret at kunne fortsætte mine Betragtninger, tog jeg strax efter Afskeed. Jeg reed igjennem den Landsbye, hvor jeg formodede, at Luise var, og hun kom mig imøde. „Farvel, gode Luise!" sagde jeg, medens Mentor, uhindret, sprang op ad sin Velynderinde: „vi sees maaskee ikke saa snart igjen: tør jeg haabe, at De vil beholde mig i venskabelig Erindring?" — „O stedse, stedse!" raabte hun, bøiede og trykkede sit Ansigt imod Mentors laadne Pande, og ilede tilbage. Da jeg strax derpaa steg af He-

sten — jeg vidste ikke ret, hvorfor — troede jeg at bemærke en lille fugtig Plet i det Øverste af Mentors Pandehaar. Jeg kyssede Pletten.

I det Haab, saaledes efterhaanden at kunne erhverve mig den fornødne Formue til at kjøbe en Landeiendom, vovede jeg min hele lille Capital, i Forening med en god og dygtig Kjøbmand, i en visseligen velberegnet Speculation. Men det syntes, som Madam Bergers Anskuelser skulde bekræftes: formedelst en aldeles uventet Forandring i Handels-Conjuncturerne, maatte jeg være glad ved at kunne frelse de totredie Dele af min Capital, som af et Skibbrud. Næsten ligesaa uheldig var jeg i, hvad andet jeg begyndte paa.

Efterat saaledes det Meste af et Aar var hengaaet paa en for mig ingenlunde behagelig Maade, kom jeg en Dag til Veile. Her forefandt jeg et Brev, med sort Segl, fra Johan Murck; thi han havde nu antaget sin Morbroders Navn. Han mældte, at denne var pludseligen død, og havde efterladt sig et, for flere Aar siden, forfattet Testament, hvorved han — Johan — var indsat til Universalarving; men siden havde han givet det følgende Tillæg:

„Det eneste Menneske, som jeg veed at have fornærmet og maaskee skadet, endskjøndt imod min „Villie, formedelst en uheldig Vildfarelse, er Carl „Elvig, Handelsfuldmægtig fra Hamborg. Ham „testamenterer jeg herved 10,000 Rdr. Schl. Holst. „Cour., hvilke min Universalarving haver at udbe„tale, strax efter min Død, af den contante Be„holdning. Jeg beder Hr. Elvig at modtage den„ne Sum, som et Beviis paa, at jeg erkjender

„min Uret imod ham.—At han pleier sin Hund vel, „uden hvilken den omtalte Vildfarelse neppe vilde „være bleven opdaget, og holder den i Ære til dens „Alderdom, derom behøver jeg vist ikke at bede ham.“ Den gode Johan tilføiede, at han af Hjertet undte mig, hvad hans Morbroder havde testamenteret mig: Pengene laae parate, og kunde strax erholdes.

Jeg ofrede min Velgjører, den brave Murck, en velfortjent Veemods- og Taknemmeligheds-Taare; men hvo vil fortænke mig, om ogsaa en Fryds-Taare blandede sig dermed; om jeg betragtede dette Brev, som et Glædens Budskab, skjøndt klædt i Sørgedragt? — Da jeg var bleven nogenlunde Herre over mine Følelser, sagde jeg til en Bekjendt, som jeg traf der paa Gjæstgiverstedet: „gid nogen nu kunde vise mig en god Landeiendom, hverken for stor eller lille, som var tilfals!“ — „Det kan maaskee jeg,“ saa tiltalede mig en anden af de Tilstedeværende. Det var Eieren af denne Gaard, en kongelig Embedsmand, som just da havde faaet et andet Embede i Sjæland. Endnu samme Dag kjørte vi herud. Han vilde sælge, jeg kjøbe; saaledes bleve vi snart enige; thi jeg fandt Gaarden aldeles efter mit Ønske, undtagen, at Stuehuset var temmelig forfaldent, en Virkning af, at, i mange Aar, ingen Eier havde boet der, og desuden saa slet indrettet, at jeg besluttede, at rive det ned og bygge et nyt, for at undgaae det bestandige, ærgerlige og i Grunden nok saa kostbare Flikkerie. Fordi jeg kunde betale strax, fik jeg Eiendommen for en saa meget billigere Priis. Forresten blev det en Aftale, at Handelen skulde holdes hemmelig, indtil jeg

havde bragt Penge og faaet Skjøde. Saasnart dette var skeet, tog jeg strax Eiendommen i Besiddelse. Besætningen, og hvad der ellers var paa Gaarden, afkjøbte jeg ham da ogsaa for en moderat rund Sum.

Den næste Morgen, efterat jeg, for første Gang, havde sovet under eget Tag, reed jeg til Madam Bergers, og, da jeg kjendte hendes solide Tænkemaade, medtog jeg Skjødet og den betydelige Sum, jeg endnu havde tilovers, for i alt Fald at kunne documentere min egen Soliditet. Mentor lod jeg blive hjemme, af en maaske utidig Delicatesse: jeg vilde ikke, at det skulde synes, som om jeg, ved den, vilde minde om, hvad Tjeneste jeg forhen havde viist. — Himlen var reen og klar; kuns bag ved mig, i Nærheden af Horizonten, viste sig et Par smaa Tordenskyer. O! et Billede, tænkte jeg, paa din forbigangne og tilkommende Skjebne!

Madam Berger, som jeg traf ene i Stuen, havde nu aldeles Intet at indvende imod mig, som Frier og Svigersøn. Hun kaldte strax paa Luise, og fremstillede mig, som saadan, for hende. „Dog, det er sandt;" tilføiede hun skielmsk, „Hr. Elvig vil jo ikke, at jeg maa tvinge Dig." Overrasket og rødmende, svarede min hulde Luise: „o kjære Moder! det behøves ei heller," og, da jeg nu selv, i faa, men hjertelige Ord, yttrede mine Følelser og Ønsker; hviskede hun atter: „jeg er Deres; Gud give, jeg maa kunne gjøre Dem ret lykkelig!"

Moderen, som nok mærkede, at hendes Nærværelse paalagde os nogen Tvang, bad os gaae ud i Haugen, da vi vel havde adskilligt at tale med hin-

anden. Her oploſtes ſnart al Tilbageholdenhed i gjensidig fortrolig Meddelelſe, og jeg overbeviſtes fuldkomment om Sandheden af hendes Forſikring, at hendes Hjerte havde tilhørt mig, næſten fra det førſte, vi ſaaes. Blandt andet førte hun mig til en liden, afſides Plet i Haugen, og ſpurgte mig, om jeg kunde gjette, hvorfor denne var hende ſaa kjær. Da jeg benægtede dette, pegede hun, undſeelig, til nogle, i en Krog ſtaaende, af Græsſet halvt ſkjulte Forglemmigeier; ved nøiere Efterſyn opdagede jeg, at de betegnede Begyndelſes-Bogſtaverne til mine Navne. Til Gjengjæld fortalte jeg hende, hvorledes jeg i Lyſthuſet havde hørt hendes Bøn for hendes hele Familie, for mig ſelv og Mentor, og juſt derved havde faaet hende ſaa uſigeligt kjær. „O! visſeligen,“ ſagde hun med en rørende Naivitet, „lønner den gode Gud dem, der dyrke ham af et oprigtigt Hjerte.“ — Det var en ſalig Stund! Gud ſkjænke Dem, Hr. Inſpecteur! ſnart en lignende, hvis De ei allerede har nydt den.

Mine ſidſte Ord bragte hende venteligen Mentor i Erindring. Hun ſpurgte efter den, og jeg ſkriftede den rene Sandhed; men hun kunde ſlet ikke finde ſig i min Bevæggrund. „Og hvorfor,“ ſagde hun, „maae vi ikke erindre, hvad vi ſkylde Dig? Eller troer Du“ — det faldt os ſaa let og naturligt, at ſige Du til hinanden — „troer Du, at vi nogenſinde kunde glemme dette, enten Du ſaa har Mentor med, eller ikke? Ak det ſtakkels Dyr, ſom nu maa være en Fange for ſin Herres ſnurrige Stoltheds Skyld! Men nei!“ vedblev hun ſpøgende, „det er Jalouſie; thi Du har nok mærket, hvor meget jeg holder af Mentor.

O! jeg arme Pige, som har forlovet mig med et Menneske, der endog er jaloux paa sin Hund!" — At det, under disse vore Samtaler, havde tordnet temmeligen stærkt, skjøndt langt borte, vidste vi Intet af, førend Moderen fortalte os det.

Ved Middagsbordet kom jeg til at omtale Stuehusets slette Beskaffenhed, og hvad jeg havde i Sinde; men dette fraraadede min tilkommende Svigermoder mig paa det alvorligste; thi, efter hendes Mening, var det en reen Ødelæggelse for en begyndende Landmand, at give sig af med at bygge. Til alle mine Grunde havde hun Modgrunde; alle de Mangler, jeg anførte, vidste hun at afhjælpe ved lemfældigere Midler; hun havde jo selv været paa Gaarden for en halv Snees Aar siden. Efter hvad jeg dengang kjendte til hende, befrygtede jeg, at hun vilde tilegne sig en større Indflydelse paa mit Huusvæsen, end jeg agtede at indrømme hende, eller nogen, og dette havde alt indgivet mig det Forsæt, ved første passende Leilighed, at sige hende min Mening reent ud i denne Henseende, og saaledes skaffe mig Fred for Fremtiden. Dog, paa denne Dag, da jeg følte mig saa lykkelig, tildeels ved hendes Samtykke, var det mig umuligt, og jeg gav tilsidst blot det undvigende Svar, at jeg vilde overlægge Sagen nøiere. — Jeg bør her tilføie, at jeg siden har fundet saa mange gode Sider hos min Luises Moder, saa jeg nu betragter, hvad Andeel hun maatte have i den menneskelige Ufuldkommenhed, blot som lidt Skygge, der kun tjener til desmere at hæve Lyspartierne i hendes Charakteer.

Pastor Bager, som i en Hast var bleven inviteret, vilde just til at foreslaae det unge Pars Skaal, da et ridende Bud bragte den Efterretning, at Lynilden var slaaet ned og havde antændt min nyskjøbte Gaard. Saasnart Ulykken var skeet, havde Avlskarlen strax afsendt ham, og, endnu inden han havde tabt Gaarden af Syne, var Luen brudt ud igjennem Taget. At vi alle bleve forskrækkede og ængstede ved denne Hjobspost, lader sig let begribe; men Luise syntes dog endnu mere bekymret for Mentor, end for den brændende Gaard. „O min Frelser! den bliver indebrændt! — Og det var for min Skyld, at den blev indspærret!" saaledes jamrede hun sig, uagtet Moderens Irettesættelser. Faa Minuter efter sad jeg til Hest, og hendes sidste Ord vare: „naar Du sender os Bud, da lad os endeligen vide, om min Frelser lever."

„Da jeg, paa min iilsomme Hjemfart, kom til Bakken hist oppe, kunde jeg oversee Skuepladsen for Ildebranden. Stuehuset var afbrændt indtil Grunden; men de store og solide Udhuse stode, aldeles ubeskadigede, og, da Ilden var fuldkomment dæmpet, Veiret stille, og Folk nok tilstede, var der nu aldeles ingen Fare for dem. Nogle af Omegnens Folk, som vendte tilbage, fortalte mig tillige, at det meste af Bohavet var reddet og bragt hen til den nærliggende Herregaard.

Jeg kunde nu ei længere betragte denne Ildebrand, som noget synderligt Uheld. Ved den vare alle Mad. Bergers Indvendinger imod at opføre en ny Bygning ret fra Grunden af tilintetgjorte, og, omend-

skjøndt Gaarden ingenlunde var assureret efter at skulle svies af; blev Assurance-Summen dog altid en god og uventet Hjælp til Udgifternes Bestridelse. Men, som min Frygt for Tab forsvandt, steg min Bekymring for den gode Mentors Skiebne, hvorom Ingen af dem, jeg mødte, kunde give mig Underretning. Luises sidste Ord randt mig ideligen i Sinde, og erindrede mig tillige om, hvad jeg selv skyldte det gode Dyr, hvis ynkelige Død jeg kun alt for meget befrygtede, at have foraarsaget ved min taabelige Grille.

Det lader sig nu ret godt forklare, hvor sært det end maa forekomme dem, som ikke kjende de nærmere Omstændigheder, at mit første Spørgsmaal, saasnart jeg kom hertil, var: „lever min Frelser?" Karlen stirrede paa mig, og jeg maatte forklare, hvem jeg meente. Da jeg, ved hans Svar, fandt mig befriet fra min Frygt for Mentor, ilede jeg fra ham, hvis videre Fortælling ikke, for Øieblikket, havde nogen særdeles Interesse for mig, og op paa Herregaarden, for at takke for den saa velvilligt ydede Bistand, og udbede mig Natteleie.

Her hørte jeg, hvorledes Folkene vare blevne opmærksomme paa Mentors Piben og Skraben, og havde sprængt Døren til det Værelse, hvori den var indelukket. Men den havde ikke været til at faae ud, saalænge endnu noget af mit Tøi var derinde, og, uden den, vilde man ikke have bemærket og reddet mit lille Reisechatol, der indeholdt flere Papirer, om just ikke af Penges Værd, saa mig dog vigtige og

kjære. Under Forvirringen var et tungt Meubel væltet og faldet over dens Bagkrop; deraf er det, at den endnu halter. Først, da Reisechatollet og de andre Sager bleve pakkede paa en Vogn og kjørte til Herregaarden; fulgte den med.

Men her hørte jeg tillige, at det var min Avlskarl, hvem ogsaa den forrige Eier særdeles havde recommanderet mig, og hans hurtige og kloge Anstalter, jeg kunde takke for, at Ilden ikke havde udbredt sig videre, og at næsten Alt var blevet reddet. Jeg følte nu det Upassende og Stødende i min Adfærd imod ham. For at raade Bod herpaa, gik jeg tilbage til Brandstedet, roste og takkede ham i de andres Paahør, lod ham aflægge mig saa omstændelig en Rapport, som han selv vilde, og gav ham en god Douceur. Men, ak! alt dete kom for sildigt. I sin Harme, og i den Formening, at hans nye Huusbonde var halv, om ikke heel gal, havde han strax fortalt det hele Optrin ved min Ankomst til de Tilstedeværende. Herfra udbredte Fortællingen sig, som en Løbeild, og er, som De nok selv har erfaret, ikke glemt den Dag i Dag.

Forsaavidt Mentor angaaer, er min Fortælling til Ende; men, da mine Gjæster endnu ikke ere komne, eller kunne øines; vil jeg tilføie et Par Ord om, hvad der siden er passeret. De faaer derved tillige at vide, hvem det er, jeg venter.

Det var en Følge af Ildebranden, at vort Bryllup blev opsat, indtil den nye Bygning var færdig.

I denne Tid har jeg lært at kjende min Luise saa meget nøiere, og derved faaet hendes deskjærere.

Efterat Madam Berger flere Gange havde erfaret, hvor fast jeg holdt ved mine egne Ideer, med Hensyn til Bygningen: sagde hun, da hun engang var her i forrige Efteraar, halvt i Spøg og halvt for Alvor: „nu vel, min kjære Elvig! følg Deres eget Hoved, og gjør det saa klogt — eller galt — som De vil og kan! Men jeg kommer her ikke igjen, førend De lader os vide, at nu har De Alt færdigt; thi jeg vil ikke tiere spilde mine gode Raad, som jeg dog ei kan lade være at give, naar jeg er her, og De bør ogsaa straffes lidt for Deres Stivsindethed. Forresten, jo oftere De Selv besøger os, desto behageligere vil det være os.“

For omtrent 3 Uger siden var Bygningen fuldført, og Alt istand; men, da jeg nu forlangte, at min Forbindelse med Luise, der alt for længe havde været udsat, maatte gaae for sig i den næste Uge; erklærede Moderen, at dette umuligt kunde skee, før ved Høstens Tid. Der var endnu meget at gjøre ved det Udstyr, hun havde tiltænkt Luise; thi hun havde ikke troet, at jeg saasnart kunde blive færdig, og, tilføiede hun, da hendes Datter gjorde saa godt et Partie, vilde hun ogsaa gjøre et ordentligt Bryllup efter gammel Skik, hvortil alle hendes vidt og bredt omspredte Slægtninge skulde indbydes, og mine med, om jeg ønskede det; men ogsaa derfor var længere Tid fornøden. Jeg maatte vel heri lade hende have sin Villie, endskjøndt jeg maa tilstaae, at denne sidste Forhaling, som jeg ikke var belavet paa, sætter min

Taalmodighed paa en haard Prøve, og Dage forekomme mig nu saa lange, som Maaneder.

Men tænk engang! I Gaar Aftes faaer jeg Brev fra min Ven Merber, og det dateret fra Madam Bergers Gaard. Han mælder deri, at han, tilligemed den hele bergerske Familie, vil besøge mig i Eftermiddag, og byder mig, at være beredt paa saa høie Gjæsters værdige Modtagelse. Derfor er det, at jeg har pyntet op hos mig efter bedste Evne, ja endog har anbragt udvortes Prydelser, nemlig, over Indgangen, Begyndelses-Bogstaverne af min Piges og min Vens Fornavne; og træffer det ikke allerkjæreste, at de samme ere Begyndelses-Bogstaverne til mit Modersmaals Benævnelser for Kjærlighed og Venskab? (Liebe — Freundschaft.) Det er ellers besynderligt, hvad Budet fortalte, at han allerede i 3 Dage har været hos min tilkommende Svigermoder. Jeg begriber let hans Grund: han vil lære at kjende den Pige, der skal gjøre hans Ven lykkelig, saa godt, som den korte Tid tillader. Mig kjender han jo. Imidlertid, i hans Sted kunde jeg ikke have bleven saa længe fra en gammel Ven, der var mig saa nær.

* * *

Under Slutningen af denne Elvigs Fortælling *) havde vi et Par Gange forladt Lysthuset og Haugen,

---

*) Landinspecteur B— standsede her et Øieblik med sin Forelæsning, og sagde, idet han hævede sit Hoved fra Manuscriptet: „mine Herrer og Damer ville behage at lægge Mærke til, at det nu igjen er mig selv, som fører Ordet."

og besteget en lille Høi, tæt udenfor samme, for at see efter de forventede Gjæster. Jeg bemærkede, at Mentor her ikke fulgte med os, og Elvig sagde mig, at han selv havde vant den til ikke at følge ham længere, end i Gaarden og Haugen; thi, formedelst dens vedvarende Lamhed, faldt det den saa besværligt at gaae.

Da vi atter gik op paa Høien, saae vi dem komme paa tvende Vogne. Ogsaa Madam Bergers Sognepræst var med. Elvig fløi i sin gamle Vens Arme, og syntes, i de første Øieblikke, endog at glemme sin Luise. Hende fandt jeg fuldkomment at svare til de Forestillinger, som jeg, efter Fortællingen, havde dannet mig om hende. Hun var fyldig, uden at være feed, og hendes hele Udseende vidnede om en blomstrende Sundhed. Barnlig Uskyld og Hjertelighed malede sig, med umiskjendelige Træk, i hendes smukke Ansigt, og hver Mine udtrykte Kjærlighed og Hengivenhed, saasnart hun talede med Elvig, eller blot saae til ham.

For ikke at spilde noget Øieblik, hvori de kunde nyde hverandres Selskab, stege de alle, efter Merbers Forslag, af Vognene; disse kjørte foran, og vi spadserede det korte Stykke Vei til Gaarden.

Her bleve vi modtagne af Mentor i den rummelige Forstue: venteligen havde Vognenes Rumlen og de andre Hundes Gjøen lokket den ind fra Haugen. Den logrede for Luise og hendes Sødskende, og viiste dem sine Kjærtegn, som rigeligen bleve gjengjældte; nu kom den, og lugtede til Merber, medens han sagde: „mon Du kan kjende mig endnu, gamle Stentor?" Da sprang den, uagtet sin Lamhed, høit i

Veiret, udstødte et fælsomt, gjennemtrængende Skrig, og i samme Øieblik laae den død for hans Fødder, med de brustne Øine endnu heftede paa ham. Alle græd; i en smertelig Tone udbrød Merber: „tro-faste Dyr! og Dig kunde jeg skille mig ved!" og, veemodig, svarede Elvig: „o! ellers var jo den kjære Hund ikke bleven min virkelige Mentor." Luise overgav sig ganske til sin Sorg; hun kastede sig over det døde Legeme, besprængte det med Vand, og hældte verelviis Melk og Spiritus i den opvristede Mund. Hendes mindre Sødskende deeltoge troligen, saavel i hendes Graad og Klager, som i hendes frugtesløse Bestræbelser for at kalde det bortflygtede Liv tilbage.

Merber fattede sig først. „Vi behøve ikke," sagde han, „at skamme os ved vore Taarer over dette gode og troe Dyr; men hvorfor skulle vi selv forlænge eller holde fast ved denne sørgmodige Sindsstemning? Denne Dag havde vi jo ellers bestemt til Nydelsen af Kjærligheds og Venskabs Glæder, og desværre! det er kun saa kort, at jeg kan nyde dem med Eder. Bedst derfor, at faae den Gjenstand bort, der kun fornyer og nærer vor Sorg!" Han bad nu en Karl, at bringe den døde Mentor ud i Haugen, og tilføiede: „der ville vi siden udsøge den et passende Begravelsessted." Madam Berger bifaldt Merbers Yttringer, og, som for at give Tonen den Vending, han ønskede, sagde hun: „men, Luise! Du staaer jo der endnu i Din Reisedragt, endog med Krøllerne i Haaret, endskjøndt Du veed, at Din Kjæreste ikke kan lide dem, og ligner et saadant opkrøllet Hoved ved en Slangeboe. Skynd Dig ind til Huusholdersken, og

faa Din Dragt og Dit Haar bragt i Orden!" Luise løb og Amalie fulgte med. Derpaa tog Madamen Merher under Armen, og sagde: "nu, Hr. Fætter! vil jeg selv, efter Aftale, vise Dem den hele Indretning her, og saa skal De afgjøre, om dog ikke eet eller andet kunde have blevet bedre, hvis man havde fulgt min Mening." Med dem løb Vilhelm. Elvig gjorde Mine til at ville ledsage dem; men, med en komisk Alvorlighed, sagde Merher, idet han udstrakte Haanden imod ham: "nei! min Cousine og jeg ville gaae ene. Jeg er udvalgt til Dommer over Dig, og Venskabs Stemme maa nu tie; men jeg kjender den menneskelige og min egen Svaghed: Din Nærværelse kunde maaskee hindre mig i den pligtmæssige Kulde og Strenghed ved Undersøgelserne; derfor tilbage! Saasnart jeg er færdig, og har udfundet en passende Straf for Din mig velbekjendte Egensindighed, som Du sagtens ogsaa har viist her: er jeg siden ganske til Din Tjeneste."

Neppe havde Merher vendt sin forundrede Ven Ryggen, førend Præsten Bager førte ham og mig ud i Gaarden og ind i Stalden. Her anstillede han en Sammenligning imellem de holsteenske Heste, hvoraf Elvig havde et Par, og de jydske, hvis Fortrin han drabeligt forsægtede. Heraf tog han igjen Anledning til at foreslaae Hestehandler, Bytning og Væddemaal, der, ved første Diekast, syntes ret antagelige, men dog alle havde en Hage ved sig. Elvig lod til at forundre og kjede sig, og jeg ærgrede mig tillige over at finde denne unaturlige og mig høist modbydelige Sammenblanding af Præst og

Pranger hos en Mand, som jeg forhen havde fattet en ret gunstig Mening om. — Et Øieblik standsede denne Hesteviisdoms Strøm, og, i det Haab, at drage sig ud af den, skyndte Elvig sig hen til Indgangen, idet han sagde: „mine Herrer! skulle vi ikke see, hvad de andre tage sig for?" Men Døren var tillaaset, og hans Banken og Raaben kunde eller vilde Ingen høre. Skjøndt neppe saa ganske tilfreds med denne Spas, hvorom han vel meente, at, naar saadant drives alt for vidt, bliver det tilsidst lidt — grovt, vidste han dog at gjøre gode Miner til et ubehageligt Spil, og, hengivende sig i sin Skjebne, førte han os nu selv ned i Fæhusene, for at afgive vor Betænkning over en syg Koe.

Endeligen kom Amalie, fra Haugen, til os, og, med en vis Vigtighed, som klædte hende heelt snurrigt, sagde hun, „de Herrer ville behage at følge mig lige efter, saa De hverken vige til Høire eller Venstre. Derom beder Onkel Merber." Hun førte os igjennem Haugelaagen, ved en Omvei, hen til Lysthuset, saaledes, at dettes Indre var skjult for os, indtil vi traadte ind i det, og hvilken Overraskelse ventede os her!

Ei langt fra Indgangen stod en smagfuldt udpyntet Brudeskammel, og under denne var udbredt et Silketeppe, der nok ellers havde en anden Bestemmelse, f. Ex. til en Seng. Merber var iført sin fulde præstelige Ornat; Luise var pyntet, som Brud, i en snehvid Kjole med Lyseblaat under; den mørke Myrthekrands, med et Par indflettede naturlige Roser, omgav de blonde Lokker; forresten udgjorde et Hals-

haand af Perler, en Foræring af Elvig, hendes eneste Prydelse. „Nu, Hr. Svigersøn!" raabte Madam Berger os muntert og venligt imøde, „imod dette Indfald af mig, haaber jeg dog, at De Intet har at indvende." Bruden, hvis Yndigheder forhøiedes ved hendes Forvirring, skjulte sit blussende Ansigt ved sin Brudgoms Barm, og tilføiede, som for at undskylde sig: „Moder og Din Ven vilde saa have det." Denne traadte til, greb Elvigs Haand, og sagde: „Ven! erindrer Du vore Barndoms-Ønsker og Planer, efterat vor tilkommende Stand alt var bestemt? Vi skulde boe i den samme Bye: jeg skulde vie Dig, døbe og confirmere Dine Børn: Du skulde forsyne mig og mit Huus med alle Slags Vahrer. Kun om een Ting kunde vi ikke blive enige: jeg vilde, at Du skulde levere det sorte Klæde og øvrige Fornødne til min Begravelse, og Du paastod, at jeg maatte ledsage Dig til Dit Hvilested, kaste Jord paa Dig, og sige et Par Trøstens, Kjærlighedens og Haabets Ord. — Vor Bane er siden bleven os anviist, langt fra hinanden. Dog, eet af vore Ønsker lader Gud i Dag vorde opfyldt: jeg skal have den Glæde, at bekræfte Foreningen imellem Dig og denne gode, uskyldige og fromme Pige, der er Dig lige saa værdig, som Du hende; at lyse Herrens Velsignelse over Eder og Eders Pagt!" Vennerne sank i hinandens Arme; derpaa stillede Elvig sig for Brudeskamlen med sin Luise.

De Oplysninger, som vi siden erholdt, meddeles her.

Med den samme Post modtog Pastor Merber tvende Breve, eet fra Elvig, hvori han, med bittre Udfald paa taabelige Skikke og Vedtægter, berettede, at den saa længselfuldt forventede Lyksaligheds-Stund var atter udsat; et andet fra Madam Berger, hvori hun tillod sig, at fornye sit Bekjendtskab med saa agtværdig en Slægtning og sin tilkommende Svigersøns bedste Ven, og dernæst bad ham, om muligt, at komme til Bryluppet, der vilde finde Sted i Slutningen af August. Om Dag og Datum skulde han blive nærmere underrettet, naar han havde glædet hende med sit Ja.

Strax ordnede Merber sine Sager saaledes, at han, den tredie Dag derefter, kunde sætte sig paa sin Vogn. Han tog først til Madam Bergers, hvilket allerede smigrede hende. Forresten gik han frem med en Diplomatikers Fiinhed. Han lod sig aldeles ikke mærke med sin egentlige Hensigt, men beklagede blot, at han paa ingen Maade kunde møde til den bestemte Bryllupstid, hvor ondt det end gjorde ham; især da det var et gammelt Løfte, at han skulde copulere Elvig. Dog, hellere, end slet ikke at besøge sine ærede Slægtninger og sin bedste Ven, havde han benyttet nærværende Tid, den eneste, hvorpaa det i denne Sommer var ham muligt. Da de siden kom til at tale om deres Fødeegn, fortalte han, som hændelsesviis, hvorledes der Døttrene i to, Madam Berger velbekjendte, almindeligt agtede Familier havde havt Bryllup i al Stilhed; ja den ene Datter havde ikke engang vidst, hvad der skulde gaae for sig, førend hun blev anmodet om at træde for Brudeskamlen. Heri fik han da

ganske naturligt indflettet, hvad den ene af Mødrene havde sagt om det Uforstandige i store og ceremonieuse Bryllupper.

Madam Berger smagte og grundede paa alt dette. Pludseligen spurgte hun: „vilde De vie Elvig og min Datter, om der nu blev Bryllup, og det paa Tydsk, vort kjære Modersmaal?“ Han bejaede dette. „Og“ vedblev hun, „kunde det vel lade sig gjøre, at ei heller han fik Nys om Sagen, førend han blev kaldet til Brudeskamlen? Thi tilforladeligen, jo bedre jeg lærer at kjende Deres Ven, desmere holder jeg af ham; men De vil vist selv tilstaae, at han undertiden er vel stiv i sine Meninger, og har vel megen Tillid til sin egen Klogskab. Det var nu ret Løier, om vi her kunde spille lidt Comødie med ham, og i Grunden vil han dog selv være fornøiet dermed. Hvad siger De?“ Merber indestod herfor. Strax blev der hentet Kongebrev, og gjort Aftale med Pastor Bager, hvis Præstekjole Merber godt kunde bruge. Enhver fik sin Rolle, som i et improviseret Skuespil, saa at de, i Hovedsagen, vidste, hvad der paalaae dem, men dog derved havde at rette sig efter Omstændighederne. — Om Udførelsen have vi alt hørt.

Merbers Brudetale var mere et venskabsfuldt og religieust Hjertes Udgydelser, end en strengt ordnet Tankerække over en vis Materie. Han skildrede især urokkelig Trofasthed, som Ægtefolks helligste Pligt og den nødvendige Følge af sand Kjærlighed. — „Denne Trofasthed,“ sagde han, „ville I vist stedse vise imod

hinanden; det haaber jeg, derom er jeg overbeviist; thi jeg kjender Eder; jeg kjender Kjærlighed. — Snart skal jeg atter bortfjernes fra Eder, der ere mit Hjerte saa dyrebare; dog, et Minde om denne Trofasthed, der udgjør christelige Ægtefolks Hæder og Lyksalighed, efterlader jeg hos Eder, efterlader jeg paa dette Sted. Her, under denne Skammel, hvorpaa I snart skulde knæle, medens jeg nedbeder Himlens Velsignelse over Eders sluttede Pagt, her har jeg ladet det gode Dyr begrave, der visseligen fortjener at være Troskabs og Trofastheds Symbol. Mitt Ungdoms overgivne Spøg har Gud gjort til Sandhed. Troligen har den ledsaget Dig, mitt Ven! og dens Troskab har afvendt Ulykke, og befordret Din Lykke. Dens trofaste Hengivenhed til sin første Herre, som næsten havde glemt den, bragte den Døden. Ja i Sandhed! den har opfyldt alt, hvad man kunde vente eller fordre af en Skabning, der mangler Fornuft, og, ved sin Trofasthed, har den gjort mange blandt Menneskene til Skamme. — Men er det ikke mærkværdigt? maa det ikke næsten betragtes, som et Vink, en Mindelse af det guddommelige Forsyn, at denne Din trofaste Hund just skulde døe i Dag, da Du vorder forenet med Din Elskede, som kan og vil vise Dig, ligesom Du kan og vil vise hende, hiin høiere Trofasthed, der alene er mulig imellem ligeartede Væsener." — Derpaa sluttede han med en vakker Anvendelse af Skriftens Ord: (1 Mos. 2, 19 v. f.) „Og Gud ledte alle Dyr til Adam, til at see, hvad han vilde kalde hvert. — Saa gav Adam dem Navne; men for sig fandt han ingen Hjælp, som kunde være hos

ham. Da lod Gud Herren falde en dyb Søvn paa Adam, og han tog eet af hans Ribbeen, — og byggede deraf en Mandinde, og ledte hende til Adam. Da sagde Adam: denne Gang er det Been af mine Been og Kjød af mit Kjød — Derfor skal Manden forlade Fader og Moder, og blive fast ved sin Huustroe, og de skulle være Eet."

To Aar efter besøgte jeg det lykkelige Par. Jeg fandt den unge Kone i Lysthuset, med en deilig Glut paa Armen. — „Ak!" sagde hun, idet hun veemodigt stirrede hen paa den Plet, hvor Hunden var begraven, „havde Mentor levet endnu; hvor vilde da min Friedrich og den have spøgt sammen, og holdt af hinanden!"

Hvo var lykkeligst?

Hans uden Forstand, eller: Hans med Forstand?

(Et Smaastads-Eventyr.)

1.

Hans Messer var en reputeerlig Borger og velstabileret Kjøbmand i Danmarks berømmelige Provindsstad **, hvor han var født 1752. — Sin Handel, tilligemed en ikke ubetydelig Formue, havde han arvet efter sin Fader, Christopher Messer, hvis Huus han aldrig havde forladt. Saaledes skyldte han sin Fader Alt; men sjeldent har vel ogsaa nogen Fader havt en Søn, der var ham mere lydig i hans levende Live, og, efter hans Død, traadte nøiagtigere i hans Fodspoer.

Da Hans var 28 Aar, sagde Faderen: „jeg bliver gammel, Hans! og Du har nu naaet Skjels-Aar og Alder. Jeg vil derfor, at Du skal træde i Compagnie med mig. Christopher Messer & Søn klinger ogsaa mere respectabelt.“ Hans takkede, havde et Anfald af et Slags Selvfølelse, da han første Gang betjente sig af det nye Firma, og fulgtes nu med sin Fader til de fornemmere Borgeres Samlingssted. Forresten blev Alt ved det Gamle: Faderen vedblev at være den ene raadende, og Hans den lydige Søn.

Omtrent 2 Aar efter forefaldt følgende Samtale imellem Fader og Søn:

Faderen. Jeg har nu i 22 Aar siddet Enkemand, fordi jeg ikke vil give Dig, min Hans! en Stedmoder; men en Kone er dog en god Ting, hører ogsaa til et fuldt besat Huus. Desuden begynder den gamle Barbara at sludske: det var nogle lumpne Kjødboller, vi fik i Søndags. Det er altsaa mit Ønske, at Du skal gifte Dig. Har Du vel Lyst dertil?

Hans. Aa jo, siden Fatter ønsker det.

Faderen. Godt! — Men, da jeg har mærket, at Du, som det sømmer et ærbart ungt Menneske, ikke bryder Dig om Qvindfolk; saa har jeg selv paataget mig, at udsøge Dig en Kone. Hvad synes Dig om Jørgen Skodborgs ældste ugifte Datter, Lisbeth, som Du stod Fadder med i Foraaret?

Hans. Meget vel, Fatter! meget vel! Hun saae heel venligt til mig, og loe saa hjerteligt, da jeg vilde hjælpe hende i Vognen, og traadte med min ene hvide Strømpe i Rendestenen. Hun har et Par deilige, røde Kinder, og hendes hele Person seer ret solid og durabel ud. Dersom hendes Fader vilde indestaae for, at der ellers ingen Feil var ved hende . . .

Faderen. Det er, desværre! ikke Skik og Brug ved den Handel; men jeg troer, at Du kan være tjent med hende. Hun er vant til Huusholdningen, har ogsaa et Par Skillinger i Vente. — Jeg har allerede talt med Faderen; i Eftermiddag gaaer Du Selv derhen. Jeg skal siden nærmere sige Dig, hvorledes Du har at forholde Dig ved denne Leilighed.

Hans tog om Eftermiddagen sine Kisteklæder paa, fik sin Instrux, og fulgte denne saa nøiagtigt, at, da han kom til Skodborgs, og Madamen havde pludseligen maattet tage bort til en ældre, paa Landet boende Datter, der var i Barnsnød; henvendte han den, hende bestemte Tiltale, for at den ikke skulde gaae til Spilde, imod et Skabilkenhoved, der, efter de Tiders Skik, stod paa en Dragkiste, prydet med hendes Sæt. Imidlertid hindrede dette ikke, at han jo blev venskabeligt modtaget, baade af Faderey, og den for ham udkaarne Jomfru Lisbeth. Dog tillod den Sidste sig den Bemærkning, at hans Peryk — man erindre, at dette foregik i Aaret 1782 — og Klædning nok hverken vare fra i Aar, eller i Fjor, og deri havde hun ganske Ret; thi begge Dele havde han faaet, da hans Fader, for noget over 8 Aar siden, gjorde ham til Karl. Saasnart han var kommen hjem, gik han strax hen, og bestilte sig en Peryk og Kjole efter den nyeste Mode. Det var første Gang i hans Liv, at han havde foretaget sig noget, uden i Forveien at raadspørge Fatter, og han maatte bag efter forbauses over sin egen Gjerning.

Næste Søndag drak det unge Par Javrd, og 6 Uger efter gjorde Skodborg sin Datters Bryllup, saa det hørtes og spurgtes.

Ei længe, efterat den gamle Messer havde havt den Glæde at see en Sønnesøn, og høre ham opkaldt efter sig, samledes han til sine Fædre.

Nu var da Hans Messer sin egen Mand; men der foregik saa aldeles ingen Forandring i hans Huus og Levemaade, at, hvo der ikke vidste Faderens Død, maatte have troet, at han levede endnu. Tidligt om Mandag Morgen gjorde han Kræmmerhuse for hele Ugen, stundom ogsaa om Søndagen efter Aftensang, naar Veiret var slet; thi saa havde hans Fader gjort for ham, med Tilføiende, at dette var ingen Helligdagsbrøde, men blot en uskyldig Tidsfordriv. Saaledes gik det hele Ugen igjennem, stedse i Fatters Fodspor. Naar han da, om Løverdag Aften, havde opgjort sin Casse, og deri fundet mere, end hvad Faderen havde fastsat, som Middelindtægt, hvilket for det meste var Tilfældet; gik han om Søndag Aften til det forhen nævnte Samlingssted og siden i Klubben, drak sin Pægel Viin, fortalte dem, der vilde skjænke ham tilbørlig Opmærksomhed, een af de sex lystige Historier, som han ogsaa havde faaet i Arv efter Faderen, og hørte ellers paa Disputerne om Actierne, Washington og Pitt den ældre, og senere om den franske Revolution, omtrent med samme Følelse, som den, hvormed Drengen hører Vinden suse igjennem den mægtige Bøgetop, i hvis Skygge han har kastet sig. Naar Klokken slog 10, forføiede han sig hjem til sin Lillemoer, som han gjerne kaldte sin Kone.

Under dette jevne, stedse tilbagevendende Kredsløb af Sysler, hengled Hans Messers Dage, som Bækken igiennem en blomstrende Eng. Et Tilfredsheds-Smiil boede stedse omkring hans Læber, især siden han, ogsaa efter sin Svigerfader, havde arvet et Par tusinde Rigsdaler. Naar man sagde til ham: „Hr.

Messer! De er dog en lykkelig Mand; De har Deres paa det Tørre:" pleiede han vel at svare: „nu ja, man skal være fornøiet, endskjøndt det er besværlige Tider: Ingen veed, hvor Skoen trykker, uden den, som har den paa." Men hans hele Tone og Mine viste, at det Sidste kun var een af Fatters Phraser, hvori hans Følelse aldeles ikke deeltog, og han kiendte intet andet Tryk, end af sine Klæder, som jevnligen bleve for snevre.

Ikke mindre lykkelig følte Hans Messer sig i sit huuslige Liv. Efter et Mellemrum af næsten 3 Aar, skjænkede hans Kone ham endnu Sønnen Jørgen, og tilsidst en Datter, alle sunde og velskabte Børn. Især frydedes Faderhjertet over den ældste Søn; thi denne syntes ham, ganske at træde i hans Fodspoer, ligesom han selv i sin Faders, og, neppe 7 Aar gammel, kunde lille Stopher, til Hanses store Glæde, anbringe, ved passende Leiligheder, flere af de arvede Fyndsprog med megen Værdighed. — Hans Kone var ham Føieligheden selv, og hendes daglige Mundhæld: „som Du vil, lille Mand!" Vel turde nogle mene, at det var den Villie, som hun selv forstod at indgive sin Mand, hvorom hun brugte dette Udtryk; men Hans var aldeles overbeviist om det Modsatte, og han maatte vel bedst vide det. Naar han derfor hørte om nogen, der sukkede under et haardt Tøffel-Tyrannie, sagde han altid med et selvtilfreds, polidsk Smiil: „hvorfor er han saadan en Nar? Sligt er, som man tager det til, pleiede min salig Fader at sige."

Til hans Lyksaligheds Topmaal hørte endnu den al-

mindelige Agtelse og Tillid, som han var overtydet om, at han besad, og hvorpaa han jevnligen modtog Beviser. Ofte sagde han med en vis stolt Ydmyghed: „jeg er kun slet og ret Borger, som min salig Fader, vil ei heller være andet; men, Gud skee Lov! jeg kan, som han, svare enhver Sit, og jeg er agtet baade af Høie og Lave." — Han blev udvalgt til eligeret Borger i Faderens Sted, fordi, som Borgemesteren sagde, man ikke kunde vælge nogen Bedre, end en brav Mands brave Søn. Af samme hæderlige Grund blev han ogsaa antagen til Kirkeværge. Ja! det var endog engang paa Tapetet, at han skulde have været Raadmand; men dette frabad han sig; thi saa havde hans Fader høiligen forsikret, at han vilde have gjort, hvis det var blevet ham tilbudet, dengang hans Gjenboe og erklærede Modstander blev udnævnt til Raadmand. — Hans Messer blev ei alene inviteret af de omboende Herremænd, som handlede med ham, men undertiden ogsaa af Byens Embedsmænd, en Ære, som ellers, i de Tider, sjeldent blev nogen til Deel, der ikke var mere eller andet, end Borger. Flere af Byens Honoratiores besøgte ham, og et Par Officerer: Stabscapitain Kleth og dennes Fætter, en Major af samme Navn, kunde betragtes, som Venner af Huset. Den Første havde, som Lieutnant, været indqvarteret hos Messer, og den Sidste, der havde staaet Fadder til Jørgen, kom ofte, for at see til sin kjære Gudsøn. Ved Synet af ham udbrød Majoren næsten altid: „det er dog et allerkjæreste Barn, sin Faders udtrykte Billede!" eller: „Capitain! har Du nogentid seet et Barn, der

mere lignede sin Fader?" Disse Yttringer bleve ei sjeldent belønnede med en Flaske Viin; Hans Messer begyndte efterhaanden selv at see Ligheden, og var derover nærved at foretrække lille Jørgen for Stophermand, trods al den Sidstes Bedstefaderlighed.

Hos denne troede Capitain Kleth, der blæste en meget god Fløite, at have opdaget et herligt Anlæg til Musik, og tilbød sig, af Venskab, at ville give ham Underviisning deri. Tilbudet blev med Glæde modtaget af Hans, saavel fordi han, der gjerne hørte Musik, saaledes fik sin Søn gratis underviist, som især for den Ære, at have en kongelig Capitain til sin Søns Lærer. Med Begjerlighed og Forventning, saae han den første Underviisnings-Time imøde; men, da nu Stopher, efter Capitainens Anviisning, begyndte at støde i Fløiten, og derved frembragte idel falske, skjærende Toner; da derpaa Capitainen efterabede disse Mislyd, kun endnu mere grueligt skurrende, førend han tog de rigtige Toner, hvilket, som han paastod, var nødvendigt, for at vise Stopher sine Feil: da tilstoppede den arme Hans Messer sine martrede Øren, og skreg: „nei! det holder jeg aldrig ud." Dog, Capitainen vidste Raad. Han lovede, at han for det første kun vilde komme Postdags-Eftermiddagene, da Messer altid, hvad enten han havde noget at expedere, eller ikke, tilbragte i det mindste 3 Timer i sit, fra Dagligværelserne afsides Contoir, paa hiin Side Boden; thi saa havde hans Faders Skik været. — „Det vil vare noget," tilføiede Capitainen, „inden Stopher kommer i med de rette Greb og Toner. Det er stedse Tilfældet med de ægte Musik-Ge-

nier: saaledes gik det mig selv, da jeg skulde lære."
Dette fandt Hans meget rimeligt; thi den ædle Regnekunst havde i hans Barndom kostet ham megen Anstrængelse og mange Stryg, og dog tvivlede hverken han selv, eller nogen anden paa, at han jo var et sandt Regne-Genie. Han blev altsaa, under Musik-Timerne, smukt i sit Contoir. Kun, naar nogen paa den Tid besøgte ham, undlod han aldrig at fortælle, at nu underviste Hr. Capitainen hans Søn. De Fleste hørte denne Efterretning med et Smiil, der af ham, efter Omstændighederne, blev forklaret, enten som Tegn paa venskabelig Deeltagelse, eller en smule Misundelse.

Paa denne Maade vare 11 lykkelige Aar henrundne fra hans Giftermaal af. Imidlertid er dette ikke saaledes at forstaae, som om Hans Messer, i hele dette Tidsrum, aldeles ikke havde kjendt til Sorg og Bekymring. Nei! — Uagtet al sin Forsigtighed og Træden i Fatters Fodspoer, kunde han, som Handelsmand, dog ikke altid undgaae eet eller andet, om end ikke betydeligt Tab. — To Gange havde Boghvedegrøden, hans Livret, været sveden. — Da ingen Regel er uden Undtagelse, sagde hans Kone ei heller altid: „som Du vil, lille Mand!" men stundom, til en Forandring: „nei! med Dig er der ingen Udkomme! Det er en Ynk, at have saadan en Mand."
— Engang blev han slemt udleet i et Selskab, hvor man talede om den Skade, Rytterverler forvoldte i Handelen, og han tog det efter Bogstaven om Verler, udstedte af, eller stilede paa Ryttere. — Og et

Par af hans fordums Skolekamerader tillode sig endog undertiden at sige til ham: „det gaaer over Din Horizont, min kjære Hans!“ Dog, i sidste Tilfælde ærgrede han sig kun over, at Folk kunde have saa liden Forstand, saa de tvivlede om hans, og overhovedet, som Bækkens Vande vel kunne røres og adsplittes ved de enkelte større Stene i dens Leie, men strax igjen samle sig, og fortsætte deres sædvanlige, rolige Løb: saaledes forstyrrede disse Anstødsstene i Hans Messers Livsløb altid, kun en føie Tid, hans Sindsroe og Tilfredshed, og den foraarsagede Ærgrelse tjente blot til at pirre hans Fordøielse, give hans Blod en raskere Gang, og saaledes at bestyrke hans Sundhed. (See Todes Sundhedstidende.)

Men hvo kjender ikke Lykken og dens grusomme Leg med os arme Dødelige? Der skal have været Skolemestere, som aldrig lode noget Barn slippe fra sig, uden at det i det mindste eengang var blevet revset; saaledes lader ei heller Lykken nogen Dødelig, i Livets den store Skole, undgaae at føle dens tugtende Haand. Det maatte nu den stakkels Hans Messer erfare.

En ung Herremand, der ærligen stræbte, for at bringe sine arvede Penge ud iblandt Folk, havde indbudet Hans Messer til sit Geburtsdagsgilde. Han turde ikke sige Nei, for ei at støde en god Handelskunde; men, da han forrige Aar havde faaet sig en Perial der, den første i hans Liv, hvortil hans Lillemoer havde seet meget suurt, og han desuden næste Morgen skulde gjøre en Reise til en anden Kjøbstæd: so-

resatte han sig, dennesinde at tage sig bedre i Agt, og han blev sit Forsæt tro. — Saasnart Vinen begyndte at virke hos de andre, forsøgte han paa at liste sig bort; men een af den unge Herres Svirebrødre, der allerede havde spaset friere med ham, end han vel kunde lide, stoppede ham i Farten med disse Ord: „vil Du bie? Nu er det jo først, at vi rigtigt skal have Løier af Dig, Du Flynder!“ — „Hvad? Jeg en Flynder!“ skreg Hans. — „Nei!“ svarede den anden, „det er ogsaa Løgn; thi en Flynder har dog et Hoved, skjøndt det er kun lille; men Du har jo i Grunden slet intet, Du Østers i Menneskeskikkelse!“

Opbragt sled Hans Messer sig fra ham — saa grovt havde endnu aldrig nogen vovet at tiltale ham — og lykkeligen slap han ogsaa bort; men, imod Sædvane, ærgrede han sig den hele Aften over denne Uforskammenhed af slig en Person imod en Hædersmand, som han. — Først næste Morgen bleve hans Sind og Pande fuldkomment opklarede ved den kjærlige Omhu, som hans Lillemoer viste ham, i Anledning af den forestaaende Reise, hvortil hun føiede den hjertelige Bøn, at han dog ikke, for at spare Udgifterne ved Nattelogis, maatte, som han talede om, vende tilbage igjen den samme Dags Aften. Saadan Strabadse kunde være skadelig for hans Helbred. Mindre kjærkommen var ham den Begjering, at han, hos en fransk Madame, der i hiin Bye satte Skik paa Børnene ved sit Fransk, og paa de Ældre ved sin Pynt, skulde kjøbe hende et nymodens Hovedtøi, hvorpaa hun havde opskrevet ham Navnet, og som, i de-

res egen Bye, endnu kun Provstinden havde. Dog lovede han begge Dele.

Neppe havde han naaet sit Bestemmelsessted, førend han modtog den Hjobspost, at et Huus i Kjøbenhavn, som han havde 500 Rdr. tilgode hos, var gaaet Fallit, og at Creditorerne neppe vilde faae 5 Procent. Ikke mindre forbauset, end bedrøvet, udbrød han: „men, min Gud! hvor er det muligt? Min salig Fader sagde altid, at de Penge, han havde staaende der, vare nok saa sikre, som om de laae i hans eget Chatol.“ Men Manden, der gav ham denne Efterretning, og som hørte iblandt dem, der søge Roes for Frimodighed, ved at sige andre ubehagelige Sandheder paa den plumpeste Maade, muligt, svarede dertil med en haanlig Latter: „ja, Kjære! det kunde gjælde, medens Deres Fader og de Gamle levede; men De maa jo dog have vidst, at Huset siden den Tid har faaet nye Interessentere, og hørt, at disse vare de forsømmeligste, ødsleste og liderligste Knægte i hele Kjøbenhavn. Hvorfor har De da ikke i Tide trukket Deres Penge ud? Nei! saa svinedum havde jeg dog ikke troet, at De var.“ — Med tungt Hjerte sneg Hans sig nu hen til den franske Madame. „Herre Gud!“ sagde han til sig selv underveis, „har lidt saadant et Tab, og skal nu oven i Kjøbet give sine Penge ud til Fjas og Tant!“ Men reent fortabt stod han der, da hun for Hovedtøiet forlangte 6 Rdr. Han vovede at byde hende 3; men, stødt, svarede hun, at hun var ingen Jøde. Imidlertid fattede hun sig snart, og viste ham, med en ret venlig Mine, et andet, som kun kostede 4 Rdr. Da dette syntes ham

baade smukkere og af mere reel Værdie; bød han hende atter 3 Rdr., hvorfor han da endeligen ogsaa fik det. Saasnart han havde afgjort sine øvrige Forretninger, satte han sig, uagtet sit Løfte, strax paa Vognen, uden engang at have nydt et ordentligt Middagsmaaltid; „thi," sagde han, „her maa jeg vel sande min salig Faders Ord, at nu er det ikke Tider til at spase med Penge."

Ved sin Hjemkomst Kl. 10, traf han, der var steget af ved Trappen, og derpaa løb lige ind, Capitainen hos sin Kone, og, til sin store Forundring, med Tøfler paa; men denne humpede frem, og fortalte, hvorledes han, just udenfor hans Dør, havde forvredet sin Fod, saa han ikke kunde gaae længere i sit eget Fodtøi. Derfor var han krøben ind til Hr. Messers, som han troede hjemme, for at laane et Par rummeligere Støvler eller Skoe. Han fik et Par af sidste Slags, og gik bort.

Efter Sædvane søgte nu Hans at lette sit beklemte Hjerte, ved at udøse det for sin Lillemoer og betroe hende hiin sørgelige Tidende; men hun, der var i meget mørkt Lune, gav ham det lidet trøstelige Svar: „ja vist! Du styrer vore Sager godt; Du sparer paa Skillingen, og lader Daleren gaae. Inden Enden tager, komme vi vel til at gaae med Pose og Kjep." Hans blev betagen af Rædsel ved denne Spaadom. For at adsprede sig og formilde hende, hentede han Æsken med Hovedtøiet; men, ak! det var kun at gyde Olie, istedet for Vand, i Ilden. Maalløs og med vilde Blikke, stirrede hun i nogen Tid paa Æskens Indhold. Omsider fik hendes Forbittrelse Mæle, og

hun udbrød: „hvad? et Hovedtøi, som Else Skolemesters! Vil Din elendige Stymper gjøre Nar af mig?! Dog nei! det vover Du ikke; men et ærkedumt Best er Du: det staaer skrevet her.“ Idet hun sagde de sidste Ord, pegede hun med den venstre Haand paa Hovedtøiet, som hun holdt i den høire, og kastede det derpaa lige efter hans Øine. Han parerede af; det fløi i Lyset, og blussede i samme Øieblik op i klare Luer. Hun, som blev bange, raabte paa Folkene, og skreg: „nu er min Mand bleven reent gal, og vil stikke Ild paa Huset.“

Som tilintetgjort, skyndte Hans sig ned i sit Contoir, og indelukkede sig der, ligesom en totalt slagen General indslutter sig i nærmeste Fæstning. Længe sad han der, bedøvet, og, da han endeligen kom til sig selv, svævede det ham uafladeligen i Tankerne, hvorledes han, i neppe 30 Timer, var 3 Gange erklæret for et Dumhoved i de tydeligste og stærkeste Udtryk. Tretallet er, som man veed, et mystisk, betydningsfuldt Tal, og Tabet af de 500 Rdr., det største, som enten han, eller hans Fader, nogensinde havde lidt, havde meget svækket de gode Tanker, han ellers nærede om sin egen Forstand. Tilsidst hvidskede han til sig selv: „skulde jeg da virkeligen være en Dosmer? Ak! det forekommer mig næsten, at jeg er det.“ I det samme faldt det ham ind, hvorledes han forrige Dag havde hørt Christopher læse om Salomon, der begjerede og fik Viisdom. „Hvorfor,“ saa sagde han nu, „skulde da han have Viisdom, og ikke jeg? Var han Kong Salomon, da er jeg eligeret Borger, Kirkeværge og Kjøbmand Hans Messer. Jeg be-

høver Viisdom lige saavel, som han, ja endnu mere; thi Kongerne siger man dog vist aldrig slige haarde Ting lige i Øinene. — Ak Herre Gud! saa giv mig da Viisdom! Jeg maa have Viisdom, eller jeg krepere."

I det samme skimtede han, igjennem Mørket, en høi, anseelig Skikkelse, der stod foran ham, og, med en kraftig, alvorsfuld Stemme, tiltalede denne ham saaledes: „Du forlanger Viisdom: den kan jeg ikke give Dig: den fik Salomon egentligen ei heller; men mægtig Kraft og Lyst til at erhverve Viisdom kan jeg meddele Dig; vil Du have denne?" — „Jeg veed ikke... har ikke den Ære at kjende"... stammede Messer. — „Vil Du have, hvad jeg kan give," sagde Skikkelsen med forstærket Røst, „saa læg Dit Hoved i denne min venstre Haand!" Taus adlød nu Hans, og strax omfattede Skikkelsen hans Hoved med begge Hænder. I Førstningen havde han en næsten smertelig Fornemmelse, omtrent som, naar Blodet vender tilbage i et sovende Lem; men han turde ikke trække sit Hoved tilbage, og kunde ei heller; saa fast holdt Skikkelsen om det. Dog, snart veeg ogsaa denne Fornemmelse for en mere behagelig. Det var, som om en mild, oplivende Varme, med elektriske Kræfter, gjennemstrømmede hans Hjerne i utallige Retninger. — Hvor længe denne Operation varede, og om han, under den, var vaagen, eller sovende, vidste han ikke.

2.

Ved Dagens Anbrud befandt han sig paa samme Plads, men i en ganske forandret Tilstand. Han havde en Følelse, omtrent som een, der, efter længe at have været smeddet i Lænker, pludseligen befries fra disse, og erholder sine Lemmers fulde Brug, eller som een, der, fra det skumle, dørske Mørke, uventet kommer til Lys og Varme. — Tusinde nye Forestillinger opstode i hans Sjel. Han tænkte, sluttede og combinerede paa en ganske anden Maade, end forhen. Men nu bemærkede han ogsaa, at, naar man undtog det, saa at sige, Mechaniske i hans Fag, var han saare uvidende. Han skammede sig herover, og besluttede at raade Bod derpaa. — Tidligen gik han hen til Skolens Conrector, en ei alene lærd, men ogsaa forstandig og venlig Mand, og udbad sig hans Raad og Veiledning. I Forstningen blev denne lidt underlig ved hans Andragende; men, da Messer begyndte, med ædel Begeistring at tale om Oplysnings høie Værd og dens Lykke, som besidder den; da han hertil føiede, at han vel indsaae, hvorledes han, der saa sildigt havde faaet Øinene opladte, maatte gjøre et strængt Valg i Henseende til Gjenstandene for sin Videlyst, hvis ellers ikke hans Bestræbelser skulde blive til en tom Omflagren i Kundskabernes Rige; da han derpaa, med Tydelighed og Bestemthed, forklarede, hvad han ønskede at lære, og hvorfor: da

greb Conrectoren hans Haand, og sagde: „ei, kjære Mand! hvor man miskjender Dem! Med Glæde skal jeg staae Dem bi, paa ethver Maade, til Deres ædle Hensigts Opnaaelse.“ Han laante ham et Par Bøger, og opskrev Titlen paa nogle andre, som Messer selv burde anskaffe sig. — Glad gik denne bort, som havde han fundet en Skat.

Paa Hjemveien saae han, til sin Forundring, Capitainen at spanke ned af en Sidegade, uden mindste Forandring i sin sædvanlige, raske Gang. — Den første, Messers Øine faldt paa, da han traadte ind i sit Huus, var den lille Jørgen, og han maatte paany forbauses over, hvorledes man havde kunnet paasnakke ham, at dette Barn lignede ham; derimod fandt han en paafaldende Lighed med en vis anden Person. Greben af en, ham hidtil fremmed Mistanke, kaldte han paa Christopher, prøvede hans Fremgang i Musikken, som, efter mere end et halvt Aars Underviisning, var næsten ingen, og fik, ved de Oplysninger, som denne i sin Uskyldighed meddeelte ham, moralsk Vished om, hvad han alt formodede. Dybt krænkede denne Opdagelse ham, der hidindtil havde anseet sig selv, som den lykkeligste Ægtemand og Fader. Dog besluttede han at vogte sig for ethvert offentligt, eller Opsigt vækkende Skridt i denne Sag; thi Erfaring lærte ham, at, efter de herskende Begreber, vilde han derved kun bringe Skam, ei alene over den Skyldige, men ogsaa over de Uskyldige: sig selv og Børnene. Ei heller kunde han nægte, at hans

hele Adfærd, lige fra Frieriet af, havde kun været lidet skikket til at indgyde hans Kone Agtelse og Kjærlighed, og han indsaae, at, hvor disse mangle, og tillige en høiere sædelig Kraft og Dannelse, der vorder Troskaben let en vaklende, rodløs Plante. I sit Hjerte tilgav han derfor sin Kone det Forbigangne; men forebygge vilde han sin Skjændsel for Fremtiden.

Uden Ophold accorderede han med en dulig Mesmester om at undervise Christopher. Dette tilmeldte han derpaa Capitainen, som altsaa ei videre skulde umelige sig. Da Drengen, skrev han, efter en med ham anstillet Prøve, vist maatte være meget tungnem: vilde han ikke længere genere Hr. Capitainen med det byrdefulde Arbeide, at lære ham de første Grunde. — Ved Bordet meddeelte han sin Kone, hvad han havde gjort. Hun begyndte at ville tage de høie Toner; dog, nogle faa, men betydningsfulde Ord bragte hende strax til Taushed, baade ved deres Indhold, og den særegne, hende uvante Maade, hvorpaa de bleve sagte. — Om Eftermiddagen fik han et Besøg af Majoren og Capitainen, som vilde afsnakke ham hans urimelige Grille; men han var urokkelig. Forresten blev han stadigt i Stuen, uagtet det var Postdag; han passede paa, at der hverken blev budet dem vaadt eller tørt, og, uden just egentligen at være grov, vidste han dog at føre saadanne Materier paa Bane, som ingenlunde kunde være de Herrer behagelige. Omsider gik de, og svoer i deres Harme paa, at de ikke saa snart skulde igjen komme til den impertinente Spidsborger. — Derimod fik han kort derefter et Par af de

uregjerligste Karle i Indqvartering, der voldte ham idelige Fortrædeligheder.

Hidindtil havde han fundet sine Børns Opdragelse, som gandske var overladt til Moderen, høist fortræffelig; men, idet han nu henvendte sin Opmærksomhed paa denne Gjenstand, opdagede han væsentlige Feil og Mangler derved. De to Ældste havde ikke lært lidet udenad i de da brugelige Religionsbøger; men de læste slet indenad, og forbandt intet Begreb med, hvad de læste. De kunde gjøre en net Compliment; de modtoge Intet, uden at takke derfor, og de vare ret pene med deres Klæder. Derimod vare de tilbøielige til Sladder, Usandhed og Forstillelse, og Jørgen, Moderens Yndling, var ikke fri for Skadefryd og Skadelyst. Da hun hver Time uddeelte i det mindste en halv Snees Befalinger, uden, i de fleste Tilfælde, at bekymre sig, om de bleve efterlevede, eller ikke: vare Børnene naturligviis ei heller vante til Lydighed, endskjøndt hun, naar hun var i det Lune, just ikke sparede paa Tugtelser. Disse Feil og Mangler ansaae nu Messer det for sin Faderpligt at rette og afhjælpe, og dertil fandt han, i det mindste i Begyndelsen, Strænghed fornøden, især da Børnene hidindtil slet ikke vidste af, at de ogsaa skulde lystre ham. — Hans Bestræbelser herfor betragtede hans Kone, som et Indgreb i hendes Departement; dog vovede hun ikke, aabenbart at modsætte sig; thi hun havde faaet en synderlig Frygt for ham; men underhaanden modarbeidede hun dem, og ofte fortalte hun Børnene, at nu var

deres Fader bleven en Tyran baade imod dem og hende. Følgen blev, at, istedet for man forhen kom ham imøde med venlige Ansigter og en munter Passiar, naar han traadte ind i sin Familie Kreds, fandt han nu sin Kone stedse taus og sukkende, lig Sagnets hedenfarne Aand, der gaaer igjen i de Haller, hvor den fordum herskede, og Børnene skottede bange til ham, og krøbe, hver i sin Krog. Saaledes var nu ethvert Glimt af huuslige og Familie-Glæder forsvundet for ham, og, formedelst sin Kones hemmelige Modvirken, saae han ei engang nogen Frugt af sine Bestræbelser, undtagen, at Børnenes Hjerter bleve mere og mere afvendte fra ham.

Hidindtil havde hans hverdags Forretninger ydet ham en behagelig Tidskort og Sjelesøde; men nu begyndte de at kjede ham ved det Eensformige og Tankeløse i dem. Herimod troede han imidlertid at finde Raad, ved at antage en Krambodsvend, istedet for han ellers, efter Faderens Exempel, havde behjulpet sig med en Dreng. De derved foraarsagede Udgifter haabede han, fuldeligen at tilbagevinde ved mere udvidede Handelsforetagender, hvortil han nu følte Mod og Kraft.

Hidindtil havde han troet, at opfylde sin Pligt, som eligeret Borger, naar han altid var af samme Mening, som Hr. Borgemester. Nu derimod fik han adskillige Skrupler i denne Henseende, især angaaende nogle af Byens bedste Jorder, som, efter hans Formening paa en lovstridig Maade, vare bortleiede, for en uforholdsmæssigen ringe Afgift, til Borgemesterens Svoger. Herpaa vovede han at tale ved næste Raadstu-

samling. Byskriveren, Byens lystige Hoved, vilde drive Løier med, hvad han sagde; men, uden at lade sig deraf forstyrre, vedblev han at udvikle sin Mening og sine Grunde for den, saa Borgerne saae, forundrede, til hverandre, indtil Borgemesteren stoppede Munden paa ham, ved at citere et Rescript, som Messer ikke kjendte, og aldrig siden kunde komme efter, og derpaa, med høi Røst, at spørge ham, om han var smittet af Nyfrankernes Exempel, og vilde begynde Oprør. — I det Borgemesteren gik ned af Raadstutrappen, sagde han, saa alle kunde høre det: „man kan komme tilrette med selve Ondskab, naar den kun er parret med Forstand; man kan ogsaa komme ud af det med Dumhed, naar den er ledsaget af Godmodighed og tilbørlig Beskedenhed; men med Dumhed, i Forening med Ondskab og uforskammet Indbildskhed, er der intet Udkomme." Og Messers fordums Patron blev nu hans svorne Fiende.

Hidindtil havde han ret glædet sig over den Ære, han nød, idet han blev inviteret derhen, hvor kun faa af hans Ligemænd kom. Men meget formindskedes denne hans Glæde, da han nu troede at bemærke, at Æren gjældte slet ikke ham, men kun hans Penge, og at, om han just ikke egentligen blev indbuden for at holde Lyset, tog man det dog gjerne med, som en Dessert, naar Leilighed gaves. I slige Tilfælde gjengjældte han altid med djerve eller bidende Yttringer, som ingenlunde forøgede hans Venners Antal.

Engang var han indbuden af Byens Tolder, som gjorde et Gjæstebud i Anledning af sin Søns Hjemkomst, efterat han havde taget anden Examen. Paa

den akademiske Bane havde den unge Herre just ikke glimret; derimod havde han flittigt besøgt offentlige Steder, og været i et Par Klubber. Derved var han, efter den da herskende Modetone, bleven en vældig Demokrat, og sin nye Viisdom forsømte han ikke at forkynde ved Bordet, i stedse kraftigere Udtryk, alt som han saae dybere i Flasken. Ofte sagde vel Faderen: „Frands! Frands! tag Dig i Agt med, hvad Du siger!" men derhos hviskede han til sin Sidemand: „ja, der sidder et Fandens Hoved paa den Knægt." Tilsidst syntes Messer, at det gik for vidt, og, i en maadeholden og beskeden Tone, tillod han sig Modsigelser. Han begreb ikke, sagde han blandt andet, hvad man egentligen meente, naar man, i det reenmonarchiske Danmark, talede om Demokrater og Aristokrater. Forresten maatte vel enhver Dansk taknemmeligen erkjende, at, medens man andetsteds, ved Strømme af Blod og en voldsom Forstyrrelse af alle hidtil existerende Forhold, vilde med eet erobre en Frihed, som det var et stort Spørgsmaal, om man paa denne Maade kunde erholde, søgte den danske Regjering, at afskaffe Misbrug, at indskrænke enkelte Classers alt for store Forrettigheder, at fordele Skatter og Byrder ligeligere, at skaffe selv den ringeste Bonde Adgang til sin Rets Nydelse, at udbrede almindelig Oplysning, og saaledes gradviis, men sikkert at fremme og befæste en virkelig borgerlig Frihed. Paa et hemmeligt, af Messer dog ikke ubemærket Vink fra Faderen, som lovede sig megen Morve af den Dispute, der nu vilde opstaae, havde Hr. Frands, imod sin Sædvane, ladet Messer tale ud; men nu

brød han løs: „Alt, hvad De der siger, min gode Mand! kan være meget tilfredsstillende for Dem og andre Trælbyr, men ikke for den unge Friheds djerve Sønner. Have vi Lighed? Hæver ikke endnu den usle Rigdom sig over Talentet og Geniet? Hvorledes turde ellers en Hans Messer vove paa at sige mig imod? De snakker om Frihed i Danmark: have vi da ikke Hof og Adel og Pavster endnu? Tør vel nogen her træde frem, og offentligen anklage Ministrene for Underslæb og Forræderie, saaledes som skeet er i Frankrig? Og, om Regjeringen gjør noget Godt, hvorfor er det da, uden, fordi den frygter den offentlige Stemme og det myndigt vordende Folk? Men just derfor skal man tale, tale høit. Ja! veed De, hvad der staaer i et nylig udkommet, lidet, men fortræffeligt Skrift af en Verdensborger? Der staaer: „„Hvermand maa bære Skarpt hos sig, for at holde Fyrsten til sine Pligter!““ *) Men her maa man rigtigt nok sige: das Messer ist nicht scharf." Ved dette Navnespil saae Faderen betydningsfuldt omkring paa Gjæsterne, og den unge Herre lænede sig tilbage, for at feire sin egen Vittighed ved en frygtelig Skoggerlatter; men, inden han kunde faae denne rigtigt i Gang, havde Messer alt svaret med stærk Betoning: „i det mindste ikke skarp nok til at afskjære alle de vilde

*) Virkeligen udkom der, i den første Halvdeel af Aartiet: 1790 — 1800, en Oversættelse af en tydsk Pjece, hvori den allerede temmelig revolutionaire Sætning: „jedermann muß sein Schärflein beitragen, um den Fürsten zu seinen Pflichten zu halten," var given saaledes paa Dansk, som her anført er, og dog faldt Oversætteren ikke i Generalfiscalens Hænder.

Skud, som Eensidighed, Fremfusenhed, Mangel paa Verdenskundskab, Indbildskhed, Efterabelses- og Glimrelyst frembringe hos den uforstandige Ungdom." De fleste af Gjæsterne saae ned paa deres Tallerkener, og fnisede; nogle loe høit; Faderen begyndte at tale om det ustadige Veirligt; Sønnen hviskede til sin Naboe: „hvor er Hans Faarehoved bleven saa næsviis?" og tømte paa ny sit Glas.

Nogen Tid derefter blev et, Messer tilhørende Partie Vahrer anholdt af Toldvæsenet, fordi deres fulde Vægt ikke var angiven, et, i denne Bye, hidtil uhørt Tilfælde med dem, der, til Nytaar og andre passende Tider, viste tilbørlig Skjønsomhed, og dette havde han hidindtil stedse iagttaget; thi saa gjorde hans Fader for ham. — Med en fornem Embedsmine modtog Tolderen hans Besøg i denne Anledning. Uden at lade sig skræmme deraf, sagde Messer: „jeg kan Intet have imod, hvad skeet er, naar Byens andre Kjøbmænd i Fremtiden blive behandlede paa samme Maade; ja, jeg vil endog føle saa meget mere Agtelse for Dem. Skal derimod jeg alene svare den fulde Told; saa nødes jeg til at opgive min Handel; thi da kan jeg ikke holde Priis med mine Colleger; men — jeg siger Dem det forud — først agter jeg dog at gjøre en Indberetning til Collegiet om" . . . og derpaa fulgte et heelt Synderegister. Venligt bad nu Tolderen ham, dog at fortælle sig hele Sagen ret udførligt, da den modtagne Rapport var meget ufuldstændig, og derefter udbrød han: „ja, der har den fordrukne Betjent været igjen! Han burde egentligen afsættes; men, ak! hans mange Børn! — Ih! den Sag skal nok kom-

me i Rigtighed: De kjender jo mit Symbolum: leben und leben lassen." — Han bød ham et Glas Viin, og var Føieligheden selv.

Idet Messer gik bort, kom Borgemesteren. Han og Tolderen meddeelte hinanden deres Tanker og Erfaringer om Messer, og snart bleve de enige i, at Læsning af Aviserne havde forvirret hans svage Hjerne, og gjort ham til en leed Jacobiner, der hadede og ønskede at forstyrre al god gammel borgerlig Orden. Denne Mening udbredte enhver af dem i sin Kreds, og inden kort Tid blev Messer almindeligen kaldt den blodige Jacobiner; men, da baade hans Fader og forhen han selv havde givet temmelig knap Vægt, og været strænge Creditorer, især imod Smaafolk; blev dette, i Almuens Mund, til: den blodige Jacob Piner.

Foruden at Messer her var den første af de Ældre, som kastede Parykken, og, for Remheds Skyld, gik endog med rundt, ufriseret Haar, tjente endnu en anden Omstændighed til at bestyrke Folk i deres Mening.

Det var paa den Tid, at Europas fornemste Statslæger fandt det fornødent, at anordne Sultecuren for det, under Revolutionsfeberen, rasende Frankrig, og de paastode, at alle uden Undtagelse skulde deeltage i Curens Udførelse. Uden Allegorie: de allierede Magter vilde ei alene forbyde Indførsel af Vaaben og Ammunition, men ogsaa af Levnetsmidler i Frankrig, som just da høiligen behøvede dem. Men,

med Værdighed, Klogskab og Sandhedens seirende Kraft, forsvarede og hævdede Andreas Peter Bernstorf det neutrale Danmarks Rettigheder i denne Henseende.

I Tillid til denne Danmarks Skytsengel, og klogt beregnende, at her maatte være noget at tjene, havde Messer afsendt en Ladning Fødevahrer, under en snild og dulig Skipper. Da man nu ellers ikke i denne Bye handlede directe paa Frankrig, og de andre Kiøbmænd dengang skjalv ved den blotte Tanke herom, formedelst de der herskende Uroligheder og Rædselsscener: ansaae man denne Entreprise, som et uimodsigeligt Beviis paa hans revolutionaire Sindelaug, og nogle forsikkrede, at Skibet skulde bringe en heel Ladning Jacobinere tilbage, og da vilde man først faae at vide, hvad Hans Messer førte i sit Skjold.

Disse Meninger og Domme bleve naturligviis ikke ubekjendte for Messer, og han, hvis Loialitet og Kjærlighed til Regjering og den bestaaende Tingenes Orden noksom fremlyse af hans forhen anførte Yttringer, harmede sig inderligt over at skulle henregnes til en Classe af Mennesker, som han foragtede og afskyede, og, endskjøndt han vel stundom ikke kunde bare sig for at smile, naar han saae Forbigaaende at betragte ham med mistænkelige, eller vel endog frygtsomme Blikke; krænkede det ham dog dybt.

De mange Fortrædeligheder, den mere siddende Levemaade, som han nu førte, maaskee og den uvante Anstrængelse af Nerverne, som hans Studeringer og Granskninger foraarsagede, dette tilhobe virkede ufordeelagtigt paa hans hidtil jernstærke Sundhed. Han

blev hypochondrisk: Appetitten forgik ham; ogsaa uden udvortes Anledning, var han ofte ængsteligt og ilde stilmode, og undertiden, uden Grund, vranten og opfarende imod sine Nærmeste. Hans Forstand misbilligede, men formaaede ikke at hindre denne det syge Legems Indvirkning paa Sindet. — En ny Aarsag til Ærgrelse fik han, da han opdagede, at hans antagne Handelsbetjent, i den Tanke, at have med den forbums Hans Messer at gjøre, havde tilladt sig adskillige Bedragerier. Han jog ham paa Døren, og maatte altsaa nu atter selv besørge de kjedsommelige Krambod-Forretninger.

Hans eneste Trøst og Glæde, foruden en Samtale nu og da med Conrectoren, vare Læsning og Eftertænkning over det Læste, i Forening med den oplivende Følelse, at han virkeligen var forunderligt tiltagen i Oplysning; hans Beskedenhed tillod ham ikke, at sige Viisdom. — I Særdeleshed bestræbte han sig for at erhverve sig Kundskab, saavel om Alt, hvad der angik Byens Eiendomme, som om Lovene for Commune-Væsenet, for at Hr. Borgemesteren ikke saa let anden Gang skulde bringe ham til Taushed. Først, naar han havde givet disse sine Kundskaber den ham muligste Fuldstændighed og Nøiagtighed, vilde han paatale de herskende Misbrug; siden vilde han ogsaa foreslaae Udskiftning af Byens Jorder og især af dens Fælled, hvortil han havde udarbeidet en Plan.

En Reisende havde foreslaaet ham, at anlægge en Krudtmølle, som et Foretagende, der vist vilde beta-

le sig under den, sig stedse mere udbrækende Krig, og paastaaet, at der just paa en, Messer tilhørende Eiendom, i Nærheden af Byen, var et meget passende Locale dertil. For at erhverve sig nogen foreløbig Kundskab i denne Sag, der syntes ham at fortjene Opmærksomhed, havde han anskaffet sig et tydsk Værk om Krudtfabrikationen, og, fordybet i Læsningen af dette, sad han en Morgenstund tidligt i sit lille Contoir ved Siden af Boden, som endnu var lukket. Da blev der banket paa Vinduet; thi, igjennem Sprækker paa Skoderne, forraadte Lyset hans Nærværelse, og han blev anmodet om at lukke op. Ærgerlig over denne Forstyrrelse, skyndte han sig at expedere den paatrængende Kunde, og ilede igjen ind til Bogen.

Iblandt hans Faders Paafund, for at tjene Næsten, men endnu mere sig selv, var der eet, hvorfor Byens Kjellinger velsignede ham, og deres Mænd bandede ham. Han var nemlig den første der, som havde begyndt med at sælge brændte og malede Kaffebønner i meget smaa Qvantiteter, for at de, der ei havde Pande eller Qværn, dog derfor ikke skulde undvære deres Yndlingsdrik. Attraae efter denne var det, som skaffede ham det tidlige Besøg. Om Aftenen havde Sidse Smeds, en Dagleiers Kone, knebet 8 Skilling af sin Mands Lomme, der var kommen, beskjænket, hjem. Meget aarle gik han bort; thi, ved Dagens Anbrud, skulde han være paa en Herregaard, hvor han havde faaet Arbeide, og nu ilede hun, for at ombytte sin Fangst med 4 Lod malet Kaffe; paa Hjemveien indbød hun et Par andre Kjellinger, som,

efter deres Vellyster, skulde lægge Fløde og Sukkere til.

Klart flammede og lystigt gnistrede Luerne under den lille Kjedel; Vandet begyndte at snurre, og nu vilde hun komme Kaffeen i Kjedlen. Idet hun, tæt ved denne, aabnede Kræmmerhuset, spildtes noget af dets Indhold, og stærkt fussede og høit blussede dette i Veiret, saa at det endog lidet sved hendes ene Haand. Forskrækket, smeed hun det hele Kræmmerhuus fra sig, og pludseligen paafulgte en Explosion, der væltede Kjedlen, kastede hende, halv bevidstløs, overende, slukkede Ilden, og fyldte det lille Kjøkken med Røg. I det samme traadte den ene Nabomoer ind. „Men min Gud og Skaber! hvad er dog dette?“ raabte hun, og tabte i sin Angest Flødepotten. „Aa! aa! Jacob Piner!“ var alt, hvad Sidse kunde fremstønne. Som et Lyn, foer den Indtrædende tilbage, løb den anden Nabomoer omkuld i Døren, skreg og skraalede, da hun var kommen ud paa Gaden: „Gevalt! Mord! Brand!“ og samlede derved saa mange af Nabofolkene, som vare paa Benene, dog især Qvinder og Børn, heelt eller halvt paaklædte, omkring sig. Med Forfærdelse hørte disse af hende, hvorledes den blodige Jacob Piner var ved at myrde Sidse Smeds og suge Blodet af hende, og vilde derpaa brænde Huset af, for at skjule sin Misgjerning. I en ængstelig Spænding stode de alle der; snart drev Nysgjerrigheden dem hen imod Sidses Bolig, snart igjen Frygten tilbage. Et Par af de tapreste Fruentimmer væbnede sig med Rokkehoveder og Kosteskafter, men saae dog bestandigt efter, om de ogsaa, i paakommende Til-

fælde, havde en sikker Retirade igjennem deres, til den Ende, aabent staaende Døre. Omsider tog en Mand Mod til sig; med en Øxe i Haanden, aabnede han, dog ikke uden Hjerteklappen, Sidses Dør, og havde nær slaaet hende, som just kom ham imøde, for Panden. Efterat hun havde aflagt sin Beretning, brød man forgjeves Hovederne med, hvad Messers egentlige Hensigt havde været. De Fleste vare enige i, at han først paa Smaafolk vilde prøve, hvad han turde vove, indtil han fik Succurs fra Frankrig.

Næste Dag blev Messer indkaldt for en Politiret. Aabenhjertigt tilstod han, hvorledes hans hele Sjel, just da Sidse bankede paa, havde været sysselsat med et Værk over Krudtfabrikationen — hvilket han fremviste — og derved var han bleven forledet til, i Distraction, at begaae den ulykkelige Feiltagelse; men dette hjalp ham slet ikke. Ei alene blev han dømt i en svær Mulct for uforsigtig og lovstridig Omgang med Krudt, og til at give Sidse Smeds en overdreven Erstatning for Svie, Skade og Skræk; men selve Dommen lignede mere en Actors Indlæg, end en Dom, og indeholdt adskillige, næsten æreørige Ytringer; f. Ex. strax i Begyndelsen: „endskjøndt der ikke er juridisk Beviis for, at Kjøbmand Hans Messer har leveret Sidse Smeds Krudt, istedet for Kaffe, i ondskabsfuld Hensigt," 2c. — For ikke at volde sig selv endnu flere Fortrædeligheder, eller end videre at udbrede de alt løbende ufordeelagtige Rygter, indaad Messer sin Harme, og acqviescerede ved Dommen, uagtet han troede, at have Grund til at appellere den, og fandt sig endog i, til Slutning, at høre af Dommeren en for

ham ingenlunde smigrende Formaningstale, hvis Text var Ordsproget: „Skomager! bliv ved Din Læst!"

Dommen og dens Anledning blev nu den almindelige Gjenstand for Bysnakken. Vel fandt Fleerheden, i hiin Forbytning, en ny Bekræftelse paa Messers Jacobinisme; men mange ansaae dog tillige det Passerede, som et Beviis paa, at han maatte være bleven gal, og denne Mening vandt stedse større Tiltroe, især, efterat der blev sagt, at hans Skib var opbragt til England og der condemneret, som god Prise; thi, at nogen forlader den gode, gamle Alfarvei, for at bane sig en ny, er jo allerede i sig selv mistænkeligt; faae nu disse hans Bestræbelser oven i Kjøbet et aldeles uheldigt Udfald, da er dette, efter Folkelogikken, et soleklart Beviis for, at han maa være fra Forstanden, og, for ikke at gaae Glip af et saa kjærkomment Beviis, antog man igjen Rygtet om hans Skibs Condemnation, uden videre Undersøgelse, for Sandhed. Messers Handel tog mærkeligen af, og de Kunder, som endnu vovede sig ind i hans Krambod, udspeidede dog gjerne først igjennem Glasdørene, om ikke en Kniv eller et andet farligt Instrument var i hans Haand eller Nærhed, og altid eftersaae de, hvad de kjøbte hos ham. Paa Gaden begyndte Drengene at støde til hverandre, naar de saae ham gaae forbi, og sige: „veed Du, at den blodige Jacob Piner er bleven ganske tullet, siden han vilde gjøre den Ulykke paa Sidse Smeds?" Og det bistre Aasyn, hvormed den saa tirrede og nu let tirrelige Messer hørte slige Ytringer, forøgede baade

Drengenes Overbeviisning om deres Rigtighed, og deres Lyst til at ville iſærd med ham.

En Dag gik Messer paa Gaden, idet Børnene kom af Skole. Befrielsen fra Skoletvangen gjorde dem overgivne, og deres Mængde modige. Den af Messer bortjagede Handelsbetjent, som just stod i sin Gadedør, sprang ud og hviskede til nogle af Drengene; strax begyndte et Par Stykker, og derpaa, da det gik dem godt, hele Flokken at raabe, den ene i Munden paa den anden: „seer Du? der gaaer den blodige Jacob Piner; tag Dig i Agt, at han ikke piner Blodet af Dig, salter Dig, og sender Dig til Frankrig. — Nei! nu skal han jo hedde gale Hans. Hu! see, hvor han løber! see, hvor han gluer og griner ilde!" — I stedse tættere Kredse omgave de ham, skrege og huiede, og nogle af de Bagerste kastede Snavs og Jordklumper efter ham. Tilsidst traadte en vild, næsviis Dreng ham lige i Veien, kigede ham op i Dinene, og sagde: „hei, Jacob Piner! kan jeg ikke faa en Portion af Din Kaffe — Du veed nok — inden Du skal i Daarekisten?" — Nu ei længere istand til at styre sig, gav Messer den Uforskammede et Par dygtige Rap af sin Stok; han vrælede, hurtigt fløi Drengene tilside, og, uden videre at foruroliges, naaede Messer sin, ei langt derfra værende Gaard. I sin første Harme skrev han en Klage over den ham vederfarede Beskjæmmelse og denne Gade-Uorden til Borgemesteren, ei uden bittre Sidehug til Byens Politivæsen i Almindelighed, og, endnu inden Aften, blev han indstevnet til at møde næste Dag, ei alene,

som Klager, men og, som selv indklaget af Faderen til den pryglede Dreng, Parykmager Qvast.

Kjækt benægtede Børnene alle Messers Beskyldninger, som om de vare gamle Retskyndige, og paastode, at de vel, som sædvanligt, vare gangne flokkeviis fra Skolen; men forresten havde de Intet gjort, undtagen, at de imellem sig selv havde talet om, hvad de hjemme og andre Steder havde hørt om Messer. Alt viste, at de forud vare godt instruerede. — Vidner kunde han ikke fremstille; thi, i sin Harme og Forvirring, havde han ikke agtet paa, hvem der var tilstede, og altsaa blev hans Klage afviist, som ubeviislig og ugrundet. Da derimod Messer hverken kunde eller vilde nægte, at han havde slaaet Qvastes Søn, hvem Faderen selv afklædte i Retten, idet han derhos tilbød sig, lovligen at bevise, at disse gruelige Strimer paa det uskyldige Barns Ryg vare den farlige Messers Værk: blev denne atter idømt en betydelig Mulct, „for, paa offentlig Gade, at have overfaldet andre Folks Børn med Hug og Slag.“ — Derefter sagde Borgemesteren: „endnu et Par Alvors-Ord, min Kjære! — Jeg vil her ikke berøre den herskende Mening om Deres Hoveds og Hjertes nærværende Beskaffenhed; men troer De vel, at det lovlige Borgerskab ønsker at beholde, eller længere vil finde sig i at have en Repræsentant, der hver anden Dag bliver indstevnet og straffet for Brud paa den offentlige Sikkerhed og Rolighed, og som endog giver sig i Spectakler med Drengene paa Gaden? Følg derfor mit Raad, og frasig Dem, ved Raadstusamlingen i Eftermiddag, Selv Deres Bestilling, som eligeret Bor-

ger, inden der bliver andraget paa, at De skal afsættes fra den. Som en Ven vil jeg sige Dem, at et saadant Andragende er i Gjære." Endnu var Intet gaaet Messer saa nær til Hjertet, som disse Borgemesterens Ord. Saa skulde da alle hans Anstrængelser, Arbeider og nu modnede Planer for hans kjære Fødebye være aldeles spildt Møie! Thi, om han end kunde fuldkomment gjendrive Ankeposterne, vilde hvu dog ligefuldt være nødt til at vige, da han ansaae det for upassende, at paatvinge sig sine Medborgere, som Repræsentant. Imidlertid opgav han ikke alt Haab om at kunne holde sig paa sin Post, og, da han hverken troede sine Fjender allerede færdige med Udførelsen af deres Rænker, eller sig selv endnu saa dybt sjunken i den almindelige Mening, som han virkeligen var, ansaae han det, til denne Hensigt, for rigtigst, istedetfor selv at fratræde, at overlade til Borgerne at afgjøre, enten de ønskede at beholde ham, som eligeret Borger, eller de vilde vælge en anden. Dette sagde han til Borgemesteren.

Idet den hjemvendende Messer gik, igjennem sin Port, ind i Gaarden, saae han her den gamle, blinde Mand, som fik sin Middagsmad hos ham hver Løverdag, at ligge, blodig og forslaaet, udenfor Kjøkkendøren. Et Par af Folkene vare ifærd med at hjælpe ham op, og en Pige sagde: „der har vist den slemme Dreng, Jørgen, været paa Spil igjen; thi forrige Dag sagde han: den blinde Niels skulde nok faae det betalt, at han havde forklaget ham, fordi han havde kommet levende Skarnbasser i hansØlle-

brød." I det samme blev Messer Jørgen vaer, der kigede listigt ud fra Brændesskuret. Han trak Drengen frem, og denne maatte gaae til Bekjendelse om, hvorledes han, der havde lagt Mærke til, at Niels pleiede at støtte sig haardt paa sin Kjep, for at komme ned af det høie Trin fra Kjøkkendøren af, havde ombyttet Kjeppen med en anden lignende, men som næsten var brækket midt over. Opbragt, raabte Messer, der desuden, i den senere Tid, ikke havde kunnet blive Herre over en vis Uvillie imod Jørgen: „nei! i det mindste i mit eget Huus, skulle Drenge ikke kunne drive deres Vanart, ustraffede." Med disse Ord tog han fat paa Drengen og den nederste Ende af den sønderbrudte Kjep, trak ham ind med sig, og tugtede ham haardeligen. Moderen fandt ikke noget saa særdeles strafværdigt i, at hendes Kjæledægge havde gjort lidt Løier med en Stodder, som i mange Aar havde mættet sig af deres Mad, og vilde gaae imellem; men ublidt stødte Messer hende tilside.

Om Eftermiddagen gik han betids op paa Raadstuen, for at stemme saa mange, som muligt, gunstigt for sig. „Jeg behøver ikke at skamme mig herved," sagde han til sig selv: „min Bevæggrund og mine Hensigter ere rene." — Han tiltalede en Smed og en Muurmester, som toge deres Jern og Kalk hos ham; men de tilstode aabenhjertigen, at de ikke turde være Hr. Borgemesteren imod; thi ellers gik de glip af det offentlige Arbeide, som de havde Speculation paa, og derved var noget at tjene. — Messer henvendte

sig til nogle aldrende, skikkelige Borgere af den simple Klasse, som stode for sig selv, mindede dem om sin Fader, og hvorledes de havde kjendt ham selv fra Barndommen af, og tilføiede, at de i Dag vist vilde give ham Beviis paa, at gammelt Venskab svigter ikke. Men de vege, forfærdede, tilbage; een af dem gjorde en Bevægelse med Haanden, som om han slog Kors for sig, og omsider svarede den gamle, gudfrygtige Claus Væver for dem alle, med en halvt ængstelig, halvt uvillig Mine: „nei, Hr. Messer! vi ville ei have en Fiende af Gud og den lovlige Øvrighed til eligeret Borger: vor Samvittighed forbyder os det. Ak! Deres salig Hr. Fader var en ganske anderledes Mand.“ Og ved disse Ord tørrede den ærlige Claus sine Øjne. — Andre, især af Messers Ligemænd, sagde Ja til Alt, hvad han foredrog dem; men deres hemmelige Smilen og Støden til hverandre røbede noksom, at de kun snakkede ham efter Munden, og behandlede ham, som en gal Mand, hvem man ikke vil opirre.

Imidlertid vare Messers Modstandere og Borgemesterens Creature, hvem denne havde ladet underrette om, hvad der skulde foregaae, paa deres Side i fuld Virksomhed, og samlede større eller mindre Kredse omkring sig. Her gjorde Een Messer latterlig, ved at fortælle meget forbedrede Historier om hans Distraction i den senere Tid, og en Anden fandt i disse et soleklart Beviis for, at han maatte være gal. Hist bragte en Tredie Begivenheden med Sidse Smeds i Erindring, og hermed satte en Naboe af Messer i Forbindelse, hvorledes han ogsaa engang havde stukket

Ild i sin Kones Hovedtøi, for at brænde sine gen Gaard af. „Jo vist!“ raabte nu nogle, „ham skulde vi nok have til at vaage over os og vort Tarv! Det var bedre, at nogen blev sat til at vaage over ham og hans Gjerninger.“ En Fjerde paastod, at der burde anordnes en offentlig Takkefest, fordi Messers Skib var blevet opkapret; thi, var dette kommet tilbage fra Frankrig, havde det ikke varet længe, førend Byen havde staaet i lys Lue paa alle 4 Hjørner. — Men den ivrigste af alle var dog Perykmager Qvast, en meget anseet Borger: han holdt ordentligen en Tale imod Messer.

„Jeg vil her ikke berøre hans Vold imod min stakkels Søn,“ sagde han: „Man maa ikke tænke paa private Fornærmelser, naar det gjælder om det offentlige Vel. Men spørge maa jeg: er ikke Mennesket, efter Guds Ord, som Hoved for den hele Skabning? Og er ikke igjen Menneskets Hoved? — er det ikke? — Ja, det er unægteligen Hovedet paa Mennesket; man kan ikke sige andet. Er det ikke altsaa den Deel, som Man især bør pryde og hædre? Jo! derfor var det, at vore vise Forfædre opfandt og bare de fortræffelige Allongeperykker, som, desværre! ere gangne af Moden; derfor er det, at min Profession er i saadan Æstime, som den egentlige Hovedprofession. Og nu maa jeg atter spørge: naar et Menneske saaledes, som denne Messer, ei alene gaaer uden Peryk — det seer man nuomstunder selv Præster at gjøre; thi Kiætterie og nye Moder tage dagligen mere Overhaand — men endog uden al Frisur, uden Pung eller Merledon i Nakken, ei engang med en simpel Pidsk: fornedrer

han da ikke derved sig selv til et Umælende? Og kunne vi være bekjendte, at have saadan Een til Formand? Er det ikke at fornedre den hele Bye?" — „Og det forargelige Exempel!" sukkede en Collega af Qvast; „allerede 3 af mine Kunder have optaget den umennesfkelige Mode" — „Stille dermed!" saa afbrød ham den patriotiske Qvast: „her kommer vor private Interesse ikke i Betragtning. — Men reent ud siger jeg: skulle vi have en Repræsentant, der gaaer og seer ud i Hovedet, som en Pudel: saa maae vi andre lige saa godt først, som sidst, begynde at gaae paa alle Fire og æde Græs, som fordum Kong Nebukadnesar." Et dybt Indtryk frembragte denne Tale, og især dens Slutning.

Omsider gjorde Hr. Borgemesterens Ankomst en Ende paa dette Forspil. Messer vilde selv have foredraget sin Sag; men Borgemesteren bad ham tie, og forklarede nu Sagen paa sin Maade, hvorved hverken den eller Messer blev stillet i det fordeelagtigste Lys. Dernæst proponerede han 3 giældende og yndede Borgere, som Valgcandidater, i det Tilfælde, at man ei længere skulde ønske Messer til eligeret Borger. Tilsidst sagde han: „overiler Eder imidlertid ikke, I gode Mænd! I kjende vist endnu ikke Hr. Messer rigtigt; I have vist ikke det rette Begreb om, hvorledes han agter at virke for det almindelige Bedste; hvilke herlige Planer han har, naar han bliver ved Bestillingen. Saaledes veed jeg, at han har i Sinde, at paastaae Byens Jorder og dens Fælled udskiftede. Kan De nægte det, Hr. Messer?" Ikke mindre forundret, end ærgerlig, hørte denne, hvad hiin sagde; thi han, der ikke drømte om, at hans fordums

Handelsbetjent havde stjaalet sig til at kige i hans Papirer, og siden forraadt, hvad han der opdagede, kunde ei begribe, hvorledes Borgemesteren var kommen til denne Kundskab. Da Messer vel havde indseet, hvor megen Modstand disse hans Planer maatte finde, havde han gradviis og langsomt villet forberede Gemytterne paa dem, og først, naar han, ved at virke til almeenerkjendte Misbrugs Afskaffelse og Byens offentlige Indtægters Forøgelse, havde erhvervet sig en særdeles Popularitet, vilde han have vovet sig frem med bemældte Planer. Hvad Virkningen maatte blive af denne deres utidige Bekjendtgjørelse, var ham kun alt for tydeligt. „Men min Gud! Hr. Borgemester!" udbrød han i sin Overraskelse, „hvorledes har De kunnet faae det at vide?" Med borgemesterlig Gravitet, dog mildnet ved et fiint Smiil, svarede denne: „i disse urolige Tider maa en aarvaagen Øvrighed have sin Opmærksomhed overalt, og især, hvor det kan behøves. Forresten indeholder Deres Contra-Qvæstion et bekræftende Svar paa min Qvæstion. — Nu hvad tykkes Eder, I gode Borgere?" — Da reiste der sig en Bevægelse og et Bulder, hvis Lige endnu ikke var hørt i denne Bye, og hvorved Raadstuens tykke Mure bævede.

„Have vi endnu videre Vidnesbyrd behov om, at Hans Messer er gal?" sagde en tyk Brændeviinsbrænder, og loe af Hjertens Grund; „han, der har de prægtige Jorder efter sin Fader, taber jo selv meest derved." Men de andre toge ikke Sagen saa let. De mere Formuende, der tillige vare Markeiere, raabte, harmfulde: „hvad? Vi skulde miste vore gode, vel

gjødede Marker, som vi have arvet, eller kjøbt for vort Sølv og vore Penge, og derfor maaskee faae nogle udpidskede Udlodder! Ha! skal det være Din Frihed og Lighed, Hans Messer?" — "O! den Piner! den Blodsuer! Ikke engang at kunne sultføde en Koe om Sommeren, vil han unde os! Ogsaa Fælleden vil han tage fra os!" skrege de Fattigere med endnu større Heftighed. — "Den blodige Jacobiner! — Den Jacob Piner og Blodhund! — Men han er jo et reent Daarekistelem! — Nei! en Oprører er han! en Marat! en Robespierre! en Forræder! — Herud! herned med ham!" Saaledes brølte og vrælede, peeb og hvinede man i Mundene paa hverandre, og alt gjorde nogle Mine til at lægge Haand paa Messer, der vel et Par Gange forsøgte paa at forsvare sig, men lige saa gjerne kunde have prøvet paa at døve Stormen eller Tordenen. Imidlertid fandt Borgemesteren, der hidindtil, ikke uden hemmeligt Velbehag, havde ladet Uveiret rase og gaae sin egen Gang, det nu dog rigtigst, at standse dette, deels fordi han ikke ret vel kunde være bekjendt, at man skreed til egentlige Voldsomheder i hans Nærværelse, deels for end mere at ydmyge sin Modstander, idet denne maatte erkjende sin Trang til hans Beskyttelse, og, for den, blive ham Tak skyldig. Han paabød altsaa Rolighed, traadte imellem Borgerne og den haardt ængstede Messer, ledsagede denne til Udgangen, og sagde her til ham: "mon det dog ikke havde været bedre, om De havde fulgt mit Raad?"

I det Messer, paa Hjemveien, gik forbi Tolderens, stod dennes Søn i Vinduet, og tilraabte

ham: „nah, Hans Schafskopf! ist das Messer noch scharf?"

I sin Bopæl fandt han hverken Kone eller Børn, og Ingen kunde sige ham, hvor de vare gangne hen. En Karl fortalte kun, at Barnepigen var fulgt med, og havde baaret en stor Pakke. — Da det var blevet mørkt, kom hans Landsbysvoger, Krogmand, ledsaget af tvende Mænd, et Par velbekjendte Kjeltringer. Denne, der, foruden Landbruget, ogsaa drev Winkelskriverie og Lommeprocuratorskab, havde Messer aldrig kunnet lide, forhen, fordi han selv da kunde mærke, at Svogeren vilde holde ham for Nar, og nu, fordi han havde opdaget, at denne Svoger havde bedraget ham uforskammet ved Delingen af Arven efter Svigerfaderen. — I en bedrøvelig Tone, der stak underligt af imod den triumpherende Ondskab, som lyste ham ud af Øinene, begyndte Krogmand med at bevidne, hvor ondt det gjorde ham, at han, i saa ubehageligt et Ærinde, skulde uleilige den kjære Svoger; men hans Venskab for den kjære, stakkels Svigerinde tillod ham ikke, at undslaae sig derfor. For en Ordens og Sikkerheds Skyld havde han taget de to gode Mænd med. — Derpaa overleverede han Messer et, af dennes Kone undertegnet, men af Krogmand skrevet Brev, af følgende Indhold:

„Da hun ikke længere kunde udholde hans Tyran„nie og Mishandlinger af de uskyldige Børn; ja, da „han den Dag endog havde forgrebet sig paa hende „selv: saa havde hun besluttet at forlade ham, og, „med Børnene, for det første at tage til hendes Svo-

„ger, Hr. Krogmand, hvis gode Hjerte vist ikke vilde „nægte hende et Tilflugtssted, indtil hun kunde blive „lovformeligen skilt fra Messer, i Henseende til „Bord og Seng. Og, da det var noksom bekjendt, „hvorledes han i den senere Tid, ved at lade sig be„drage af Folk, som han, uden Fornødenhed, hav„de antaget, og ved lige saa kostbare, som daarlige „Foretagender, havde allerede forødt en stor Deel af „deres fælleds Midler; ligesom hans Sindstilstand til„strækkeligt fremlyste af hans senere Opførsel, hvorved „han endog var bleven til Haan for Gadedrengene: vil„de hun tillige ansøge Øvrigheden om, at han maat„te blive gjort umyndig, for at sikre sig og Børnene „deres fremtidige Udkomme."

Med tilsyneladende Kulde, svarede Messer hertil, efterat ogsaa han havde indkaldt et Par Vidner: „at jeg har mishandlet min Kone og mine Børn, benægter jeg. Om hun vil søge Skilsmisse fra mig, kan jeg naturligviis ikke formene hende det; men, indtil dette er skeet, fordrer jeg, at hun skal blive i mit Huus, og jeg agter at drage enhver til Ansvar, som, imod min Villie, huser hende eller Børnene. Vogte sig skal hun forresten, at ikke jeg faaer i Sinde, at paastaae vort Ægteskabs fuldkomne Ophævelse, hvortil hun vel veed, at jeg kunde have gyldige Aarsager. Den latterlige Beskyldning, at jeg ikke skulde være ved min Forstand, fortjener intet Svar. — Det ville Du sige hende, Svoger! siden Du befatter Dig med, her at være Mellembud." — Skuffet, som det synes, i sine Forventninger, sagde nu Krogmand, med en modbydelig, grinende Venlighed, at Intet skulde mere fryde hans Hjerte, end om det kunde lykkes ham, at stifte Forlig imellem det kjære Ægtepar, og han haabede vist, at han nok skulde formaae den stakkels Lis-

beth til at vende tilbage med Børnene, naar kuns hun og de kunde være sikre paa Liv, Lemmer og Helbred.

Messer gjennemskuede strax Krogmands Hensigt: at bringe ham i Harnisk, og saaledes til at forløbe sig, og just derved blev han istand til fuldkomment at beherske sig selv, saalænge hiin var nærværende; men aldrig saa snart blev Messer ene, førend den undertrykte Harme brød voldsomt frem, og, i Forening med bittert Mismod, bemægtigede sig hans hele Væsen. Han slukkede det tændte Lys; thi han vilde, at det skulde være lige saa mørkt udenom ham, som i hans Indre, og nu hengav han sig ganske til de Tanker og Følelser, som hans Tilstand og Sindsstemning indgave ham. — Han var sin Regjering oprigtigt hengiven, og han maatte see sig betragtet, som en Ven af Oprør og Revolutioner! — Han ønskede Intet mere, end at bidrage til sin elskede Fødebyes Vel; dertil havde han erhvervet sig den ham høist mulige Beqvemhed, og dens Indvaanere forskjøde ham, som deres arrigste Fiende! — Han var nu, det følede han, de fleste af sine Ligemænd, maaskee dem alle, langt overlegen i Oplysning og Indsigt, og man ansaae og behandlede ham, som en gal Mand! — Men, hvad der smerteligst saarede hans Hjerte, var dog hans Kones Adfærd. Ogsaa hun slog sig til hans Fienders Partie! Hun, der burde taknemmeligt paaskjønne hans maaskee alt for store Overbærelse, truede ham med Skilsmisse, og vilde have ham sat under Værgemaal, som en Afsindig eller Daare!

Ved denne mørke, dybt følte Anskuelse af sin nærværende Tilstand, ledtes han til at mindes sin forrige.

„Ak!“ sukkede han veemodigt, „vel var dengang mit Begreb saare indskrænket, som min Virkekreds og Virkekraft; o! men jeg var saa rolig; jeg følede mig saa lykkelig; jeg havde Fred i Hjertet og Fred med mine Medmennesker. Ogsaa da var jeg vistnok til Nytte, som et, om end ubetydeligt Led af den store Kjede, og, naar jeg redeligen og troligen havde virket her, efter min svage Evne; da vilde der vist hisset have aabnet sig Adgang for mig til den høiere aandige Udvikling, som her var mig nægtet. — Nei! Du maa ikke have været nogen god Aand, Du, som var saa redebon til at tage mig paa Ordet, og opfylde min taabelige, ubeskedne, trodsige Begjering.“

„Jeg er ingen ond Aand,“ saa blev han nu tiltalt, og atter skimtede han, igjennem Mørket, den forhen seete Skikkelse. „Jeg er een af den høiere Retfærdigheds Tjenere. At straffe de Dødelige for deres daarlige, dumdristige Ønsker og Begjeringer, hører til min Bestilling. Ofte skeer dette bedst, ved at lade dem gaae i Opfyldelse. Saaledes med Dig. — Men, naar man angrer sin Daarlighed; da tillades det mig stundom, at ophæve Straffen. Her er det mig tilladt. Jeg skal igjen bringe Dig i Din forrige Tilstand, skjøndt dette ikke er uden Vanskelighed. Gaa strax til Hvile!“ — Messer gjorde saa. En mild Luftning kjølede hans brændende Pande, og snart faldt han i en dyb Søvn.

Ved Tilbagekomsten havde Svoger Krogmand sagt til Messers Kone: „nei, kjære Søster! det lykkedes ikke: Fanden komme efter ham! han er klo-

gere, end man seer ham an for. Ogsaa lader det," tilføiede han med en lumsk, skadefro Mine, „som om han har noget Slemt, at lade Dig høre. Men, bliver Du ved Dit Forsæk, som jeg ogsaa vilde gjøre i Dit Sted; da maa Du see til, at Du engang kan opirre ham — jeg veed, at det er en smal Sag for et Fruentimmer — saa at han slaaer eller støder Dig i Vidners Overværelse. Saa ville vi siden begynde, hvor vi nu maae slippe; thi, for det første, gjør Du bedst i at forføie Dig hjem igjen med Børnene." — Hun vendte altsaa tilbage, og forundrede sig ikke lidet over, allerede at finde Messer i Seng og sovende.

Imidlertid var Aanden ikke uvirksom. Først begav den sig til den dertil, for ei længe siden, kaldede Capellan, som eiede flere Skrifter af Kants blinde Eftersnakkere, der troede, ved Dunkelhed og en utydelig Stiil, at komme deres store Mester paa Siden, og derfra til den gamle Provst, hos hvem der fandtes en heel Samling af Mystikere og Pietister. Af begge Slags Skrifter gjorde Aanden en Kraft-Extract, som den blandede, opløste og concentrerede i en tæt Taagedamp, og hermed fløi den hen til Messers. — Naar Lægerne ei tiltroe sig, hurtigt nok at kunne skaffe ædende Gift ud af Legemet: da søge de at gjøre denne uskadelig, ved at involvere den i tykke, olieagtige Materier. Samme Fremgangsmaade brugte nu Aanden. Den indblæste Dampen igjennem Messers Næse, og omviklede dermed mere og mere de, i den senere Tid, antagne Ideer, Anskuelser og Synsmaader, indtil de vare satte ud af al Virksomhed, og snart

maatte hendøe. Derpaa lod den hans Barndoms og Ungdoms-Hændelser og de fordums Forestillinger, Billeder og Vanemeninger, i uafladelige, stedse klarere Drømmesyner, stige frem for hans Sjel, og dybere og dybere indpræge sig i den. Saaledes vedblev den lige indtil Morgen-Hanegal.

3.

Da Hans Messer vaagnede om Morgenen, og saae til Uhret, sagde han: „hillemæn! hvor jeg har sovet længe! Men jeg har ogsaa været meget plaget af Drømme i Nat; desuden er det jo Hviledag i Dag. Nu, Lillemoer! saa kan der vel vanke en Taar af det brune Vand, endnu inden man kommer af Fjedrene.“ Hans Kone studsede ved at høre denne hans gamle, men i lang Tid ei brugte Søndagsspas, og gav ham den derved meente Kop Kaffe paa Sengen.

Strax, efterat han var staaet op, kom Bagerkonen. Ganske efter gammel Skik, kjøbte han først en Skillingskringle til sin lille Datter. Derpaa spurgte han sin Kone: „ja Drengene kunde vel deres Evangelium i Gaar?“ Og, uden at oppebie hendes Svar, tog han en Toskillings-Kringle, og delede imellem dem, og, da Jørgens Stykke blev lidt større, sagde han: „Din lille Skjelm fik Broderparten; men det faaer at gaae, siden Du skal være mig saa lig.“ — Hans Ko-

ne havde, fra sin Faders Huus, hvor hun undertiden havde staaet i Boutikken, medbragt en udmærket Færdighed i at udfritte alle Slags Nendekjællinger, og dette Talent havde hun ogsaa stedse øvet i sit Ægteskab, lige indtil den sidste Tid; men da vovede hun det ei længere, i det mindste i sin Mands Nærværelse; thi han havde et Par Gange alvorligt irettesat hende derfor. Tilskyndet af det alt Passerede, og i ængstelig Forventning om Udfaldet, gjorde hun i Dag et nyt Forsøg; men Hans Messer forblev ganske rolig, og tilføiede blot sine egne Anmærkninger ved Bagerkonens Svar paa Spørgsmaalene, om hun havde været der og der og der, om de vare oppe i den Familie, da hun kom der; om de ikke skjændtes i en anden, om de ikke skulde have Selskab i en tredie o. s. v. — Da han derpaa havde iført sig sin Søndags-Klædning, og vilde til at gaae i Kirke: paalagde han Christopher, at lukke sine Øine rigtigt op, og see efter i Pengeskuffen, om der ikke vare Halvskillinger til at give i Tavlen; „thi," vare hans Ord, „man bør vistnok betænke de Fattige, naar man gaaer i Guds Huus; men: hvo der giver, til han tigger, bør slaaes, til han ligger, pleiede min salig Fader at sige."

Alt syntes saaledes at forsikre Madamen om, at hendes Mand nu igjen var aldeles den gamle Hans Messer; dog, denne Forandring var alt for pludselig og alt for glædelig, til at hun strax turde fæste fuld Tiltroe dertil. Men, da han nu, efterat have taget sig en Middagsluur, hentede Maculatur-Papir — det regnede og blæste juſt den Dag — omtalede, at dette var ingen Helligdags-Brøde, men kun en

uskyldig Tidsfordriv, og derpaa sagde: „ja, vel er Du fingerrap, Lillemoer! men dog tør jeg vædde en ny Sølv-Fireskilling paa, at Du ikke kan gjøre saa mange Kræmmerhuse i et Qvarteer, som jeg:" da forsvandt enhver Tvivl og Uvished. Med Taarer i Øinene, som denne pludselige Forvandling af hendes Kummer til Glæde, maaskee og en hemmelig Samvittigheds-Mindelse, fremlokkede, kastede hun sig om hans Hals, og sagde: „o min søde, velsignede Hansemand! bliv altid saaledes, som Du nu er, og jeg skal være og blive til Døden Din bedste, Din troeste Kone." Høiligen forundret blev Hans Messer over denne Graad og Henrykkelse, hvortil han slet ikke kunde begribe Aarsagen; men, saasom han var af et blødt Gemyt, græd han strax med, og svarede, idet han kyssede og klappede hende: „ih! det forstaaer sig, at jeg vil være Din søde Hansemand, ligesom Du stedse skal blive min søde, rare Lillemoer. Gammel Vane bider bedst, og gammel Kiærlighed ruster ikke, pleiede min salig Fader at sige. — Men — spiste Du ellers ikke for meget i Middags af den fede Ribbeens-steg?" Kort! her forefaldt en Ømheds- og Forsonings-Scene, der kunde paradere, i hvad for en rørende Roman det skulde være.

Madamen holdt Ord: hun blev virkeligen et Mønster for Koner paa Venlighed og Føielighed imod deres Mænd, først af Frygt for Recidiver hos Hans, siden af Vane. — Med næste Post fik Hans Mes-

ſer Brev fra ſin Skipper, hvori denne mældte ham, at han havde været anholdt af en Engelsmand, men var strax igjen bleven frigiven, da hans Papirer og Alt befandtes i fuldkommen Orden, og derpaa var han lykkeligen ankommen til den beſtemte franſke Havn, hvor han havde ſolgt ſin hele Ladning efter vedtegnede Priſer. Disſe vare ſaa høie, at Hans Mesſer derved ſaae alle ſine foregaaende Tab dækkede, og desuden beholdt ikke lidet tilovers i reen Gevinſt. — Det Mistænkelige og Forhadte i hans ſenere Forhold blev ſtedſe mere forglemt, alt ſom man ſtedſe mere ſaae ham at betræde ſin gamle Bane, og desuden fik andet at ſnakke om. Efter et Par Maaneder talede kun Enkelte om den beſynderlige Sindsforvirring, han havde været underkaſtet. — Han brugte igjen Peryk, og nu gjorde Qvaſt ham formelig Afbigt, ja blev hans varmeſte Lovtaler, idet han betragtede ham ſelv, ſom en levende Lovtale over Perykkerne. „Hvoraf," ſagde Qvaſt, „kom den agtværdige Borgers, Hans Mesſers Sygdom? Han ſmeed Perykken. Hvorledes blev den med eet helbredet? Han tog Peryk paa igjen." — Inden Aarets Udgang døde den Mand, der var bleven eligeret Borger i hans Sted; Hans Mesſer valgtes paa ny, og forblev i Beſtillingen indtil ſin Død. — I Aaret 1812 fik han atter, paa ſin Kones Vegne, en Arv at dele med Krogmand. Denne liſtede, truede og chicanerede ham til, for ſin Part, meeſt at tage kongelige Obligationer, hvor nødigt han end vilde. Ved Pengeforordningen af 1813 gik disſe over til Rigsbankdaler Sølv-Værdie, medens Krogmands Arv henſvandt til en Ubetydelighed. — Da

forresten Hans Messer, efter sin Faders Exempel, hverken kjøbte eller solgte paa Credit, naar han kunde undgaae det, ingen vidtløftige Foretagender indlod sig i, og aldrig havde store Oplag af Vahrer: slap han lykkeligt igjennem hine kritiske Tider, som bragte saa mangt et stolt Handelshuus til Fald.

Hans Søn, Christopher, vedblev stedse at træde ikke mindre nøiagtigt i hans Fodspoer, end han selv fordum havde gjort i sin Faders; han blev ligeledes hans Compagnon, og var hans Alderdoms Glæde og Støtte. Hans Datter fik en formuende Herremand. I Krigens Begyndelse blev Jørgen, der rigtigt nok havde voldt ham endeel Bryderier, Officeer, syntes her at være kommen paa sin rette Hylde, og gjorde derpaa sin Lykke ved Giftermaal.

For nogle Aar siden døde Hans Messer, og, da hans Enke, efterat have anmældt sin retskafne, vindskibelige, almindeligt agtede Mands Dødsfald, tilføiede, at hun, i Tanken om Gjenforening, fandt sin eneste Trøst: var dette ikke saa ganske en blot Avisphrase.

En varm Eftermiddag i Sommeren 1812 vandrede den vakre Snedkersvend, Georg Stabye, henad Landeveien, som sydfra fører til den jydske Kjøbstæd —g, og, uagtet Heden, uagtet han allerede den Dag havde tilbagelagt 5 Miil, forminddskede han dog ikke sine Skridts Hurtighed; thi det var hans kjære Fødebye og elskede Pleieforældre, han ilede imøde. — Han havde endnu en halv Miil tilbage, da han forlod Veien, besteg en Høi paa dens venstre Side, og satte sig paa den modsatte Skraaning. — Her vilde han, medens han nød den smukke, fra hans Barndom ham velbekjendte Udsigt, som man, fra dette Punct, havde over Byen, hvile og vederqvæge sig, og tillige ordne sin Paaklædning, for ikke, som de Fleste af hans Lige, at komme træt, hungrig, støvet og sludsket, til sit Bestemmelsessted.

Han tømte, hvad der endnu var tilbage i hans Pægelflaske, og spiste det Ost og Brød, som han just havde opbevaret til sit sidste Maaltid, førend han drog ind i Fødebyen. Derpaa aabnede han sin Randsel, afvidskede, med et deraf taget Klæde, det Støv,

som bedækkede hans Ansigt, Hænder og Fodtøi, ombyttede den vel hele, men grove og lugslidte Reise- og Arbeidsfrakke med en finere, og bandt, ved Hjælp af et lidet Speil, et sort Silkeklæde om Halsen, istedet for det af Kattun, han hidtil havde baaret. — For fuldkomment at afkiøle sig, stoppede han nu og røgte sig en Pibe Tobak, medens han mere og mere hensank i blide, veemodige Erindringer fra sin her tilbragte Barndoms og første Ungdoms Tid.

Hans Forældre havde giftet sig, som man siger, paa Guds Forsyn. Inden 2 Aar havde de 3 Børn; men, da Leiligheden til at forhverve noget ingenlunde tiltog, hvor de nu vare, med Familiens Forøgelse; besluttede de at reise til —g, der var bekiendt som en nærsom Bye, hvor den flittige og dulige Dagleier næsten aldrig manglede Fortieneste. Hans Moder var just dengang frugtsommelig med ham. — Efterat de her havde levet et Par Aar, og nu i alt havde 5 Børn, udbredte der sig en smitsom Sygdom iblandt Almuen, der snart, i dennes lave, snevre og overbefolkede Boliger, tog frygteligt Overhaand. Den bortrev begge hans Forældre og 3 af hans Søskende. Hans ældre, i Live blevne Søster kom til en Slægtning i den Egn, hvorfra hans Forældre vare dragne, han selv til en Moster af hans afdøde Fader, en gammel Enke, som boede der; og, fra sit Ophold hos hende, var det, at han først kunde begynde at mindes sin Barndom. — Med Veemod og Taknemmelighed tænkte han paa hendes Kjærlighed og Overbærelse, hendes sieldne Taalmodighed under tunge legemlige Lidelser og usminkede Gudsfrygt; uden selv at vide det, begyndte han at nynne een af

de gamle, eenfoldige, tildeels smagløse, men hjertelige Psalmer, som han havde lært af hende, og han erkjendte, at hendes Formaninger og især hendes Exempel havde havt en velgjørende Indflydelse paa hans hele efterfølgende Liv.

Hun døde, da han var i sit 9de Aar, og nu var han i længere Tid overgivet til Guds og Menneskenes Barmhjertighed. Hvorledes han derpaa kom til Kiel, og hans Skjebne der, er forhen fortalt i Mentor. Herfra blev han, vel eqviperet ved Elvigs Understøttelse, sendt tilbage til sin Fødebye. Da nemlig den Kieler-Politimester skrev til Øvrigheden i den, angaaende ham, fandtes det ved nærmere Undersøgelse, at en der nylig bosat Bødker var hans afdøde Moders Fætter, og denne var villig til at modtage ham, imod en liden aarlig Godtgjørelse af Fattigvæsenet.

Her leed Georg hverken Nød eller haard Behandling; men for hans Underviisning og Dannelse blev der aldeles ikke sørget. Om Formiddagen maatte han gaae Ærinder, og ellers bestille, hvad han kunde, i Huset, og om Eftermiddagen maatte han, hvor snart det end faldt ham, som fra Kiel havde medbragt en hjertelig Modbydelighed for alt Slags Spil, reise Kegler paa den Keglebane, som Bødkeren havde anlagt i sin Hauge, til det lovlige Borgerskabs Forlystelse og sine egne Indtægters Formerelse.

Iblandt de jevnlige Gjæster hørte den joviale Snedkermester Eislau, hvem Georg snart fik mere og mere kjær; thi, havde Eislau vundet, gav han ham som oftest dobbelte Keglereiser-Penge, og han tog ham altid i Forsvar, naar nogen af de andre Gjæster

skjændte paa ham uden Grund, for, paa en Maade, at kjøle deres Harme over Lykkens Ugunst.

En Aften, da Keglerne vare faldne særdeles heldigt for Eislau, gav han, efter Spillets Ophør, en Sobken rundt, som Georg skjænkede. „Nu,“ sagde i det samme een af de andre, „har Du faaet Dig en ny Dreng?“ — „Jeg kan faae nok,“ svarede han: „men jeg vil have een, som jeg kan være tjent med.“ Da fæstede Georg sine store, klare Øine paa ham, og sukkede dybt. — „Hvorfor sukker Du, min Dreng?“ spurgte han. „O kjære Hr. Eislau!“ svarede denne, „hvem der dog kunde være saa lykkelig, at komme i Lære hos Dem! Thi hvad skal der blive af mig, saaledes som jeg gaaer her?“ og Taarer stode ham i Øinene. Dette rørte den godmodige Mand. „Du er vel ung,“ sagde han — Georg var da 13 Aar — „dog, Du har Forstand og Kræfter over Din Alder. Jeg skal tale med vor Vert.“

Efter nogle Underhandlinger med denne, kom Georg i Snedkerens Huus, og nu følte han ikke længere, at han var forældreløs; thi han fandt en Fader i sin Mester, og en sand Moder i dennes fromme og sagtmodige Huustroe. Efterat han havde lært de første Haandgreb i Professionen, fik han ikke et ondt Ord. — Tillige sørgede Eislau for, at han lærte at læse, skrive og regne, rigtigt nok kun til tarveligt Huusbehov, samt blev confirmeret.

Hvad der stedse forøgede deres Godhed for ham, var hans ivrige Bestræbelser for at more og glæde deres eneste i Live værende, da han kom i Huset, sexaarige Datter, Anna, eller, som hun hedte til

hverdags Brug, Ane. Sine faa Fritimer og Søndag Eftermiddag anvendte han til at forfærdige Legetøi til hende, og, da han havde været der i 2 Aar, havde hun, fra hans Haand, et fuldstændigt og ret ziirligt Dukke- og Børne-Meublement. Det Talent og den Dulighed, han herved lagde for Dagen, blev Aarsag til, at, da han havde været der i 3 Aar, gav Eislau ham Arbeide, som ellers kun blev betroet Svende, og lod ham slippe med 5 Drengeaar.

Som Svend, vedblev han at arbeide der i et Aar. Da saae han en Dag mørke Skyer paa den Familie's Ansigter, af hvilken han nu betragtede sig selv, som et Medlem. Eislau spiste kun lidet, endskjøndt der blev opvartet med hans Livret, og talede, imod Sædvane, næsten Intet ved Bordet. Hans Kones Mine røbede Utilfredshed, og ofte kastede hun veemodige Blikke paa Georg. Den lille Ane syntes kun at vente paa en Opfordring, for at stikke i at græde.

Da de, efter Bordet, bleve ene, sagde Eislau til Georg: „Du har vel lagt Mærke til de sure Gesigter i Dag ved Bordet. Det var for Din Skyld. Vel har jeg for længe siden bedet Moer at være beredt derpaa; men i Dag tog jeg det overtvert, og sagde mine Fruentimmer — hvor ondt det end gjorde mig selv — hvad jeg nu ogsaa vil sige Dig, nemlig at Du ikke kan eller skal blive her længere. I Morgen den Dag maa Du afsted. — Glo ikke saaledes paa mig! Du veed jo, at jeg holder af Dig, som om Du var min egen Søn; men just derfor vil jeg ikke beholde Dig: min Samvittighed tillader det ikke. — Af mig kan Du ikke lære meer, altsaa ei heller af de andre

Mestre her i Byen. Nu bør Du ud og see Dig om i Verden, ud til mit kjære Tydskland, og gjøre Dig bekjendt med, hvad Fremskridt vor Profession der har gjort; thi man maa sige, hvad man vil, saa er dog den, der har gaaet ordentligt paa Vandringskab, naar han forresten ikke er en Dosmer eller Broder Liderlig, altid en anderledes dygtig Karl, end en Hjemfødning, der mener, at det overalt gaaer saaledes til, som paa den Plet, hvor han har bidt sig fast. Troer Du ikke jeg har Ret?" Georg, paa hvem hans Skildringer af hans egne Vandre-Aar, deres Nytte for ham og afvexlende Moerskaber alt forhen havde gjort et mægtigt Indtryk, erklærede sig rede til at opfylde hans Villie, og Eislau gav ham nu ei alene hans tilgodehavende Løn, men paanødte ham endog en Douceur. „Du har," sagde han, „allerede i Dine 2 sidste Drengeaar, gjort mig mere Gavn, end de fleste Svende."

Siden kaldte Eislaus Kone ham ind. „Vor Faer," vare hendes Ord, „vil, at Du skal paa Vandring; Du har sagt Ja, og jeg maa da tie, skjøndt jeg, for min Part, holder mig til Skriftens Ord: bliv i Landet, og nær Dig af dets Frugter! — Men een Ting, min Søn! — ak! havde min eldste Søn levet, da havde han nu været omtrent paa Din Alder — een Ting maa Du love og holde mig, og det er: aldrig at søge Vertshuse, uden naar Hunger, Tørst, eller Mangel paa Natteleie nøder Dig dertil. Du veed, at vor Faer er baade en flittig og dulig Arbeider; desuagtet ere vore Omstændigheder ingenlunde gode, og hvorfor? fordi han hver Aften skal til Kroes. Forhen har jeg vel nogle Gange talet til ham derom;

men saa blev han vranten, og sagde, at dertil havde han nu eengang vant sig paa sine Vandringer, og nu kunde han ikke lade det være, om han skulde leve. — Siden taug jeg stille, og jeg skulde ei heller nu have berørt den Sag, naar det ikke havde været for dit Bedstes Skyld.“ — Efterat han havde givet hende det forlangte Løfte, forærede hun ham det fornødne Linned, som hun strax havde begyndt at sørge for, saasnart hun havde hørt det første Ord om hans Bortreise. Ogsaa den lille Anna overleverede ham, hulkende, et sort, af hende i Flipperne broderet Halsklæde — det samme, han just nu havde ombundet; thi han havde kun brugt det ved særdeles Leiligheder — og bad, at han ikke vilde forsmaae denne lille Gave, som hun havde kjøbt for sine Sparepenge, til Tak for, at han havde været saa god imod hende.

I sine Vandre-Aar besøgte han flere af Tydsklands store Stæder, og i nogle af dem arbeidede han i længere Tid. Hans Sædelighed, stadige Flid og ualmindelige Duelighed lode ham aldrig savne Fortjeneste, og, hvor man rigtigt lærte at kjende ham, betalte man ham ofte over den almindelige Priis. Dette, i Forening med hans samvittighedsfulde Opfyldelse af hiint Løfte, satte ham istand til, efter sin Stilling, at kunne lægge betydeligt op, hvilket han, saasnart muligt, omsatte i Guld, for saaledes desletttere og ubemærket at kunne føre det med sig i hine urolige Krigstider. Sine ikke mange Fritimer anvendte han til at udvide sine Kundskaber. Blandt andet lærte han at tegne. — Den for ham, den velvoxne, kraftfulde Karl, stedse voxende Vanskelighed i at undgaae Krigstjenesten, bragte ham omsider tilbage til Fødelandet.

Med Bortreisen havde Eislan, der var en stor Hader af at skrive, og hvem det altid satte i ondt Lune, naar en Kunde forlangte ordentlig Regning, sagt til ham, at det var ikke værdt, at spilde Tid og Penge paa Breve; med reisende Landsmænd kunde de dog altid nu og da sende hinanden en Hilsen, og, med Guds Hjælp, skulde de vel leve godt, indtil de saaes igjen. — Georg, som ligeledes var en maadedelig Skribent, var heri enig med ham. En Følge heraf var, at han, i de 3½ sidste Aar, Intet havde hørt fra Hjemmet. Desmere længtes han nu efter dette, og de Følelser, som, under hans lange Fraværelse, vare blevne noget fordunklede ved hans gjentagne Forandringer af Opholdssted, hans stadige Virksomhed og i Almindelighed ret lykkelige Kaar, erholdt nu stedse mere Liv, Kraft og Inderlighed, eftersom han kom sit Fødested nærmere.

Med Glæde bemærkede Georg, saasnart han øinede Eislaus Huus, at dette var blevet saa oppudset og forandret til sin Fordeel, at det næsten var ham ukjendeligt; thi han sluttede derfra til deres Kaars Forbedring. Med bankende Hjerte traadte han ind; men her vare Forandringerne alt for store, saa at han blev ganske ængsteligt tilmode. En fremmed Mand, i hvem han dog snart gjenkiendte en Reebslaaer og, fordum paa Keglebanen, een af de ivrigste til at sætte ham irette, kom ham imøde. Paa hans Spørgsmaal, om Eislan var hjemme, svarede denne: „ja vist! er han hjemme, nemlig hos Herren, som Paulus siger,“

og loe hjerteligt over sin egen Vittighed. „Men Kjære!“ vedblev Reebslaaeren, „har Heden angrebet hans Hjerne, siden han kommer her, og spørger efter en Mand, der er død for mere end 2½ Aar siden?“ Maalløs af Skræk og Sorrig, stirrede Georg paa ham. „Er der ellers noget til Tjeneste?“ spurgte hiin, i det han aabnede Døren. „O Gud! hans Enke er dog vel ikke ogsaa død?“ fik Georg endeligen fremstammet. „Nei hun boer i Sidegyden,“ lød Svaret.

Her var Gjensynets Glæde, paa begge Sider, smerteblandet ved Tanken om nu og fordum. Sin Pleiemoder og Velgjørerinde fandt han i en liden Leiebod,*) af hvis tvende Værelser det ene var bortleiet til en Skolediscipel, medens det andet tjente hende, med Datter og den gamle Else, baade til Dagligstue og Sovekammer. Græmmelse havde furet hendes Ansigt og gjort hende gammel og affældig før Tiden; thi hun var kun nogle og halvtredsindstyve Aar. Anna derimod var opblomstret til en særdeles smuk Pige. Ved sin Naal, som hun færdigt forstod at bruge, forhvervede hun for det meste, hvad der medgik til deres høist tarvelige Levemaade. Den Leie, Disciplen betalte, og hvad de kunne sælge af den lille Hauge, udgjorde alle deres øvrige Indtægter. Else, som havde tjent der, endog førend Georg kom i Huset, og var forbleven hos dem, uden Løn, men med Tilladelse til at spinde for sig selv, forrettede det grovere Arbeide og Bye-

*) Saaledes kalder man i nogle Provindsstæder de smaa Huse, der ere opførte, ene for at leies bort til fattige Folk.

Ærinder, hvorved Anna fik saa meget bedre Tid til sine Sysler.

Det Første, han spurgte om, og de meddeelte ham, var naturligviis deres Ulykkes-Historie.

Eislaus sidste Sygdom, der varede over et Fjerdingaar, havde allerede meget forværret deres Omstændigheder. Efter hans Død forsøgte hans Enke at fortsætte Professionen, ved Hjælp af en Mestersvend, men traf paa et slet Menneske, der gjorde Gjæld paa hendes Regning, optog hendes Tilgodehavende, og derpaa løb sin Vei. Det blev hende nu umuligt, at betale enten Renter af Heftelsen paa Stedet, eller hvad hun ellers skyldte. Pantecreditoren, den forhen omtalte Reebslaaer, trængte paa, og truede med alle mulige Ulykker efter Lov og Anordninger, men lod sig, af Christenkjærlighed, som han sagde, bevæge til at tage Stedet for Gjælden, og derhos at tilstaae hende, for Livstid, fri Bopæl i hans Leiebod, og hendes Langværge raadede hende til, med begge Hænder at tage imod Tilbudet. Siden hørte hun, til sin Harme, forsikre, at, var hendes Huus kommet til Auction, havde hun faaet et betydeligt Overskud. Alt, hvad hun kunde undvære af sit Bohave, havde hun ligeledes solgt; men derfor havde hun ogsaa den Beroligelse, at den Afdøde laae, som en ærlig Mand, i sin Grav; thi al hans Gjæld blev betalt.

„Men,“ spurgte Georg, „har da Deres Søster, Madam Feiling, Intet gjort for Dem? Eller er det ogsaa gaaet tilbage med hende?“ — „O nei!“ svarede Eislaus Enke; „men min Stedsøster er for velhavende og, i egne Tanker, alt for fornem, til

at hun skulde bekymre sig om mig, den fattige, forladte Enke."

Madam Feiling havde først været gift med en simpel Brændeviinsbrænder og aldrende Mand, men som havde Grunker. Efter dennes Død friede Feiling, der hidindtil havde næret sig ved Skriverie og juridiske Contoir-Forretninger, til hende, og hans føielige, næsten ydmyge Væsen vandt hendes Hjerte. Omtrent et Aar efter deres Giftermaal blev han, af Amtmanden, der kjendte hans praktiske Dulighed, skjøndt han ingen Examen havde, udnævnt til Forligelses-Commissair, og han modtog Udnævnelsen. Men hermed var hans ægteskabelige Halvdeel meget misfornøiet, deels fordi denne Post gav kun lidet af sig, uden Tidsspilde, deels og især, fordi det Hele var skeet uden hendes Vidende og Samtykke. Han, der fuldkomment erkjendte det, som en stiltiende Accord imellem dem, at Ordene: „og han skal være Din Herre," skulde her forstaaes omvendt, søgte at undskylde sig med, at han ikke kunde modsætte sig Amtmanden, og, da hun ei vilde lade dette gjælde, kom han, i sin Qvide, frem med, at, naar han havde været Forligelses-Commissair i 6 Aar, kunde han, ved Amtmandens Hjælp, vente at faae en Rang, og han vilde saa gjerne unde sin rare Kone, at blive Frue. Dette slog hende, og nu foer den honette Ambition i hende. Hun afbrød vel ikke Omgangen med Snedkerens, men blev dog mere tilbageholdende og afmaalt i sit Væsen, og et Par gode Veninder meddeelte hun i Fortrolighed sine

Udsigter og Forhaabninger. Eislau, der aldrig holdt sin Tunge strængt i Ave, gjorde sig lystig herover. Da engang han, efterat have indtaget en vel svær Ladning af stærke Drikke, var bleven indviklet i Klammerie og Slagsmaal, hvortil han ellers ikke havde mindste Tilbøielighed, sagde igjen hun: „man har ikke andet end Skam af saadanne Slægtninger." Dette blev, af tjenstagtige Aander, rapporteret paa begge Sider, ei uden behørige Tilsætninger, og saaledes blev Sæden udstrøet til gjensidig Uvillie og Bitterhed. — Der manglede kun et Par Maaneder i de 6 Aar, og hun saae sig alt ved Maalet for sit Hjertes Ønske. Da døde hendes anden Mand, og hun kunde nu ikke haabe, at komme anderledes, end som Madame, i sin Grav. I et lystigt Lune sagde Eislau kort derefter paa Keglebanen: „jeg gad dog nok vidst, om nogen af alle vore Gjordemødre vil kunne forløse min Svigerinde, der nu i 6 Aar har gaaet frugtsommelig med en Frue." Da hun fik dette at vide, opblussede den længe ulmende Ild i høie, vilde Luer. Hun skrev ham til, opsagde ham alt Frendskab og Venskab, og affordrede ham, paa en uartig Maade, en ei betydelig Sum, han skyldte hende, og som hun ogsaa strax fik. — Snart derpaa begyndte hans Sygdom. Da hun, efter hans Død, hørte om Søsterens slette Forfatning, var hun virkeligen tilsinds, at ville hjælpe hende, men ventede paa, at den anden skulde gjøre det første Skridt til en Udsoning med hende, den Fornærmede. Eislaus Enke derimod betragtede deres Forhold fra den modsatte Synspunkt; desuden havde Ulykken gjort hende mistroisk, og hendes Æresfølelse tillod hende ikke,

at ydmyge sig — maaskee forgjæves — for den rige Søster. Al Forbindelse vedblev da at være ophævet imellem dem, og saaledes bekræftedes ogsaa her den Erfarings-Sandhed, at Familie-Tvistigheder høre iblandt de vanskeligste Saar at læge, i det man gjensidigen troer sig berettiget til at fordre Pligternes strængeste Opfyldelse af de andre, og tillige til den største Overbærelse for sig selv.

„Nei, min anden Moder!" udraabte Georg, efterat have hørt Fortællingen om hendes Gjenvordigheder, „nei! De er ikke forladt, saalænge jeg har Liv og Kraft; ogsaa Deres Kaar skulle snart vorde forbedrede. De skal igjen begynde Professionen; jeg vil forestaae Værkstedet, og skal i Sandhed ikke opføre mig, som den anden Skurk. At sørge for Bopæl, med videre dertil fornødent, kan De ogsaa overlade til mig." Endskjøndt hun bestemt erklærede, at hun nu ikke vilde prøve flere Forandringer, eller forlade sin lille Stue, førend de bare hende ud derfra: følte den af Ulykken Nedbøiede sig dog ret oplivet ved disse utvetydige Ytringer af hans vedvarende Hengivenhed og Taknemmelighed, og, allerede ved dette hans første Besøg, kaldte hun ham mere end eengang: „min Søn!" og: „Georg." Anna derimod og han syntes at være blevne fremmede for hinanden: Begge vare ogsaa nu ganske andre Personer, end da de sidst saaes. De sagde: „De," til hinanden, og Anna benævnede ham: „Hr. Stabye." Else viste sig her, som en Eklek-

tiker — disse Philosopher søge, som bekjendt, at pille det Bedste ud af Alt, hvortil de gjerne, efter fattig Leilighed, føie noget af deres eget — hun kaldte ham: „Mossis Hr. Georg!" og sagde snart: „De," snart, efter fordums Vane: „han."

De Guldpenge, som Stabye havde bragt med sig fra Udlandet, og deres uforholdsmæssige høie Værdie paa den Tid, ei alene imod Papirspengene, men og imod faste Eiendomme, satte ham istand til at gjøre Mesterstykke, kjøbe og næsten udbetale en Bopæl, og ellers at anskaffe sig alt Nødvendigt.

Da han var hartad bleven fremmed i og for sin Fødebye, havde han i Førstningen ikke meget at bestille. Sine ledige Timer anvendte han da til at forfærdige allehaande smaa, nydelige Kunstsager, som Dametoiletter, Reisechatoller o. d., samt Tegninger til større Meubler, efter de Mønstre, han havde seet i Udlandet, eller efter hans egne Ideer. Ved det første Efteraars-Marked opstillede han alt dette, deels udenfor sin Dør, deels i sine Vinduer. En ung Mand kom forbi, standsede og betragtede, hvad her var sat til Skue. Denne, almindeligen kaldt: den lystige Hr. Frank, var kommen til Byen, ei længe efter Krigens Udbrud. Ved et Par dristige Handler havde han strax tjent betydeligt, og, skjøndt det ikke var vanskeligt at beregne, at han maatte sætte mere til, end han fortjente, havde han dog endnu god Credit: den havde jo ogsaa i hine Tider, næsten alle. „Hvor i al Verden," spurgte han, „har De kjøbt de smukke Sager?" — „Det er," lød Svaret, „altsammen mit eget Ar-

beide.“ — „Virkeligen!“ vedblev Frank; „men, min Gud! hvorledes har De da forvildet Dem til dette Hul? Deres Plads er i en Hovedstad. — Hvad vil De have for det Hele?“ Stabye, der troede, at han maatte tage Munden fuld, forlangte 600 Rigsd. *) „Hvad for noget!“ sagde Frank; „i Sandhed! dersom De ikke saae mig saa ærlig ud, vilde jeg næsten tvivle paa, at De var kommen rigtigt til alt dette. Med Fornøielse giver jeg Dem 800 Rdr., og jeg er vis paa, at, naar jeg igjen sælger det stykkeviis, skal jeg selv kunne have et Par af de bedste Nummere for ingen Ting.“ Han betalte strax Pengene, og bestilte desuden et Meubel efter enhver af Tegningerne. I de første 8 Dage derefter talede Frank, hvis Underholdning ellers var saa rig paa Afvexlinger, ikke om andet, end den herlige Kunstner, som Byen havde faaet, og som kuns var alt for god til den. Snart skulde alle galante Folk have deres Stadsestuer meublerede fra Stabyes Værksted; hvo der ei formaaede dette, maatte i det mindste have eet af ham forfærdiget Meubel, og, inden Juul, holdt han baade Svende og Drenge, som alle havde fuldt op at bestille.

Ærligt lod Stabye sin Pleiemoder nyde Godt af sin stedse tiltagende Velstand, og det med en Fiinhed, som gjorde baade hans Forstand og Hjerte Ære. Han afgjorde de vel faa, men hende dog trykkende Skatter, som hvilede paa det lille Sted; han indkjøbte hendes Vinter-Fornødenheder af Brændsel og Fødemidler, og lod hende derfor neppe betale ¼ Deel af de gjængse Priser, da, som han sagde, han for-

*) Man glemme ikke, at det var i Aaret 1812.

stod at faae Alt for særdeles godt Kjøb. Ogsaa Anna forskaffede han Arbeide af det Slags, som betalte sig bedst. — En, ligesaa uventet, som stor Glæde voldte han dem Begge, ved at forfærdige og sætte Eislau et smukt Gravminde.

Et Par Gange om Ugen, og siden tiere, gik han derhen, efterat have spiist sin Aftensmad, og forblev der indtil Sengetid. Stof til Samtale manglede dem da aldrig. Snart meddeelte den erfarne Kone sine heelt forstandige Raad, med Hensyn til hans Huusholdnings Indretning og Bestyrelse; snart fremkaldte man venlige Erindringer fra fordums Dage; snart fortalte Stabye om fremmede Lande og sine Hændelser i dem. Herpaa hørte især Anna med Interesse; kun eengang, da han berettede, hvorledes en tydsk Pige, ved sin Snildhed, havde friet ham fra, med Magt at blive tagen til Soldat, og han da, ved Afskeden, ikke havde kunnet bare sig for at give sin Befrierinde et hjerteligt Kys; blev Anna rød, og satte et alvorligt, næsten fortrædeligt Ansigt op. — Ikkun Moderens Helbredstilstand indblandede undertiden nogen Ængstelighed i deres tilfredse Jevnsind. Hun havde længe lidt af Brystsvaghed, og denne syntes nu at antage en betænkelig Charakteer.

Skjøndt Anna og Stabye vedbleve med deres: „De,“ vare de dog, ved Vinterens Ende, ingenlunde fremmede for hinanden. De fælleds Barndoms-Minder og endnu mere den fælleds Omsorg for den elskede Moder vare Foreningspuncter, der snart frem-

bragte en hjertelig Fortrolighed imellem dem; ved deres nøiere Bekjendtskab maatte deres indbyrdes Agtelse stedse tiltage; ogsaa Begges, smukke, tækkelige Udvortes, som, ved den idelige Samværen, fik Leilighed til at vise sig i forskjellige Belysninger, forfeilede ikke sin gjensidige Virkning. Af alt dette fremspirede efterhaanden, skjøndt dem selv ubevidst, en reen og inderlig Kjærlighed i Begges Hjerter. — „Men dem selv ubevidst? Det er utroligt!“ vil maaskee een af mine fine Læserinder sige, om jeg ellers faaer saadanne. — Aldeles ikke, min Naadige! Ingen af dem havde læst Romaner; Begge havde fuldt op at bestille hele Dagen igjennem, og, da Begge tillige havde en god Samvittighed, sov de sødt og uforstyrret, fra det Øieblik, de lagde Hovedet til Puden, og indtil deres Dagsgjerning atter kaldte dem. Saaledes fik de hverken Anlæg til Smægten, eller engang Tid til at reflectere over deres egne Hjerters Tilstand; men saaledes nøde de ogsaa tilfulde Kjærligheds skjønne Vaar, hvori Livets sødeste Følelser langsomt og umærkeligt udvikle sig, lig det sunde Frøe i den gode Jord, indtil de have naaet en Kraft og Fasthed, som ingen Livets Storme formaae at bryde.

Nu fik Stabye saa travlt med et Meublement, som i meget kort Tid skulde være færdigt til Udstyr for en rig Mands Datter, at han i en heel Uge ikke kunde komme til sin Plejemoders. Efter nogle Dages Forløb følte han en, ham ellers fremmed Kjedsomhed og Uroe. Ak! tænkte han, det er de slemme Vandrenykker: de indfinde sig med Vaaren, og han skjændte paa sig selv, fordi han var bleven saadan en Træk-

fugl. Imod Slutningen af hans travle Tid kom Else i et Ærinde, og for Spøg sagde han nu til hende, at han agtede at flytte fra Byen. „Hvad for noget, Mosjø Hr. Georg?" spurgte Else, heel forbauset og ærgerlig. „Det havde jeg da aldrig troet om ham. — Engang i Vinter sagde jeg til vor Moer, at De og Ane passede saa grumme herligt sammen, og at de vist havde et godt Øie til hinanden. Men saa sagde hun, at derom maatte jeg aldrig tale til Pigebarnet; det var kun at sætte hende unyttige Griller i Hovedet; thi, skjøndt De var et eiegodt Menneske, ret en Engel, som Gud havde sendt hende i hendes Nød; var det dog ikke sagt, at De vilde have en saa aldeles fattig Pige; De kunde jo ogsaa alt være forlovet. Imidlertid blev jeg ved min Troe: jeg havde saadant mine egne Julemærker, som ellers aldrig slaae feil; men nu seer jeg dog, at Moder havde Ret. De har vel etsteds faaet en rig Enke opsnuset, og saa har Pengene og Fanden forblindet ham. Aa fy, Mosjø Hr. Georg!"

Ved denne Elses Tale gik der et Lys op for Stabye. Havde han i de sidste Dage ikke savnet Annas Selskab; havde han, som sædvanligt, kunnet sidde om Aftenen ved hendes Side, see paa, hvor peent og hurtigt de smaa Fingre arbeidede, og høre hendes bløde, melodiske Stemme: da vilde han ogsaa have vedblevet, at være rolig og tilfreds. Han tænkte nu paa, om Anna var hans Kone, og han, hver Time paa Dagen, kunde skue ind i hendes venlige Øine; om hun bragte ham hans Frokost, og krydrede den med et Kys, eller maaskee tørrede hans svedige Pan-

de. Hans Tanker vovede sig videre, og han forestillede sig, om han, naar han forlod Værkstedet, kunde finde Anna med en vakker Glut paa Skjødet, der udstrakte de smaa Arme efter ham. Ja! da, følte han, maatte Reiselysten for stedse forgaae ham. Resultatet blev, at han næste Dag vilde beile til hende, og, naar han fik det forhaabede Ja, snarest muligt, holde Bryllup.

Han var just, om Morgenen derefter, ved at klæde sig paa; da kom Else, høit grædende, og forkyndte, at Annas Moder var pludseligen død. Efter en, formedelst Hosten, næsten søvnløs Nat, havde hun slumret et Par Timer i Morgenstunden. Da hun vaagnede, bad hun Datteren, at rede noget høiere under hendes Hoved. „Gud velsigne Dig, min Datter!" sagde hun nu; derpaa drog hun et let Suk, og med dette bortflygtede Livet.

Hurtigt ilede Stabye til den trøsteløse Anna, og broderligt deeltog han i hendes Sorg. Siden søgte han at adsprede hende, ved at henlede hendes Tanker paa de fornødne Foranstaltninger til Begravelsen. — Da han, den tredie Dags Aften derefter, bragte Ligkisten, kunde Anna, midt i sin dybe Bedrøvelse, dog ei andet, end betragte dens smagfulde og dog saa simple Form med særdeles Velbehag. Den Nabokone, der havde været behjælpelig med at lægge Liget i Kisten, var igjen gaaet; men Anna havde endnu Adskilligt at bestille med at ordne Ligkjolens vide Folder, og Stabye, som stod paa den anden Side af Kisten, gik hende derved tilhaande; thi Else var ude, for at besørge noget til Begravelsen.

Idet Anna her skuede den kjære Afdøde paa sit sidste Leie, fuldberedt til at nedsænkes i Gravens Skjød: bleve hendes Sorg og Smerte heftigere, fløde hendes Taarer stærkere. „Saa skal Du da snart, elskede Moder!" sagde hun, „unddrages mine Øine for stedse. Ak! de vare saa vante til at skue Dig, med Dit ærværdige Ansigt, Din blide Mine. Jeg var saa vant til Din Kjærlighed, Din Omhu; de havde fulgt mig fra Vuggen af. At jeg igjen skulde pleie og glæde Dig i Din Alderdom, det var mit Haab, min kjæreste Tanke. Nu er det altsammen forbi. Ene staaer den Forældreløse tilbage. O Gud! lær mig at bære mit Tab!" — „Det vil han, den gode himmelske Fader," vare Stabyes Ord; „men ene siger De! — Anna! regner De mig da for slet Intet?" — „Kan De spørge derom for Alvor?" svarede hun. „Endnu for saa Dage siden sagde Moder, at ingen Søn, og jeg lægger til, ingen Broder kunde have gjort mere for os, end De, og Faa vilde have gjort saa meget. O! men en saadan Moder!" — „Hende kan ingen Dødelig erstatte," sagde Stabye, „og dog vilde jeg saa gjerne gjøre, hvad der staaer i min Magt. — Ja! det maa herfrem, hvad mit Hjerte er saa fuldt af, endog i denne Sorgens Bolig! Og hvorfor ikke? Hvad jeg har at sige, det vedstaaer jeg for Levende og Døde; det siger jeg, som for Guds eget Aasyn." Og nu fortalte han om sit Forsæt, just som han blev overrasket af Dødsbudet. „Hvad mener De," vedblev han, „at den Salige vilde have svaret mig? Mon hun gjerne vilde have givet mig sin kjære Datter?" — „Hun elskede Dem jo alt, som en Søn,"

svarede Anna, uden at see op, høit blussende, dybt aandende. — „Og nu Du Selv, kjære, gode Pige!“ spurgte atter Stabye, „kan Du elske mig, som jeg elsker Dig? Vil Du være min, indtil Døden ogsaa adskiller os?“ Taus udstrakte Anna sin Haand, og modtog hans, som han rakte hende imøde over Kisten; deres Hoveder bøiede sig imod hinanden; deres Læber berørte hinanden for første Gang; deres Taarer blandedes. Pagten var sluttet.

Det var i Sandhed et egent Syn, som her viste sig, maaskee ikke en Malers Pensel uværdigt. Lyset var for lavt, til at overskinne Kisten og Liget i den, som altsaa laae i Skygge, endskjønt hvert Træk var kjendeligt; klart bestraalede det derimod det ungdommeligt skjønne Par, hvis Hænder forenede sig over Kisten, og hvis Ansigter udtrykte Kjærlighedens, Troskabens og den barnlige Hengivenheds og Veemods hellige Følelser. Saaledes vare her den stille, blege Død og det friske, kraftfulde Liv stillede tæt ved Siden af hinanden, dog ikke i fiendtlig Modsætning, men i venlig Forening. Døden fremtreen her ikke, som Forfærdelsernes Konge, Livet ikke, som den rastløse og dog, til sin egen Kreds, fastbundne, for Dødens Mørke skjælvende Fee. Med uforandrede Træk laae den Døde der, som en roligt Slumrende, og det lette Smiil, der blideligt dannede sig om Læberne, syntes at sige: „hvor Hvile qvæger efter Møie!“ Saa stille, tause, stode de tvende Levende der, med Aasyn og Miner, der tilkjendegave, at de ahnede og søgte noget Høiere, end hvad blot Jordlivets er; uforfærdede skuede de her Døden under Øine; fortrolige syntes de alt at være med

den, som den Engel, der eengang skulde føre dem til det sande Liv.

Men pludseligt rev Anna sin Haand ud af Stabyes, og udbrød ængsteligt: „O Georg! men hvad er det vi foretage os her, her ved min Moders Ligkiste!“ — „Du meente jo dog Selv, kjære Anna!“ sagde Stabye, „at den Salige, om hun havde levet, vilde vist have billiget vor Kjærlighed, og er den ikke reen for Gud og Mennesker?“ — „Men,“ svarede hun, „var her Tiden eller Stedet? burde vi nu have Sind eller Tanke for andet, end det store Tab, vi have lidt? — Aldrig skal, aldrig kan jeg blive Dig utroe; men, ak! jeg frygter, jeg frygter, at der ingen Velsignelse vil være ved vor Forlovelse. O! see,“ vedblev hun, idet hun traadte længere tilbage, „see, hvor mørkt og alvorligt hendes Ansigt bliver!“ Stabye var ikke istand til at berolige hende, og, underligt tilmode, gik han snart efter.

Neppe var han borte, førend Madam Feiling traadte ind, ilede hen til Kisten, kastede sig over den, og sagde, heftigen bevæget: „O Du min gode Søster! skal jeg saaledes see Dig igjen! Og jeg har ikke kunnet forlige mig med Dig, ikke erholde Din Tilgivelse, ikke sørge for Dig i Din Sygdom, saaledes som Du engang gjorde imod mig. Ak! jeg har dog stedse elsket Dig i mit Hjerte. Dig kan jeg, desværre! ei længere give Prøver paa min Kjærlighed; men Din Efterlevende skal erfare den. — Ja, Du kjære Barn!“ med disse Ord henvendte hun sig til Anna, og sluttede hende i sine Arme, „fra nu af er jeg Din Moder og Du min Datter. Du skal være hos mig, mens

jeg lever, og Du er ugift, og, efter min Død, skal Du arve mig." Inderligen rørt, kyssede Anna hendes Haand. Hvor høit hun end elskede Stabye, var dog den Forestilling: at have et Mandfolk til sin Beskjermer og Forsørger, hende for ny og uvant, til ret at kunne berolige hende. Desuden ængstedes hun ogsaa herved, som vi have hørt, af Samvittigheds-skrupler. Men nu havde hun jo en Moder igjen.

„Men hvorfra denne pludselige Forandring hos Madam Feiling?" — Taalmodighed, gunstige Læser! og Du skal erholde Svar paa Spørgsmaal.

Skjøndt Madam Feiling, hvis Ægteskaber vare begge uden Børn, levede, som Enke, heel indgetogent; ønskede hun dog at vide, hvorledes det gik til i Verden, og aldrig manglede det paa Personer, som bestræbte sig for at tilfredsstille dette hendes Ønske; thi de vare visse paa at faae en Kop god Kaffe eller Theevand, en Drik Øl, som smagte baade af Malt og Humle, eller en Snaps af hendes selvdestillerede, lækkre Magenaqvavit, ja stundom en Ret varm Aftensmad, alt efter Tidens Medfør, og eftersom deres Beretninger vare meer eller mindre interessante. At man herved just ikke altid foer saa lempeligt med Næstens gode Navn og Rygte, behøver ikke at siges. — Især vare der fire, som udgjorde den faste Stok af hendes Nyhedskræmmersker, nemlig:

Madam Møller, Enke efter en Forvalter, der vel var død for tidligt, til, efter sin gode Hensigt, at faae sin Principal fuldkomment ødelagt og Bønderne

rigtigt slaaede, men som dog alt havde sammenrapset en klækkelig Formue, der siden, under hendes karrige Hænder, var voxet betydeligt;

To aldrende Jomfruer og Søstre, som levede, deels af en lille Pension, deels af Slægtningers Understøttelse, der hellere vilde yde dem denne, end have nogen af dem i deres Huse, og endeligen

Sybille Bremse. Vel var hun kun Raadstuetjenerens Kone; men denne Mangel paa Standsmæssighed blev overseet, i Betragtning af hendes rappe og skrappe Tunge og især hendes ugemene Gave til at forudsige det Tilkommende; thi sieldent indtraf der noget interessant Bynyt, f. Ex. at en Mand havde gjort Bankerot, skulde skilles fra sin Kone, eller havde aflivet sig selv, uden at hun jo strax udbrød: „Ja, er det ikke gaaet, just som jeg for længe siden har sagt?" Vel kunde de saaledes Adspurgte almindeligviis ikke erindre slige Spaadomme af hende; men saa gjentog hun dem med saadan Omstændelighed og en saa troværdig Mine, at Man ikke dristede sig til at tvivle om deres Virkelighed.

Alle vare de drabelige Qvinder, og Ingen iblandt dem, som ei havde i det mindste et Par Menneskers myrdede Ære, eller et Par Familiers tilintetgjorte Fred paa sin Samvittighed.

Disse 4 pleiede Madam Feiling at have hos sig engang i Julen; saaledes ogsaa i Aaret 1809; men dengang slap Næsten naadigt; thi noget Splinternyt og hidtil der Uhørt var just da i Gjære; og dette maatte først ventileres.

„Men hvad er det for noget, som der har staaet

i Aviserne og gaaet Planer om? Hvad vil det sige, det grammatiske Selskab, som De vil til at oprette?" Dette var den Indledning, hvormed Madam Feiling, som Præsidentinde, aabnede Sessionen. „Grammatisk?" klynkede Madam Møller. „Aa Herre Gud! jeg husker nok, dengang min salig Mand havde sat min stakkels Jesper hos Præsten, for at han skulde læse med ham til at blive Student; da var der noget, de kaldte Grammatik, som de plagede det arme Barn med — det Gud forlade dem! — saa jeg var bange baade for hans Forstand og Hilsen. Men Drengen var klogere, end som saa: Præsten maatte skjænde og slaae saa meget paa ham, som han vilde; han kunde dog ikke faae Jesper til at fordærve sit Hoved med det taabelige, hedenske Krammerie. Og nu vil de oprette Selskaber, hvor Folk skal plage hverandre dermed! Man skal see, de vil gjøre os allesammen grammatiske. Ak! de Tider, vi leve i!" — „De ærede Madamers Ord i Æren!" saaledes afbrød den yngste Jomfru Bittermann dette Klagemaal; „men Selskabet skal hedde det dramattiske, og ikke det grammatiske. Min Mening om dette Navns Betydning vil jeg fremsætte til det ærede Selskabs Bedømmelse. Siden de fik den nye Lærer ved den latinske Skole, taler min Søsters yngste Søn ikke om andet, end det Attiske, attisk Salt, attisk Vid og Fiinhed. Han siger, at, naar han bliver stor, vil han skrive Bøger i den ægte attiske Smag, og han har betroet mig, at han allerede har begyndt paa et Par Stykker. Da nu ogsaa den nye Lærer er med at stifte dette Selskab, skal det vel kaldes saaledes, fordi Alt deri skal være paa sin Attisk, og det

skal sigte til at udbrede den attiske Smag." — „Søster Abeløne," sagde nu den ældste Jomfru, „er altid ved Haanden med sine Hypotenuser, som de Lærde sige, enten de saa passe, eller ikke. Selskabet hedder jo ikke attisk, men dramatisk." — „Dram-attisk?" gjentog Madam Møller; „jo, forlad mig det! det kan nok passe; thi, hvor vore Mandfolk komme sammen, veed man nok, det gaaer løs paa en Dramdrikken, især naar de kan faae Salt til, som Jomfruen talte om. Apropos! hvem har ellers dette attiske Salt at sælge, og mon det er ligesaa dyrt, som det almindelige?" — Madam Feiling, der mærkede, at de etymologiske Undersøgelser ikke gave noget tilfredsstillende Resultat — hvilket vel oftere har været Tilfældet — gjorde nu en Ende paa dem, ved at spørge: „men man siger, at de vil spille Comedie i dette hersens Selskab; mon det skal være med Dukker, som jeg kan huske, jeg saae engang i min Barndom? Det var især meget fornøieligt, da Fanden tilsidst hentede Doctor Faust." — „Saa kunde dog et fattigt Menneske fortjene et Par Skilling, ved at sye Dukkerne," faldt Madam Møller ind. — „Nei!" sagde Jomfru Abeløne: „det skal være virkelige Mennesker. Alle, hvad enten de ere gamle eller unge, høie eller lave, geistlige eller verdslige, saa skal de derop, og sminke sig, maskere sig, klæde og maie sig ud, og løbe omkring imellem hverandre." — „Ja, er det ikke skrækkeligt, at Mennesker saaledes ville vanskabe sig selv, og ikke være tilfredse med, som Gud har dannet dem?" tilføiede, med et Suk, den ældre Jomfru Bittermann, der havde sin overdrevne Snøren, i sine yngre Dage, at takke for sin nærværende Couleur, en Blan-

ding af skidenguult og askegraat. „Men," vedblev hun, „det Forfærdeligste er dog endnu den Uterlighed, som man siger, skal tillades der. Tænk engang! offentligen skulle de unge Mandsfolk og Fruentimmer kysse og klappe og tage hverandre i Favn! Ak, Madam! fortryd ikke paa, at jeg tager en lille Taar af deres fortræffelige Magen: De veed, det er ellers ikke min Vane; men jeg bliver ganske benauet." Under den herved opstaaede Pause bemærkede Madam Feiling, at Sybille Bremse hidindtil havde, imod Sædvane, siddet ganske taus, og, fortrydelig over, at denne ikke gjorde bedre Lige for den gode Aftensmad, hun havde i Vente, udbrød Madamen: „men Sybille! har hun da tabt baade Mund og Mæle? Lad os dog ogsaa høre, hvad hun siger til alt dette?" — „Jeg siger," gjenmælede Sybille, „at det har slet ikke noget at sige, alt det, I der har sagt. Lad dem gjøre sig til Nar, der vil være Narre, og lad dem fare til Helvede, der vil den Vei! Hvad gaaer det os an? Men" — og ved dette: men, reiste hun sig, tog, uden at spørge Forlov, en vældig Priis af sin Naboerskes Daase, stoppede den i Braknæsens gabende Hulinger, satte derpaa Næverne i Siden, og gloede omkring sig: „men pas paa, om ikke Kongen, naar han spørger, at Folk her har Intet andet at bruge deres Penge til, om han da ikke lægger os endnu sværere Skatter paa, og da vil det gaae ud over den Uskyldige, som over den Skyldige. See! det siger Sybille Bremse og jeg, og naar foer jeg sidst med Tant?" Alle forbausedes, ved at høre om denne Virkning af det dra-

matiske Selskabs Oprettelse; men især gjøs det derved i begge Madamerne, de eneste i Selskabet, som eiede noget, der kunde beskattes, og hermed endtes Debatterne over denne Materie.

Omstændighederne nødte, som bekjendt, paa den Tid Regjeringen til at paalægge adskillige, i Nominalbeløb høie, skjøndt i Grunden heel moderate Skatter. Hvergang kom Sybille, triumpherende, til Madam Feiling, og sagde: „naa! mon man nu en anden Gang vil troe mig? Og pas paa! det bliver ikke derved,“ og, ved hver ny Skat, tiltog Madamens Had og Forbittrelse imod det dramatiske Selskab, som hun tilsidst ikkuns kaldte det forbandede, eller Ulykkes-Selskabet. Og dog skulde det med Tiden blive hendes egen høieste Attraae, at faae Adgang til dets Forestillinger. Saa foranderligt er det menneskelige Sind!

Et Sødskendebarn af hendes sidste Mand var gift med en Elster, som først havde været Underofficeer, siden Landkræmmer, og nu, under Krigen, var skudt op til en mægtig Kjøbmand. Imellem disse to Madamer herskede der Intet mindre, end et venskabeligt Sindelaug. Ved den formelige Visit, som de eengang om Aaret gjorde hinanden, iagttoge de vel gjensidigen al mulig udvortes Høflighed; thi Begge vilde vise deres fine Levemaade; men aldrig forsømte nogen af dem, om der ellers, under Samtalens Løb, tilbød sig en Leilighed dertil, at efterlade en Braad i den andens Hjerte. — Hvad var det da, der saa fiendtligt adskilte disse Damer? det var den umaadeligt besporede *) og derfor og umaadeligt sporende Ære, som begge beilede til.

*) immensum gloria calcar habet. Ovid.

Madam Feiling, der vedblev at tiltroe sig Rettighed til Fruetitlen, endskjøndt hun ikke offentligen kunde bære den — ligesom Kronprætendenter betragte sig, som Konger over Riger, hvor de dog ikke eie en Fodbred Land — saae med Ringeagt ned paa den indbildske Søster Landkræmmerske. Denne gjorde derimod dygtig Nar af den Frue, som hiin bestandigt maatte gaae med i Lommen. Selv havde hun ganske andre og fuldkomment sikre Udsigter til at bestige Ærens Trappe. Hendes Mand var nylig bleven Capitain ved Borgerskabet, og havde længe været dets Exerceermester. Formedelst sin Asthma maatte Stadshauptmanden med det første tage sin Afsked. Den anden Capitain duede ikke dertil; altsaa maatte hendes Mand succedere den Afgaaende. Formedelst de Fortjenester, han allerede havde, og end videre agtede at erhverve sig af Borgerskabets militaire Dannelse, kunde det da aldrig feile, at han jo vilde faae Tilladelse til at bære Armeens Feldttegn, og da vilde den Fruetitel, som nu virkeligen tilkom hende, lyde, med liflig Klang, fra hundrede Læber.

Ved et af de omtalte Besøg sagde Mad. Feiling til sin Gjæst: „men er ikke Søsters Mand gaaet ind i dette forbandede Selskab, som de kalder det dramatiske? Jeg for min Part begriber ikke, hvor noget christent Menneske vil have med det fordærvelige, ugudelige Væsen at bestille.“ Hertil svarede Madam Elster, efterat hun først et Par Gange havde ladet sit Hoved, paa dets tynde Stilk, dingle til begge Sider, og derhos havde frembragt et Slags Latter, der

skulde udtrykke hendes Forundring og Medlidenhed over den andens Uskyndighed og Eenfoldighed: „forlad mig, bedste Søster! men jeg kan virkeligen ikke bare mig for at lee. For det Første maa jeg spørge: hvad vilde de andre Hunneratiores sige, naar min Mand, Hr. Capitainen, der vel snart maa blive Stadshauptmand, og hvad saa videre deraf kan følge, ikke ogsaa var med i Selskabet? Vilde de ikke troe, enten at han ansaae sig for god dertil, eller og, at han ikke forstod at holde paa sin Honeur, og gjøre, ligesom de andre? For det Andet er det overmaade fornøieligt at see, hvorledes mange af dem kan agere og clamere deres Roller, og sommetider de, man mindst skulde troe dertil, og saa de nymodens og kuriøse Dragter og de deilige Dikkerationer! Endeligen for det Tredie — og det er endnu det bedste — kan man høre og spørge saa meget Nyt, medens Tæppet er nede, og gjøre saa mange rare Bekjendtskaber. Der er f. Ex. jeg og Etatsraadinden; vi ere blevne saa gode Venner, som om vi vare kjødelige Søstre. Tænk engang! i Gaar maatte jeg sende hende en Opskrift paa, hvorledes jeg salter og røger mine Skinker." — „Det var meget," fik endeligen Madam Feiling trykket frem til Svar, og Søster Elster, der mærkede, at hun havde opnaaet sin Hensigt, recommanderede sig.

Nei! det var alt for meget! Den Gaas, der neppe kunde sætte en anden Gaas paa Spid, skulde kunne rose sig af sit Bekjendtskab med Byens fornemste Kone, ja endog sende hende Opskrifter! Men maaskee var det blot Pralerie. Herom maatte Madam Feiling absolut have Oplysning. I denne Hensigt tog

hun en Billet, da Selskabet gav en Forestilling til Bedste for Byens Husarme.

Lidt ængstelig og forlegen i denne, hende fremmede Sphære, satte hun sig paa een af de bageste Bænke. Et Par Bænke foran sad Etatsraadinden. Noget efter kom Madam Elster, trængte sig frem, og bemægtigede sig en Plads ved Siden af denne. Madam Feiling hørte, at Etatsraadinden, en venlig og ligefrem Kone, takkede hende for sin Ueilighed med at skaffe hende en Pige; hun saae, at, da Etatsraadinden skjar et Par medbragte Æbler i Stykker, og omdeelte dem til sine Naboersker, fik ogsaa Madam Elster sit Stykke. Det var haardt. Nu vendte denne sig, blev hende vaer, og hilste hende med en naadig og nedladende Mine. Etatsraadinden spurgte, hvem det var, og den anden svarede: „o! det er en meget vidtløftigt Beslægtet af mig. Jeg skal sige os," tilføiede hun i en Tone, som om hun vilde hviske; men dog saa, at Madam Feiling godt kunde høre det, „hun har det ikke, som vi andre: hun kan kun komme her saadan en Aften, som i Aften, da ogsaa Mads Skomagers Kone er her." Det var endnu haardere.

Teppet gik op, og nu fik Madam Feiling andet at tage vare. Hun kunde ikke begribe, hvorfor Mandfolkene skulde have opsprækkede Silkeskjørter — hvoriblandt hun saae adskillige gamle Bekjendte — besatte med Guldpapir, hængende om Halsen. „Herre Gud! hvilke nye Moder!" tænkte hun med Vielgeschrey. — Denne Niels Jeppesen kunde hun godt lide, og hun fandt, at han prækede ypperligt, men forundrede sig kun over, at Sligt var tilladt der. Imod Grev Geert

skulde udtrykke hendes Forundring og Medlidenhed over den andens Vankundighed og Eenfoldighed: „forlad mig, bedste Søster! men jeg kan virkeligen ikke bare mig for at lee. For det Første maa jeg spørge: hvad vilde de andre Hunneratiores sige, naar min Mand, Hr. Capitainen, der vel snart maa blive Stadshauptmand, og hvad saa videre deraf kan følge, ikke ogsaa var med i Selskabet? Vilde de ikke troe, enten at han ansaae sig for god dertil, eller og, at han ikke forstod at holde paa sin Honeur, og gjøre, ligesom de andre? For det Andet er det overmaade fornøieligt at see, hvorledes mange af dem kan agere og clamere deres Roller, og sommetider de, man mindst skulde troe dertil, og saa de nymodens og kuriøske Dragter og de deilige Dikkerationer! Endeligen for det Tredie — og det er endnu det bedste — kan man høre og spørge saa meget Nyt, medens Tæppet er nede, og gjøre saa mange rare Bekjendtskaber. Der er f. Ex. jeg og Etatsraadinden; vi ere blevne saa gode Venner, som om vi vare kjødelige Søstre. Tænk engang! i Gaar maatte jeg sende hende en Opskrift paa, hvorledes jeg salter og røger mine Skinker." — „Det var meget," fik endeligen Madam Feiling trykket frem til Svar, og Søster Elster, der mærkede, at hun havde opnaaet sin Hensigt, recommanderede sig.

Nei! det var alt for meget! Den Gaas, der neppe kunde sætte en anden Gaas paa Spød, skulde kunne rose sig af sit Bekjendtskab med Byens fornemste Kone, ja endog sende hende Opskrifter! Men maaskee var det blot Pralerie. Herom maatte Madam Feiling absolut have Oplysning. I denne Hensigt tog

hun en Billet, da Selskabet gav en Forestilling til Bedste for Byens Huusarme.

Lidt ængstelig og forlegen i denne, hende fremmede Sphære, satte hun sig paa een af de bageste Bænke. Et Par Bænke foran sad Etatsraadinden. Noget efter kom Madam Elster, trængte sig frem, og bemægtigede sig en Plads ved Siden af denne. Madam Feiling hørte, at Etatsraadinden, en venlig og ligefrem Kone, takkede hende for sin Uleilighed med at skaffe hende en Pige; hun saae, at, da Etatsraadinden skjar et Par medbragte Æbler i Stykker, og omdeelte dem til sine Naboersker, fik ogsaa Madam Elster sit Stykke. Det var haardt. Nu vendte denne sig, blev hende vaer, og hilste hende med en naadig og nedladende Mine. Etatsraadinden spurgte, hvem det var, og den anden svarede: „o! det er en meget vidtløftigt Beslægtet af mig. Jeg skal sige os," tilføiede hun i en Tone, som om hun vilde hviske; men dog saa, at Madam Feiling godt kunde høre det, „hun har det ikke, som vi andre: hun kan kun komme her saadan en Aften, som i Aften, da ogsaa Mads Skomagers Kone er her." Det var endnu haardere.

Teppet gik op, og nu fik Madam Feiling andet at tage vare. Hun kunde ikke begribe, hvorfor Mandfolkene skulde have opsprækkede Silkeskjørter — hvoriblandt hun saae adskillige gamle Bekjendte — besatte med Guldpapir, hængende om Halsen. „Herre Gud! hvilke nye Moder!" tænkte hun med Vielgeschrey. — Denne Niels Jeppesen kunde hun godt lide, og hun fandt, at han prækede ypperligt, men forundrede sig kun over, at Sligt var tilladt der. Imod Grev Geert

gav derimod allerede Navnet hende Fordom; thi, i sin første Mands Tid, havde hun en Gjenboe af samme Navn, der voldte hende mange slemme Brydérier, og snart mærkede hun, at Greven, der her blev given, omtrent som en italiensk Bandit, var ikke et Haar bedre. Derfor skoggerloe hun, da han faldt, og raabte: „ja, lig kun der, Din Slyngel!" Og, uagtet de andres Hyssen, hvorved især Søster Elster udmærkede sig, tilføiede hun, da Geerts Fremstiller derpaa gjorde nogle Bevægelser, der skulde udtrykke Dødskrampen: „nei! Du er for tung og stiv til at kaste en Bagkurv."

Dog, dette var kun en Palliativ-Cuur. Saasnart Stykket var ude, vaagnede igjen hendes Harme, tilligemed Ønsker, som hun dog selv ansaae for uopnaaelige, og, som Plageaander, vedbleve nu disse at forfølge og martre hende baade Dag og Nat. — Kunde kun ogsaa hun komme hver Gang paa Komedie, da vilde hun ligeledes trænge sig frem til Etatsraadinden. Denne skulde da faae alle hendes Opskrifter og Recepter, der havde noget ganske andet at sige, end Madam Elsters; ei engang den Kunst: at lave ægte lübske Pølser, vilde hun forholde hende, skjøndt den egentligen var en Familie-Hemmelighed, nedarvet fra hendes Bedstemoder, der var født i Lübeck. Saa maatte hun da sagtens kunne stikke den opblæste Landkræmmerske ud. Men, ak! just dette, at blive en stadig Tilskuerinde, var for hende det noverstigelige Bjerg; thi kun de Fruentimmer, hvis Mænd, Fædre eller andre Nærbeslægtede vare i Selskabet, havde Adgang til dets Forestillinger. Hun havde ei saadanne Slægtnin-

ger, og selv at lade sig proponere til Medlem, faldt hende ikke ind, da ellers Ingen, af hendes Stand og Stilling, havde prøvet derpaa.

Som hun en Morgenstund sad og grublede paa disse den saarede Forfængeligheds Planer og Ønsker; traadte Else ind, uden at pikke paa, og sagde, grædende og skraalende: „jeg skal hilse Dem fra Deres salig Søster; for 3 Dage siden døde hun, just som hun velsignede sin Datter, og, om hun ogsaa var somme Folk for ringe her i Livet, er jeg dog vis paa, at den gode Gud ikke har anseet hende for ringe, til at indgaae i hans glade Himmerig," og i samme Øieblik var hun igjen ude af Døren. Madam Feiling stirrede paa og efter hende, som om hun havde seet et Spøgelse. Denne uventede Tidende rystede hende voldsomt, og hendes Samvittighed, der, uagtet hendes Feil og Skrøbeligheder, dog ingenlunde var af det Slags, som stedse ligge paa deres grønne Øre, gjorde hende bittre Bebreidelser. Burde ikke Alt have været glemt, da Eislau var død? Burde hun ikke da have kommet den Trængende imøde, som maaskee Undseelse afholdt fra at henvende sig til hende? Med hede Taarer mindedes hun, at, medens de begge vare hjemme hos Forældrene, havde hun, under en haard og langvarig Sygdom, havt den omhyggeligste og kjærligste Sygevogterske i sin Søster; nu havde denne maaskee vansmægtet paa sit sidste Sygeleie, uden at hun havde givet hende saa meget, som en Lædskedrik! — Først, efterat det var faldet hende ind, at hun, ved at tage sig af Anna, kunde dog noget udsone sin Synd imod dennes Moder, og hun havde gjort sig

selv det hellige Løfte, at elske og sørge for Anna, som om hun kunde være hendes egen Datter: fandt hun nogen Hvile for sin, af Anger knugede Sjel. — Om maaskee ei alene Pigens aldeles uplettede Rygte, men ogsaa det Ord, hun var i, for at være særdeles ferm, baade inde og ude, bidrog noget hertil, kan kun den Alvidende bedømme.

Men om Dagen undsaae Madam Feiling sig ved at gaae hen til sin afdøde Søsters; thi vilde da ikke Folk sige: „ja nu kan hun komme, efterat den stakkels Søster er død i Usselhed og Armod!" Hun opsatte det derfor til om Aftenen. Imidlertid fik hun et Besøg af Madam Møller, og denne betroede hun baade sine Samvittighedsnag og sin Beslutning, med Hensyn til Søsterdatteren. Endnu, inden hun havde udtalt, havde allerede Madam Møller, i denne Anledning, en Plan færdig. Hendes Jesper havde nemlig engang sagt til hende, at den Eislaus Datter var en Fandens lækker Tøs, og saadan en Kone vilde han ønske sig; men derover var hun bleven heel altereret, havde sat ham haardeligen irette, og spurgt ham, om en lumpen Snedkertøs, en Mamsel Habenichts var et Partie for ham, og han havde strax fundet Raison i hendes Tale. Nu derimod, da Anna skulde være Madam Feilings eneste Arving, nu fandt hun Partiet fortræffeligt, og, for at Ingen skulde komme hende i Forkjøbet, besluttede hun, strax at snedde løs derpaa. For ret at blødgjøre Madam Feilings Gemyt, holdt hun først en vidtløftig Lovtale over hendes Hjertensgodhed og Barmhjertighed, og yttrede tillige det Haab, at det unge Barn, om hvem hun forresten ikke havde

hørt andet, end Dyd og alt Godt, vilde ogsaa skjønne derpaa, og derefter vedblev hun: „men, min bedste Veninde! der faaer jeg en Idee, som jeg troer, Himlen selv har indgivet mig, og som jeg vilde ønske maatte vinde Deres Bifald. — Vilde ikke Deres Søsterdatter og min Søn blive et allerkjæreste Par? Længe, længe, førend han tog til Kjøbenhavn, paastod han bestandigt, at, naar han ikke kunde faae hende, vilde han aldrig gifte sig, og Alt, hvad jeg sagde, kunde ikke hjælpe — for jeg vil ikke nægte, at dengang var det ikke efter mit Hoved — og derved er jeg vis paa, at han holder indtil sin Død. Nu har han da, som De veed, faaet sin Examen med allerbedste Charakteer og allerstørste Berømmelse, og har blot de juridiske Praktikker tilbage; men det er kuns et Smørrebrød for ham: det ligger ham i Blodet fra Faderen af. Naar han kommer hjem, staaer hans Plads ham aaben hos Herredsfogden; thi hvor skulde han ellers faae saadan en Fuldmægtig fra? og forresten kan Jesper blive Procurator, og hvad det skal være. — Hvad mener De, min Dyrebare? Ak! hvor det var deiligt, om vort Venskab kunde end mere bekræftes ved Svogerskab!" Ved disse Ord tørrede hun Øinene, en Maneuvre, som hun havde bemærket, næsten aldrig forfeilede sin Effect hos Madam Feiling.

Denne, der vidste, at Jesper var sund og før, i det mindste, da han reiste til Kjøbenhavn, ikke berygtet for nogen Art af Liderlighed og ligeledes sin rige Moders eneste Arving, glædede sig over, at der allerede tilbød sig en Leilighed for hende, til moderligen at sørge for hendes nye Datters Vel. Men tillige

faldt det hende ind, at her maaskee ogsaa kunde vise sig en Udvei til hendes eget høieste Ønskes Opfyldelse — thi nu, da hendes Samvittighed var beroliget, vaagnede igjen de gamle Griller — og herom vilde hun have Visshed, forinden hun indlod sig videre. Efterat hun derfor havde takket Madam Møller for hendes venskabelige Forslag, tilføiede hun med en noget forlegen Mine: „der løber mig ellers noget om i Hovedet, som De, kjære Madam! maaskee vil forundre Dem over; men jeg har mine gode Grunde. Da jeg nemlig dog maae bære min Part af de Ulykker, som dette dramatiske Selskab forvolder: saa synes mig, jeg ogsaa burde kunne komme der. Herre Gud! man faaer dog sommetider Lyst til at vide, hvorledes det gaaer til i denne syndige Verden, og desuden, reent ud sagt, kan jeg ikke længere udholde den Ærgrelse, at Søster Elster, det storagtige Creatur, skal rose sig af, at hun kan komme der, hvor jeg maa staae udenfor. Nu vilde jeg gjerne vide, om De mener, at deres Søn kan blive Medlem af Selskabet, og saa tage mig med derhen." Madam Møller forsikkrede, at de vilde slikke deres Fingre efter ham, og, naar hun blev, saa at sige, hans Svigermoder, var der intet Spørgsmaal om, at hun jo kunde komme der med ham. Efter disse Præliminairer, blev Partiet formeligen aftalt imellem dem. Dog gjorde Madam Feiling det til en udtrykkelig Betingelse, at Jesper først skulde være indtraadt i Selskabet, forend Forlovelsen fandt Sted.

Saaledes trak der et Uveir op over Stabyes og Annas Kjærlighed, endnu inden de havde tilstaaet den for hinanden.

Med et Hjerte, fuldt af Taknemmelighed og datterlig Hengivenhed, traadte Anna ind i sin nye Moders Huus; men Fortrolighed kunde hun ikke fatte til denne, hvis, fra hendes egen Moders saa forskjellige, ofte stolte og bydende Væsen tvertimod indjog hende Frygt. — Stabye, der snart indfandt sig, blev kun koldt modtaget af Madam Feiling. Dog, da han, paa hendes Spørgsmaal om, hvad han skulde have for Kisten, erklærede, at han vilde skamme sig ved at tage det mindste for den til en Kone, der havde været ham en sand Moder; svarede hun noget mildere: „det er smukt: slig Skjønsomhed træffer man ellers sieldent i disse Tider.“ Han tilføiede, at Hensigten af hans Komme var kun, at see, hvorledes hans Velgjørerens Datter befandt sig, og han udbad sig Tilladelse til undertiden at aflægge et Besøg; men nu faldt Madamen tilbage i sin forrige Tone, og sagde med en fornem Mine, at det aldrig havde været Skik i hendes Huus, at unge Mandspersoner saaledes, uden Omstændigheder, havde deres Ind- og Udgang der. Naar hun ansaae det for passende, skulde hun lade ham invitere for hendes salig Søsters Skyld.

For at bibringe sin Moster en gunstig Mening om ham, begyndte Anna, efter hans Bortgang, at fortælle om, hvor god han havde været imod hendes salig Moder og hende; men Moster, som fandt den Varme, hvormed Anna talede, heel mistænkelig, afbrød hende kort, ved at sige, at det var ikke mere, end hans Skyldighed: hendes Forældre havde jo antaget og behandlet ham, som deres eget Barn. Forresten arbeidede hun uafladeligen paa at indpode Anna

den honette Ambition, især ved at erindre hende om, at nu maatte hun betragte sig, som hendes Datter, hendes, der var virkelig Frue, endskjøndt hun kun blev kaldt Madam; derfor maatte Anna søge at glemme Alt, hvad der ikke passede med hendes nærværende Stilling. At hun allerede havde arbeidet for sin Søsterdatters fremtidige Vel, og at der ventede denne en større Lykke, end hun maaskee selv drømte om, gav hun tillige at forstaae. Reent ud turde Madam Feiling ikke sige, hvad der ver i Gjære; thi saa kunde jo Anna og Jesper, naar han kom, muligt forlove sig, inden han var antaget i Selskabet.

Da Stabye, uagtet hendes Ytringer, havde et Par Gange dristet sig til at komme, under forskjellige Paaskud: lod hun sin Gadedør, som hidindtil havde staaet aaben om Dagen, lukke og forsyne med en Klokke, og befalede Pigen, at nægte dem hjemme, naar Snedkeren i Fremtiden indsandt sig. Han kunde nu ej tvivle paa, at han ingenlunde vilde være Madam Feiling en velkommen Frier til Anna, og, til end ydermere Bekræftelse herpaa, blev han af den gamle Else, som han havde taget til sig, underrettet om den aftalte Giftermaals-Plan. Dette havde hun faaet at vide af Madam Feilings Pige, der havde luret ved Conferencerne desangaaende. Tillige bragte Else ham et Par, med Blyant, skrevne Linier fra Anna, hvori denne forsikkrede ham om sin uforanderlige Kjærlighed; men endnu turde hun ikke tale derom til sin Moster, der visnok var en meget god Kone, men som hun dog — hun vidste ikke selv, hvoraf det kom — var noget bange for. „Ak!“ sluttede hun, „havde vi kuns ikke

forlovet os ved Moders Ligkiste! Men tro er og bliver jeg Dig."

Mismodig var Stabye en Morgen, ved Solens Opgang, gaaet ud i sin Hauge. Her pleiede han undertiden at arbeide til Afvexling. Ogsaa nu prøvede han derpaa; men snart kastede han igjen Spaden, gik ud igjennem den Dør, hans Hauge havde til Marken, og satte sig paa en Træstub, for at røge sig en Pibe, og, om muligt, at opmuntre sig ved Synet af den luende Morgenrøde og det, af den lette Taage, fremstigende Landskab.

Nynnende en Drikkevise, kom den lystige Frank spadserende henad den Fodstie, der, paa denne Kant, gik langs med Byens Hauger. Siden han afkjøbte Stabye hans hele Markedskram, havde hans Omstændigheder meget forværret sig; men dette formaaede ikke, at forjage hans Munterhed. Han havde just nu forladt et Glædeslaug, hvori han havde været Sjelen, og vilde nyde den skjønne Morgen, inden han lagde sig. Idet han blev Stabye vaer, standsede han et Øieblik, og syntes ifærd med at vende om; men strax efter fortsatte han rask sin Gang lige hen til Snedkeren, der ei bemærkede Frank, førend denne klappede ham paa Skuldren og sagde: "men, min Gud! De, den raske Ungersvend, De sidder jo der, som den personificerede Melancholie! — Ah! jeg begriber Aarsagen. Der gives Folk, som lade en Haandværksmand, og dertil en dygtig Kunstner, arbeide for sig, men glemme at betale ham. Desværre hører jeg selv blandt disse slemme Folk. Tro ikke, jeg har glemt de 40 Rbd., jeg skylder Dem."

Uagtet sin mørke Stemming, kunde dog Stabye ikke bare sig for at smile, og venligt svarede han: „Nei! det er ikke, hvad der trykker mig, og for de 40 Rbd. skal jeg aldrig falde Dem besværlig. Jeg veed, Hr. Frank! at jeg kan takke Dem og Deres Anbefalinger for den gode Næring, jeg nu sidder i."

„Ak!" sagde Frank, „De er en Hædersmand. Tænk imidlertid ikke, at jeg er saadan en ligefrem Kjeltring, som tager paa Puf, med den smukke Beslutning forud, aldrig at ville betale. Nei! min Ulykke derivèrer sig fra min Moder af: hun har, desværre! gjort mig til en Kjetter." — „En Kjetter!" gjentog, forundret, Stabye, der med dette Ord forbandt et afskrækkende, skjøndt dunkelt Begreb. „Og det til een af de værste," vedblev hiin; „til en Kjetter i Arithmetikken! Medens jeg gik i Skolen, og opholdt mig ved Academiet — thi jeg maa sige Dem, at jeg er Student; men saa syntes mig, at Muserne vare alt for knipske, og man skulde gjøre alt for megen Opvartning, for at vinde en Smule Gunst hos dem, og derfor slog jeg op med dem. Siden har jeg været i Ost- og Vestindien, og derpaa her hjemme: Commissionair og Stifter af 'et Leiebibliothek, Skuespiller, Forfatter og en kort Tid Kapergast, og nu er jeg en Kjøbmand, der næsten Intet kan kjøbe, og har kun lidet at sælge. Men hvilken en urimelig lang Digression! — Altsaa, i mine Skole- og Universitets-Aar, fik jeg kun faa Lommepenge af min Fader, men, ham uafvidende, stedse rigeligt Tilskud af min Moder, som desuden betalte al den Gjæld, hendes lystige Søn gjorde. Derfra kommer nu det fordærvelige Kjetterie, som jeg ikke

kan faae ud af mit Hoved, nemlig, at man baade kan give 100 Rbd. ud, og dog ligefuldt have dem i Lommen, og det er igjen Skyld i alle mine andre Ulykker og Uefterretteligheder. — Men, naar det ikke er Debitorer, som jeg, der faae Dem til at sætte det bedrøvelige Ansigt op, hvad er det da? Maaskee et Hjertets Anliggende? en lille ulykkelig Kjærlighedshistorie? Ha, truffet! De bliver rød; De sukker. Men hvor havde jeg ogsaa mine Tanker henne! De kom jo næsten hver Dag i Huset hos Moderen til den smukke Anna: der maatte det let fænge paa begge Sider. Nu skal man see, at hun har faaet Nykker, og vil sadle om, siden hun er kommen i Huset hos den fornemme Tante, og skal være hendes Arving. Det vilde jeg ellers have forsvoret. Pigebarnet seer saa oprigtigt, saa trofast ud.“

Denne Mistanke kunde Stabye ikke lade hvile paa sin elskede Anna, og, da man dog var kommen ham paa Spoer, og han desuden følte Trang til at meddele sig; fortalte han Frank aabenhjertigt om sin Kjærlighed og de Hindringer, der nu truede den.

„Hvad!“ udraabte denne, „hun skulde have den Snodring?! Nei! før tager jeg hende selv, om jeg ikke kan hjælpe Dem til det Englebarn. — Kjender De Deres Medbeiler?“ Stabye benægtede dette, og Frank vedblev: „Da skal jeg gjøre Dem bekjendt baade med hans Udvortes og Indvortes. Skjøndt jeg just ikke er af de høieste, er han dog et halvt Hoved lavere, men dygtigt firskaaren. Hans Pande er kort og rundagtig; hans Øine falde i det grisemæssige, og, naar han griner, vise hans Mundkroge en Tendents til at

besøge Ørerne, medens den tykke Underlæbe krummer sig nedad. Hans aandelige Egenskaber ere: en gemeen Tænkemaade, lidt Svinepolidskhed, megen Indbildning af den Forstand, han ikke besidder, forresten en Slump Hukommelse. Som jeg hører, har han faaet dansk juridisk Examen med bedste Characteer. Nu, i Sandhed! den Manuducteur, som har stoppet Jura i ham, fortjente at blive Overhofkapunstopper. — Blandt andre Curiositeter ved ham, er ogsaa den, at han sukker paa Versemageriet, et nyt Beviis paa, at Extremerne, som Heiberg siger, berøre hinanden; thi det er gjerne kun gode Hoveder, eller Klodrianer, som give sig af dermed, og i Kjøbenhavn skal han være end mere forfalden dertil. — Mig anseer han som sin Perleven, fordi jeg, i mine Velmagtsdage, har et Par Gange moret mig med at give ham en Perial. Desto lettere vil det blive mig, at drive, ængste og haandtere ham saaledes, at han maa lade det skjønne Bytte fare. Der har De min Haand: De skal have Deres Anna, og det med hendes Tantes Tilladelse, hvis Penge dog ere værd at tage med. — Min Rolle her er snart udspillet; dette skal være dens Slutning; saa giver jeg den dog en glimrende Udgang."

Stabye, der ikke stolede meget paa den letsindige Franks Løfter, og desuden holdt den lige Vei for den bedste, besluttede imidlertid, først at prøve denne. Endnu samme Dag søgte og fik han endeligen Audients hos Madam Feiling. Her beilede han ordentligen til Anna, gjorde tillige Madamen bekjendt med sine gode Kaar, og bestræbte sig for at overtyde hende om, at hendes afdøde Søster vilde med Glæde have modta-

get hans Tilbud; men han blev saa haanligen afviist, at han, i sin Forbittrelse, gav Frank frie Hænder, og lovede at understøtte ham med Penge, om det behøvedes.

Med næste Post fik Jesper Møller et Brev fra Frank, hvori denne udtrykte sin Sjelefryd og Henrykkelse over hans forestaaende Hjemkomst, udbad sig for Fremtiden hans Venskab, og forsikkrede, at han brændte af Begjerlighed efter at see hans Phantasies yngste Fostre; thi han vidste, at, hvad der forhen havde blot været Naturens, rigtigt nok rundelige Gave, var nu forædlet ved Kunst og Studium. Jesper, der fandt sig lige saa smigret, som overrasket ved dette Brev, besvarede det strax, og yttrede sin Glæde over, at, naar han vendte tilbage til hiin prosaiske By, han dog vilde der træffe eet poetisk Gemyt, som forstod ham. — I den sidste Tid, især efterat den mundtlige Examen var overstaaet, havde han virkeligen ogsaa dyrket den ædle Rimekunst med Iver, dertil end mere opmuntret af et ungt Menneskes Exempel, som først ofte havde været hans Sidemand paa Collegierne, hvor denne havde optegnet Forelæsningerne over Naturretten i Knittelvers og over Criminalretten i Sonnetform, og siden var bleven hans Contubernal. For end mere at nærme sig til dette sit Mønster, lærte Jesper sig ogsaa til at bruge og gaae med Briller.

Alt længe i Forveien, strax efter Aftalen med Madam Feiling, havde hans Moder tilskrevet ham, forkyndt ham hans Lykke, men tillige det Vilkaar, hvor-

til den var bundet, og derhos bedet ham, kuns at pudse sig op for hendes Regning: thi Anna lod hende noget kuriøst. — For at forberede sig til Opfyldelsen af det fastsatte Vilkaar, gik Jesper strax, som reisende Medlem, ind i et kjøbenhavnsk dramatisk Selskab, der havde sit Locale paa et Loft, og, hvad Oppudsningen angik, da loe han alt forud af det sure Ansigt, Mama vilde gjøre over Udgifterne dertil. I det han nu for Speilet mønstrede sin pyntede Person, fandt han, at Alt var saare godt. Dog maatte han, der just da stod ved Siden af sin Contubernal, en sand Langulaffer, tilstaae, at han var vel liden af Vext. For at lægge til denne, hvad han kunde, lod han sine Støvler forsyne med 2 Tommer høie Hæle, og ville nogle paastaae, at denne Mandfolkenes Optagelse af en, for længe siden aflagt, urimelig Fruentimmer-Mode skal hidrøre fra ham.

Iført Klæder efter nyeste Snit, Næsen væbnet med Briller, traadte omsider den længselfuldt Forventede ind i sin Moders Stue, og hendes Glæde ved Gjensynet var virkeligen saa stor, at den kunde trænge til at tempereres. Denne Trang blev afhjulpen, saasnart han fremlagde sine Regninger. Forskrækket og harmfuld over disse, der langt overgik, hvad hun havde befrygtet, begyndte hun strax at smøre endnu tyndere af det harske Smør paa Pigens Brød. Hos en forarmet Skyldner, hvem hun halvveis havde lovet Henstand, lod hun desuagtet udpante; ja hendes lille Hund, det eneste Creatur, som hun elskede, foruden sig selv og sin Jesper, fik ei engang det nye Halsbaand, som hun havde lovet den ved hans Hjemkomst.

Dog havde hun den Glæde, at hendes Søn kunde møde ved Udpantningen, som hendes Fuldmægtig, hvorved da noget sparedes, og han viste herved ei alene sin praktiske Dulighed, men og sit gode Hjerte og sin uforlignelige Wittighed. Saaledes, da Konen stak bitterligen i at græde, ved at see sin sidste Dyne tagen af Sengen, trøstede han hende med, at Lægerne vare enige i, at, jo haardere Leie, desto sundere.

Forresten fandt Jesper sig saare vel tilfreds med sin Modtagelse og Stilling efter sin Hjemkomst. Hans Moder havde nu ordentligen Respect for ham. Hans Principal, som boede der i Byen, viste ham ei alene Yndest, men ogsaa Agtelse. Denne, en aldrende, skikkelig Mand, men som neppe vilde have opfundet Krudtet, havde ikke i sit Fag kunnet holde Skridt med Tiderne, og haabede nu, at hans nylig udlærte Fuldmægtig vilde kunne hjælpe ham i problematiske Tilfælde. Desuden havde Jesper særdeles indyndet sig hos ham, ved, i deres Brevvexling, nøiagtigt at følge hans egen Retskrivning, hvori han drev Skrivningens Overeensstemmelse med Udtalen og Udeladelsen af alle overflødige Bogstaver til det yderste. End videre havde Jesper de bedste Udsigter til at faae en rig og deilig Pige, i hvem han, paa sin Viis, var forliebt. Hvor han traadte frem, tiltrak han sig Opmærksomhed, hvilket han ansaae, som en Yttring af Beundring.

Imod Frank, der strax hang sig ved ham, som en Burre, viste han sig i Førstningen, efterat have hørt om hans maadelige Omstændigheder, noget tilbageholden. Dog, da denne hverken begjerede at

laane, eller engang at blive tracteret af ham, men tvertimod, ved alle Leiligheder, tracterede paa ham; da han desuden, i Franks Selskab, ei alene fandt en høist moersom Underholdning, men ogsaa en lækker Føde for sin Forfængelighed: forsvandt Tilbageholdenheden, og i dens Sted traadte Fortrolighed og Broderskab.

I Anledning af sin Hjemkomst gjorde Møller et lidet Gilde, hvorved han ogsaa opvartede med en Vise, hvis Publication og Affyngning maaskee var Hovedbevæggrunden til, at han saaledes greb sig an. Visens Slutning var:

„Den druknes skal i Søbekaal,
Som ei nedsvælger denne Skaal."

Og Frank gjorde herved de andre opmærksomme paa, hvorledes Geniet veed, at give selv det Trivielle en original Vending.

Da han næste Morgen besøgte Møller, sagde han: „Din Vise i Gaar Aftes var fortræffelig: jeg troer, jeg har sjunget den i Søvne. Imidlertid, naar jeg skal sige min oprigtige Mening, anseer jeg dog ikke endnu det Lyriske for Dit rette Fag; vi have jo desuden Liremænd nok. Nei! for Satiren, hvorpaa Nutidens Literatur er saa fattig, har Naturen dannet Dig; dertil har den just udstyret Dig med Vid, Lune og Humor. Ak, min bedste Møller! glæd dog min Sjel med et satirisk Digt! Jeg er vis paa, det bliver en ægte aandelig forloren Skildpadde, hvori hverken Madera eller Karri vil savnes." Denne Opfordring kunde Jesper ikke modstaae: han begyndte strax at sammenskrive noget, hvori han, efter bedste

Evne, gjörde Nar af Byen, fordi den ikke var — Kjøbenhavn. Frank roste og oplæste dette Product overalt, og gav dets Forfatter Navn af vor Stadssatyrikus. Siden fandt man paa offentlige Steder nogle anonyme, med en fordreiet Haand skrevne Smaadigte, der bleve ansecte for personlige Satirer. At Jesper ogsaa var Fader til disse, blev man saa meget mere tilbøielig til at troe, da han, naar man spurgte ham derom, som en sand Politikus, hverken svarede Ja eller Nei, men blot grinede i Skjeget. Folk begyndte at skele slemt til den nye Stadssatyrikus, hvilken Benævnelse nu blev almindelig; men det mærkede han ikke.

Til Madam Feiling fulgte Frank ogsaa med Jesper, som ellers overalt. Hos hende insinuerede han sig snart; thi han kunde bedre fortælle Nyt, end selv nogen af hendes faste Stok, og, begyndte hans Nyhedspose at blive tom; da var han Mand for at fylde den igjen med Vahrer af egen Fabrik.

Med Hensyn til Yttringen af sin Kjærlighed, blev det Jesper Møller indprækket af Frank, at han ogsaa her maatte vise sig, som den sande Digter: han maatte ikke lade sig overvælde og beherske af sit Stof, men stedse beherske dette. Det var, udlagt: han skulde her ikke fremtræde, som en smægtende, af sin Elskov overvunden, om den stedse snakkende Hyrde; men, uagtet sin Elskovs Hede, skulde han dog vedligeholde og vise en ophøiet, poetisk Sindsroe. „Just saaledes,“ sagde end videre Frank, „erobrer man ogsaa bedst Pigehjerter. Løbe vi derimod for meget efter dem, da løbe de for os.“

Da Jesper fulgte Franks Raad, og desuden Madam Feiling, af forhen omtalte Aarsager, sjeldent lod ham og Anna være ene: blev denne saaledes befriet fra det kjedelige og piinlige Overhæng, hun ellers vilde have været udsat for, og slap med, at han et Par Gange, med plirende og skottende Öine, forelæste hende nogle af sin fordums Contubernals Vers til sin Phantastria; thi selv opofrede han sig nu, efter Franks Raad, ene til Satiren.

„Men," sagde, efter nogen Tids Forløb, Jesper til Frank, „paa den Maade, Du har anpriist mig, som den ene rette og mig værdige, er jeg ikke kommen et Haarsbred videre hos min Anna, og min Elskov maa have Luft, maa udtale sig, maa seire; ellers qvæler den mig; o! thi Anna er skjøn! Desuden er ogsaa Madam Feiling mere formuende, end jeg havde troet." — „Rolig, min Ven!" sagde Frank. „Har Du ikke hørt, at der hersker Dødsstilhed i Leiren, førend Hovedstormen foretages imod den beleirede Fæstning? Saaledes er det ogsaa her. Bekymre Dig kuns ikke om, at det hidtil er gaaet saa stille til i Din Beleiring af skjøn Annas Hjerte. Jeg har paatænkt en ægte poetisk Storm, hvorved Du ufeilbarligen med eet maa erobre dette. I Overmorgen er det hendes Navnedag; da skal Du binde hende med en Serenade. Kom til mig i Aften; saa ville vi tales videre ved derom."

„Men," sagde Stabye, da han samme Dag mødte Frank, „jeg mærker Intet til Opfyldelsen af

Deres herlige Løfter. Denne Møller kan endnu, hver Time paa Dagen, besøge min kjære Anna. Jeg derimod maa liste mig udenfor hendes Vinduer om Natten, for nu og da at kunne tale et Par Ord med hende, og selv denne usle Trøst er mig nu berøvet. I de 2 sidste Nætter har jeg forgjæves hostet og rømmet mig udenfor Vinduerne, og i Gaar jog Madam Feiling Else bort, som hidtil altid havde vidst at gjøre sig eet eller andet Ærinde derhen, og kaldte hende en gammel Koblerske. Saaledes holder jeg det ikke længe ud." — „Rolig, min Ven!" svarede Frank. „Veed De ikke, at Havblik gaaer forud for Stormen? Snart kommer denne. I Overmorgens Aften opfører Jesper Møller en Serenade, og derved skal han selv fremkalde en Storm, der bringer hans Frierie til aldeles at lide Skibbrud. Jeg skal siden nærmere forklare mig herover."

Om Aftenen demonstrerede Frank for Jesper, hvorledes, i Serenaden, Poesien formæler sig med Natten, Elskovs Veninde; hvorledes Tonerne, i den natlige Stilhed, lyde dobbelt klare og rørende; hvorledes Hjertet da lettest aabner sig for Kjærlighed, og hvorledes Anna umuligt vilde kunne modstaae dette uventede, originale, poetiske og for hende saa smigrende Angreb. „Altsaa, min Ven!" sagde Frank tilsidst, „strax Haand paa Værket! Bortkast for Øieblikket Din Satires hvasse Staalpile, eller smelt dem ved Din egen indvortes Ild, indtil de blive saa bløde, som Smør om Sommeren, og lad de smeltende Toner, som Elskov, der nu maa være Din Muse, indgiver Dig, lyde, hjerterørende, i en Serenade! Jeg

skal componere Dig en Musik dertil, som har vadsket sig, ikke den sædvanlige Qvinkelering, men ægte lyrisk, med originale Spring fra pianissimo til fortissimo; thi dertil vil Din Poesie begeistre mig. Da Du ikke Selv kan spille Guitarre, skal jeg accompagnere Dig paa min Picolo-Fløite, som Du veed, jeg forstaaer at tractere." Jesper deelte snart ganske sin Vens Anskuelser.

Den 26de Juli, om Aftenen lidt over 11, stillede Jesper og Frank sig under Madam Feilings Vinduer. Før vare de ikke blevne færdige med deres musikalske Øvelser og den Punsch, som Frank fandt fornøden, for at styrke deres Mod og Kraft. Accompagneret af denne, qvad nu Jesper:

1.

Skjøn Anna! Dagens Huldgudinde!
Nu var det Skam, at tie stil.
Nei! lyde skal her Fløitespil
Og kjælen Sang, for Dig at binde.
Saa længe har Du bundet mig
Med Lueres Baand — gudsjammerlig!

2.

Skjøn Anna! ja, jeg grusomt brænder
Af Elskovs Honning-, Malurt-Ild,
Dog jeg den ikke slukke vil,
Men løfter ydmygt mine Hænder
Til Dig; Du ene frelse kan —
O hør, hvor jeg maa vræle: Brand!

Det første Verses første Linie blev foredragen temmelig høit og stærkt, og den sidste Linie havde noget vist Klynkende, omtrent som, naar een, der har Bugvrid, giver sig. Det Øvrige blev sjunget og spillet saa dæmpet, at Sangen nærmede sig til en sagte Brummen og Fløitens Lyd til en Hvislen; thi saadan,

paastod Frank, burde Grundtonen være i en Serenade, undtagen, hvor Følelsen brød pludseligen igjennem, og sprængte alle Baand. — Paa samme Maade blev det 2det Vers foredraget, indtil Slutningslinien; men denne blev skraalt og spillet af al Magt; Ordet: Brand blev der paa gjentaget 3 Gang i en stærk, udholdende Tone, og Fløiten, som, ved hver Gjentagelse, kom lidt foran, lød derved saaledes, at, hvo der ikke vidste bedre, skulde have svoret paa, at det var en Vægterpibe.

Neppe var Sangen ude, førend Madam Feilings Gadedør aabnede sig lidet, og noget Hvidt lod sig tilsyne indenfor, og neppe blev Jesper dette vaer, førend han foer op af Trappen, og, i sin Henrykkelse, omfavnede den hvide Skikkelse, idet han udraabte;

„Saa hørte mig Du Hulde dog!"

Men paa Stand fik han til Svar:

„Herud, Dit Best, Dit fulde Drog!"

og med det samme saa drøit et Puf for Brystet, at han tumlede ned af alle Trapperne, hvorpaa Døren blev øieblikkeligen slaaet i. Medens han væltede sig i den, til Lykke tørre Rendesteen, væltede sig ogsaa allehaande Tanker omkring i hans Sjel, saa at han over dem endog glemte, strax at staae op igjen. — Dette Puf røbede just ikke megen Kjerlighed; men han trøstede sig igjen med, at det viste desmere Blufærdighed. Han glædede sig over det, af ham hidtil ubemærkede, poetiske Talent, som Anna, i sit Svar, lagde for Dagen; men høiligen forundrede han sig over hendes Stemme, den lød langt grovere og stærkere, end ellers — dog det kunde være en Virkning

af Aftenluften — og end mere forbausedes han over hendes Feerhed, nu hun var upaaklædt. Hvor er det dog muligt, tænkte han, at snøre sig saaledes ind!

Imidlertid stod Frank paa Fortouget, og declamerede, med megen Pathos og fornøden Variation, af: „Kjærlighed uden Strømper:" (3die Optog, 1ste Optrin.)

„Hvor er hans Skjebne grum og umaneerlig stiv!
Den paa min Ære har ei i sit hele Liv
Det allermindste Gran af Medynk med et Hjerte,
Som den hjemsøger med en saa uhyre Smerte."

— — — — — — — —

„Hans Haab gevaltigt steg med hvert besteget Trin;
Han Trappen var forbi, og netop kommen ind
I Lykkens Forgemak, hvor han knap kunde sandse
For Fryd. Han faaer et Puf, og hovedkulds maa dandse
Af Trappen ned igjen. Han ligger endnu der,
Forslagen og forknust. Det lære skal enhver,
At han maa aldrig troe sin Skjebne paa Geberden."

Under alt dette, der foregik meget hurtigere, end det lader sig fortælle, kom, fra en Kjelderhals i Nærheden, en Vægter løbende til, pustede, gned sine Øine, og sagde, efterat han forgjæves havde forsøgt at blæse Lyd i sin Pibe, hvis forkeerte Ende han havde faaet i Munden: „aa! jeg troede, at det var Peer Klat fra Vestergade som stod her. Hvor? — hvor mon Ilden er?" — „Her!" svarede, i en høitidelig Tone, Frank, der just nu var til Ende med sin Declameren, og pegede derhos paa Hjertet af Jesper, som i dette Øieblik var staaet op; „her, Du min og Justitiens Ven!" — „Ingen Narrestreger, Hr. Frank!" sagde Vægteren; „De veed nok, at man ikke maa drive Gjæk med en Vægter: naar han er paa sin Post." — „Ja vist var Du paa Din Post," gjenmælede Frank, og viste hen mod Kjelderhalsen;

„men vi ere ogsaa paa vor Post: vi have givet en Aften-Underholdning med Sang, Musik, salto mortale og Declamation. Kan Du eller Justitien have noget derimod?“ — „Aa gid han kunde underholde sig selv!“ sagde igjen hiin; „svar mig alvorligt: hvor er Branden?“ — „Den er ingensteds,“ klynkede nu Jesper, grædefærdig; „vi ville have stukket Brand ved en Serenade; men, ak! det blev til bare Vand.“ — „Hvad for noget? Bekjender I selv, at I er en Mordbrænder?“ raabte Peer Klat og en anden Vægter, som, ikke sikkre paa, om de havde hørt, eller blot drømt, at der blev raabt Brand, ilede hid efter Lyden af den høirøstede Tale. Imidlertid var et Vindue blevet oplukket hos Madam Feilings, og derfra blev nu skreget: „det er Ingen, uden de Fuldsnuder, som har gjort Larm her, for at bryde ind i mit Huus. Hvorfor trække I dem ikke paa Raadstuen? Hvem er det?“ — „Det er,“ svarede den første Vægter, „den gale Frank og saa denne Jesper Møller, som nylig er kommen fra Kjøbenhavn.“ — „Nei! det er alt for galt,“ blev der atter raabt fra Vinduet, og hurtigt blev dette lukket.

Vægterne vare heel vrantne over denne Forstyrrelse i deres embedsmæssige Søvn, og desuden havde de Nag til Frank; thi, i sine Velmagts-Dage, havde han ofte spilt dem allehaande Smaapudser, men ogsaa altid givet enhver Vægter, han mødte, en Drikskilling. De første havde de i Hukommelse, og Ophøret af det Sidste ansaae de som et Slags Beskjæring af deres lovlige Sportler. Da derfor hverken han eller Jesper gjorde Mine til at affinde sig med dem

paa en fornuftig Maade: begyndte de at trække afsted med dem begge, uagtet alle Jespers Indsigelser, der vedblev at raabe, at de danske Love intet Sted forbøde Serenader, Nattens Giftermaal med Poesien, eller poetiske Storme. Da kom Amtsforvalterens og Byfogdens Fuldmægtige gaaende. Begge kjendte Frank, og yndede ham for hans Munterheds og selskabelige Talenters Skyld, og, af Omsorg for Byens Fuldmægtigskabs Ære, vilde de ogsaa nødigt have Jesper paa Raadstuen. I den Formening, at bevise Frank en Tjeneste, talede altsaa Byfogdens Fuldmægtig Vægterne tilrette, og den anden understøttede hemmeligt hans Forestillinger med 1 Rbdr. Seddel. Paa disse baade verbale og reelle Grunde lode Vægterne deres Bytte fare. Da Madam Feilings Bopæl laae noget afsides, og desuden, i det de vendte sig derimod, havde borttaget meget af Lyden: vare ogsaa kun et Par Mennesker i Naboelauget komne op, som, da de hørte Franks Samtale med Vægterne, strax gik til Sengs igjen, sigende: „endnu kan han ikke lade sine Narrestreger fare."

„Det var en ulykkelig Storm," sagde Jesper; „men dog en poetisk Storm," svarede Frank, i det de skiltes ad.

Mine snilde Læsere ville allerede have gjettet, at den hvide Skikkelse i Døren ikke var Anna, men Madam Feiling. — Den yngste Jomfru Bittermann, der selv havde gjort sig Tanker om Jesper Møller, og derfor nu bitterligen hadede Anna, havde for 4 Dage siden gjort en Visit der, og der-

ved havde hun, i sin spidse Maneer, omtalt, hvorledes Folk sagde, at der om Natten gik et Spøgelse udenfor Madamens Huus, og at hendes nye Datter nok maatte kunne meer, end sit Fader vor; thi hun var saa langt fra at være bange før Spøgelset, at hun endog talede med det. Strax byttede Madam Feiling, under mange Klager over det besværlige Arbeide, hun havde paataget sig: at passe paa en ung Pige, Sovekammer med Anna, som derved fik sit til Gaarden. — Ved Serenadens Begyndelse var Madam Feiling vaagnet. Da hun hørte en vedvarende, skjøndt sagte Lyd, stod hun op og kastede et Skjørt over sig, før at udspeide, hvem og hvad det var; men heri var hun ikke heldig. Frank og Møller havde stillet sig saa tæt ind under Vinduerne, at hun Ingen af dem kunde see, og, hvad hun hørte, blev hende stedse mere gaadefuldt. Snart syntes hun, det lød, som en Roks Snurren, ledsaget af et Fuglepositiv, snart, som Kattemjaven. Tilsidst blev hun ganske underligt tilmode; Jomfru Bittermanns Snak om Spøgelset randt hende i Sinde, og hun var ifærd med at liste sig til Sengs igjen. Da kom det vrælende Finale, og derpaa det frygtelige Brandraab, som kun eengang før havde rystet hendes Øren. I sin Forfærdelse løb hun til Gadedøren, før, af Vægterne, som hun jo nylig havde hørt, at faae at vide, hvor Ilden var. Den uventede, heftige Omfavnelse af hendes enkelige, paa sligt et Angreb slet ikke forberedte Person forskrækkede og forbittrede hende i lige Grad. Saasnart hun var kommen ind, raabte hun paa Anna, gjorde hende de heftigste Bebreidelser for den Urve

og Fortræd, hun foraarsagede hende, og fortalte, hvorledes denne Snedkerknægt, der løb efter hende — thi vel havde hun, formedelst sin Skræk og Mørket i Gangen, ikke rigtigt kunnet see den Dumdristige; men hvem anden skulde det være? — hvorledes han havde vovet at raabe Brand, for, naar Døren blev aabnet, at smutte ind og bortføre Anna, som vist maatte være i Ledtog med ham, og i sin Fuldskab endog have forgrebet sig paa hende selv. — Imidlertid vare de komne hen til Vinduet, og Anna, der var overbeviist om sin Stabyes Uskyldighed, og, iblandt de udenfor Værende, troede at kunne gjenkjende sin forhadte Beiler, foreslog sin Moster, at adspørge Vægterne; saa maatte da Sandheden komme frem. — Som Vinden, under en Orkan, stundom springer pludseligt om, men derfor raser ikke mindre voldsomt frem: saaledes vendte sig nu Madam Feilings Forbittrelse, med usvækket Kraft, fra Stabye imod Jesper Møller, og, hvor meget det end ellers stred imod Annas Charakteer, forsømte hun dog ikke, efter bedste Evne, at gyde Olie i Ilden.

Næste Formiddag gik Madam Feiling til Madam Møller, og erklærede, at hun ansaae den imellem dem aftalte Forbindelse, som aldeles ophævet ved Jespers slette Opførsel, hvorom hun derpaa fortalte. Madam Møller stod, som himmelfalden, ved denne Tiltale. Efterat hun var kommen til Besindelse, begyndte hun først at hyle over, at Børn og Hjertesorg altid skulde følges ad; derpaa forsikrede hun, at her maatte en Feiltagelse have fundet Sted, eller og den stakkels Dreng var bleven forført af denne Frank,

som hun troede, havde forhexet ham; men hvorledes det end havde sig, skulde Jesper, med den gode Madames Tilladelse, komme og bede hende om Forladelse, om hun vilde have det, paa sine bare Knæe. „Nei! jeg kan ikke forstaae det," tilføiede hun, under megen Snøsten og Dientørren; „endnu i Gaar talede han om den Ære og Glæde, det vilde være ham, naar han hver Gang kunde føre saa respectabel en Kone med sig paa Komedien." Endskjøndt dette Sidste kun var et Beviis mere paa, at Madam Møller besad lige saa vel Digtergave, som hendes Søn; thi han havde just sagt, at, naar han først havde faaet skjøn Anna, maatte den tykke Breduse ikke bilde sig ind, at han vilde slæbe hende med sig, hvergang der blev spillet: gjorde det dog omtrent samme Indtryk paa Madam Feiling, som fordum Niels Johansen Koks Slutnings-Argument: (i Peder Paars, 1ste Bog 3die Sang)

„Hvo lave skal Jer Mad, naar I mig have mist?"

paa den over ham satte Krigsret. — Uden at tilbagekalde, eller bekræfte sin første Erklæring, uden at give, eller nægte den forlangte Tilladelse, men dog mærkeligen formildet, gik hun bort.

Strax efter hendes Bortgang fik Madam Møller et Besøg af Sybille Bremse. Denne, der slet ikke yndede hende, fordi her aldrig vankede noget for Tanden, pleiede kun sjeldent at komme til hende, undtagen, naar hun havde en Ulykke at forkynde, som Sybille overhovedet meest elskede det Tragiske. Allerede ved det blotte Syn af hende foer der Madamen en Skræk igjennem Blodet, og denne forøgedes, da

Sybille, i en ynksom Tone, spurgte, om hun da vidste, at hendes Søn og Frank i Aftes skulde have været satte i Tyvehullet, fordi de havde villet bryde ind hos Madam Feiling, havde brugt Vold imod hende selv, og forslaaet en Vægter, saa han ikke engang kunde pibe. Vel vare de slupne løs for en stor Sum Penge; men den slemme Sag stod dem endnu aaben. — Madam Møller var ude af sig selv.

Da hun krævede den fra Contoiret hjemvendende Jesper til Regnskab, forsøgte han først at vedligeholde den Superioritets-Tone, som han havde antaget siden sin Tilbagekomst; men nu brød det løs for Alvor. Lig et ildsprudende Bjerg, udgjød hun en gloheed Strøm af Skrig og Skraal, Veeklager og Arrigheds-Taarer, Trusler og Forbandelser. Selv en Alexander, en Napoleon vilde vist have veget for en Vulcan eller et Jordskjælv; men Jesper veeg ikke, og frygtede ikke: han forstod at besværge og tæmme Naturens Raserie. Efterat han et Par Gange forgjæves havde bevidnet sin Uskyldighed, begyndte han selv at rase og spille den Fortvivlede, i den Maneer, han havde lært paa Loftstheatret. „Ha!“ udraabte han, „Himmel og Jord forlade mig; min egen Moder forbander mig! Nu er der kun Eet tilbage for mig.“ Med disse Ord greb han fat paa et Stykke Reeb, og spurgte, om Krogen endnu fandtes i Væggen paa Loftsgangen; men snart bortkastede han igjen Rebet, idet han udbrød: „nei! kun det Kolde og Vaade kan slukke den Ild, der fortærer mig. Gud skee Lov! nær herved er Vand.“ Derpaa trak han, med megen Gravitet, fine Handsker paa, tog

Hat og Stok, sagde i en saare bevægelig Tone: „adieu, grusomme Moder!" og vilde ikke ud af Døren; men nu faldt hans Moder ham om Halsen, og svoer ham til, at hun nok skulde bringe Alt igjen i Orden, naar han kuns vilde være rolig, og ligefrem fortælle hende Sagen.

Om Eftermiddagen indfandt Moder og Søn sig hos Madam Feiling. Den første forklarede, hvorledes det Hele havde været bestemt til Ære for den søde, rare Anna, efter hvad hendes Jesper, hvis alt for store Lærdom hun befrygtede ofte, vilde blive ham til Skade, havde læst, at være Skik i fremmede Lande; men Ulykken var kommen fra den ryggesløse Frank, der af Ondskab havde indrettet Musikken saaledes, at den maatte frembringe den afskyelige Feiltagelse, og dette havde Jesper, i sin Elskovs Hede og Blindhed, ikke kunnet mærke. Til Bekræftelse herpaa fremlagde denne en ziirlig Afskrift af sit Digt in extenso. —*) Naar den første Vrede var forbi, lod Madam Feiling sig let forsone. Det smigrede hende, at der var gjort Vers til nogen i hendes Huus, en, hende aldrig forhen vederfaret Ære, og den krybende Ydmyghed, hvormed han havde fremstillet sig, som den arme Synder, for hende, over-

*) For Elskere af den jesperske Muse vilde man gjerne ogsaa have ladet de to andre Vers aftrykke her; men, da han, efter saa mange andres Exempel, skal have i Sinde, at udgive en Samling af sine Digte, under Titel af: „poetiske Burrer og Smørblomster;" maatte man befrygte, at blive sagsøgt af denne Jurist for Eftertryk, og det hjalp da vel kun lidet, om man ogsaa beviste, at dette egentligen var Fortryk.

S

tydede hende om, at han vilde blive en fortræffelig Ægtemand, og at Anna, som hun havde faaet ret kjær, vilde være vel tjent med ham. — Saaledes kom nu virkeligen Alt i sin gamle Orden. Ja, Jesper, som herved paa en vis Maade havde declareret sin Kjærlighed, og for det første ei hindredes af Frank, tog nu Mod til sig, og begyndte at bestorme Anna med sirupssøde Taler, hvorimod hun, lig Skildpadden, der modstaaer sin Fiende, ved ganske at indslutte sig i sin Skal, blot satte en haardnakken Taushed.

„Nei! det lykkedes ikke," sagde Frank om Aftenen til Stabye; „men mistvivl derfor ikke! Jeg var en slet General, om jeg veeg Marken, fordi mit første Angreb blev afslaaet; det sidste skal vorde uimodstaaeligt."

Allerede om Aftenen var det tilsidst forekommet Jesper, som om Frank havde ham til Bedste; i denne Mening havde hans Moder end mere bestyrket ham, og, i sin Harme, svoer han nu paa, at han skulde kaste Frank paa Døren, det første han kom; men denne, der klogeligen havde besluttet, ei at lade sig see, førend Uveiret havde udraset, kom ikke. Efter et Par Dages Forløb gik Jesper selv til Frank, for, som han sagde, at skjælde ham Huden fuld; men egentligen, fordi han ei længere kunde undvære hans Selskab.

Jesper begyndte paa sin Straffeprædiken, hvortil han ordentligen havde forberedt sig; men snart afbrød Frank ham. „Det fattedes endnu!" udraabte han; „ogsaa Du, Møller! bryder Staven over mig! Men det er Ret; det skader mig ikke. Hvorfor er

jeg saadan en Enthusiast i Venskab, eller rettere: saadan en Nar? Ja, hvilke Krænkelser har ikke mit Venskab for Dig paadraget mig! Man har udskjældt mig for en Ungdommens Forfører, og dog var det egentligen Dig, der forførte mig, det vil sige: Dit poetiske Genie og de Ideer og Planer, som dette nødvendigen maatte indgive mig. — Allevegne har jeg ellers paataget mig hele Skylden for denne fortrædelige Hændelse. Det kan man dog vel kalde Venskab; thi hvis var virkeligen Skylden, uden Din egen og de dumme Vægteres? — Nei! lad mig tale ud, og Du vil Selv give mig Ret. Hvor ofte har jeg ikke, med en Vens Frimodighed, advaret Dig imod Din alt for store, ikke noksom tæmmede poetiske Fyrighed, der saa let bringer Dig til ganske at tabe Dig i Din Gjenstand, og betager Dig den Besindighed, hvorved Digteren, om endog hans Begeistring stiger til det kogende Vands Punct, vedbliver at være Herre over sig selv og sit Stof, ja over Alt, baade guddommeligt og menneskeligt. Men hvad har det frugtet? — Allerede i det andet Vers henriver Din Heftighed Dig, og bringer mig ud af Tacten. Du veed, at, ved Prøven, gik det ganske anderledens. Døren aabnes, og strax lader Din overmægtige Phantasie Dig see Anna indenfor, og Du taber Dig ei alene i Beskuelse, men og i Omfavnelse af Madam Feiling. Jeg upoetiske Menneske: mærkede godt, at det var hende, og, var jeg ikke bleven forstyrret af Dig, havde jeg strax forklaret hende vor Hensigt. Vi vare da blevne budne indenfor og tracterede. Din Anna var traadt frem i en aller-

kjæreste Nathabit; hun havde bedet om Gjentagelse af Serenaden, og mon da hendes Hjerte længere havde kunnet modstaae? Ak! i sin Henrykkelse var hun, uden selv at vide det, sjunket Dig i Armene. Imidlertid havde Vægterne maattet trække af med lange Næser, naar de Ingen fandt paa Gaden. — Hvo skulde forresten have troet, at de Bengler vare saa aldeles ucultiverede, endog i det, der nærmest angaaer deres Bestilling, at de ei engang kunde skille et poetisk Brandraab fra et prosaisk og virkeligt?" Frank, der imidlertid havde faaet en lille Bolle Punsch paa Bordet, forklarede nu heelt udførligt, hvorledes Poesie og et poetisk Liv, der ofte finder i Natten den beqvemmeste Tid for sin Stræben og Virken, aldrig vilde rigtigt kunne trives her, saalænge Vægterne stode paa saa lavt et Culturtrin. Til Slutning bad han Jesper ret indstændigt, at skrive en lille, men kraftig Opsats over en Materie, der maatte interessere ham, Digteren, saa meget. Da Bollen var tom, skiltes de ad, som de bedste Venner, og Jesper var saa fuld af den sidste Gjenstand for deres Samtale, at han, endnu inden han gik til Sengs, optegnede Titlen til den Afhandling, han agtede, derover at forfatte. Den lød saaledes:

Nattevægternes
fleersidige, især æsthetiske Dannelse,
en vigtig Sag
for
enhver Stat, der ønsker at fremme Cultur og at begrunde et virkeligt poetisk Liv i sig.

Snart vovede nu Frank sig til Madam Feiling. Hans ærbødige Undskyldning for de, imod hans Vil-

lie, forvoldte Ubehageligheder fandt uden Vanskeligheder Indgang hos hende, der alt længe havde savnet hans interessante Nyhedspose, og en Opskrift paa, hvorledes det ostindiske Syltetøi laves, som han forærede hende, bragte alt Foregaaende i Forglemmelse. Vel var den uanvendelig her til Lands; men, da han forsikrede hende, at der neppe fandtes Mage til den i hele Danmark; blev den hende et lige saa kosteligt Bidrag til hendes store oekonomiske og gastronomiske Magazin, som en ulæselig Indskrift eller en uforklarlig Mynt til et Antiqvitets-Cabinet.

Endnu var Madam Møller tilbage. Her listede Frank sig, efter nogle Dages Forløb, ind paa en Tid, da han vidste, at hun ikke var i Stuen. Efter et kort Ophold i denne, pikkede han rask paa Døren ud til Kjøkkenet. Ved Synet af Frank begyndte den indtrædende Madames Øine at gnistre. Med et let Buk sagde nu han: „hvorledes finder De, at det klæder den lille Stakkel?" Og, som vare disse Ord en Trylleformular, blev hendes Forbittrelse pludseligen forvandlet til lutter Mildhed og Glæde. Men hvad saae hun ikke ogsaa! Den elskede Fidele, hvilende paa Franks Arme og prydet med et nyt Halsbaand, som, efter hendes egen Tilstaaelse, ingen Grevindes Hund kunde have prægtigere. Det var af rødt Saffian, foret med Fløiel, og blanke Messing-Bogstaver forkyndte dens og dens Herskerindes Navne. Dette Syn afvæbnede fuldkomment hendes Bisterhed; han slap med et Par Suk over Ungdom og Galskab og en venskabelig Formaning til, i Fremtiden, at lade slige Spilopper fare, og om Middagen sagde hun til sin

Søn, at Frank vel var noget galhovedet, men forresten et meget artigt Menneske, som Jesper gjorde vel i at tage til Mønster. — Nu stod da ogsaa Frank paa den gamle Fod med alle Vedkommende.

Den kritiske Tidspunct nærmede sig. Der var kun 8 Dage til den Generalforsamling i det dramatiske Selskab, hvorved Jesper vilde lade sig indvotere. Medens han var forlegen for en gjældende Proponent; thi Frank var, for visse Aarsagers Skyld, traadt ud af Selskabet: blev han behageligen overrasket ved, at hans Principal, der havde faaet et Nys om, hvor vigtig denne Sag var ham, uanmodet tilbød sig, selv at ville proponere ham. Stolt og glad herover, talede Jesper den hele Dag ikke om andet, end dramatiske Materier; ja om Aftenen holdt han, paa et offentligt Sted, ordentligen Forelæsninger over Skuespillerkunsten, hvorved den Dramaturgie in nuce, som var ham meddeelt af Præsidenten i hiint ophøiede Kjøbenhavnske Selskab, Børstenbinder Richardsen, tiente ham til Ledetraad, og, i Følelsen af sin Overlegenhed, sluttede han saaledes: „jo, naar jeg kommer i Selskabet her, skal jeg lære de Karle at spille; endnu veed de ikke, hvad det er.“ Forresten forsømte Jesper intet Middel, som han troede, kunde fremme hans Hensigt. Saaledes, da han hørte, at Selskabets Bud, og endnu mere hans Kone, skulde ikke være uden Indflydelse hos adskillige af Medlemmerne, gjorde han dette Ægtepar sin formelige Opvartning, og anbefalede sig til deres Bevaagenhed.

Madam Feiling og Anna bleve indbudne til at spise hos Madam Møller den Aften, da Generalforsamlingen skulde holdes, og imellem Madamerne var det aftalt, at, saasnart Jespers Seier var afgjort, skulde Forlovelsen offentlig declareres. Hertil var endnu 2 Dage, da Madam Feiling blev gjæstet af Sybille Bremse. Efterat have meddeelt sine Nyheder og et Par Spaadomme, sagde denne, hvis Uvillie imod Madam Møller var bleven skjærpet ved, at hun ikke skulde med til Jaords-Gildet: „men vil Madamen da virkeligen give den stakkels Jomfru til denne Madam Møllers Søn? Ak! hvor Penge gjør meget i denne syndige Verden, og hvor saadant et Barn er at beklage, som hverken har Fader eller Moder!" Madam Feiling blev vred, og sagde, at nu var hun selv Annas Moder, og, hvad hun gjorde, vilde hun forsvare, baade for Gud og Mennesker. Dertil svarede Sybille: „nu, jeg siger ingen Ting; men det veed jeg, at min Datter vilde jeg betænke mig paa at give til saadant et Menneske, og pas paa! det gaaer aldrig godt. De har da vel hørt, hvorledes hans Fader endte; Gud bevare enhver christen Sjel! Og saa dette Navn, han har bragt med sig fra Kiøbenhavn, det hover mig nu slet ikke. De kalder ham jo Stadsetyrikus; har man nogensinde hørt Magen? Fy for en Ulykke!"

Strax derefter saae Madam Feiling Frank gaae forbi. Hun kaldte ham ind, og spurgte ham om Betydningen af denne Benævnelse, som og saa nu forhen havde hørt. Frank studsede, betænkte sig et Øieblik, syntes at faae en Idee, og svarede derpaa:

„det kan jeg ikke sige Dem; til ret at forklare dette Tilnavn skal der nok Lærdom og Latin, og det er ikke min Sag. Men spørg Hr. Cellarius! Det er jo Deres Gudfader, og Strøget, han boer i, hører jo Dem til; han vil kunne give Dem Oplysning. Vel er han nu lidt aflægs; men, hvad han i saa mange Aar har indpryglet Drengene, det har han vist ikke glemt.“ Dette Franks Raad fulgte den videlystne Madame uopholdeligen.

Bemældte Cellarius havde i 30 Aar været Hører ved Byens latinske Skole, og var derpaa bleven afskediget formedelst Svaghed og Alderdom. Som Perlen i sit, af en Snees Bøger bestaaende Bibliothek, betragtede han en gammel, tydsk Mythologie med Træsnit, og det var bekjendt, at Intet kunde glæde ham mere, end naar han fik Leilighed til at fremvise og rose denne sin Skat, hvorfor ogsaa Adskillige morede sig med at forelægge ham mythologiske Spørgsmaale. Neppe havde Madam Feiling tilkjendegivet sit Ønske, førend han fremtog Bogen, satte Brillerne paa Næsen, kastede op i Registeret, og derpaa lagde den for hende med et velbehageligt Smiil. „Qvod petis, hic est,“ sagde han, „hvad man søger, er her, nemlig her i min Guldgrube. Vil man behage at see: Satyrus, ein Waldteufel, det er paa Dansk: en Skovdjævel. Han afbildes, som De seer, med Horn, spidse Øren, opstaaende Næse og Bukkefødder.“ — „Da veed jeg dog,“ svarede den forfærdede Madam Feiling, „at den unge Møller ingen Djævel er.“ — „De seer jo her Sort paa Hvidt for, hvad jeg siger,“ vedblev han, fortørnet; „dog, det er sandt; kjære Gud-

datter sagde nok satyricus, og ikke Satyrus; men det er adjectivum, formatum ex Satyro, og betyder altsaa: djævleagtig eller djævleblændt. Saaledes kalder man ellers ogsaa dem, der, som levendige Djævle, skamfutte og gjennemhegle deres Medmennesker."

Skjøndt Madam Feiling ikke blev synderligt klogere ved disse, hende meddeelte, lærde Oplysninger, vakte de dog adskillige forvirrede og foruroligende Forestillinger i hendes Sjel. Især var Jespers styltemæssige Gang, en Følge af hans høie Hæle, hende nu et Anstød, og hun ønskede ret, at kunne skue igjennem Støvlerne, for at see, om hans Fødder være menneskeligt, eller satyrmæssigt dannede. Hertil kom det hende ikke ubekjendte Rygte om Faderens Endeligt. Da nemlig denne, en meget føer Mand, var pludseligen død midt om Sommeren, og Kisten, af let begribelige Aarsager, var strax bleven slaaet til: havde Bøndernes Had og Overtroe deraf udklækket en Fortælling om, hvorledes Fanden, efter udløbne Accord, havde afhentet hans Person, og der havde kun været Stene i Kisten. — Om Natten ængstedes hun af en Drøm, hvori hun saae Jesper, i fuld Satyrskikkelse og med ildrøde Øine, at flyve bort med Anna, der skreg ynkeligt, og forgjæves anraabte hende om Hjælp.

Næste Morgen var Anna ved at prøve en, af hende selv syet, ny Kjole paa sin Moster, og derved havde hun saa godt forstaaet at forene, hvad der var Skik og Brug, med hvad der passede til Mosterens Person, Alder og Smag, at denne saae sig, i længere Tid og med større Velbehag, i Speilet, end

hun havde gjort i de sidste 10 Aar. Opmuntret ved hendes gunstige Stemning, dristede Anna sig til at forestille, hvorledes hun vilde blive aldeles ulykkelig, om hun skulde twinges til at tage Møller, og indstændigt bad hun derfor sin gode Moster, der vist vilde hendes Lykke, at ophæve den foreslagne, hende saa forhadte Forbindelse. Rørt ved Annas Taarer og ængstet af de dunkle Tvivl og fæle Billeder, som de foran fortalte Omstændigheder havde fremkaldt i hendes Sjel, gik Madam Feiling, efterat have sagt Anna et Par Ord, der halvt lød, som Trøst, halvt, som Formaning, virkeligen hen til Madam Møller, for i det mindste at bevirke en Udsættelse, endskjøndt hun var heel forlegen med, hvorledes hun skulde indlede denne Sag.

Men Madam Møller, hos hvem hendes urolige, ængstelige Mine nok maa have vakt nogen Mistanke, kom hende i Forkjøbet med følgende Tiltale: „ak, min Bedste! hvor det var et rart Indfald af Dem, saaledes at besøge mig! Jeg har saa ofte tænkt paa, at, da vi nu komme i saa nær Forbindelse, burde jeg dog ogsaa vise Dem noget af den Smule Fattigdom, vor Herre har beskjæret mig: efter min Død skal det jo dog altsammen tilhøre Deres kjære Datter og min Jesper. Og nu har vi saadan en prægtig Leilighed; der kommer vist ingen Moerssjel, og forstyrrer os.“ Strax aabnede hun det Gjemme, som indsluttede hendes Sølvtøi, derefter Skabe og Kister, bugnende af Linned, hjemmegjorte Tøier og Sengeklæder; derpaa fremviste hun et Bundt Obligationer, idet hun sukkede over, at man ofte hav-

de sin Nød med at faae sine Penge igjen; men nu kunde da, Gud skee Lov! hendes Jesper forhjælpe hende til sin Ret. Tilsidst listede hun sig, paa Strømpesødder, hen til Stuens tvende Døre, og slog sagte Smekken for dem begge. Efter saaledes at have betrygget sig imod enhver Overraskelse, udtrak hun, i sit Chatol, et Par hemmelige Skuffer. Den ene var fyldt med Kroner, Rigsorter og Otteskillinger; i den anden blinkede ei saa Dukater. Et Øieblik betragtede hun, med en halvt smidskende, halvt veemodig Mine, først Madam Feiling og dernæst de, paa den Tid, dobbelt sieldne, sølverne og gyldne Fugle, og hurtigt skjød hun saa Skufferne ind igjen, som om hun befrygtede, at fornærme disse fine Huusguder, ved at blotte dem for fremmede Øine. — Hvad den forbausede Madam Feiling her skuede, slog alle hendes Betænkeligheder paa Flugten, og gjorde hende med eet til en Fritænkerske. Det var dog, meente hun, en utilgivelig Dumhed, at skille sin kjære Pleiedatter ved alle disse Herligheder, fordi en gammel latinsk Gjæk snakker over sig, eller for noget Bondesludders og en Drøms Skyld. Tvertimod ansaae hun det for sin Moderpligt, endog at tvinge Anna til dette Partie, ligesom man tvinger de uforstandige Børn til at tage den helbredende Medicin, og Madam Møller havde egentligen ikke havt Behov, tilsidst at omtale, hvor uforskammet Madam Elster nylig skulde have hovmodet sig af sit Fortrin for de andre simple Borgerkoner, idet de Døre strax aabnede sig for hende, der bleve slaaede i for Næsen af dem.

Den skjebnesvangre Dag brød frem. — Allerede fra den tidlige Morgenstund havde Madam Møller været sysselsat med Tilberedelser til Aftenfesten, hvorved hendes Karrighed laae ideligen i Strid med hendes Attraae efter at tækkes Madam Feiling, der gjerne vilde leve godt, og hvis Smag fordrede en overflødig Anvendelse af Smør og Kryderier. — For end mere at bøde paa den eneste Ufuldkommenhed, som Jesper fandt ved sin Person, lod han, paa denne Dag, sine høie Hæle endnu beslaae med Jern. Forresten tilbragte han Dagen, ikke i Haabet, men i sikker Fryd og Gammen over den Hæder og Lyksalighed, som den skulde skjænke ham. — Mosterens Mine, da hun var kommen tilbage fra Madam Møller, sagde strax Anna, at dette Besøg ikke havde havt nogen, for hende heldig Virkning; end mere overbevistes hun herom ved hendes Talen om at bruge Fornuft, og at lade alle taabelige Griller fare. For ikke at bringe hende i Harnisk, taug Anna dengang. I Dag vovede hun derimod at sige, at hun befandt sig saa ilde, saa hun troede ikke, hun kunde gaae til Madam Møllers om Aftenen, men dertil svarede hendes Moster, at hun skulde derhen, om hun saa skulde bæres; hendes Sygdom var ikke andet, end, at hun havde forgabet sig i denne Mester Hovl; men ham skulde Anna aldrig faae, saalænge hendes Mosters Øine saae Solen, og alt dette sagde hun i saa barsk og myndig en Tone, at Anna ganske tabte Modet til videre Indvendinger.

Da Madam Feiling hjemme altid spiste sin Aftensmad præcise Kl. 7, og ikke godt kunde finde sig i nogen Afvigelse herfra; men Jespers Skjebne først

kunde være afgjort Kl. 8½: blev det bestemt, at de andre skulde gaae til Bords Kl. 7½, og Mad holdes varm til ham og Frank. Saaledes havde Jesper selv foreslaaet, dertil bevæget af Frank, som sagde: „vel kunne vi faae een til at mælde os, naar Du er indvoteret; men, hvor kjedsommeligt for os raske og rask nydende Ungersvende, at sidde der, fængslede til Bordet, med disse alderstegne Damer, som aldrig kunne faae afgumlet! Og hvor flaut især for Dig Selv, at have Plads ved Din Annas Side, uden høit at turde erklære: hun er min, og jeg er hendes! Nei! først som Seierherre, bør Du vise Dig."

Det var lidt over den bestemte Tid, da det qvindelige Selskab satte sig til Bords. Hvo, der havde læst Horats, vilde maaskee ved at skue dette, have tænkt paa denne Digters Skildring (Epod. V.) af det arme, uskyldige Barn iblandt de 4 Troldqvinder. — Begge Jomfru Bittermannernes Øine vare, saa ofte deres egentlige Bordforretninger levnede dem Tid dertil, uafladeligt heftede paa Anna, med Blik og Miner, der skulde udtrykke deres Medynk med den stakkels raae og uerfarne Ting, som vel maatte skjælve ved Tanken om, at hun snart skulde vorde Kone og Huusmoder; men heri vare de meget uheldige; thi de saae derved ud — især den yngste — som den personificerede Avind. Madam Møller kaldte vel Anna ikke andet, end sin søde, sin rare Pige, klappede hende, saa ofte hun kunde komme til, med de lange, tørre, krumme Fingre, hvorved det hvergang gjøs i den søde, rare Pige, og nødte hende bestandigt til dog at spise en lille Smule: det laae saamæn let i Maven; men Madamens Smilen

og Venlighed havde noget tvungent og sælt fordreiet, og, naar hun ikke saae til Anna, eller denne, hvilket som oftest var Tilfældet, sad, med Øinene fæstede paa sin Tallerken; viste hendes Ansigt en ilde dulgt Arrighed over, at, som hun nok mærkede, den uforskammede Tøs skjønnede kun lidet paa den hende tiltænkte Ære og Lykke. — Med al Flid søgte Madam Feiling at forhærde sig imod den Medlidenhed, som hun i Grunden følte med Anna, og de Skrækkebilleder, som, trods hendes nye Fritænkerie, dog nu og da stjal sig frem i hendes Sjel. Hun tog dygtigt for sig af Retterne; forresten satte hun et alvorligt Ansigt op, talede strængt og bydende til Anna, og sagde mere end eengang: „naa, lad det Snerpevæsen fare og spiis! Maden er god, og nu maa Du være her, som hjemme."

Med Hensyn til Anna selv, da behøvedes ikke her — som med Barnet hos Horats — Foranstaltninger, for at hindre hende i at nyde de fremsatte Lækkerheder; thi, uagtet alle Opmuntringer og Befalinger, var hun dog næsten ikke istand til at faae en Mundfuld ned. Hun sad der, med et saa lidende, angstfuldt og haabløst Aasyn, som var hun et, til Døden indviet Offer, og, jo nærmere det lakkede ad Tiden, desto blegere blev hun. — Endnu samme Dag havde Frank, paa Stabyes indstændige Begjering, skaffet denne og hende en Samtale, medens Madam Feiling sov sin Middagssøvn, igjennem Plankeværket i Gaarden. Derved havde Anna lovet, at, hvis Franks Plan ikke lykkedes, hvorfor han dog vilde sætte sit Hoved i Pandt; da skulde hun, naar de vilde drikke hendes og Jespers Skaal, reise sig og erklære høit, at hun ikke

kunde tage derimod, eftersom hun allerede var forlovet. At opfylde dette Løfte var hendes oprigtige Forsæt; men hun befrygtede stedse mere, at hun vilde mangle Mod og Kraft dertil. De haarde, ondskabsfulde, eller kattevenlige og lumskbistre Blik, der allevegne fra mødte hende, bragte hendes Angst og Modløshed til det Høieste. Omsider lode Fodtrin sig høre paa Trappen og i Gangen, og hun var nær ved at besvime; men snart skulde hun erfare, at Frank havde holdt Ord, og at, naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest.

Da Jespers Principal kom i Generalforsamlingen, erklærede han, at, siden han havde lovet det, vilde han ogsaa proponere sin Fuldmægtig; men forresten var det ham ligegyldigt, om det lumpne Menneske kom ind, eller ikke, og selv vilde han votere imod ham. Dette skilte strax Jesper ved adskillige Jastemmer, som Godhed for hans Principal, eller Agtelse for dennes Stilling ellers vilde have forskaffet ham. — Den, der forestod Ballotteringen, var Franks Skolekammerad; han og et Par andre Venner af Frank havde for længe siden lovet, at understøtte dennes Hensigt, og de svigtede ikke. Til dem, der vare bekjendte for deres Høisind og Foragt for enhver Nederdrægtighed, blev der sagt: „De maae endeligen give Møller Ja; ellers blive vort Bud og hans Kone vrede. Han har bønfaldt om deres Protection, og de have lovet ham den." Til Selskabets Islander og Talmaer — og disse vare ikke faa — hviskedes der: „see for Guds Skyld til, at I hjælpe Møller ind, paa det I Karle kunne lære at spille; endnu vide I ikke, hvad det er;" og til de mange, der frygtede for

Satirens Svøbe: „kommer han i Selskabet, kunne vi ligesaa godt selv stille os og vore Familier og hele Selskabet i Gabestokken.“ Den rigeligt udstrøede Sæd lovede paa de fleste Steder god Frugt; men uformodet fik Frankes Venner en heftig Modstander i Kammerraad Butter, der havde mærket, hvad de havde fore. Højt skreg denne over Kabale, Geniets Undertrykkelse og den evige Skjændsel, det vilde være for Selskabet, om man ei med aabne Arme modtog den eneste Digter, som Byen havde frembragt, og, da Kammerraaden havde stærke Lunger, og blev anseet for Byens næstførste Kunstdommer, bragte han Flere af de forhen vundne til at vakle. Dog, lige saa uformodet erholdt Antijesperianerne en kraftig Undsætning i Borgerkapitain Elfter. Da nemlig hans Kone, ved Sybille Bremse, var kommen under Veir med, at Møller endeligen skulde ind i Selskabet, for at Søster Feiling ogsaa kunde komme der: svoer hun sin Mand til, at, hvis han ikke forhindrede dette, vilde hun aldrig mere søge Bord eller Seng med ham, og, forskrækket over denne Trussel, bearbeidede han nu, med største Iver, de ikke saa Gemytter, han kunde indvirke paa. Saaledes skete det, at Jesper kun fik ¼ Deel Stemmer for sig, et, i dette dramatiske Selskabs Historie, hidtil uhørt Tilfælde.

Voldsomt blev Madam Møllers Stuedør revet op, og ind af den foer Jesper; men, da den ene af hans Jernhæle tog fat i det høie Dørtrin, styrtede han, saa lang han var, hen ad Gulvet. Behændigt hoppede Frank over ham, stillede sig, i en theatralsk Attitude, foran Bordet, og udraabte: „o tempora!

o mores! Tænk engang, mine Damer! min Ven, Hr. Møller, er falden igjennem!" — "Hvorledes falden igjennem?" spurgte ængsteligt Jespers Moder. "Har han slaaet Hul igjennem sine splinternye Beenklæder? Ak! vor Herre veed, at de har kostet nok." — "Aa Sludder!" svarede den gjenopstandne Jesper; "nei! jeg er falden igjennem i Selskabet; jeg er ikke kommen derind; de Asler have givet mig Nei istedet for Ja." Madam Feilings Ansigt undergik herved en mærkelig Forandring, og Anna begyndte igjen at kunne drage sin Aande. "Og er det ikke forskrækkeligt," sagde nu Frank, "at Ulykken næsten aldrig kommer alene! Kort førend Generalforsamlingen begyndte, fik min Ven et Brev fra sin Principal, hvori han siger ham op paa en slet ikke høflig Maade." — "Ak! onde Mennesker og onde Tunger! hvad Ulykke kunne ikke I stifte!" tudede Madam Møller. "Godt sagt!" afbrød her Jesper hende; "men glæder Jer ikke for tidligt, I lumpne, prosaiske Sjele! I have nok glemt Jesper Møllers satiriske Pen. Ha, hvor den skal komme i Arbejde!" — "Ak min Søn!" sagde hans Moder, "lad dog det være! Du bringer Dig kun i Ulykke derved." — "Hvad!" svarede han, "skulde jeg lade mig fornærme, tortere, uden at hevne mig, som om jeg var et Faar? Nei!" vedblev han, idet han især henvendte sig til Madam Feiling, som havde dreiet sig noget om imod ham; "jeg skal vise de Slyngler, at jeg ikke omsonst hedder Stadssatyrikus. Dem allesammen skal jeg afskildre; saa sorte, at Satan selv skal blive bange for

dem, og saa naragtige, at vor Herre selv skal ikke kunne bare sig for at lee af dem."

Med Gru og Afskye saae og hørte Madam Feiling paa ham, ei alene, fordi hun i høieste Grad misbilligede hans ryggesløse Vagtstue-Vittigheder; men — nu kaldte han sig jo selv Stadssatyrikus, og, jo længere hun betragtede ham, desto livagtigere gjenkjendte hun i ham sit Drømmebillede. Neppe havde han sluttet sin Tale, førend han, fuld af Selvfølelse, purrede sin Hanekam; men, ved denne Maneuvre, kom hans virkeligen satyrmæssigt dannede Øren tilsyne, og, paa begge Sider af Panden, hævede en Tot sig af det stride Haar, som et Par Horn. Idet Lysene reflecterede sig i hans Briller, forekom det hende, som hans Oine vare gloende, og saaledes, som han den Aften stolprede afsted, kunde Ingen, der havde mennestelige Fødder. Tillige faldt det hende ind, at det maaskee var hende selv, han vilde fare afsted med; thi hun, der ikke var ukyndig i at udlægge Drømme, vidste, at, hvad man drømmer om een Person, ofte gaaer i Opfyldelse paa en anden, og allerede een Gang havde han jo havt hende i sine Arme.

Men Jesper, der antog hendes Stirren paa sig, som et Tegn paa hendes Bifald og Beundring, gik hende et Par Skridt nærmere, sigende: „har jeg ikke Ret, min kjære Madam?" og i det samme snublede han atter over et opstaaende Søm, og tumlede hen imod hende. Med en Fart dreiede hun sig om til Anna, idet hun raabte: „aa! Gud frie og frelse mig!" Men, saasom hun hverken var bygget eller taklet til hurtige og snevre Vendinger, foraarsagede

hun derved et frygteligt Bordskjælv. Fade og Tallerkener, Flasker og Glas, kort: Alt, hvad der var paa Bordet, dandsede og krydsede imellem hverandre. Den ældste Jomfru Bittermann slap med, at et Torskehoved søgte til hendes Skjød, ligesom Barnet til Moderens. Den yngste var ikke saa heldig. Sit hele, brune Indhold udgjød en Sauseskaal over hendes lysegule Silkekjole, som derved blev et Slags Billede af en skyblandet Aftenrøde. Et væltende Lys antændte hendes Haar og Hovedpynt; hendes Søster, som foer til, for at slukke, beholdt hendes Haartour i Haanden, og begyndte med den at aftørre den sausede Kjole, og nu stod Abelone Bittermann der, med sit tynde hvidgraae Haar, lig en Alpe med sin sneedækte Top. — I det Madam Møller søgte, at frelse den nylig indbragte Steg og Fadet, hvorpaa den laae, som just skjød sig frem imod hende, og tillige at conservere sine Stadsklæder: forfeilede hun aldeles denne sin tredobbelte Hensigt. Fadet slap hende, under Forsippelsen, ud af Hænderne, og gik itu, og Stegen kom derved til at gjøre en Spadseretour, langs ned af hendes hele Person, til det, med Sand bestrøede Gulv, hvor lille Fidele strax begyndte, lystigt at bearbeide den. — Til Læsernes egen Indbildningskraft ville vi overlade, at udmale sig den Forvirring og Fortvivlelse, de Veeklager, det Mine- og Gebærdespil, som ledsagede dette Optrin; thi vi maae tilstaae: vor Pensel er for svag dertil.

Efterat Alt var bragt i Orden igjen, saavidt skee kunde: sagde Madam Møller: „ak! hvad nytter al vor La-

mentering? Sæt Dig hellere ned, min Søn! hos Din Kjæreste, og lader os saa drikke det unge Pars Skaal!" Men Madam Feiling blev staaende, og svarede: „De maa forlade mig; men De husker vel vor Aftale." — „Ah, min Bedste!" sagde hiin, „Forsængelighed og Dienslyst! Det er bedst, at lade Sligt fare" — „Nei!" gjenmælede Madam Feiling; „De maa have mig undskyldt: jeg er saa altereret; desuden har jeg længe seet paa Ane, at hun er meget syg; hun klagede sig alt i Morges, og nu trænger hun til at komme hjem, jo før, jo hellere. Er det ikke sandt? Saa tael dog Ane!" Og med disse Ord puffede hun hende dygtigt i Siden. „O!" sagde Anna, „jeg er gyseligen syg," og i det samme blev hun blodrød. „Ja see, hvor hun skifter Farve!" faldt nu den, i længere Tid, uvirksomme Frank ind; „det er virkeligen et Tegn, som ikke spaaer godt. Under disse Omstændigheder maa ogsaa jeg tilraade, at den gode Jomfru kommer snarest, muligt, hjem og i Seng." — „Det er da ogsaa et grueligt Hastværk," hvæsede Madam Møller, med dirrende Hoved; men Frank lod sig slet ikke forstyrre deraf. Hurtigt hjalp han Madam Feiling og Anna i deres Frakker, hvorpaa han sagde til Jesper: „i Aften, min bedste Ven! skal jeg nok opfylde Din Pligt, og følge Damerne hjem. Jeg kan let begribe, at Du har hverken Lyst til det ene eller andet." Og hermed recommenderede de trende sig. „Men vil Du da ikke Selv ledsage Din Kjæreste og tilkommende Svigermoder?" skreg endnu Madam Møller, bristefærdig af Arrighed; men Jesper raabte: „Lad bringe Lys og mit Skrivertøi ind i

mit Kammer! Jeg maa strax til at arbeide, medens Heden endnu er i Blodet og Sjelen."

Om Jesper, hvis Rolle forresten hermed er til Ende, ville vi her blot endnu tilføie, at, et Par Dage efter, sagde hans Principal, i sin sædvanlige, godmodige Tone, til ham, at Opsigelsen kom af Bagvaskelse og Misforstaaelse; at nu var han bleven bedre oplyst, og at, hvis Jesper vilde blive, beholdt han ham med Fornøielse.

Underveis sagde Madam Feiling afsides til Frank: „nei! Madam Møller maa for mig have al Verdens Guld og Sølv — Gud veed, om det ogsaa er rigtigt Guld og Sølv — men hendes Søn skal derfor ikke faae min Ane. — Ja, det var ikke for Intet, at den kloge Sybille, men som sjeldent vil ret ud med Sproget, sagde til mig: Gud bevare enhver christen Sjel! — Vidste jeg nu kun et andet godt Partie for Barnet! thi jeg vilde saa gjerne see hende vel forsørget inden min Død." — „O! det vil ingen Vanskelighed have," svarede han. „Ja, men et passende Partie!" tilføiede hun. „Naturligviis," sagde igjen Frank. — Forresten ledsagede han dem ei alene til deres Bopæl, men hentede ogsaa et tempererende Pulver til enhver af dem, for at forebygge de skadelige Følger af denne Aftens Støi, Angst og Forvirring, og vilde paa ingen Maade tillade, at nogen af dem fulgte ham til Dørs, for at de ei skulde udsætte sig for Træk og Forkjølelse. — Ved denne sin Adfærd steg han endnu høiere i Madam Feilings Yndest.

Efterat hun havde sovet en god Søvn, vaagnede

mentering? Sæt Dig hellere ned - ind paa hende.
Kjæreste, og lader os saa drikke ners aabne Dør,
Men Madam Feiling b' Midie en fæl-
„De maa forlade mig; r Søster!
tale.“ — „Ah, min V e, „la
gelighed og Dienslyst! ·dss
fare“ — „Nei!“ g
maa have mig und ...o omsvæv.
har jeg længe f ...anden Hænderne over
hun klagede fi ..: und mig dog Roe i Gra-
at komme hi ...n forsvandt nu igjen Lys og Skik-
Saa tael ... Madam Feiling havde nogenledes
hende b' ...en første Skræk, kaldte hun paa Anna;
er gy' ...nne, som ellers sov meget let, var ikke til at
„J'...raabe. Ogsaa heri fandt Madamen noget Overna-
g' ...rligt. Da Vægteren, ei længe derefter, havde raabt
...et, og saaledes Aandernes Time var forbi: faldt hun
endeligen igjen i Søvn.

„Hørte, eller fornam Du da slet Intet i Nat?“ spurgte Madam Feiling om Morgenen. „Nei! hvad skulde jeg vel fornemme?“ svarede Anna, lige forundret over Spørgsmaalet selv, den Vigtighed, det syntes at have for Mosteren, og dennes hele Adfærd; thi vel var hun, som i Gaar, alvorlig, men derhos usædvanligen blid, og bestandigt sad hun, og stirrede hen for sig. „Hør!“ sagde hun omsider, „jeg veed jo vel, at Du og denne Snedker holde af hinanden; siig mig nu oprigtigt, mit Barn! om I ere virkeligen forlovede, og naar og hvor dette skete.“ Med nedslagne Øine, men uden at fordølge det mindste, fortalte Anna den hele Begivenhed, og atter hensank

‑ndes Moster i by‑ ‑tet af Tidens Vantroe. Nu, der‑
‑edøren. Det v‑ noie kjendt med den tørre Bro‑
elleres Munter ‑nd, og da fører denne vid‑
‑igt i særd ‑Bane; vil han maaskee paa‑
‑t tidlig ‑Aftes, havde hemmeligt
‑en ‑t hos Madam Fei‑
Bistand, var kroben
‑aa denn‑ ‑n stor Skjorte, en

„Overtroe hører just ‑ strøet i Ansig‑
‑ledes begyndte han med en noget ‑n vil sige, at
snart Anna var gaaet ud; „og ‑ var en na‑
beskylde mig derfor, naar De hører, ‑ til Gangen
fortælle; men jeg bør, jeg tør ikke tie. ‑ledes hav‑
nede i Nat, jeg veed ikke selv, hvorledes ‑e Mæt‑
ket over at see min Stue oplyst af et mat ‑ ‑Sand‑
jeg mig overende; nogle Skridt fra Sengen ‑ ‑mod
hvidt Væsen, og; med en Stemme, som jeg ‑
ikke har hørt af nogen Levende, tiltalede dette ‑
„gaa i Morgen tidligt hen til min Søster!“ 3 Gange
blev denne Befaling gjentagen; da tog jeg tilsidst Mod
til mig — Gud veed, hvor jeg fik det fra — og spurgte:
„men hvem er Deres Søster, min Naadige?“ —
„Det er Madam, eller rettere, Fru Feiling,“ blev
der svaret, og i samme Øieblik blev der igjen mørkt
omkring mig. Det maa vel have været en Drøm;
imidlertid kan jeg grant erindre, at jeg tog en Slurk
Vand ovenpaa Skrækken, og at Vægteren kort der‑
paa raabte eet.“

Madam Feiling, hvem det forresten glædede,
saaledes at høre sin Rettighed til Fruetitlen erkjendt
endog i den anden Verden, meddeelte nu Frank,

hvorledes hendes Søster ogsaa havde viist sig for hende, og bedet hende, at give Anna til den, hun elskede, at hun — Søsteren — kunde faae Roe i Graven. „Men hvem elsker da Anna?“ spurgte Frank. „Ak! kun en Haandværksmand!“ sukkede Madamen. „Da er det dog ikke noget Partie for Deres adopterede Datter,“ sagde han, med en misbilligende, næsten ærgerlig Mine og Tone; „hvem er det?“ — „Det er,“ svarede hun, „en vis Snedker Stabye.“ — „Haha!“ sagde igjen han, „min Ven Stabye! Ja, det er en anden Sag; det har mit fulde Bifald; thi, forlad mig! han er ikke Haandværksmand; han er en virkelig Kunstner. Han kunde sende baade fine Arbeider og Tegninger til, hvad for en Kunstudstilling det skulde være, og man vilde modtage dem med Glæde. Og har De ikke hørt, hvorledes Amtmanden nylig har sagt, at det var bedre for Byen, om den havde 10 saadanne Borgere til, som Stabye, end om der blev testamenteret den en heel Tønde Guld.“

Nu førte han hende til det, fra Dørene længst borte værende Vindue, og derpaa vedblev han, med dæmpet Stemme og en vigtig, hemmelighedsfuld Mine: „desuden, min kjære Frue! — tillad, at jeg her nævner Dem med den Titel, som jeg nu veed, med Rette tilkommer Dem. En anden Sag er det, naar Flere ere tilstede: da ville vi ikke udsætte os for Verdens dumme Spot — desuden — men ikke mine Ord igjen! — naar man agter paa Tiderne og Tidernes Tegn: da seer og mærker den Kloge, at det ikke kan blive, som det nu er, og han gjetter, han skimter, hvorledes det vil blive. Seer De? I lange Tider var det

ene Adelen, som gjældte Alt. Med eet kom Bønderne i Velten. Nu blev der talet og skrevet og gjort saa meget for dem, der forhen næsten havde staaet i Classe med Umælende, at man storligen maatte undre sig derover, og hvo, som dengang vilde ansees for en Dannemand, maatte være, eller dog lade, som han var en Bondeven. Derpaa fik Europa, og tilsidst ogsaa vi, den langvarige Krig, og da kom naturligviis Krigsstanden ovenpaa, og Kanonretten blev den gjældende. Men Krigen kan ikke vare evigt, og, naar den endes, maa en ny Forandring finde Sted. Naar man nu considererer Alt med en considerabel Consideration; naar man seer, hvor haandværksmæssigt somme Store drive deres Forretninger, og hvor kunstigt Alt dog gaaer til; naar man lægger Mærke til, hvorledes der stedse skrives mere om Kunst og Kunstnere, og det som oftest ogsaa haandværksmæssigt nok: saa .... ja, jeg tør ikke sige mere; men saa meget er vist, saa meget vil De let Selv indsee af, hvad jeg allerede har sagt, at, fordi Stabye nu er kun Snedker, skjøndt han egentligen ikke er Snedker, men Kunstner; derfor er det ingenlunde afgjort, at han skal blive ved at være det indtil sin Død."

Madam Feiling begreb vel i Grunden slet Intet af denne lange Tale; men just derfor virkede den paa hende med en uimodstaaelig Magt. Imod Annas Kjærlighed til Stabye havde hendes honette Ambition, forhen dens svorne Fiende, nu ei længere noget at indvende. Derimod smigrede det hendes Stolthed, at hun, saavidt hun kunde skjønne, var bleven deelagtiggjort i en Statshemmelighed. Med en,

vel noget resignerende, men ingenlunde uvenlig Mine, sagde hun, efter et Øieblik's Betænkning: „saa hent da Deres Ven, som De kalder ham; jeg vil imidlertid meddele Anna mit moderlige Samtykke.“

Inden en halv Time var Frank der igjen med Stabye, pyntet og pudset. Ikke, uden Rørelse, saae Madam Feiling Annas Glæde, Taknemmelighed og Kjærlighed, og nu, da hun uden Fordom betragtede Stabye, maatte hun selv tilstaae, at hans Væsen og Opførsel bebudede noget mere, end en simpel Haandværksmand. Da Frank bemærkede hendes gunstige Stemning, sagde han: „kjære Madam! jeg har altid hørt, at naar man vilde gjøre en god Gjerning, skulde man skynde sig dermed; thi ellers kan der let komme noget i Veien. Lad derfor de unge Folk faae Bryllup, jo før, jo hellere. De vil ellers blive overhængt og plaget, og tilsidst drillet og chicaneret af Madam Møller og hendes Søn, som jeg nu, af visse Aarsager,“ (og herved nikkede han betydningsfuldt med Hovedet) „har ganske tabt min Credit for. Naar derimod Brylluppet er holdt: saa er Visen ude, og De betrygget; thi, kjender jeg Hr. Stabye ret, er han Mand for at holde, om det skulde være, tre Jespere i Respect.“ Ethvert Forslag af Frank var i Dag sikkert paa Madam Feilings Bifald, og altsaa blev Brylluppet bestemt til næste Dags Aften.

Da Frank og Stabye fulgtes derfra hjemad, spurgte denne, hvorledes han dog havde faaet Madam Feiling saa aldeles omstemt. Med megen Salvelse fortalte Frank ham om det dobbelte Nattesyn. Stabye smilede, og Frank vedblev: „ah! jeg seer paa

Dem, at De er smittet af Tidens Vantroe. Nu, dersom De nogentid bliver nøie kjendt med den tørre Broder, Compagniechirurg Lund, og da fører denne vidunderlige Begivenhed paa Bane; vil han maaskee paastaae, at jeg, da jeg gik i Aftes, havde hemmeligt taget Krogene af Gangvinduet hos Madam Feilings; at jeg siden, ved hans Bistand, var kroben ind af dette, og, ved Hjælp af en stor Skjorte, en Blindlygte under denne, og Pudder, strøet i Ansigtet, havde selv spillet Gjenfærdet. Han vil sige, at den kolde Vind, som vakte Madamen, var en naturlig Følge af, at Vinduet og Døren ud til Gangen stode aabne, og at Annas faste Søvn ligeledes havde sin gode Grund i tvende foregaaende søvnløse Nætter. Men De kan alligevel være overbeviist om Sandheden af min Fortælling. Hvad Lund vil anføre imod den, kommer kun af hans unaturlige Grille, at ville forklare, hvad der skeer, paa en naturlig Maade."

Da dette er det eneste Overnaturlige og altsaa ægte Poetiske, som findes i denne hele Fortælling: ville vi ogsaa bede vore Læsere, at troe Frank paa hans Ord. — Derimod fik man, da Jespers Principal, et Aars Tid derefter, døde, authentisk Oplysning, med Hensyn til de pludselige Omskiftninger i den Afdødes Sindelaug imod Jesper, ved tvende anonyme Breve, som fandtes efter ham. I det første, som, efter dets Datum, var ham tilstillet paa den Dag, da hiin Generalforsamling blev holdt, stod blot disse Ord: „see, hvilken Slange Du har opvarmet og næret ved Din Barm!" Men indeni laae et lidet satirisk Digt, som var stilet imod overdreven og pedantisk Iver for,

og Nøiagtighed i Orthographien. Det andet Brev var skrevet samme Dag, som Frank, efterat han, Aftenen tilforn, havde været en munter Gjæst ved Stabyes og Annas Bryllup, der fandt Sted til den bestemte Tid, forlod Byen for stedse. Dette lød saaledes:

„Da Hensigten med at tilsende Dem den bevidste „lille Satire er opnaaet, finder man sig forpligtet til „at forsikkre Dem, at Deres Fuldmægtig ikke er For„fatter deraf, og, til Beviis herfor, beder man Dem „eftersee Peder Paars, 4de Bog 2den Sang, og hvad „deri staaer om „„Byskriveren, Lars Hick, som „„orthographisk var,““ og, paa nogle, ei betyde„lige Forandringer og Tillæg nær, vil De der finde „det Hele. Paa Grund heraf haaber man, at De til„bagekalder Deres Opsigelse, og igjen skjænker den „uskyldige Jesper Møller Deres Gunst. I mang„lende Fald agter man, i eet af vore offentlige Bla„de, at gjøre Verden bekjendt med en orthographisk „Reformator, der er saa uvidende i den danske Litera„tur, at han ei engang kjender Danmarks meest be„rømte Forfatters berømte komiske Heltedigt.“

I de første Dage af deres Ægteskab var Stabye mere ude, end Anna vel kunde finde sig i, og, paa hendes Spørgsmaale desangaaende, gav han undvigende Svar. Da bad han hende en Aften, at spadsere med sig, og han førte hende ud paa Kirkegaarden. „O min bedste Georg! nu seer jeg, hvormed Du har havt saa travlt,“ udbrød hun, idet de standsede ved hendes Moders Grav. En nydelig Indfatning, i Form af en Blomsterkurv, omgav denne; overalt var den beplantet med Evigheds-Blomster og Resedaer, hvide Lilier og Roser, i vel ordnede Grupper, og, ved den ene Ende, var der anbragt en

Steenplade, i en halvt opreist Stilling, der nævnede hendes og hendes Mands, hendes Datters og Svigersøns Navne, og, med ædel Simpelhed, forkyndte, hvad hun havde været, som Huustroe og Moder.

„Nu, min elskede Anna!" sagde Stabye, som blev staaende ved den ene Side af Graven, medens hun, for desbedre at læse Indskriften, var gaaet om paa den anden; „hvad mener Du nu, at vor Forlovelse ved Ligkisten vil bringe os?" — „O Velsignelse! Velsignelse!" svarede hun, og, som forhen over Ligkisten, rakte de nu hinanden Hænderne over Graven; deres Hoveder bøiede sig imod hinanden; deres Læber forenede sig; deres Taarer blandedes; men dette var Glædens og den lykkelige Kjærligheds Taarer. Den nedgaaende Sools sidste Straaler faldt paa deres Ansigter, medens Graven, bag Steenpladen, laae i Skygge. En sagte Aftenluftning svævede hen over Gravens Blomster, og det tykkedes dem, som hviskede det fra denne: „min Velsignelse!" — Velsignelse har siden fulgt dem.

Rettelser.

Side	7,	Linie	4 nedenfra	vanskelige, læs: vanskelig,
—	—	—	3 —	god, l. gode.
—	16,	—	10 ovenfra	talebes l. talede.
—	23,	—	2 —	Medicien l. Medicin.
—	44,	—	7 n. f.	Skaausel l. Skaansel.
—	54,	—	6 o. f.	tilfagt l. tilsagt.
—	133,	—	5 n. f.	Kjærlighrd l. Kjærlighed.
—	149,	—	5 —	Slægtninge l. Slægtninger.
—	164,	—	4 o. f.	vil l. vilde.
—	184,	—	4 n. f.	Schärflein. NB. skrives ellers almindeligviis: Scherflein.
—	195,	—	8 o. f.	hou l. han.
—	198,	—	1 —	fine gen l. sin egen.
—	203,	—	6 n. f.	synes l. syntes.